

Załącznik Nr 1 do uchwały
Nr LXVII/778/2023
Rady Gminy Szczecinek
z dnia 25 lipca 2023r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

ZMIANA STUDIUM ZOSTAŁA WYRÓŻNIONA KOLOREM NIEBIESKIM

SZCZECINEK, 2023

Sporządzający projekt Studium:

Wójt Gminy Szczecinek

Autor opracowania:
mgr inż. Karol Jaworski

uprawniony do sporządzania suikzp na podstawie art. 5 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Autor opracowania zmiany studium:
mgr inż. Karol Jaworski

uprawniony do sporządzania suikzp na podstawie art. 5 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

SPIS TREŚCI

I. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ	6
1.Wprowadzenie	6
1.1 Podstawy formalno – prawne opracowania	6
1.2. Cel, zakres i metoda opracowania	6
1.3 Zasoby informacyjne	8
2.Synteza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego Gminy	9
2.1 Powiązania przyrodnicze	9
2.2 Powiązania komunikacyjne i infrastrukturalne	10
3.Uzasadnienie przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy	10
3.1 Uzasadnienie przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy w zmianie Studium.	14
II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU	15
1.Uwarunkowania ponadlokalne	15
2.Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu, stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony	15
3.Stan środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz	
wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	18
3.1 Ukształtowanie terenu	18
3.2 Budowa geologiczna	18
3.3 Zasoby surowcowe. Obszary i tereny górnicze	18
3.4 Zasoby wodne	20
3.4 Warunki klimatyczne	22
3.5 Warunki glebowe	23
3.6 Szata roślinna	23
3.7 Fauna	27
3.8 Rolnicza przestrzeń produkcyjna	27
3.9 Leśna przestrzeń produkcyjna	29
3.10 Obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną	30
3.11 Obszary i obiekty przyrodnicze proponowane do ochrony	44
3.12 Korytarze ekologiczne	46
3.13 Główne problemy i zagrożenia środowiska. Jakość poszczególnych elementów środowiska	46
4.Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	49
4.1 Rozwój Gminy w ujęciu historycznym – najważniejsze wydarzenia	49
4.2 Zasoby dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej	50
4.3 Krajobraz kulturowy Gminy	74
4.4 Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym, w tym granice krajobrazów priorytetowych	80
4.5 Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	80
5.Sytuacja społeczno-ekonomiczna Gminy - warunki i jakość życia mieszkańców.	81
5.1 Tendencje rozwoju demograficznego i gospodarczego	81
5.2 Zasoby i warunki mieszkaniowe, w tym zasoby mieszkaniowe Gminy	86
5.3 Edukacja	87
5.4 Ochrona zdrowia	88
5.5 Opieka społeczna	88
5.6 Działalność kulturalna	89
5.7 Turystyka, sport i rekreacja	90
5.8 Potrzeby i możliwości rozwojowe Gminy. Główne problemy i zagrożenia w zakresie sytuacji społeczno-	
gospodarczej	92
6.Możliwość finansowania przez gminę wykonywania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury	
społecznej, służącej realizacji zadań własnych gminy	93
7.Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę .	95
8.Stan prawny gruntów	98
9.Obiekty i tereny podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych	99
10.Stan systemu komunikacyjnego	99
10.1 Elementy systemu komunikacyjnego	99
10.2 Komunikacja zbiorowa	102
10.3 Problemy związane z funkcjonowaniem układu komunikacyjnego	103
11.Stan infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz	
gospodarki odpadami	103
11.1 Gospodarka wodno-ściekowa	103
11.2 Systemy energetyczne	104
11.3 Gospodarka odpadami	106
11.4 Telekomunikacja	106
11.5 Główne problemy i możliwości rozwoju infrastruktury technicznej	106
12.Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych	107
13.Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej	107
III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA	107
1. Założenia i cele rozwoju	107
2. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z	
audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	110
2.1 Obszary objęte rozwojem procesów urbanizacyjnych	110
2.2 Obszary wyłączane spod zabudowy	112
2.3 Obszary wskazane do ograniczenia zabudowy	112
2.4 Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów	113
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i	
uzdrowisk	118
3.1 Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów	119

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

3.2 Zasady ochrony obszarów cennych przyrodniczo wskazanych do objęcia ochroną	121
4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	121
4.1 Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków.....	121
4.2 Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków.....	121
4.3 Strefy ochrony konserwatorskiej i archeologiczno-konserwatorskiej	121
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	123
5.1 Transport drogowy.....	123
5.2 Transport kolejowy	124
5.3 Zaopatrzenie w wodę	124
5.4 Odprowadzanie ścieków i wód opadowych.....	124
5.5 Zaopatrzenie w ciepło.....	125
5.6 System gazowniczy	125
5.7 Elektroenergetyka.....	126
5.8 Odnawialne źródła energii	127
5.9 Telekomunikacja i informatyzacja	128
5.10 Gospodarka odpadami.....	128
6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	128
7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	128
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej	129
9. Obszary, dla których Gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....	129
10. Kierunki i zasady kształtowanie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	129
11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	131
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	131
13. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej	131
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	131
15. Obszary zdegradowane	132
16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	132
17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.....	132
18. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW	133
19. Tereny obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	133

SPIS TABEL

Tabela 1 Wykaz sołectw i miejscowości wchodzących w ich skład w gminie Szczecinek.....	9
Tabela 2 Użytkowanie gruntów w gminie Szczecinek na dzień 01.01.2018 r.	16
Tabela 3 Wykaz i charakterystyka udokumentowanych złóż kopalin na terenie gminy Szczecinek.....	18
Tabela 4 Użytki rolne w gminie Szczecinek na dzień 01.01.2016 r.	27
Tabela 5 Zestawienie klas bonitacyjnych gleb i ich powierzchni (w ha) w gminie Szczecinek na 01.01.2015 r.....	28
Tabela 6 Rezerwy przyrody położone na terenie gminy Szczecinek.....	32
Tabela 7 Obszary chronionego krajobrazu położone na terenie gminy Szczecinek	34
Tabela 8 Pomniki przyrody w gminie Szczecinek	38
Tabela 9 Użytki ekologiczne położone na terenie gminy Szczecinek	41
Tabela 10 Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości województwa zachodniopomorskiego.	50
Tabela 11 Wykaz obiektów i obszarów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków.	52
Tabela 12 Wykaz obiektów i obszarów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków.	56
Tabela 13 Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Szczecinek	62
Tabela 14 Zestawienie kościołów w gminie Szczecinek	75
Tabela 15 Zestawienie dworów w gminie Szczecinek.....	76
Tabela 16 Zestawienie parków w gminie Szczecinek	77
Tabela 17 Zestawienie cmentarzy w gminie Szczecinek	78
Tabela 18 Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach gminy Szczecinek w wybranych latach.	81
Tabela 19 Struktura ludności wg grup wiekowych w wybranych latach w gminie Szczecinek	82
Tabela 20 Przyrost naturalny w gminie Szczecinek w wybranych latach	83
Tabela 21 Saldo migracji w gminie Szczecinek w wybranych latach.....	83
Tabela 22 Prognoza liczby ludności oraz ubytek ludności w stosunku do okresu poprzedniego na lata 2018-2048 dla obszarów wiejskich powiatu szczecineckiego.	83
Tabela 23 Szacunkowa liczba ludności gminy Szczecinek na podstawie danych dla obszaru wiejskiego powiatu szczecineckiego na lata 2018-2048.	84
Tabela 24 Liczba pracujących w gminie Szczecinek w wybranych latach.....	84
Tabela 25 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Szczecinek w latach 2005-2016.....	85
Tabela 26 Bezrobotni w gminie Szczecinek w latach 2005-2016	85
Tabela 27 Podmioty gospodarcze w systemie REGON wg form własności w gminie Szczecinek w latach 2005-2016	85
Tabela 28 Gospodarstwa rolne w gminie Szczecinek wg powierzchni – stan na 31.12. 2012 r.	86
Tabela 29 Liczba mieszkań indywidualnych oddanych do użytkowania w gminie Szczecinek w latach 2005-2016.....	86
Tabela 30 Liczba uczniów w placówkach edukacyjnych na terenie gminy w latach 2010-2016.....	87
Tabela 31 Liczba osób korzystająca z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2014-2016.	88
Tabela 32 Główne przesłanki korzystania z pomocy społecznej w gminie Szczecinek w latach 2014-2016.	89
Tabela 33 Struktura wydatków gminy Szczecinek za lata 2013-2015 wg działów.	94
Tabela 34 Wykaz głównych przedsięwzięć do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Szczecinek na lata 2018-2029	95
Tabela 35 Powierzchnia terenów przeznaczonych pod zabudowę w poszczególnych funkcjach.	96
Tabela 36 Bilans terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej.	97
Tabela 37 Bilans terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.	97
Tabela 38 Bilans terenów zabudowy usługowej i produkcyjnej.....	98
Tabela 39 Struktura własności gruntów w gminie Szczecinek na dzień 01.01.2018 r.....	98
Tabela 40 Wykaz dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy Szczecinek	100
Tabela 41 Drogi będące własnością gminy Szczecinek.....	101
Tabela 42 Gminne ujęcia wód.	103
Tabela 43 Długość (w mb) sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na dzień 31.12. 2016 r. będącej w zarządzaniu przez PWiK sp. z o.o. w Szczecinku.....	104

I. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

1. Wprowadzenie

1.1 Podstawy formalno – prawne opracowania.

Podstawę sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek, stanowi uchwała Nr XXVII/274/2016 Rady Gminy Szczecinek z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek. Studium sporządza się w trybie i zakresie określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Zgodnie z art. 32 ust. 1-2 ww. ustawy, Wójt Gminy Szczecinek dokonał analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i przedstawił jej wyniki Radzie Gminy Szczecinek, która w dnia 29 czerwca 2016 r. podjęła uchwałę Nr XXVII/273/2016 *w sprawie aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek*. W odniesieniu do Studium stwierdzono konieczność sporządzenia nowego dokumentu w celu dostosowania jego formy i zakresu ustaleń do aktualnie obowiązujących przepisów prawa, uwzględnienia dokumentów o znaczeniu ponadlokalnym oraz w celu dostosowania polityki przestrzennej w nich zawartej do aktualnych potrzeb rozwojowych gminy Szczecinek. Studium, zastępuje dotychczas obowiązująca uchwała Nr XXIII/236/2016 Rady Gminy Szczecinek z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek.

1.1.1. Podstawy formalno – prawne opracowania zmiany Studium, przyjętego uchwałą Nr XXXIV/463/2021 z dnia 31 maja 2021 r.

Podstawę sporządzenia zmiany Studium (przyjętego uchwałą Nr XVII/263/2020 z dnia 06 lutego 2020 r.), stanowi uchwała Nr XVIII/289/2020 z dnia 24 marca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek i uchwała Nr XIX/311/2020 z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie zmiany uchwały o przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek oraz uchwała Nr XX/323/2020 z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek.

1.1.2. Podstawy formalno – prawne opracowania zmiany Studium.

Podstawę sporządzenia zmiany Studium przyjętego uchwałą Nr XXXIV/463/2021 z dnia 31 maja 2021 r., stanowi uchwała Nr XLI/547/2021 z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek.

1.2. Cel, zakres i metoda opracowania

Studium, jako obligatoryjny dokument planistyczny, stanowi jeden z elementów planowania strategicznego rozwoju gminy i wraz z innymi dokumentami programowymi wyznacza cele i zasady gospodarowania jej zasobami. Studium, nie będące aktem prawa miejscowego, realizowane jest poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz gminne plany i programy, integralnie związane z rozwojem sieci infrastruktury technicznej, rozwojem systemów komunikacji, ochroną środowiska, ochroną dóbr kultury oraz gospodarki gruntami.

Zgodnie z przepisami ustawy, w Studium uwzględnia się następujące zapisy w zakresie lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zawarte w planie województwa lub innych programach zawierających zadania rządowe:

- uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym;
- ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz ustalenia programów służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym (w przypadku braku planu zagospodarowania przestrzennego województwa lub nie wprowadzenia do niego zadań rządowych).

Podstawowymi celami sporządzenia Studium jest identyfikacja uwarunkowań rozwojowych gminy Szczecinek oraz określenie jej polityki przestrzennej, w tym lokalnych zasad zagospodarowania. Identyfikacja czynników wpływających na możliwości rozwoju Gminy obejmuje ocenę istniejącego zagospodarowania oraz zjawisk i procesów zachodzących w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i gospodarczej, a także identyfikację zarówno barier jak i stymulatorów rozwoju.

W Studium wskazuje się działania, w zakresie planowania przestrzennego, służące urzeczywistnieniu wizji rozwoju Gminy w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju – rozumianą jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Zakres przestrzenny Studium, obejmuje gminę Szczecinek w jej granicach administracyjnych.

Problematyka opracowania obejmuje zakres określony w art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Studium składa się z trzech części:

- I. Syntezy – która ma charakter ogólny, zawiera syntezę i uzasadnienie ustaleń zawartych w Studium.
- II. Uwarunkowań rozwoju, która obejmuje analizę stanu środowiska przyrodniczego, kulturowego, istniejącego zagospodarowania oraz sytuacji społecznej, gospodarczej i ekonomicznej Gminy;
- III. Kierunków zagospodarowania – w której określono kierunki zagospodarowania przestrzennego, dla poszczególnych terenów funkcjonalnych wskazano wiodące i uzupełniające przeznaczenie oraz wskaźniki kształtowania zagospodarowania i zabudowy. Ponadto wskazano kierunki i zasady kształtowania środowiska przyrodniczego, kulturowego, infrastruktury technicznej i społecznej.

1.2.1. Cel i zakres opracowania zmiany Studium, przyjętego uchwałą Nr XXXIV/463/2021 z dnia 31 maja 2021 r.

Podstawowym celem sporządzenia zmiany Studium jest wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, z wyłączeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz terenu powierzchniowej eksploatacji kruszyw (na obszarze udokumentowanego złoża Wierzchowo I - KN 19862).

Zakres zmian obejmuje tereny położone w następujących obrębach ewidencyjnych: Dałęcinko, Dałęcino, Drawień, Dziki, Gałowo, Grąbczyn, Gwda Mała, Gwda Wielka, Jelenino, Kwakowo, Marcecin, Mosina, Nowe Gonno, Parsęko, Spore, Stare Wierzchowo, Trzebiechowo, Wierzchowo, Wilcze Łaski i Żółtnica. Na rysunku Studium, powyższe tereny oznaczono symbolem cyfrowo-literowym z gwiazdką.

1.2.2. Cel i zakres opracowania zmiany Studium

Podstawowym celem sporządzenia zmiany Studium jest wyznaczenie nowych terenów rolniczych z dopuszczeniem realizacji elektrowni fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 500 kW wraz z magazynami energii i stacjami transformatorowymi, z wyłączeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych, oznaczonych symbolem 3Re*, terenów zabudowy rekreacji indywidualnej, oznaczonych symbolem 4ML*, terenów zabudowy usług turystyki, oznaczonych symbolem 5Ut*, terenów produkcji i składowania, terenów zabudowy usługowej, oznaczonych symbolem 6PU* lub 6PU/IT* oraz terenów zabudowy usługowej, oznaczonych symbolem 7U*.

1.3 Zasoby informacyjne

W toku prac nad przygotowaniem Studium wykorzystano następujące materiały:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek z 1999 r. ze zm.;
- Program ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 r. Szczecin, 2016;
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2013-2028, Szczecin, 2016;
- Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport 2016. WIOŚ Szczecin;
- Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2030 - projekt; Szczecin, kwiecień 2017 r.;
- Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, 02.2010 r.);
- Program ochrony środowiska dla gminy Szczecinek na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023, Szczecinek, 2016 r.;
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020, Szczecinek, 2013 r.
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2018-2021 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2022-2025, Szczecinek, 2018 r.
- Wartości kulturowe gminy wiejskiej Szczecinek, ROBI DZ w Szczecinie Szczecin, 2003 r.;
- Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Szczecinek, 2017 r.;
- Strategia rozwoju Gminy Szczecinek na lata 2015-2025, Gdańsk 2015;
- Lokalny program rewitalizacji gminy Szczecinek na lata 2017-2023;
- Gminny program wspierania rodziny na lata 2018-2020;
- Gminny program ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców Gminy Szczecinek na lata 2017 – 2022;
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Szczecinek, Szczecin 11.01.2016 r.
- mapy ewidencyjne gruntów i budynków;
- mapy glebowo-rolnicze;
- mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego;
- <http://www.gminaszczecinek.pl>;
- <http://rowery.rbgp.pl>;
- <https://www.gddkia.gov.pl>;
- <http://pzo.gdos.gov.pl>;
- <http://www.gaz-system.pl>;
- <http://mapa.plk-sa.pl>;

- <http://mapa.korytarze.pl>;
- <http://www.kzgw.gov.pl>;
- <https://www.pgi.gov.pl>;
- <http://szczecin.stat.gov.pl>;
- <https://bdl.stat.gov.pl>;
- <https://www.igipz.pan.pl>;
- www.bdl.lasy.gov.pl;
- www.geoportal.pgi.gov.pl.

2. Synteza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego Gminy

Gmina Szczecinek położona jest w województwie zachodniopomorskim, w środkowej części powiatu szczecineckiego.

Siedziba Gminy znajduje się w południowej części miasta Szczecinek, przy ul. Piłskiej. W skład Gminy wchodzi 28 sołectw zawartych w tabeli nr 1.

Tabela 1 Wykaz sołectw i miejscowości wchodzących w ich skład w gminie Szczecinek

Lp.	Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectw
1.	Brzeżno	Brzeżno, Krasnobrzeg
2.	Dalęcino	Dalęcino, Brodźce, Dalęcinko, Dębrzyna, Nizinne
3.	Drawień	Drawień
4.	Drężno	Drężno, Orawka
5.	Dziki	Dziki
6.	Gałowo	Gałowo, Trzcinnio
7.	Godzimirz	Godzimirz
8.	Grąbczyn	Grąbczyn, Grąbczyński Młyn
9.	Gwda Mała	Gwda Mała
10.	Gwda Wielka	Gwda Wielka, Grochowiska, Łączka, Wielisławice
11.	Jelenino	Jelenino, Zamęcie
12.	Kragłe	Kragłe, Dąbrowa, Łozinka, Smolniki, Zielonowo
13.	Kusowo	Kusowo, Myślęcín
14.	Kwakowo	Kwakowo
15.	Marcelin	Marcelin
16.	Mosina	Mosina, Dębowo, Jadwiżyn, Janowo
17.	Omulna	Omulna, Siedlice
18.	Parsęcko	Parsęcko, Skalno, Tarnina
19.	Sitno	Sitno, Lipnica
20.	Skotniki	Skotniki, Opoczyska
21.	Spore	Spore, Dobrogoszcz, Malechowo, Nowe Gonne
22.	Stare Wierzbowo	Stare Wierzbowo
23.	Trzebiechowo	Trzebiechowo
24.	Turowo	Turowo, Miękowo, Spotkanie
25.	Wilcze Łaski	Wilcze Łaski
26.	Wierzchowo	Wierzchowo, Białe, Pietrzykowo, Sławięcice, Węglewo
27.	Wojnowo	Wojnowo
28.	Żółtnica	Żółtnica, Buczek, Gołębiewo, Sierszeniska, Wągradno

2.1 Powiązania przyrodnicze

Obszar gminy wg. podziału dokonanego przez J. Kondrackiego, głównie na podstawie cech morfologicznych terenu, znajduje się w granicach prowincji Niż Środkoeuropejski oraz podprowincji Pojezierza Południowobałtyckiego. Według dalszego podziału gmina podzielona jest pomiędzy dwa makroregiony: Pojezierze Zachodniopomorskie i Pojezierze

Południowopomorskie, a następnie mezoregiony. Północno - zachodnia część gminy położona jest w obrębie mezoregionu Pojezierze Drawskie, natomiast część południowo-wschodnia mezoregionu Pojezierze Szczecineckie.

Przepływ materii, energii i informacji genetycznej pomiędzy elementami systemu przyrodniczego Gminy i obszarami sąsiednimi odbywa się poprzez korytarze ekologiczne o znaczeniu regionalnym, a także za pośrednictwem sieci lokalnych korytarzy i powiązań ekologicznych. Gmina Szczecinek stanowi część Północnego Korytarza Ekologicznego, który od północy tworzą Lasy Zaborskie, od wschodu Bory Krajeńskie-Bory Tucholskie a od południa i zachodu Pojezierze Drawskie i Połczyńskie.

Głównym zagrożeniem dla integralności korytarzy ekologicznych są elementy infrastruktury komunikacyjnej w postaci dróg krajowych nr 11 i 20 oraz linie kolejowe przebiegające przez ten obszar.

2.2 Powiązania komunikacyjne i infrastrukturalne

Powiązania komunikacyjne gminy Szczecinek odbywają się za pośrednictwem drogi krajowej Nr 11 i Nr 20 oraz dróg wojewódzkich nr DW172 i DW201 oraz 22 dróg powiatowych i sieci dróg gminnych a także kolei.

Na terenie gminy znajduje się ponad 80 km dróg gminnych.

Przez teren gminy Szczecinek przebiegają następujące linie kolejowe:

- linia nr 404 Poznań -Szczecinek- Kołobrzeg (linia krajowa, zelektryfikowana),
- linia nr 210 Chojnice-Runowo Pomorskie (linia krajowa, niezelektryfikowana),
- linia nr 405 Piła –Ustka (linia lokalna, częściowo zelektryfikowana).

Główne powiązania infrastrukturalne na terenie Gminy obejmują:

- napowietrzną elektroenergetyczną linię przesyłową o napięciu 220kV relacji Piła Krzewina - Żydowo oraz [projektowaną napowietrzną elektroenergetyczną linię przesyłową o napięciu 2 x 400kV relacji Żydowo Kierzkowo – Piła Krzewina](#).
- napowietrzne elektroenergetyczne linie przesyłowe o napięciu 110 kV,
- gazociągi wysokiego ciśnienia: DN 150 relacji Szczecinek -Połczyn-Zdrój oraz DN 250 relacji Ujście –Wierzchowo.

3. Uzasadnienie przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy

Wizja rozwoju gminy brzmi: „Gmina Szczecinek miejscem rozwoju przedsiębiorczości, turystyki i rolnictwa, sprzyjająca rozwojowi społecznemu”.

Misją gminy Szczecinek jest zbudowanie przyjaznego klimatu inwestycyjnego, który będzie zachęcał przedsiębiorców do inwestowania na jej terenie. Szczególny nacisk powinien zostać położony także na rozwijanie bazy turystycznej oraz promocję, zarówno walorów krajobrazowo-przyrodniczych jak i rozwoju rolnictwa ekologicznego i przetwórstwa rolno-spożywczego. Przyszłe działania będą miały na celu również podwyższenie jakości życia mieszkańców poprzez rozwiązywanie problemów społecznych.

W *Strategii Rozwoju Gminy Szczecinek na lata 2015-2025* wyznaczono trzy cele strategiczne, które zostały oparte na opracowanej wcześniej misji regionu, a ich zrealizowanie pozwoli na spełnienie założonej wizji rozwoju gminy Szczecinek:

- budowanie klimatu inwestycyjnego regionu poprzez dążenie do budowania klimatu inwestycyjnego, przygotowywanie miejsc pod nowe inwestycje, przyciąganie zewnętrznych inwestorów, wspieranie lokalnych przedsiębiorców, pomoc doradczą dla osób zakładających własną działalność oraz promocje oferty inwestycyjnej,
- wspieranie rozwoju funkcji turystycznej poprzez rozwój sieci szlaków turystycznych, promocję regionu, rozbudowę warunków do wypoczynku oraz ochronę środowiska naturalnego,
- zwiększanie jakości życia mieszkańców poprzez dbania o pozytywny wizerunek gminy, rozwoju transportu publicznego, poprawy infrastruktury drogowej, rozwoju oferty

edukacyjnej, podwyższenia poziomu opieki zdrowotnej, wspierania lokalnych inicjatyw, wspierania osób wykluczonych oraz realizacji inwestycji przyjaznym mieszkańcom.

Powyższe cele rozwoju, skutkować będą trwałym i zrównoważonym rozwojem społeczno-gospodarczym Gminy Szczecinek tylko w powiązaniu z polityką przestrzenną realizowaną przez Gminę, która nie tylko umożliwi ich osiągnięcie, ale będzie je stymulować.

Zakłada się, że gmina Szczecinek rozwijać się będzie w oparciu o wykorzystywanie możliwości związanych przede wszystkim z:

- produkcją energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, produkcją metanu i wodoru,
- produkcją przemysłową z korzystnymi powiązaniami komunikacyjnymi
- bezpośrednim sąsiedztwem miasta Szczecinek stanowiącego potencjalny rynek zbytu energii elektrycznej i ciepła
- istniejącymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi tj. w obszarze dającym możliwość rozwoju turystyki i wypoczynku, podnoszącym atrakcyjność Gminy jako miejsca zamieszkania,
- dobrymi warunkami do rozwoju rolnictwa,
- rozwojem agroturystyki,
- rozwijającymi się małymi przedsiębiorstwami w regionie.

Urbanizacja obszaru gminy Szczecinek jest zdeterminowana ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek uchwalonego w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *o zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 1994 r. Nr 89 poz. 415 ze zm.). Studium ma na celu doprowadzenie do zgodności z ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

W związku z realizacją strategicznych celów Gminy, wyznaczono nowe kierunki w zakresie terenów mieszkaniowych i rekreacyjnych oraz produkcyjno-usługowych.

W zakresie obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk w Studium m.in.: wskazano obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych – istniejące: rezerwy przyrody, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne, pomniki przyrody.

W zakresie obszarów i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w Studium m.in.: wskazano obiekty i obszary podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych i chronione ustaleniami planu.

W zakresie kierunków oraz zasad rozwoju systemów komunikacji w Studium m.in.:

- utrzymanie, modernizację i przebudowę drogi krajowej nr 11 z dostosowaniem do parametrów drogi ekspresowej (nie przewiduje się realizacji węzła drogowego węzła Brzeźno przy drodze krajowej nr 11, lecz wykonanie przejazdu drogowego nad drogą ekspresową S11 z brakiem możliwości połączenia z drogą ekspresową S11),
- utrzymanie, modernizację i przebudowę oraz budowę obwodnicy drogi publicznej nr 20 w klasie technicznej GP pomiędzy Sitnem a Turowem,
- utrzymanie, modernizację i przebudowę istniejącej sieci dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych,
- utrzymanie i modernizację istniejących linii kolejowych,
- na obszarach przewidzianych do urbanizacji, należy dążyć do wprowadzenia rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów, poprzez budowę chodników, poboczy, dróg rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych w pasach drogowych, natomiast poza terenami zurbanizowanymi również poza pasami drogowymi, w zależności od możliwości terenowych.

W zakresie kierunków oraz zasad rozwoju systemów infrastruktury technicznej w Studium m.in.:

- w zakresie zaopatrzenia w wodę wskazuje się kontynuację modernizacji i rozbudowy sieci wodociągowej w dostosowaniu do potrzeb rozwojowych; na obszarach nie pokrytych siecią wodociągową, dopuszcza się realizację indywidualnych ujęć wody,
- w zakresie gospodarki ściekowej wskazuje się: budowę, rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej, a na obszarach, na których budowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie nieuzasadniona, dopuszcza się odprowadzenie ścieków do przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych,
- wskazuje się utrzymanie dotychczasowego sposobu zaopatrzenia w ciepło, tj. z kotłowni indywidualnych. Nowo wznoszone obiekty powinny być wyposażone w wysokosprawne systemy grzewcze stosujące technologie i paliwa ekologiczne z wykorzystaniem energii elektrycznej i odnawialnej, gazu, oleju opałowego lekkiego oraz niskoemisyjnych źródeł ciepła,
- wskazuje się utrzymanie, odbudowę, rozbudowę, przebudowę i nadbudowę istniejących sieci elektroenergetycznych,
- wskazano możliwości lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW (wykorzystujących m.in. energię promieniowania słonecznego) z wyjątkiem elektrowni wiatrowych.

W zakresie obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego w Studium zalicza się:

- budowę drogi ekspresowej S 11, S 11 Szczecinek – Piła oraz S11 Koszalin – Szczecinek - odcinek Bobolice – Szczecinek ,
- budowę obejścia miasta Szczecinek w ciągu drogi wojewódzkiej nr 172,
- budowę obwodnicy Szczecinka w ciągu DK 11 (w klasie S),
- rewitalizację linii kolejowej nr 405 - odcinek Szczecinek – granica województwa,
- rewitalizację linii kolejowej nr 210 na odcinku Szczecinek-Runowo Pomorskie (zadanie rządowe realizowane na podstawie Kontraktu Terytorialnego),
- rewitalizację linii kolejowej nr 403 - odcinek Szczecinek – granica województwa,
- budowę napowietrznej elektroenergetycznej linii przesyłowej o napięciu 2 x 400kV Żydowo Kierzkowo – Piła Krzewina,
- budowę sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego: Trasa Pojezierna,
- budowę dwutorowej napowietrznej elektroenergetycznej linii przesyłowej o napięciu 110kV Grzmiąca - Szczecinek -Marcelin/Szczecinek Leśna.

W zakresie obszarów wskazanych do ograniczenia zabudowy w Studium wskazano następujące obszary:

- w miejscowości Skotniki w północno-wschodniej części działki nr ewid. 19/45, znajduje się lotnicze urządzenie naziemne, wokół tego obszaru wyznacza się strefy ograniczonej zabudowy od lotniczego urządzenia naziemnego, w zakresie wysokości zabudowy,
- na terenach rolniczych postuluje się wprowadzenia zakazu budowy obiektów budowlanych związanych z chowem i hodowlą norek, tchórzy, lisów, jenotów, nutrii i szynszyli, zaliczonych do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych.

W zakresie obszarów, dla których jest obowiązkowe sporządzenie planu miejscowego w Studium wskazano obszar lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

W zakresie obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wskazano tereny gruntów rolnych klasy III - w przypadku zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze, będą wymagały uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia oraz tereny lasów - w przypadku zmiany przeznaczenia na cele nieleśne,

będą wymagały uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia, zgodnie z przepisami odrębnymi, na etapie sporządzania zmiany miejscowego planu.

W zakresie kierunków i zasad kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej w Studium założono utrzymanie dotychczasowych funkcji leśnych większości terenów oraz rozwój istniejących kompleksów leśnych w drodze ich uzupełnienia i poszerzenia w ramach wyznaczonych terenów rolniczych wskazanych do zalesienia.

W zakresie kierunków i zasad kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w Studium założono utrzymanie dotychczasowych funkcji rolniczych, w ramach istniejącej zabudowy z możliwością jej rozbudowy oraz realizację nowej zabudowy służącej produkcji rolniczej.

W zakresie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w Studium uwzględniono i oznaczono ich zasięg, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Gwdy, Parsęty, Nizicy i Perznicy (wyznaczone na podstawie *Map zagrożenia powodziowego*, sporządzonych przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej), dla których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat oraz obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat.

W zakresie obiektów lub obszarów, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny w Studium wyznaczono tereny eksploatacji złóż, jednak nie wyznaczono dla nich filaru ochronnego.

W zakresie obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych w Studium nie wprowadzono żadnych ustaleń, z uwagi na brak takich terenów.

W zakresie obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji w Studium wskazano obszary, które wymagają przekształceń:

- obszary wymagające rekultywacji, są to tereny poeksploatacyjne, które należy uporządkować i przywrócić do pełnienia funkcji użytkowych – rolniczych, wodnych, leśnych, lub innych, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska oraz geologii i górnictwa.
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji obejmują tereny zdegradowane, położone na terenie Gminy.

W zakresie obszarów zdegradowanych określono obszar zdegradowany zgodnie z *Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Szczecinek na lata 2017-2023*, który obejmuje następujące miejscowości: Drawień, Drężno, Dziki, Godzimierz, Grąbczyn, Kragłe, Kusowo, Kwakowo, Sitno, Spore, Stare Wierzchowo, Wilcze Laski i Wierzchowo.

W zakresie granic terenów zamkniętych i ich stref ochronnych w Studium wskazano granice terenów zamkniętych związanych z przebiegiem linii kolejowych.

W zakresie wyznaczenia obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW oraz ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu - w Studium wskazano lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, z wyłączeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych.

3.1. Uzasadnienie przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy w zmianie Studium, przyjętego uchwałą Nr XXXIV/463/2021 z dnia 31 maja 2021 r.

W związku z dyrektywą 2009/28/WE, państwa członkowskie Unii Europejskiej są zobowiązane do zapewnienia określonego udziału energii ze źródeł odnawialnych. Wskazanie potencjalnych terenów, na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii, jest jednym z podstawowych zadań w zakresie realizacji polityki ekologicznej państwa a szczególnie polityki klimatyczno-energetycznej.

Wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW z wyłączeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych, zostało dokonane na podstawie wniosków złożonych przez właścicieli nieruchomości.

Na terenie udokumentowanego złoża Wierzchowo I - KN 19862, wyznaczono kierunek zmian w zagospodarowaniu i oznaczono jako PE- teren powierzchniowej eksploatacji.

3.2. Uzasadnienie przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy w zmianie Studium.

W zmianie Studium wyznaczono następujące tereny pod nowe funkcje, zgodnie z wnioskami złożonymi przez samorząd lokalny oraz właścicieli nieruchomości:

- tereny rolnicze z dopuszczeniem realizacji elektrowni fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 500 kW wraz z magazynami energii i stacjami transformatorowymi, oznaczone symbolem 3Re*,
- tereny zabudowy rekreacji indywidualnej oznaczone symbolem 4ML*,
- tereny zabudowy usług turystyki oznaczone symbolem 5Ut*,
- tereny produkcji i składowania, tereny zabudowy usługowej oznaczone symbolem 6PU* lub 6PU/IT*,
- tereny zabudowy usługowej oznaczone symbolem 7U*.

Gmina Szczecinek uchwałą nr LI/640/2022 z dnia 29 lipca 2022 r. utworzyła Szczecinecki Klaster Energetyczny. Głównym jego celem jest utworzenie regionu zeroemisyjnego o pełnej niezależności energetycznej w zakresie energii elektrycznej i ciepła, opartego na odnawialnych źródłach energii, w tym źródłach wodorowych. Budowa lokalnego rynku energii, będzie możliwa, dzięki budowie lokalnej sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej przyłączonej do sieci najwyższych napięć Operatora Systemu Przesyłowego. Na terenie Gminy Szczecinek planowane jest powstanie stacji GPZ 400/110 kV, a następnie budowa linii rozdzielczych 110 kV i 15 kV.

Tworząc klaster energii Gmina Szczecinek wpisuje się w rozwój lokalnych społeczności energetycznych, które zostały zdefiniowane w unijnej dyrektywie RED II.

Wyznaczenie nowych terenów na których dopuszczono realizację elektrowni fotowoltaicznych, jest pierwszym krokiem do zbudowania sieci producentów energii odnawialnej w skali regionu. Przyczyni się to do poprawy stanu środowiska i umożliwi lokalnym przedsiębiorcom i mieszkańcom dostęp do zielonej energii.

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. Uwarunkowania ponadlokalne

Gmina Szczecinek położona jest w województwie zachodniopomorskim, w środkowej części powiatu szczecineckiego.

Graniczy z następującymi gminami:

- od północy – gminą Bobolice - powiat koszaliński;
- od wschodu – gminami Biały Bór - powiat szczecinecki i Czarne -powiat człuchowski (woj. pomorskie);
- od południa – gminą Okonek - powiat złotowski (woj. wielkopolskie);
- od zachodu – gminami Borne Sulinowo, Barwice i Grzmiąca - powiat szczecinecki.

2. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu, stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Stan ładu przestrzennego na terenie Gminy wynika przede wszystkim z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek przyjętego uchwałą Nr VIII/53/2007 Rady Gminy Szczecinek z dnia 27 kwietnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2007 r. Nr 78, poz. 1240 ze zm.). W obowiązującym planie określono następujące przeznaczenia terenów:

- Użytki rolne
 - tereny produkcji rolnej
 - tereny produkcji rolnej z zabudową mieszkaniową
 - tereny produkcji rybackiej
 - tereny zabudowy zagrodowej, produkcji rolnej nieuciążliwej
 - tereny zabudowy zagrodowej, produkcji rolnej uciążliwej
- Tereny zieleni
 - cmentarze
 - tereny ogrodów działkowych
 - lasy
 - zieleń gminna
 - tereny drzewostanów o charakterze parkowym
- Wody powierzchniowe
- Kopaliny
 - tereny eksploatacji powierzchniowej
 - teren kopalni gazu
- Tereny mieszkaniowe
 - tereny zabudowy letniskowej
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usług nieuciążliwych
- Tereny przemysłowe i usługowe
 - tereny zabudowy produkcyjnej oraz usługowej
 - tereny zabudowy usług nieuciążliwych
 - tereny zabudowy użyteczności publicznej
 - tereny zabudowy usług oświaty
 - tereny zabudowy usług sportu, rekreacji użyteczności publicznej
 - tereny zabudowy usług turystyki

Tereny związane z rozwojem turystyki znajdują się w następujących miejscowościach: Gwda Wielka, Spore, Malechowo, Stare Wierzchowo, Wierzchowo, Grąbczyn i Dziki.

Tereny zabudowy mieszkaniowej i związanej z obsługą tych terenów zabudowy usługowej w miejscowościach: Sitno, Wierzchowo, Brodźce, Nowe Gonno, Parsęcko, Marcelin, Godzimierz, Spore i Turowo.

Koncentracja zabudowy produkcyjnej oraz usługowej dotyczy głównie miejscowości: Wierzchowo, Gwda Mała, Marcelin, Turowo, Godzimierz i Skotniki.

Stan zagospodarowania terenów na dzień 01.01.2023 r. w gminie Szczecinek przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2 Użytkowanie gruntów w gminie Szczecinek na dzień 01.01.2023 r.

Użytkowanie gruntu		Powierzchnia w ha
Użytki rolne	Grunty orne	16 730
	Sady	33
	Łąki trwałe	2 866
	Pastwiska trwałe	1 687
	Grunty rolne zabudowane	285
	Grunty pod stawami	110
	Grunty pod rowami	152
	Nie użytki	1 957
Grunty rolne		23 820
	Lasy	19 722
	Grunty zadrzewione i zakrzewione	876
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione		20 598
	Tereny mieszkaniowe	151
	Tereny przemysłowe	14
	Inne tereny zabudowane	67
	Zurbanizowane tereny niezabudowane	34
	Tereny rekreacji wypoczynkowej	39
	Użytki kopalne	10
Tereny komunikacyjne	Drogi	788
	Tereny kolejowe	130
	Inne tereny komunik.	14
Grunty zabudowane i zurbanizowane		1 247
	Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	4 049
	Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	36
Grunty pod wodami		4 085
Użytki ekologiczne		108
Tereny różne		26
POWIERZCHNIA OGÓLNA GRUNTÓW		49 884

Potrzebę opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, stwierdzono w wyniku przeprowadzonej analizy aktualności *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek*, przyjętej uchwałą Nr XXVII/273/2016 Rady Gminy Szczecinek z dnia 29 czerwca 2016 r., zgodnie z wymogami art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W analizie stwierdzono konieczność sporządzenia nowego dokumentu w celu dostosowania jego formy i zakresu ustaleń do aktualnie obowiązujących przepisów prawa, uwzględnienia ustaleń dokumentów o znaczeniu ponadlokalnym oraz dostosowania polityki przestrzennej w nim zawartej do aktualnych potrzeb rozwojowych gminy Szczecinek.

Uzbrojenie terenów

Sieć drogowa

Komunikacja wewnętrzna Gminy funkcjonuje w oparciu o istniejącą sieć dróg krajowych (nr 11 i 20), wojewódzkich (DW172 i DW201), powiatowych i dróg gminnych oraz linie kolejowe nr 404 Poznań – Kołobrzeg, linia nr 210 Chojnice-Runowo Pomorskie, nr 405 Piła –Ustka.

Zaopatrzenie w wodę

Zadania w zakresie zaopatrzenia w wodę na terenie gminy realizuje Zakład Budżetowy Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinku ul. Bugno 2. Na terenie Gminy znajduje się czternaście stacji uzdatniania wody (w miejscowościach: Wojnowo, Omulna, Turowo, Sitno, Parsęcko, Dałęcino, Skotniki, Stare Wierzchowo, Wierzchowo, Krągłe, Kwakowo, Trzebiechowo).

Odprowadzanie ścieków

Zadania w zakresie zaopatrzenia w wodę gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy realizuje Zakład Budżetowy Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinku ul. Bugno 2 (oczyszczalnia ścieków znajduje się przy ul. Rybackiej 5), na terenie Gminy działa także jedna oczyszczalnia ścieków w Wierzchowie oraz 17 przepompowni ścieków.

Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy Szczecinek zasilanie w ciepło opiera się na ogrzewaniu indywidualnym, głównie są to kotły na paliwo stałe (pelet, drewno i węgiel), na paliwa płynne (gaz lpg, propan butan, gaz ziemny i olej opałowy) oraz odnawialne źródła energii (pompy ciepła).

Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy Szczecinek istnieje sieć gazownicza w następujących miejscowościach: Marcelin, Wierzchowo, Dałęcino, Sitno i Skotniki. W planach inwestycyjnych Polskiej Spółki Gazownictwa jest także gazyfikacja miejscowości Turowo i Parsęcko.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Dostawa energii elektrycznej na terenie gminy Szczecinek odbywa się za pośrednictwem napowietrznych i kablowych sieci energetycznych średniego i niskiego napięcia zasilanych z Głównych Punktów Zasilania o parametrach technicznych 110/15kV znajdującej się poza obszarem gminy tj. w mieście Szczecinek.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016 – 2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-28, system gospodarowania odpadami jest oparty o regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych. Gmina Szczecinek należy do regionu wschodniego. Na terenie gminy znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w miejscowości Turowo 104E.

Telekomunikacja.

Mieszkańcy Gminy posiadają dostęp do sieci telefonicznej stacjonarnej oraz komórkowej. Gmina w całości jest objęta zasięgiem sieci telefonii komórkowej, jednak w zróżnicowanym stopniu, który wynika z odległości od stacji bazowych.

3. Stan środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

3.1 Ukształtowanie terenu

Obszar gminy wg. podziału dokonanego przez J. Kondrackiego, głównie na podstawie cech morfologicznych terenu, znajduje się w granicach prowincji Niż Środkowoeuropejski oraz podprowincji Pojezierza Południobałtyckiego. Według dalszego podziału gmina podzielona jest pomiędzy dwa makroregiony: Pojezierze Zachodniopomorskie i Pojezierze Południowopomorskie, a następnie mezoregiony. Północno - zachodnia część gminy położona jest w obrębie mezoregionu Pojezierze Drawskie, natomiast część południowo-wschodnia mezoregionu Pojezierze Szczecineckie.

Pojezierze Drawskie – mezoregion o powierzchni 1 861 km² leżący na obszarze makroregionu Pojezierza Zachodniopomorskiego. Obszar ten charakteryzuje się dużym urozmaiceniem rzeźby terenu (występowaniem pasm moreny czołowej, wzgórz, pagórków, dolin, jarów i wąwozów – pozostałości po ostatnim zlodowaceniu) oraz wysokim stopniem zalesienia.

Pojezierze Szczecineckie – jest mezoregionem o charakterze moreny dennej, położonej na zewnątrz moren czołowych fazy pomorskiej. Całkowita powierzchnia mezoregionu należącego do makroregionu Pojezierza Południowopomorskiego wynosi 834 km². Największym spośród występujących jezior jest Pile, z którego wypływa dopływ Gwdy – Piławka.

Najniżej położony punkt na terenie Gminy, znajduje się w dolinie rzeki Gwdy i wynosi 123,7 m n.p.m., a najwyższy położony punkt to: 203,0 m n.p.m (Polska Górka) na północ od m. Dalęcino.

3.2 Budowa geologiczna

Obszar gminy Szczecinek pod względem geologicznym znajduje się w obrębie Wału Pomorsko – Kujawskiego i Niecki Pomorskiej. Obszar ten pokrywają głównie osady czwartorzędowe. Powierzchniowe formy budują osady związane z działalnością zlodowacenia bałtyckiego, ukształtowane pod wpływem skomplikowanych procesów zachodzących w czasie zlodowacenia. Wysoczyzna morenowa pagórkowata i falista oraz obszary sandru faliste, niekiedy płaskie z zagłębieniami, to dwa główne obszary morfogenetyczne tego terenu. Wysoczyzna zbudowana jest głównie z glin zwałowych, piasków i żwirów lodowcowych ze znaczną ilością okruchów skalnych, natomiast sandry budują piaski i żwiry wodnolodowcowe. Pokrywa osadowa przykryta jest utworami trzeciorzędowymi (oligocenijskimi, miocenijskimi i pliocenijskimi) oraz czwartorzędowymi (plejstocenijskimi i holocenijskimi). Utwory oligocenijskie to piaski drobnoziarniste, mułki i ropy. Utwory miocenijskie to ropy i mułki z wkładkami piasków i piaskowców oraz z domieszkami pyłu węglowego. Osady pliocenijskie stanowią powierzchnię podczwartorzędową i dominują wśród nich ropy poznańskie. Utwory czwartorzędowe na terenie powiatu to osady plejstocenijskie zlodowacenia środkowopolskiego - gliny zwałowe oraz piaski i żwiry tworzą one jeden poziom z przewarstwieniami i soczewkami piasków wodnolodowcowych.

3.3 Zasoby surowcowe. Obszary i tereny górnicze.

Na terenie Gminy na dzień 20.12.2022 r. znajdowało się 20 udokumentowanych złóż kopalni. Wykaz złóż zamieszczono w tabeli nr 3.

Tabela 3 Wykaz i charakterystyka udokumentowanych złóż kopalni na terenie gminy Szczecinek

Lp.	Nazwa złóża Nr MIDAS	Kopaliny	Powierzchnia złóża (ha)	Stratygrafia	Grubość nakładu (m)	Mięższość złóża (m)	Wielkość bilansowych zasobów geologicznych	Stan zagospodarowania

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

							(tys. t)	
1.	Grąbczyn – TO 6749	torfy	2.366	czwartorzęd	0.3	4.6	67,24	eksploatacja zaniechana
2.	Marcelin – KR 147	kreda	18.280	czwartorzęd	0.2-1.5	0.8-3.5	137,64	eksploatacja zaniechana
3.	Marcelin – KN 3417	kruszywa naturalne	2.400	czwartorzęd	3.5	6.5	330,00	-
4.	Mosina II – TO 16431	torfy	12.350	czwartorzęd	0.2-0.6	1.0-1.9	161,58	złóże zagospodarowane
5.	Parsęcko – KN 3405	kruszywa naturalne	-	czwartorzęd	-	-	-	złóże skreślone z bilansu zasobów
6.	Parsęcko II – KN 3408	kruszywa naturalne	-	czwartorzęd	1.4	4.6	116,7	eksploatacja zaniechana
7.	Parsęcko III – KN 16067	kruszywa naturalne	18.114	czwartorzęd	0.5-3.5	3.0-10.7	384,7	eksploatowane okresowo
8.	Parsęcko IV – KN 17344	kruszywa naturalne	49.500	czwartorzęd	0.5-1.5	2.0-11.5	2 837,20	złóże zagospodarowane
9.	Parsęcko V – KN 20792	kruszywa naturalne	83,20	czwartorzęd	1,20	6,10	-	złóże rozpoznane szczegółowo
10.	Spore – KN 18040	kruszywa naturalne	5.130	czwartorzęd	0.3-1.0	14.0-14.7	1 329,19	złóże rozpoznane szczegółowo
11.	Wielimskie Bagno – KR 146	kreda	40.200	czwartorzęd	0.1-1.5	0.8-10,0	802,58	złóże rozpoznane szczegółowo
12.	Wierzchowo - GZ 4666	gaz ziemny	290,8	Karbon dolny	-	-	-	eksploatacja zaniechana
13.	Wierzchowo- KN 8824	kruszywa naturalne	-	czwartorzęd	-	-	531,96	złóże rozpoznane szczegółowo
14.	Wierzchowo- KD 645	kamienie drogowe i budowlane	2.620	czwartorzęd	0,300	5,000	225,00	zaniechana
15.	Wierzchowo I – KN 19862	kruszywa naturalne	34,64	czwartorzęd	0,49	19,51	-	złóże rozpoznane szczegółowo
16.	Dalęcinko I - pole A i B – KN 19608	kruszywa naturalne	14,40	czwartorzęd	1,0	13,1	-	złóże rozpoznane szczegółowo
17.	Dalęcinko- KN 19653	kruszywa naturalne	1,99	czwartorzęd	0,4	15,5	-	złóże rozpoznane szczegółowo
18.	Dalęcino- KN 19655	kruszywa naturalne	1,99	czwartorzęd	0,4	14,0	-	złóże rozpoznane szczegółowo
19.	Nowe Gonne- KN 20525	kruszywa naturalne	15,56	czwartorzęd	0,27	19,73	-	złóże rozpoznane szczegółowo
20.	Nowe Gonne I – KN 20547	kruszywa naturalne	19,32	czwartorzęd	0,72	19,28	-	złóże rozpoznane szczegółowo

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl>

Na terenie Gminy ustanowione zostały następujące tereny i obszary górnicze (dane na dzień 20.12.2022 r.):

- Mosina II – Pole Północne – złóże torfu i kredy jeziornej - Nr rej. 10-16/3/197/a,
- Mosina II – Pole Południowe – złóże torfu i kredy jeziornej - Nr rej. 10-16/3/197/b,
- Parsęcko IIIA – złóże kruszyw naturalnych – Nr rej. 10-16/3/172a/a,
- Parsęcko IIIB – złóże kruszyw naturalnych – Nr rej. 10-16/3/172a/b,
- Parsęcko IVAB – złóże kruszyw naturalnych – Nr rej. 10-16/3/188/a,
- Parsęcko IVC – złóże kruszyw naturalnych – Nr rej. 10-16/3/188/b,
- Wierzchowo I – złóże kruszyw naturalnych – Nr rej. 10-16/4/284.

Na terenie Gminy prowadzona jest głównie eksploatacja piasków i żwirów oraz torfów.

Na terenie gminy nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

Na terenie Gminy nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

Teren gminy Szczecinek objęty jest częściowo koncesją nr 10/2019/Ł z dnia 20 grudnia 2019 r. Ministra Klimatu na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywania ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż na obszarze "Sierpowo" przez spółkę PGNiG, ważną do dnia 20 grudnia 2049 r.

3.4 Zasoby wodne

3.4.1 Wody podziemne

Pod względem uwarunkowań hydrogeologicznych gmina Szczecinek należy do terenów bogatych w zasoby wodne. Na terenie gminy zasoby wód podziemnych o znaczeniu użytkowym występują w utworach trzeciorzędowo-czwartorzędowych i związane są z występowaniem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych GZWP nr 126 - Zbiornik Szczecinek i 120- Zbiornik międzymorenowy Bobolice. Zasoby wód podziemnych kształtują się w przedziale 50-350 m³/dobę/km². Wody te zalegają średnio na głębokości 15-50 m ppt w części północnej i wschodniej gminy oraz na głębokości 50-100 m ppt w części zachodniej i południowej. Średnia wydajność studni 15- 40 m³/h. W obrębie utworów czwartorzędowych występują dwa poziomy wodonośne: gruntowy i wgłębny (międzyglinowy i podglinowy). Poziomy wodonośne rozdzielone są iltami i mułkami zastoiskowymi o miąższości do ok. 30 m. Poziomy gruntowy występuje głównie w obrębie dolin rzecznych. Wody poziomu trzeciorzędowego występują w piaskach wodonośnych z nakładem nieprzepuszczalnych iltów lub słabo przepuszczalnych glin morenowych, na głębokości od 60 do 100 m. Poziom ten zasilany jest w drodze przesączania z nadległych poziomów.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 120 jest to niewielki obszarowo zbiornik czwartorzędowy, położony jest w zlewni Gwdy i przynależy do Regionu Wodnego Warty. Około 80% powierzchni zbiornika Bobolice leży w granicach zbiornika Szczecinek nr 126. Zasilanie wód podziemnych GZWP 120 następuje przede wszystkim na drodze infiltracji opadów atmosferycznych w obrębie zbiornika.

Zasoby odnawialne wód podziemnych obszaru GZWP nr 120 wynoszą ok. 147 100 m³/h. Obszar ochronny składa się z jednej części obejmującej swym zasięgiem cały zbiornik oraz niewielki teren poza nim, w miejscach dopływu bocznego wód podziemnych. Obszar ochronny tego zbiornika nie obejmuje swym zasięgiem gminy Szczecinek. Główny poziom wodonośny zbiornika stanowi I użytkowy poziom czwartorzędowy. Na obszarze zbiornika dominują wody bardzo dobrej, dobrej i zadawalającej jakości.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 126 położony jest w dwóch regionach wodnych. Północno – zachodnia część zbiornika obejmująca fragment - zlewni Parsęty znajdującej się w Regionie Wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. Pozostała część zbiornika położona jest w granicach zlewni Gwdy należącej do Regionu Wodnego Warty. Główny poziom wodonośny zbiornika stanowi III użytkowy poziom czwartorzędowo – neogeński.

Zasilanie wód podziemnych następuje przede wszystkim na drodze infiltracji opadów atmosferycznych w obrębie zbiornika. Zasoby odnawialne wód podziemnych tego obszaru wynoszą ok. 436 640 m³/h. Zbiornik znajduje się na obszarze charakteryzującym się stosunkowo niewielkim stopniem uprzemysłowienia, przeważają tereny użytkowane rolniczo oraz lasy, dlatego zagrożenie jakości wód podziemnych praktycznie nie występuje.

Obszar opracowania położony jest w zasięgu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) nr 9 kod PLGW60009 i nr 28 kod PLGW60026, które uznano za obszary chronione, jako jednolite części wód przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967).

Na terenie Gminy znajdują się ujęcia wód przeznaczonych do zbiorowego zaopatrzenia ludności, należy przeprowadzić analizy, w celu ustanowienia stref ochronnych dla tych ujęć.

3.4.2 Wody powierzchniowe

Sieć wód powierzchniowych na terenie Gminy Szczecinek jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Występują tu zarówno wody płynące, akwenty jak i tereny podmokłe. W stosunku do całkowitej powierzchni Gminy wody zajmują ok. 8,2 %, co stanowi obszar 4 085 ha (na dzień 01.01.2018 r.).

Gmina leży na granicy wododziałów Dorzecza Warty i Rzek Przymorza, skąd ze wzgórz moreny czołowej ostatniego zlodowacenia, bierze początek kilka rzek, np. Parsęta, Gwda, Płynica. Na terenie Gminy Szczecinek znajduje się łącznie 163,45 km cieków wodnych (w tym kanały stanowią 13,9 km).

Parsęta jest najdłuższą rzeką, z największą zlewnią strefy południowego Przymorza Bałtyku, z dobrze rozwiniętą siecią dopływów. Jej długość wynosi 131,7 km. Sieć wodna w zlewni Parsęty jest znacznie rozwinięta. Rzeka ma takie znaczące dopływy, jak: Gęsia, Perznica, Dębica, Mogilica, Topiel, Pokrzywnica, Pysznicza, Gościnka oraz Radew. Parsęta, zwana wcześniej Prośnicą, bierze swój początek na łąkach powstałych w czasie całkowicie zarośniętego a następnie zmeliorowanego niewielkiego jeziora w pobliżu m. Parsęcko na wysokości 137,0 m n.p.m. Parsęta zbiera wody z obszaru o powierzchni 3 145 km² i odprowadza do Morza Bałtyckiego w Kołobrzegu. Parsęta, mimo, że reprezentuje typ meandrującej rzeki nizinnej średniej wielkości, jest największą rzeką Przymorza przybierającą miejscami charakter rzeki górskiej (spadek w górnym biegu 3 ‰ natomiast w dolnym 0,3 ‰). W górnym biegu w strefie moren czołowych głębokość rzeki jest zmienna, brzegi lesiste, dość wysokie, miejscami strome, prąd szybki, temperatura wody niska.

Gwda, jest największym dopływem Noteci. Wypływa z jeziora Wierzchowo, wpada do Noteci w miejscowości Ujście koło Piły. Długość rzeki wynosi 145,1 km. Gwda wypływa na wysokości 157 m n.p.m. Charakteryzuje ją duży jak na rzekę niziną przepływ 26 m/s. Gwda prowadzi wody najczystsze z wszystkich rzek Pomorza Zachodniego. Zlewnia rzeki Gwdy o całkowitej powierzchni 4 942,8 km² jest najrozleglejszą wśród wszystkich dorzeczy rzek pomorskich. Na terenie Powiatu Szczecineckiego przepływa górny odcinek rzeki, o długości 37,400 km (w tym ok. 17 km odcinek o uregulowanej linii brzegowej), w gminie Szczecinek. Na tym odcinku rzeka przepływa przez szereg jezior, w tym: Smoleńsko, Wielimie (jeziora wchodzące w skład tzw. Pętli Szczecineckiej). Płynica, jest prawobrzeżnym dopływem Gwdy. Rzeka ze względu na swój spadek i dość szybki przepływ została zaliczona do rzek o charakterze górskim i nie posiada uregulowanych brzegów.

Przez teren Gminy przepływają także mniejsze cieki oraz rowy melioracyjne odwadniające tereny w obrębie równiny pojeziornej. Sieć wodną mniejszych cieków tworzą rzeczki: Strużka, Bielska Struga, Dołga, Osoka, Żegnica, Kłuda, Perznica, Łozica, Kanał Radacki, Kanał Mosiński, Kanał Krągi, Kanał Trzebiechowo i Kanał Graniczny.

W granicach Gminy znajduje się 37 jezior o łącznej powierzchni 3682,2587 ha. Część z tych jezior stanowią śródlądowe wody płynące, w których ciekami przepływającymi są głównie rzeki Dołga i Gwda.

Do największych jezior na terenie Gminy zaliczamy:

- Jezioro Wielimie – pow. 1 755 ha;
- Jezioro Wierzchowo - pow. 731 ha;
- Jezioro Dołgie - pow. 311 ha;
- Jezioro Wielatowo - pow. 186,6 ha.

Charakterystyczne parametry Jezioro Wielimie:

- powierzchnia jeziora - 1755,0 ha,
- długość - 6,0km,
- szerokość - 4,2km,
- głębokość maksymalna - 5,5 m,
- długość linii brzegowej - 37,0km.

Jezioro stanowi typ jeziora o niskich, zabagnionych brzegach, oraz o strefie brzegowej tworzącej nieregularny, szeroki na kilkaset metrów pas trzcin i podmokłych kęp zarośli wierzbowych. Poza wpływającą od południa rzeką Niezdobną, jezioro Wielimie zasilane jest przez rzekę Gwdę, wypływającą z jeziora w pobliżu północnych granic miasta Szczecinek. Odpływ jeziora w południowej jego części stanowi rzeka Gwda.

Charakterystyczne parametry Jezioro Wierzchowo:

- powierzchnia jeziora - 731,0 ha,

- pojemność - 70212,5 tys. m³,
- głębokość średnia - 9,6 km,
- głębokość maksymalna - 26,5m,
- długość linii brzegowej - 20,0km.

Głównym dopływem jest ciek płynący ze wschodu z jeziora Drężno. Pozostałe dopływy są niewielkie, o zmiennych przepływach. Odpływ jeziora stanowi rzeka Gwda płynąca na południe do jeziora Smoleńsko.

Charakterystyczne parametry Jezioro Dołgie:

- powierzchnia jeziora - 310,8 ha,
- pojemność - 20671,9 tys. m³,
- głębokość średnia - 6,7 km,
- głębokość maksymalna - 19,8m,
- długość linii brzegowej - 19,7km.

Jezioro Dołgie jest typem jeziora przepływowego, przez które swoje wody toczy rzeczka Dołga (dopływ Gwdy).

Wśród jezior znajdujących się na terenie gminy, kilka zostało zaliczonych do unikatowych ekosystemów wodnych, zwanych jeziorami lobeliowymi. Jeziora zaliczane do lobeliowych, charakteryzują się specyfiką fizyko-chemiczną wód oraz charakterystyczną roślinnością należącą do reliktywów borealnoatlantyckich (rzadkich i chronionych). W wodach jezior lobeliowych występują rośliny z gatunku: *Lobelia dortmanna*, *Isoetes lacustris* i *Littorella uniflora*. Tworzą one właściwe sobie asocjacje mogące rosnać tylko w jeziorach o niskiej zawartości wapnia. Według charakterystyki morfometrycznej jezior, większość jezior lobeliowych to zbiorniki małe, bezdopływowe, które ze względu na ubogą i zazwyczaj niewielką zlewnię zachowały w wielu przypadkach status jezior oligotroficznych. Pod względem głębokości jeziora lobeliowe zaliczane są do zbiorników płytkich (do 15 m). Na terenie Gminy Szczecinek znajdują się dwa jeziora lobeliowe: Jezioro Kiełpino (objęte ochroną o statusie rezerwatu) i Wielatowo oraz jezioro ramienicowe – J. Damskie (J.Dębno). Nazwa jeziora pochodzi od charakterystycznych zbiorowisk roślin podwodnych rosnących na dnie oligo i mezotroficznych zbiorników wodnych, składających się głównie z okazałych glonów należących do ramienic (*Charophyta*).

3.4 Warunki klimatyczne

Obszar gminy Szczecinek położony jest w Polsce północno-zachodniej, gdzie występuje klimat przejściowy charakterystyczny dla całego Niżu Polskiego. Klimat przejściowy odznacza się zmiennością stanów pogody. Jest to konsekwencją ścierania się dwóch mas powietrza: wilgotnego – morskiego oraz suchego – kontynentalnego.

Gmina Szczecinek pod względem regionalizacji klimatycznej wg A. Wosia znajduje się na pograniczu dwóch regionów klimatycznych: Regionu Środkowopomorskiego i Regionu Wschodniopomorskiego. W Regionie Środkowopomorskim obserwuje się częstsze niż w wielu innych regionach Polski występowanie dni z pogodą umiarkowanie ciepłą (średnia temperatura dobową w zakresie od 5,1 °C do 15,0 °C; maksymalna i minimalna dobową powyżej 0 °C) z dużym zachmurzeniem – średnio 50 dni w roku, oraz pogodą chłodną (średnia temperatura dobową w zakresie od 0,1 °C do 5,0 °C; maksymalna i minimalna dobową powyżej 0 °C) i deszczową – średnio 26 dni w roku. Region Wschodniopomorski cechuje największa w kraju liczba dni z pogodą przymrozkową bardzo chłodną (średnia temperatura dobową w zakresie od 0,1 °C do 5,0 °C; maksymalna dobową powyżej 0 °C, minimalna poniżej lub równa 0 °C) z dużym zachmurzeniem oraz z pogodą umiarkowanie mroźną (średnia temperatura dobową w zakresie od 0,0 °C do –5,0 °C; maksymalna i minimalna dobową poniżej lub równa 0 °C), pochmurną (21–79% średniego zachmurzenia dobowego) i z opadem. Mało obserwuje się dni z pogodą bardzo ciepłą (średnia temperatura dobową w zakresie od 15,1 °C do 25,0 °C; maksymalna i minimalna dobową powyżej 0 °C) z deszczem. Na terenie gminy Szczecinek przeważają wiatry południowe oraz południowo-zachodnie. Średnia 10. minutowa prędkość wiatru na wysokości 10 m n.p.g. wynosi tu 3,5-4

m/s. Średnie roczne ciśnienie atmosferyczne na poziomie morza zawiera się w przedziale 1014-1015 hPa.

Teren Gminy nie wykazuje znacznych dysproporcji w lokalnych warunkach klimatycznych. Pewne różnice klimatyczne zaznaczają się okresowo na terenach wysoczyznowych oraz większych dolin rzecznych i okolicach jezior. W rejonie dolin rzecznych okresowo zalegają chłodniejsze masy powietrza o zwiększonej wilgotności oraz częściej występują przygruntowe przymrozki. Doliny rzeczne pełnią, więc okresowo rolę korytarzy umożliwiających spływ chłodnego powietrza. Zjawiska podwyższonej wilgotności powietrza oraz większej częstotliwości występowania mgieł i zmgleń towarzyszą również płytko występującym wodom gruntowym, podmokłościom, stawom i jeziorom.

Pewien swoisty mikroklimat wprowadzają również kompleksy leśne rozproszone na terenie gminy, w postaci większych i mniejszych enklaw roślinnych. Cechuje je większa wilgotność powietrza, zacisza, zacienienie. Wpływają łagodząco na dobowe i roczne wahania temperatur.

3.5 Warunki glebowe

Gleby, są tym elementem środowiska przyrodniczego, który w sposób bezpośredni wpływa na możliwości rozwoju obszarów wiejskich w zakresie produkcji roślinnej. W zależności od rodzaju podłoża, morfologii i warunków klimatycznych mogą rozwinąć się różne ich typy cechujące się różną przydatnością rolniczą. Piaszczysto-gliniaste podłoże sprawiło, że teren ten pokrywają głównie gleby pseudobielicowe i brunatne. Tworzą one mozaikę mniejszych lub większych, wzajemnie przenikających się powierzchni. Pierwsze, wytworzone głównie z piasków gliniastych, słabo gliniastych bądź z piasków luźnych, natomiast drugie brunatne i bielicowe. Ponadto na obszarach podmokłych, głównie w sąsiedztwie cieków powierzchniowych bądź jezior wykształciły się gleby mułowe, torfowe bądź murszowe.

3.6 Szata roślinna

Według regionalizacji geobotanicznej (Matuszkiewicz J. M. 2008 r.), gmina Szczecinek położona jest w następujących jednostkach:

- Prowincja Morze Bałtyckie
- Prowincja Środkowoeuropejska
- Podprowincja Południowobałtycka
- Dział Pomorski
 - Kraina Pojezierzy Środkowopomorskich
 - Okręg Drawsko-Szczecinecki
 - Podokręg Barwicki
 - Podokręg Łotyński
 - Podokręg Grzmiącej
 - Kraina Sandrowych Przedpoli Pojezierzy Środkowopomorskich
 - Podkraina Borów Tucholskich
 - Okręg Borów Tucholskich
 - Podokręg Białoborski
 - Podokręg Swornigacko-Koczalski

Obszar gminy Szczecinek znajduje się w zasięgu dwóch krain przyrodniczo - leśnych:

- Kraina Bałtycka lasów bukowych i bukowo-mieszanych (dzielnica Pojezierza Drawsko-Kaszubskiego) i obejmuje północno-zachodnią część gminy, która charakteryzuje się zróżnicowanym składem gatunkowym - występują tu liczne pomnikowe okazy i skupiska drzew liściastych: dębów, klonów, jaworów, kasztanowców, lip, buków itp. Imponujące są aleje drzew przydrożnych, zespoły drzew parkowych i śródpolnych starodrzewów. Również w lasach dominują siedliska lasów mieszanych świeżych i lasów świeżych z bogactwem i różnorodnością roślinności we wszystkich piętrach (drzew, krzewów i runa leśnego),

- Kraina Wielkopolsko-Pomorska lasoborów świeżych z dominacją dębu i buku – obejmuje pozostałą część gminy.

Roślinność leśna

Obszary leśne na terenie gminy Szczecinek obejmują łącznie 20 598 ha, z czego 876 ha stanowią zadrzewienia i zakrzewienia. Łącznie użytki leśne stanowią ponad 41 % ogólnej powierzchni gminy.

W drzewostanach gminy dominuje sosna, której udział osiąga ok. 80% powierzchni leśnej. Są to drzewostany sosnowe o bardzo ubogim zdominowanym przez trawy runie.

Występują także kompleksy lasów liściastych, do największych zaliczamy:

- kompleks Buczyn Wielatowskich, na południowy zachód od jez. Wielatowo,
- kompleks lasów na północ od jez. Trzebiechowo, po drogę Trzebiechowo –Wierzchowo,
- kompleks leśny z dominacją buczyn i gradów w Leśnictwie Turowo,
- kompleks niskich gradów, łęgów i olsów w okolicach Gałowa i między Łagowem a jez. Wielimie,
- kompleks leśny „Klasztorny Lasek” między jez. Trzesiecko a Wilczkowo i dalej ku zachodowi do granic gminy, między miejscowościami Mosina i Jelenino.

Na terenie Gminy znajdują się także inne rodzaje lasów:

- drzewostany olszowe, zajmują eutroficzne siedliska bagienne i łęgowe m. in. kompleks bagiennych olsów i łęgów olszowych między Gałowem a jez. Wielimie,
- grądy – żyzne grądy niskie z bogatym runem wiosennych geofitów, występują w okolicy Gałowa oraz na południowym brzegu jez. Trzebiechowo,
- łągi olszowe ciągnące się w dolinach prawie wszystkich cieków wodnych,
- łągi jesionowo-wiązowe w towarzystwie gradów niskich w okolicach Gałowa,
- bagienne lasy olszowo-olsowe, znajdują się między Gałowem a jez. Wielimie a także w kompleksie między Mosiną a Jeleniem,
- ols torfowcowy z populacją bobrka trójlistnego wykształcił się na zachód od Drężna,
- bory bagienne i wilgotne porastające torfowiska wysokie np. na Kusowskim Bagnie, Brzezińskim Bagnie, Wielkim Błocie k. Wierzchowa, Świerkowym Bagnie na północ od Wierzchowa oraz tzw. Malechowskim Bagnie.

Ważną rolę w systemie ekologicznym gminy, oprócz dość wysokiej lesistości, spełnia roślinność nieleśna urządzona, czyli zieleń parkowa oraz zieleń cmentarna. Parki wiejskie, aleje oraz starodrzewy przykościelne i cmentarne stanowią wartościowy element krajobrazu zarówno jako składnik szaty roślinnej i ostoja fauny, jak i część zasobów kulturowych.

Na terenie gminy pasy drzew zlokalizowane są wzdłuż większości dróg, a także w rejonie cieków i rowów. W zadrzewieniach przeważają takie gatunki jak topole, wierzby, kasztanowce i jesiony.

Roślinność zaroślowa

Roślinność zaroślowa na terenie Gminy jest reprezentowana przez:

- czyżnie, czyli zarośla zbudowane z tarniny, głogów i dzikich róż, rozpowszechnione w okolicy Trzebiechowa i Wierzchowa,
- eutroficzne zbiorowiska bzu czarnego porastające miejsca ruderalne oraz skraje wilgotnych i żyznych lasów, duże płaty takich zarośli znajdują się w Parsecku i na ruinach dawnej wsi Łabędź między Sitnem z Dzikami,
- zarośla żarnowca występują w północnej części Gminy, na północ od Grąbczyna i Wierzchowa,
- łożowiska tj. zarośla wierzby szarej zajmujące siedliska olsowe, powszechnie spotykane na torfowiskach śródpolnych,
- zarośla kruszyny i skupiska jeżyn rozwijają się wokół torfowisk,
- ruiny dawnych osad porastają antropogeniczne zarośla lilaka *Syringa vulgaris*, rzadziej tawliny *Sorbaria sorbifolia*.

Roślinność okrajowa

Na terenie Gminy możemy wyróżnić następujące zbiorowiska okrajkowe:

- zespół Trifolio-Agrimonetum, umiarkowanie ciepłolubny okrajek z rzepikiem i koniczyną,
- okrajek z groszkiem czerniejącym,
- zbiorowisko rozproszone Geranio-Trifolietum alpestris z koniczyną dwukłosową oraz Sedo-Peucedanetum oreoselini,
- okrajkowe zbiorowiska z wyką kaszubską,
- okrajek pszeńca gajowego Trifolio-Melampyretum występujący w okolicy Trzebiechowa,
- okrajek wyki leśnej i zaroślowej związany z lasami liściastymi w kompleksie Buczyn Wielatowski,
- zbiorowiska z dominacją kłosówki miękkiej *Holcus mollis* związane z siedliskami mezotroficznych dąbrów na przydrożnych drogach leśnych,
- zbiorowiska ze szczwołem plamistym znajdują się w okolicy Parsęcka i przy drodze Trzesieka-Janowo,
- zbiorowiska ziołośli lepiężnika różowego związane z istnieniem starych parków i osad ludzkich,
- okrajki nadrzeczne występujące w rozproszeniu na brzegach jez. Wielimie oraz wzdłuż Gwdy,
- zbiorowiska okrajkowe terofitów, reprezentowane przez pospolite w Polsce zespoły.

Roślinność wodna

Grunty pod wodami stanowią ponad 8 % powierzchni Gminy. Koryto rzeki Gwdy na większości długości nie jest zajęte przez roślinność wodną. Zbiorowiska rdestnic stwierdzono w korycie rzeki na północ od m. Spore. W mniejszych ciekach, zwłaszcza biegnących wśród łąk w okolicach Parsęcka i Trzebiechowa spotkano pospolite fitocenozy zespołu *Cardamino-Beruletum erecti*.

Na terenie Gminy występują następujące rodzaje jezior:

- jeziora lobeliowe
 - Jezioro Kiełpino – chronione jako rezerwat przyrody „Jezioro Kiełpino”; występują w nim gatunki charakterystyczne dla jezior lobeliowych w szczególności: lobelia jeziorna (*Lobelia dortmanna*), poryblin jeziorny (*Isoetes lacustris*) oraz brzeżyca jednokwiatowa (*Litorella uniflora*),
 - Jezioro Wielatowo - występują w nim gatunki tj. wywłócznik skrętoległy (*Myriophyllum alternifolium*), zbiorowiska nymfeidów z grzybieniem północnym (*Nymphaeetum candidae*), oraz zbiorowiska z jeżogłówką wąskolistną (*Sparaganium angustifolium*),
 - Jezioro Dębno Małe - występują w nim gatunki tj. wywłócznik skrętoległy (*Myriophyllum alternifolium*) oraz zbiorowiska z zespołu (*Myriophyllum alternifolii*);
- jeziora ramienicowe - skupienia ramienic występuje w czterech jeziorach na południowy wschód od Starego Wierzchowa: Jamno, Małe Dębno, Wielkie Dębno i jez. Łąkowe; ramienicowy charakter ma także jez. Małe Spore oraz podwodne łąki w jez. Wierzchowo na wschód od półwyspu z grodziskiem koło m. Grąbczyn;
- jeziora rdestnicowe – do tego typu jezior należy większość akwenów Gminy; ich roślinność jest typowa dla eutroficznych zbiorników wodnych, stosunkowo często występują zbiorowiska osoki aloesowatej (*Stratiotetum aloides*) oraz zbiorowiska (*Nupharo-Nymphaeetum*); do bardziej interesujących należy jez. Wierzchowo z silnie zróżnicowaną roślinnością i z rzadkimi gatunkami rdestnic;
- jeziora dystroficzne – należą do nich niemal pozbawione roślinności podwodnej jeziora występujące zwykle w kontakcie z torfowiskami; do charakterystycznych roślin należy zespół grzybieni północnych (*Nymphaeetum candida*), grążela drobnego (*Nuphar pumila*) i zespołu (*Nupharetum pumilae*).

Roślinność łąk, muraw i wrzosowisk

Użytki zielone zajmuje ponad 9% powierzchni Gminy, jednak tylko niewielka ich część jest cenna przyrodniczo. Dominują łąki ze śmiałkiem darniowym oraz łąki kosówkowe jednak są one w większości silnie zniszczone, zarastające pokrzywą i ostrożeniem polnym. W dolinie Parsęty i Gwdy na północ od m. Spore, na łąkach występują płaty łąkowych szuwarów *Caricetum caespitosae* i *Caricetum appropinquatae*. Wilgotne łąki rdestowo -ostrożeniowe znajdują się koło Wierzchowa, Trzebiechowa i Grąbczyna, a łąki trzęślicowe na północ od Wierzchowa.

Murawy i wrzosowiska zajmują minimalne powierzchnie, są to głównie fragmenty psiar z bliźniaczką psią trawką. Małe płaty kwiatnych murawek np. zawciągowych lub z dominacją goździka kropkowanego lub kocanek piaskowych, są rozproszone na terenie całej gminy i wykształcają się na porzuconych ugorach, głównie w rejonie Starego Wierzchowa, Gwdy Małej, Sporego i w okolicach Janowa.

Wrzosowiska w formie większych płatów znajdują się na terenie poligonu na wschód od Gołębiewa.

Roślinność torfowisk i mokradel

Torfowiska wysokie typu bałtyckiego należą do najcenniejszych elementów przyrody występujących na terenie Gminy, należą do nich:

- Wielkie Bagno – położone na północ od Mosiny, prawie zupełnie zniszczone na skutek eksploatacji, obecnie większa część jest zamieniona na łąki,
- Malechowskie Bagno leżące na prawym brzegu doliny Gwdy, na północ od m. Spore, silnie zniszczone, częściowo zamienione na łąki, zajęte przez łożowska i nasadzenia olszy,
- Wielkie Błoto, położone na południowym brzegu jez. Wierzchowo, na wschód od m. Wierzchowo, średnio zachowane, nieeksploatowany obszar porasta bór bagienny, na tym obszarze uchwałą Nr XLIII/267/2006 Rady Gminy Szczecinek z dnia 31.03.2006 r. powołano użytek ekologiczny „Wielkie Błoto” o pow. 34,51,
- Brzezińskie Bagno, leżące na południe od Brzeźna, silnie odwodnione, porośnięte borami i brzezinami bagiennymi o wysokich walorach przyrodniczych, na tym obszarze proponuje się powołać zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Brzezińskie Bagno”,
- Kusowskie Bagno na północny zachód od jez. Wielatowo, należy do najlepiej zachowanych torfowisk bałtyckich w Polsce. Południowa część był eksploatowana, obecnie są tu potorfia zarośnięte dywanowym mszarem torfowcowym, część północna zachowała się w stanie naturalnym. Centralna część kopuły zajmuje mszar torfowcowi a miejscami mszar z wełnianeczką darniową, z niską sosną otoczone borem bagiennym. Na tym obszarze decyzją Nr 11/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 25 maja 2005 r. powołano rezerwat przyrody „Bagno Kusowo” o pow. 318,82 ha, a na pozostałej części uchwałą Nr XLIII/267/2006 Rady Gminy Szczecinek z dnia 31.03.2006 r. powołano użytek ekologiczny „Kusowskie Bagno” o pow. 8,99 ha.

Na terenie Gminy znajduje się także wiele mniejszych torfowisk, które ustanowione zostały użytkami ekologicznymi lub zostały zaproponowane do ochrony jako użytki ekologiczne lub zespoły przyrodniczo – krajobrazowe.

Roślinność segetalna

Użytki rolne stanowią ponad 43 % powierzchni Gminy, z czego 16 730 ha to grunty orne. Najpospolitszym zbiorowiskiem chwastów zbóż jest *Aphano-Matricarietum* a upraw okopowych *Echinochloa-Setarietum* i *Galinsogo -Setarietum* oraz *Veronico-Fumarietum officinalis*.

Roślinność ruderalna

Wśród zbiorowisk wydepczyskowych możemy wyróżnić występowanie na drogach leśnych *situ* chudego *Juncus macer* i zbiorowiska *Juncetum macri*.

3.7 Fauna

Według „Waloryzacji przyrodniczej gminy Szczecinek” na terenie Gminy stwierdzono występowanie 261 gatunków zwierząt wartych odnotowania, w tym: 56 bezkręgowców, 26 ryb, 11 płazów, 4 gadów, 118 ptaków i 46 ssaków.

Do najcenniejszych bezkręgowców na terenie Gminy zaliczamy następujące gatunki: skójką gruboskorupowa (*Unio crassus*) – znajduje się w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt jako zagrożony wyginięciem, jest wymieniony w konwencji berneńskiej i dyrektywie siedliskowej oraz w Czerwonej Księdze IUCN jako zagrożony, zalotka większa (*Leucorrhinia pectoralis*), biegacz skórzasty (*Carabus coriaceus*) trzmiel ziemny (*Bombus terrestris*), trzmiel leśny (*Bombus pratorum*), trzmiel ziemny (*Bombus terrestris*), trzmiel kamiennik (*Bombus lapidarius*), trzmiel ogrodowy (*Bombus hortorum*), szczeżuja wielka (*Anodonta cygnea*), ślimak winniczek (*Helix pomatia*).

Na terenie gminy stwierdzono występowanie 26 gatunków ryb, 11 gatunków płazów: grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, ropucha zielona, ropucha szara, rzekotka drzewna, traszka grzebieniasta, traszka zwyczajna, żaba jeziorkowa, moczarowa, trawna i wodna oraz 4 gatunki gadów, które są objęte częściową ochroną gatunkową: padalec występuje w lasach głównie wilgotnych, zaskroniec przy zbiornikach wodnych, jaszczurka zwinka w suchych lasach a jaszczurka żyworodna w wilgotnych.

Według „Waloryzacji przyrodniczej gminy Szczecinek” na terenie gminy stwierdzono obecność 118 gatunków ptaków w tym 10 gatunków łownych. Na terenie gminy miejsca lęgowe ptaków są rozproszone i nie tworzą zwartych powierzchni. Można wskazać na północną i centralną część gminy jako na tereny o nieco większej koncentracji miejsc lęgowych. Dotyczy to zwłaszcza żurawia i gatunków związanych z jeziorami. Mieszczą się tu dwie kolonie kormorana. Na jeziorze Spore gnieździ się najwięcej nurogęsi i gągoła, na torfowisku niskim koło Marcelina znajduje się kolonia lęgowa mewy śmieszki. Na terenie gminy znajdują się trzy miejsca przelotów ptaków. Są to jezioro Wielimie i Wielatowo, na których odpoczywają ptaki wodne oraz dolina rzeki Gwdy, wzdłuż której ptaki wędrują. Do najcenniejszych gatunków należą: bąk, błotniak stawowy, bielik, bocian czarny, bocian biały, brzęczka, cyranka, czajka, derkacz, dzięcioł czarny, dzięcioł zielony, gągoł, gąsiorek, gil, jastrząb, kania czarna, kania ruda, kokoszka, krakwa, łabędź niemy, mewa śmieszka, muchołówka mała, nurogęś, orlik krzykliwy, perkoz dwuczuby, perkozek, pliszka górską, pustułka, remiz, rybitwa zwyczajna, rybołów, samotnik, świerszczak, trzciniak, wodnik, zniczek, żuraw.

Na terenie gminy występuje 46 gatunków ssaków. Spośród pospolitych gatunków potencjalnie mogą występować tutaj: kret, ryjówka aksamitna i malutka, nornica ruda, nornik północny i zwyczajny, mysz domowa i polna, kuna domowa i norka amerykańska.

Do cennych gatunków występujących na terenie gminy zaliczamy: karlika malutkiego, karczownika ziemnowodnego, nocka rudego, bobra europejskiego (który jest liczny i występuje w dolinach rzek oraz przy wielu jeziorach), jeża wschodniego i wydrę.

3.8 Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Użytki rolne w gminie Szczecinek obejmują 21 863 ha, co stanowi ponad 43% całego obszaru Gminy. Wykaz użytków rolnych zamieszczono w tabeli nr 4.

Tabela 4 Użytki rolne w gminie Szczecinek na dzień 01.01.2016 r.

Użytki rolne	21 863 ha
Grunty orne	16 730
Sady	33
Łąki trwałe	2 866
Pastwiska trwałe	1 687
Grunty rolne zabudowane	285

Grunty pod stawami	110
Grunty pod rowami	152

Na terenie Gminy występują 4 typy kompleksów: żytńi bardzo dobry, żytńi słaby i bardzo słaby oraz pszenno-dobry. Przeważają gleby słabe V i VI klasy bonitacyjnej. Od jakości gleb występujących na terenie gminy uzależniona jest struktura zasiewu upraw. Wykaz gleb wg klas bonitacyjnych zamieszczono w tabeli nr 5.

Tabela 5 Zestawienie klas bonitacyjnych gleb i ich powierzchni (w ha) w gminie Szczecinek na 01.01.2015 r.

III - gleby orne dobre	IIIa - gleby orne dobre	IIIb - gleby orne dobre	IV - gleby orne średnie	IVa - gleby orne średnie	IVb - gleby orne średnie	V - gleby orne słabe	VI - gleby orne najslabsze	Grunty nieobjęte klasyfikacją gleboznawczą
549,9698	162,6204	697,7103	2 881,376	3 464,72	3 824,723	8 132,186	4 040,486	1 6130,21

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020, Szczecinek, 2013 r.

Wśród kompleksów rolniczej przydatności gleb na terenie gminy Szczecinek najliczniej występują:

- kompleksy żytńie (żytnio-ziemniaczane) słabe, zajmują ok. 25% powierzchni i występują tu gleby IVb i V klasy bonitacyjnej – tworzą niewielkie lecz liczne kompleksy zlokalizowane na terenie całej Gminy. Najliczniej występują w okolicach jeziora Wierzchowo, w ciągu drogi krajowej Nr 11 na, na zachód od granic miasta Szczecinek, w okolicach Turowa i Parsęcka,
- kompleksy żytńie bardzo słabe (żytnio-lubinowe) zajmują ok. 22,8% i występują tu gleby VI klasy bonitacyjnej – tworzą większe kompleksy zlokalizowane w rolniczych obszarach międzyleśnych zwłaszcza w okolicach miejscowości Gwda Wielka, na wschód od Parsęcka, w okolicach rzeki Parsęty, na zachód od jeziora Spore oraz w okolicach jeziora Wierzchowo,
- kompleksy żytńie (żytnio-ziemniaczane) bardzo-dobre, zajmują ok. 20,5% powierzchni, dominują tu gleby IIIb klasy bonitacyjnej, oraz żytńie dobre, zajmują ok. 15,6% i występują tu gleby IVa i IVb klasy bonitacyjnej – znajdują się w przestrzeni na zachód, południe i północny-wschód od granic miasta Szczecinek, w okolicach miejscowości Mosina i Skotniki, na zachód od Dalęcina, a także w północno-zachodnich obszarach Gminy,
- pszenno-dobry, zajmuje ok. 12,0% powierzchni i tworzą go gleby IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej – najczęściej towarzyszy kompleksom żytńim bardzo-dobrym, przez co najliczniej występuje wzdłuż północno-zachodniej granicy Gminy oraz w południowych i południowo - wschodnich terenach Gminy,
- zbożowo-pastewny mocy, występują tu gleby IIIb i IVa klasy bonitacyjnej – tworzy niezbyt rozległe kompleksy na zachód od Trzebiechowa, przy północnym brzegu jeziora Jezioraki, w okolicach miejscowości Skotnik, Miękowo i Jelenina, na południowo-zachód od Drawienia, w sąsiedztwie linii kolejowej na odcinku między miejscowością Turowo a Siedlicką Strugą,
- zbożowo-pastewny słaby i pszenno-wadliwy – najmniej liczne kompleksy przydatności rolniczej,
- użytki zielone słabe i bardzo słabe oraz zielone średnie – występują licznie w bezleśnych obrzeżach zbiorników jeziornych i dnach dolin rzecznych.

Urządzenia melioracji wodnych

Urządzenia melioracji wodnych stanowią własność Skarbu Państwa. Ewidencję wód, urządzeń melioracji wodnych oraz gruntów zmeliorowanych prowadzi Państwowe Przedsiębiorstwo Wodne Wody Polskie.

Gminna Spółka Wodna Szczecinek [wchodzi w skład](#) Rejonowego Zarządu Spółek Wodnych w Szczecinku. Głównym celem działalności spółki jest wykonania, utrzymania

i eksploatacja urządzeń melioracji wodnych szczegółowych położonych na terenie gminy Szczecinek. Gminna Spółka Wodna Szczecinek obejmuje grunty zmeliorowane o pow. 4069,70 ha. Rowy o długości 253,578 km i drenowania o pow. 2431,93 ha. Wg danych na koniec 2016 r. obszar zmeliorowany w gminie Szczecinek wynosi 3 987,38 ha.

3.9 Leśna przestrzeń produkcyjna

Obszary leśne na terenie gminy Szczecinek obejmują łącznie 19 791,03 ha i stanowią prawie 40% ogólnej powierzchni gminy.

Na leśną przestrzeń produkcyjną w gminie Szczecinek składają się zarówno lasy publiczne jak i prywatne. Wśród lasów publicznych dominują te stanowiące własność Skarbu Państwa 18 898,38 ha, lasy będące w posiadaniu Gminy zajmują 24,4 ha (w tym 14,5 ha to lasy ochronne), grunty leśne będące własnością osób fizycznych stanowią 589 ha.

Zgodnie z ustawą o lasach nadzór nad gospodarką leśną w tych lasach sprawuje Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. W pozostałych lasach nadzór sprawuje właściwy Starosta.

Jednostką właściwą do administrowania lasami Skarbu Państwa położonymi w gminie Szczecinek jest Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinku (Nadleśnictwo Bobolice, Nadleśnictwo Czarnobór, Nadleśnictwo Czarne, Nadleśnictwo Miastko i Nadleśnictwo Szczecinek) oraz w Pile (Nadleśnictwo Okonek).

Dominującymi typami siedliskowymi są lasy świeże, lasy mieszane świeże i bory mieszane świeże. Gatunkami lasotwórczymi, podobnie jak na pozostałym terenie województwa, są gatunki iglaste wśród których przeważają drzewostany sosnowe z sosną zwyczajną (ponad 80%). Niewielkie powierzchnie zajmują lasy z brzozą, bukiem, dębem i olszą. W lasach prywatnych przeważają gatunki drzew liściastych, które stanowią ponad 60% powierzchni. W ciągu ostatnich lat następuje zwiększanie powierzchni lasów głównie w wyniku zalesiania gruntów dotychczas użytkowanych rolniczo lub stanowiących nieużytki.

Lasy ochronne

Lasy ochronne występują na obszarach o łącznej powierzchni blisko 4 600 ha. Są to głównie drzewostany porastające brzegi akwenów jeziornych oraz dolin rzek (obrzeża jezior: Wielimie, Dołgie, Spore, Płociczno, Jamen, Białe, Smoleńsko, Dębno, Łąkie, Studnica, Wierzchowo, Wilatowo, Trzebiechowo, Jeziorki, Kople, Martwe, Radacz (gm. Borne Sulinowo) Remierzewo, rzek: Gwda, Parsęta, Dopływ z Dalecina, Żegnica oraz mniejszych zbiorników i cieków wodnych).

Na terenie Gminy znajdują się następujące lasy ochronne:

- lasy wodochronne – porastają obrzeża najważniejszych rzek i jezior (m.in. jeziora: Dołgie, Wielimie, Wielatowo, Wierzchowo, Studnica, Dębno, Spore, Trzebiechowo, Remierzewo, Lipno, Kople, Martwe, Jeziorki oraz rzeki Gwdy i Parsęty,
- lasy stanowiące ostoje zwierząt chronionych – obejmują niewielkie fragmenty lasu zlokalizowane na zachód od zachodniego brzegu jeziora Wilelatowo oraz na północny-wschód od jeziora Wilatowo,
- lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego – współwystępują z lasami stanowiącymi ostoje zwierząt na terenie położonym na zachód od zachodniego brzegu jeziora Wielatowo,
- lasy obronne – mają szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa państwa. Zbiorowiska te znajdują się w południowo-wschodnim obszarze Gminy, pomiędzy wschodnią granicą a południowym odcinkiem rzeki Gwdy,
- lasy stałych powierzchni badawczych i doświadczalnych – obejmują kompleksy leśne, przez które przepływa rzeka Parsęta, zlokalizowane na zachód od miejscowości Skalno. Istotą lasów z tej kategorii ochronności jest przeprowadzanie badań i doświadczeń celem pozyskania wniosków i upowszechniania ich wyników w gospodarce leśnej, a także zapewnienie ciągłości i trwałości tych badań i doświadczeń.

3.10 Obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną

Ochrona środowiska przyrodniczego realizowana jest poprzez respektowanie wymogów przepisów ustaw oraz ich aktów wykonawczych. Obszary i obiekty o szczególnych walorach przyrodniczych lub krajobrazowych mogą zostać objęte szczególną ochroną poprzez ustanowienie formy ochrony przyrody.

Na terenie gminy znajdują się następujące obszary i obiekty prawnie chronione:

- 1) rezerваты przyrody;
- 2) obszary chronionego krajobrazu;
- 3) obszary Natura 2000;
- 4) pomniki przyrody;
- 5) użytki ekologiczne;
- 6) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Rezerваты przyrody

Rezerwat przyrody „Dęby Wilczkowskie”

Rezerwat położony jest około 1 km na południowy zachód od południowego brzegu jeziora Wilczkowo, 2,5 km na południowy zachód od miejscowości Świątki i obejmuje obszar o całkowitej powierzchni 3,09 ha.

Celem jego ochrony jest zachowanie starodrzewu dębowego z kwaśną buczyną niżową (*Luzulo pilosae-Fagetum*) i grądem subatlantyckim (*Stellario holostae-Carpinetum betuli*) z cennymi stanowiskami roślin chronionych i zagrożonych wyginięciem, przede wszystkim ze złością pochwoлистną (*Gagea spathacea*) oraz złością małą (*Gagea minima*), śnieżyką wiosenną (*Leucojum vernum*), przytulią wonną (*Galium odoratum*), łuskiewnikiem różowym (*Lathraea squamaria*).

Do podstawowych zagrożeń na tym terenie należy zaliczyć:

- odwadnianie terenów przyległych do rezerwatu skutkujące obniżeniem się wód gruntowych,
- wycinkę drzew,
- wkraczanie i rozprzestrzenianie się gatunków obcych,
- presję turystyczną.

Do podstawowych działań ochronnych na terenie rezerwatu zaliczamy: usuwanie gatunków niepożądanych dla występujących w rezerwacie siedlisk leśnych oraz monitoring populacji złości pochwoлистnej (*Gagea spathacea*) oraz stanu drzew i cennych siedlisk.

Obowiązuje zakazy i ograniczenia wynikające z zarządzenia Nr 67/2007 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 22 października 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dęby Wilczkowskie” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2007 r., Nr 108, poz. 1868), w szczególności dotyczące zakazu lokalizacji parkingu przy odcinkach dróg graniczących bezpośrednio z rezerwatem, który powinien być umiejscowiony w odległości nie mniejszej niż 200 m od rezerwatu.

Rezerwat przyrody „Jezioro Kielpino”

Rezerwat położony jest około 2 km na północny wschód od Grąbczyna, 3,3 km na południe-południowy wschód od miejscowości Porost i obejmuje obszar o powierzchni 49,38 ha. Celem jego ochrony jest zachowanie jeziora lobeliowego i zabezpieczenie populacji gatunków rzadkich, chronionych i zagrożonych wyginięciem roślin, w szczególności: poryblinu jeziornego (*Isoetes lacustris*), lobelii jeziornej (*Lobelia dortmanna*), brzeżycy jednokwiatowej (*Litorella uniflora*), warnstrofii włoskolistnej (*Warnstorfia trichophylla*) i sierpowca moczarowowego (*Drepanocladus sendtneri*) oraz ochrona różnorodności biocenotycznej, w szczególności zbiorowisk charakterystycznych dla jezior lobeliowych.

Do podstawowych zagrożeń na tym terenie należy zaliczyć:

- funkcjonowanie jeziora w systemie melioracyjnym i doprowadzenie do niego wód melioracyjnych z odwodnionych terenów podmokłych i związana z tym humizacja jeziora,
- niewłaściwa gospodarka leśna w zlewni jeziora stymulująca proces jego humizacji,
- regresja populacji wskaźnikowych jezior lobeliowych oraz gatunków ichtiofauny,
- niekontrolowana presja turystyczna i wędkarska powodująca niszczenie cennej roślinności nadbrzeżnej i wodnej oraz eutrofizacja wody.

Obowiązuje zakazy i ograniczenia wynikające z zarządzenia Nr 31/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 22 maja 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Kiełpino” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2009 r. Nr 48, poz. 1190) - w szczególności dotyczące utrzymania statusu lasów wodochronnych wokół rezerwatu oraz wyłączenia z sieci melioracji jeziora Kiełpino Małe.

Rezerwat przyrody ”Bagno Kusowo”

Rezerwat położony jest w lesie, około 12 km na północny-zachód od Szczecinka, 1,5 km na wschód od Kusowa, między jeziorami Trzebiechowo na północy i Wielatowo na południu. Około 2,5-3,5 km na zachód od drogi krajowej nr 11.

Jest to prawdopodobnie najlepiej zachowane duże kopułowe torfowisko typu bałtyckiego w Polsce, porośnięte mszaramitorfowcowymi i borem bagiennym. Grubość pokładu torfu sięga tu 12 metrów. W północnej części rezerwatu znajduje się doskonale zachowana typowa kopuła torfowa, z bezleśną częścią centralną, pokryta mszarami z wełnianeczką darniową (*Baeothryon caespitosum*) i karłowatą formą sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*). Rośnie tu między innymi rośliczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), modrzewnica zwyczajna (*Andromeda polifolia*), przygiętka biała (*Rhynchospora alba*), bażyna czarna (*Empetrum nigrum*). Unikatem na polskich torfowiskach są wytwarzające się miejscami na kopule płytkie, torfowe sadzawki, ze stanowiskami nietypowymi dla torfowiska wysokiego gatunków, jak rośliczka długolistna (*Drosera anglica*), turzycy bagienna (*Carex limosa*) i bagnica torfowa (*Scheuchzeria palustris*). Na stokach kopuły występują dobrze zachowane bory bagiennie. Cenna jest fauna bezkręgowców rezerwatu. Zbiorniki torfowiskowe są miejscem rozrodu chronionych i rzadkich ważek – żagnicy torfowcowej (*Aeshna subarctica*), zalotki białoczelnej (*Leucorrhinia albifrons*), straszki syberyjskiej (*Sympecma paedisca*) i zalotki większej (*Leucorrhinia pectoralis*). Na uwagę zasługują również chrząszcze wodne, typowe dla wód torfowiskowych – *Hydroporus incognitus*, *Laccophilus poecilus* (rzadki w Polsce) i *Colymbetes paykulli*. Wśród entomofauny lądowej wyróżnia się bardzo rzadki motyl – dostojka eufrozyne (*Boloria euphrosyne*) i torfowiskowa mrówka *Formica candida* (syn. *Formica picea*). Bagno Kusowo jest ważną ostoją żurawia, miejscem gniazdowania słonki i samotnika.

Celem jego ochrony jest zachowanie występujących w rezerwacie wielu cennych oraz chronionych gatunków roślin, w szczególności: wełnianeczki darniowej, turzycy bagiennej, rośliczki okrągłolistnej, rośliczki długolistnej, wawrzyńka wilczelyko, bagna zwyczajnego, widłaka jałowcowatego i torfowców oraz zwierząt, w szczególności: zająca szaraka, żurawia, lerki i dzięcioła czarnego oraz zachowanie występujących w rezerwacie siedlisk wymagających ochrony: żywego torfowiska wysokiego (7110), torfowiska wysokiego zniekształconego, lecz zdolnego do regeneracji (7120), torfowisk przejściowych i trzęsawisk (7140), naturalnego jeziora dystroficznego (3160), kwaśnej buczyny niżowej (9110) oraz borów i brzezin bagiennych (91D0).

Obowiązuje zakazy i ograniczenia wynikające z zarządzenia Nr 27/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 22 maja 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bagno Kusowo” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2009 r. Nr 48, poz. 1186 ze zm.), w szczególności nakaz pełnego skanalizowania działek za pomocą rozdzielczego systemu kanalizacji sanitarnej (do czasu jej wykonania zastosowanie szczelnych i atestowanych zbiorników bezodpływowych), w przypadku lokalizacji nowej zabudowy na działkach nr 3/4, 3/5, 3/7, 3/8, 19/41 obręb Brzeżno w odległości 100 m od granic rezerwatu, oraz utrzymania drogi gminnej Brzeżno - Kusowo jako drogi lokalnej (działki ewidencyjne nr 18 i 57 obręb Brzeżno), a w przypadku ewentualnej modernizacji i/lub

poszerzania drogi - planowane do włączenia w pas drogowy grunty nie powinny obejmować obszaru rezerwatu.

Tabela 6 Rezerwaty przyrody położone na terenie gminy Szczecinek

Lp.	Rezerwaty przyrody	Określenie położenia	Nr aktu prawnego
1.	Dęby Wilczkowskie o pow. 3,09 ha	Nadleśnictwo Szczecinek Leśnictwo Jelenino, oddział 131 f, g ,d.	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 lipca 1974 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (Monitor Polski Nr 28, poz. 172) Rozporządzenie Nr 10/2004 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 5 maja 2004r. (Dz.Urz. Woj. Zach. z 2004 r., Nr 31, poz. 544)
2.	Jezioro Kiełpino o pow. 49,38 ha	Obszar jeziora Kiełpino, Wierzchowo	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 lipca 1974 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (Monitor Polski Nr 28, poz. 172)
3.	Bagno Kusowo o powierzchni 318,82 ha	Nadleśnictwo Szczecinek działka 307/1 - oddz. 307 obręb Brzeżno, działka 307/2 - oddz. 307 Kusowo, działka 308 - oddz. 308 Kusowo, działka 309 - oddz. 309 Kusowo, działka 310 - oddz. 310 Kusowo, działka 313/1 - oddz. 313 Brzeżno, działka 313/2 - oddz. 313 Kusowo, działka 314 - oddz. 314 Kusowo, działka 315 - oddz. 315 Kusowo, działka 316 - oddz. 316 Kusowo, działka 318/1 - oddz. 318 Brzeżno, działka 318/2 - oddz. 318 Kusowo, działka 318/3 - oddz. 318 Brzeżno, działka 319/1 - oddz. 319 Kusowo, działka 319/2 - oddz. 319 Brzeżno, działka 320/1 - oddz. 320 Kusowo, działka 320/2 - oddz. 320 Brzeżno, działka 321/1 - oddz. 321 Kusowo, działka 321/2 - oddz. 321 Brzeżno, Agencja Nieruchomości Rolnych działka 370 - obręb Brzeżno.	Rozporządzenie Nr 11/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 25 maja 2005r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 45, poz. 1053)

Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu „Jeziora Szczecineckie”

Obszar chronionego krajobrazu „Jeziora Szczecineckie” obejmuje północno-zachodnią i zachodnią część gminy, na wschód od szosy Szczecinek – Bobolice, jeziora (Wierzchowo, Drężno, Białe, Smoleńsko, Dębno, Spore, Dołgie, Wielimie). Celem jego utworzenia jest ochrona najpiękniejszych pod względem krajobrazowym i przyrodniczym, terenów w strefie wzniesień czołowo-morenowych. Znajdują się tu miejsca rozrodu cennych gatunków zwierząt. Wysokie walory występują w części północnej, unikatowe typy jezior i urozmaicony krajobraz. W części południowej obszaru znajdują się głównie sztuczne lasy na gruntach porolnych i silnie przekształcone jezioro Wielimie.

Obowiązują następujące ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów:

- w zakresie ochrony ekosystemów leśnych - prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej polegającej na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk,

- w zakresie ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych - dostosowanie zabiegów agrotechnicznych do wymogów zbiorowisk roślinnych i zasiedlających je gatunków fauny, zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości, oczek wodnych oraz, sprzyjanie ograniczaniu ich sukcesji,
- w zakresie ochrony ekosystemów wodnych - zachowanie i ochrona zbiorników wodnych wraz w pasem roślinności okalającej, ograniczanie zabudowy na skarpach wysoczyznowych, zapewnianie swobodnej migracji fauny w ciekach wodnych, wdrażanie programów reintrodukcji i restytucji rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, roślin i grzybów bezpośrednio związanych z ekosystemami wodnymi.

Na podstawie Dyrektywy siedliskowej chronione są jeziora dystroficzne, jeziora ramieniowe i torfowiska. Do gatunków chronionych ramach Dyrektywy Ptasiej należą: bąk, bocian czarny, bocian biały, łabędź niemy, gęgawa, krakwa, cyraneczka, cyranka, głowienka, czernica, gągoł, nurogęś, kania czarna, kania ruda, bielik, błotniak stawowy, orlik krzykliwy, kuropatwa, przepiórka, wodnik, kokoszka wodna, żuraw, czajka, mewa śmieszka, rybitwa zwyczajna, dzięcioł czarny.

W ramach Konwencji Berneńskiej gatunkami chronionymi są: zalotka większa, ślimak winniczek, traszka grzebieniasta, traszka zwyczajna, kumak nizinny, grzebiuszka ziemna, ropucha szara, ropucha zielona, rzekotka drzewna, żaba jeziorkowa, żaba trawna, żaba moczarowa, żaba wodna, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, perkozek, perkoz dwuczuby, zausznik, kormoran, bąk, bocian biały, łabędź niemy, gęgawa, krakwa, cyraneczka, cyranka, głowienka, czernica, gągoł, nurogęś, kania czarna, kania ruda, bielik, błotniak stawowy, orlik krzykliwy, kuropatwa, przepiórka, wodnik, kokoszka wodna, żuraw, czajka, brodziec samotny, mewa śmieszka, rybitwa zwyczajna, dzięcioł zielony, dzięcioł czarny, pliszka górską, świerszczak, trzciniak, zniczek, remiz, kruk, jeź wschodni, bóbr, piżmak, wydra.

Na obszarze chronionego krajobrazu „Jeziora Szczecineckie”, obowiązują zakazy zawarte w uchwale Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 1637 ze zm.), w szczególności:

- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, w odniesieniu do tych zakazów, obowiązują odstępstwa wskazane w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz odstępstwa zawarte w § 4 uchwały powołanej powyżej,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; nie wprowadza się zakazu likwidowania zadrzewień śródpolnych na części obszarów chronionego krajobrazu, będących gruntami rolnymi, obejmujących drzewa i krzewy do lat 20 niestanowiące siedlisk przyrodniczych w rozumieniu przepisów odrębnych oraz drzewa i krzewy stanowiące źródło gradacji szkodliwych owadów.

Obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”

Obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie” na terenie gminy Szczecinek obejmuje obszar położony w rejonie Jeziora Trzesiecko i Wilczkowo, między drogami Szczecinek-Barwice i Szczecinek-Czaplinek.

Celem jego ochrony jest naturalny i kulturowy krajobraz. Mozaika jezior, łąk, pól i lasów. Teren jest mocno zróżnicowany pod względem geologiczno – geomorfologicznym. Występuje tu naturalny krajobraz polodowcowy z jeziorami, oczkami wodnymi i ekosystemami torfowisk mszarnych oraz lądowiejącymi zbiornikami wodnymi. Teren o dużych deniwelacjach. Występują tutaj liczne osobliwości florystyczne, w tym: rosiczka okrągłolistna, widłak jałowcowaty, wrzosiec bagienny, grązel żółty, marzanka wonna, grzybienie białe, kruszyna pospolita oraz unikalne w pełni wykształcone zbiorowiska roślinne o charakterystycznym składzie gatunkowym, m. in.: *Vaccinio uliginosi* – *Betuletum*, *Nupharo-Nymphaeetum albae*, *Luzulo luzuloidis*- *Fagetum*, *Luzulo pilosae**Fagetum*, *Galio odorati-Fagetum*, *Eriophoro angustifolii-Sphagnetum recurvi*.

Na obszarze chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, obowiązują zakazy zawarte w uchwale Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 1637 ze zm.), w szczególności:

- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, w odniesieniu do tych zakazów, obowiązują odstępowstwa wskazane w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz odstępowstwa zawarte w § 4 uchwały powołanej powyżej,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; nie wprowadza się zakazu likwidowania zadrzewień śródpolnych na części obszarów chronionego krajobrazu, będących gruntami rolnymi, obejmujących drzewa i krzewy do lat 20 niestanowiące siedlisk przyrodniczych w rozumieniu przepisów odrębnych oraz drzewa i krzewy stanowiące źródło gradacji szkodliwych owadów.

Obszar chronionego krajobrazu „Dolina Rzeki Płytnicy”

Obszar ten obejmuje całą dolinę rzeki Płytnicy wraz z jeziorami Przełęg i Kniewo o pow. 79,88 ha. Teren ten oprócz rzeki i jezior obejmuje szereg torfowisk (niskie, przejściowe i wysokie) oraz fragmenty lasu.

Na obszarze chronionego krajobrazu „Dolina Rzeki Płytnicy”, obowiązują zakazy zawarte w uchwale Nr XXI/136/2004 Rady Gminy Szczecinek z dnia 24 czerwca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 54, poz. 993), w szczególności:

- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.

Tabela 7 Obszary chronionego krajobrazu położone na terenie gminy Szczecinek

Lp.	Obszar chronionego krajobrazu	Określenie położenia	Nr aktu prawnego
1.	Jeziora Szczecineckie	Rejon jezior Wierzchowo, Drężno, Białe, Smoleńsko, Dębno, Spore, Wielimie, Dołgie	Uchwała Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.Urz Woj. Zach. z 2014 r. poz. 1637 ze zm.)
2.	Pojezierze Drawskie – fragment wschodni	Obszar w rejonie Jeziora Trzesiecko i Wilczkowo, między drogami Szczecinek – Barwice i Szczecinek – Czaplunek	Uchwała Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.Urz Woj. Zach. z 2014 r. poz. 1637 ze zm.)
3.	Dolina rzeki Płytnicy	Obszar rynnowego jeziora Rymierowo i oddziały leśne o numerach 115, 129, 148, 148A o powierzchni 80,93 ha na południe od miejscowości Dziki.	Uchwała NR XXI/136/2004 Rady Gminy Szczecinek z dnia 24 czerwca 2004r. (Dz.Urz. Woj. Zach. z 2004 r., Nr 54, poz. 993)

Obszary Natura 2000

Na obszarze Gminy znajdują się następujące obszary Natura 2000:

- a) obszar specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Drawska” kod obszaru PLB320019,
- b) obszary mające znaczenie dla Wspólnoty:
 - „Jeziora Szczecineckie” kod obszaru PLH320009,
 - „Bobolickie Jeziora Lobeliowe” kod obszaru PLH320001,
 - „Dorzecze Parsęty” kod obszaru PLH320007.

Obszar specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Drawska” PLB320019

Obszar obejmuje niewielki fragment terenów znajdujących się w północno-zachodniej części gminy Szczecinek. Obszar obejmuje część Pojezierza Drawskiego z ponad 50 jeziorami stanowiących 10 % pow. terenu, reprezentującymi wszystkie typy jezior. Teren został ukształtowany w wyniku działalności łądolodu podczas ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Pozostałościami tej działalności są między innymi: wały moreny czołowej, ozy, liczne jary, doliny rzek, jeziora rynnowe i wytopiskowe. Jeziora należą do najgłębszych w Polsce (Drawsko - 79,7 m). Największe to Drawsko o powierzchni 1872 ha, Siecino, Żerdno, Komorze i Wilczkowo. Mają one urozmaiconą linię brzegową, na niektórych są wyspy. Brzegi jezior są wysokie, porośnięte lasem, głównie łęgami i buczyną, lub niskie, z roślinnością przybrzeżną. Lasy pokrywają ok. 25% terenu. Dominują tu bory, duże powierzchnie zajmują drzewostany bukowe, dębowe. Rzeźba terenu jest zróżnicowana, z licznymi wąwozami, parowami, niewielkimi, bezodpływowymi zbiornikami wodnymi, bagnami i torfowiskami. Największą rzeką jest Drawa, mająca tu swoje źródła. Swój początek biorą tutaj także inne rzeki, jak: Dębica, Wogra, Piławka, Kokna i Rakon. Znaczna część obszaru jest użytkowana rolniczo. Zachowaniu i utrzymaniu siedlisk cennych gatunków ptaków na terenie Ostoi Drawskiej sprzyja urozmaicony krajobraz polodowcowy i wiążąca się z nim różnorodność siedlisk przyrodniczych, niewielka gęstość zaludnienia i utrudniony dostęp do terenu poligonu drawskiego oraz ekstensywne użytkowanie rolnicze terenów nieleśnych.

Występuje co najmniej 37 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważna ostoja dla kilku gatunków ptaków drapieżnych. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 3% populacji lęgowej puchacza (PCK), co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), błotniak stawowy, bocian czarny, kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), orlik krzykliwy (PCK), trzmielojad, czapla siwa, gągoł, krakwa; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują bąk (PCK) i bocian biały. Ostoja ta jest także jedną z trzech najważniejszych w Polsce ostoi lęgowego żurawia.

Do głównych zagrożeń na tym obszarze należą:

- istniejące na rzece Drawie, poniżej obszaru, elektrownie wodne stanowią barierę dla migracji ryb i innych organizmów wodnych i powodują ubożenie ichtiofauny reofilnej,
- spływ wód ze stawów rybnych położonych w zlewni jeziora Siecino (drugiego pod względem powierzchni na terenie ostoi) powoduje szybszą eutrofizację jeziora,
- silna presja turystycznorekreacyjna (presja inwestycyjna dotycząca zabudowy brzegów jezior, powoduje ubożenie przyrodnicze i krajobrazowe terenu, utrudnia także rozród i migracje zwierzętom związanym z terenami wodnymi i wodno-błotnymi).
- przewidywana intensyfikacja gospodarki rolnej (związane z nią jest między innymi: likwidacja odłogów, stosowanie znacznej ilości nawozów sztucznych i środków ochrony roślin i nawożenie pól gnojowicą).

Obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB320019 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2674 ze zm.).

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Jeziora Szczecineckie” PLH320009

Obszar o całkowitej powierzchni 6 392,02 ha w całości położony jest w gminie Szczecinek. Według opisu obszaru zawartego w „Formularzu Danych”, sporządzonego do omawianego SOO obszar obejmuje fragment krajobrazu Pojezierza Szczecineckiego z dużymi jeziorami Wielimie, Wierzchowo i Wielatowo i ok. 25 mniejszymi jeziorami różnego charakteru

ekologicznego. Obszar skupia na niewielkiej powierzchni niemal wszystkie charakterystyczne elementy przyrody Pomorza Zachodniego - jeziora lobeliowe, eutroficzne i dystroficzne, duże bałtyckie torfowisko wysokie, trzęsawiskowe torfowiska przejściowe, świeże i wilgotne łąki, dobrze zachowany kompleks buczyn. W skład obszaru wchodzi bałtyckie torfowisko wysokie Kusowskie Bagno ze stanowiskami wrzośca bagiennego i widłaczka torfowego, dawniej eksploatowane, obecnie porośnięte borem bagiennym i zawierające liczne, regenerujące potorfia.

W obszarze zidentyfikowano 14 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Jest to obszar wybitnej koncentracji stanowisk wielu rzadkich gatunków, w tym stanowiska 12 gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Jedno z dwóch stanowisk w Polsce *Botrychium simplex*. Waż na ostoję ptasia o randze krajowej K12. Na terenie ostoi znajdują się drzewostany nasienne jesionu wyniosłego (13,8 ha, uznany za najlepszy w Europie, nadl. Szczecinek, obręb Wierzchowo) oraz buka (Dalęcino i Jelenino).

W skład obszaru wchodzi między innymi:

- Torfowisko Kusowskie Bagno - jest jednym z lepiej zachowanych torfowisk wysokich w Polsce (kompleks siedlisk 7110, 91D0). Północna część torfowiska zachowała postać klasycznego kopolowego torfowiska bałtyckiego z bezleśną częścią centralną. Południowa część była eksploatowana, jednak potorfia szybko zarastają się i regenerują.
- Jezioro Wielatowo - przylegające do w/w torfowiska jezioro, dawniej lobeliowe, dziś klasyfikowane jako eutroficzne (3150). - Kompleks buczyn (9110) na pd-zach od jez. Wielatowo - w porównaniu z innymi buczynami regionu jest szczególnie istotny dla zachowania różnorodności biologicznej.
- Niewielkie jeziorko bez nazwy ok 2 km na pd. od Kusowa - unikatowe w skali całego Pomorza stanowisko siedliska 3130!
- Brzezińskie Bagno - kompleks borów i brzezin bagiennych (91D0) z jeziorkami dystroficznymi (3160), porastający torfowisko wysokie typu bałtyckiego. - Otoczenie jeziora Trzebiechowo - kompleks grądów (9160) istotnych dla zachowania różnorodności biologicznej, a także płyty świeżych łąk uzupełniające zróżnicowanie siedlisk.
- Jezioro Wierzchowo - dobrze wykształcone jezioro ramienicowe (3140). - Torfowisko Wielkie Błoto na pd. brzegu jez. Wierzchowo, pozostałość torfowiska wysokiego typu bałtyckiego; dziś kompleks boru bagiennego (91D0) i torfowisk przejściowych (7140) w regenerujących potorfiach. 43% obszaru leży w granicach obszaru chronionego krajobrazu "Jeziora Szczecineckie" (16 573,2 ha; 1975). Torfowisko Kusowo uznano za rezerwat przyrody Bagno Kusowo (326,56 ha; 2005), a jego północny fragment - za użytek ekologiczny.

Obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Jeziora Szczecineckie” PLH320009 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 1652 ze zm.).

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Bobolickie Jeziora Lobeliowe” PLH320001

Obszar obejmuje tereny znajdujące się w północno-wschodniej części gminy Szczecinek. Obszar siedliskowy o powierzchni 4 759,3 ha. Obejmuje skupienie kilkunastu jezior rynnowych oraz bardzo dużą liczbę oczek polodowcowych w okolicach Bobolic i Porostu. W jej granicach, oprócz różnego typu zbiorników wodnych, znajdują się torfowiska i rozległe kompleksy buczyn. Na szczególną uwagę i ochronę zasługują jeziora lobeliowe. Obejmują one aż 16 zbiorników wodnych, z których największe to jezioro: Chlewe Wielkie (Porost), Trzebień Średni, Kiełpino i Pniewo (Nafta). Prawie wszystkie jeziora charakteryzują się obecnością gatunków reliktowych, takich jak: lobelia jeziorna (*Lobelia dortmanna*), brzeżyca jednokwiatowa (*Littorella uniflora*) i poryblin jeziorny (*Isoetes lacustris*) oraz dobrze zachowaną roślinnością isoetydów (*Isoetes-Lobelietum dortmanna*). W czterech jeziorach stwierdzono występowanie elismy wodnej *Luronium natans*. Znaczną powierzchnię zajmują również zbiorniki dystroficzne; największe z nich to jez. Trzebień, jez. Żubrowo, ponadto jest tu wiele innych oczek polodowcowych bez nazwy. Często w ich obrębie rozwijają się rozległe pła mszarne. Niemalą powierzchnię stanowią też zbiorniki mezotroficzne i eutroficzne z największym z nich jez. Przybyszewko. Liczne małe oczka eutroficzne rozproszone są na

obrzeżach kompleksów leśnych lub w krajobrazie rolniczym. Znaczącą powierzchnię zajmują torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą. Na szczególną uwagę zasługuje kompleks żywych torfowisk wysokich koło Drzewian. Mniejsze torfowiska mszarne (tzw. torfowiska kotłowe) występują bardzo licznie na bezodpływowych obszarach morenowych koło Porostu. Ponadto obszar obejmuje torfowiska mszarne z wrzoścem bagiennym, torfowiska przejściowe, brzeziny bagienne, suche wrzosowiska oraz liczne torfowiska mszarne zdolne do regeneracji. W otoczeniu jezior największą powierzchnię zajmują kwaśne buczyny i dąbrowy ze znacznym udziałem starodrzewi.

Obszar Bobolickich Jezior Lobeliowych jest miejscem występowania 15 siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Wiele z nich jest również ważnym biotopem dla cennej flory i fauny. Występuje tu 6 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Przedmiot ochrony: jeziora lobeliowe; starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion; naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne; suche wrzosowiska (Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion); torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe); torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji; torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea); obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion; górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion); żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion); grąd subatlantycki (Stellario-Carpinetum); pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (Betulo-Quercetum); bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum), kumak, kalotka większa, elisma wodna.

Obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Bobolickie Jeziora Lobeliowe” PLH320001(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 1651 ze zm.).

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Dorzecze Parsęty” PLH320007

Obszar ten obejmuje tereny położone w zachodniej części gminy Szczecinek.

Dorzecze Parsęty obejmuje szereg ważnych siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Łącznie zidentyfikowano ich 25, tworzących mozaikę i pokrywających ponad 50% powierzchni obszaru. Często są to siedliska bardzo rzadkie bądź unikatowe w skali kraju i Europy. Wiele z nich jest ważnym biotopem dla cennej fauny, która podlega ochronie na podstawie konwencji międzynarodowych. Stwierdzono tu występowanie 11 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Na szczególną uwagę i podkreślenie zasługuje:

- rzeka i jej liczne dopływy posiadają najlepsze w Polsce, a może w Europie, warunki dla tarła łososi, co zapewnia utrzymanie naturalnej populacji tego gatunku w naszym kraju; ponadto naturalny charakter rzeki i jej dopływów zapewnia tarło dla innych ryb łososiowatych: troci wędrowniej, pstrąga potokowego i lipienia (zachowanie takiego stanu wymaga zakazu budowania nowych przegród na rzece, natomiast istniejące, jeśli nie zostaną rozebrane, muszą być wyposażone w bardzo dobrze działające przepławki);
- obecność w rzece innych gatunków ryb (poza łososiowatymi) cennych przyrodniczo i gospodarczo: licznej populacji strzebli potokowej, certy - gatunku wędrownego i węgorza pochodzenia naturalnego, który dociera do Parsęty z odległych atlantyckich miejsc rozrodu;
- jako cenny obszar dla rozrodu wydry;
- rozległe połacie różnego typu lasów łęgowych w obrębie dolin rzecznych i na obszarze zagłębień dennomorenowych;
- jedno z większych koncentracji zjawisk źródłiskowych na Pomorzu oraz duże zróżnicowanie wielu innych typów mokradel, zwłaszcza torfowisk;
- malowniczy krajobrazowo przełomowy odcinek rzeki Parsęty pomiędzy Starym Dębniem, Osówkiem i Byszynem oraz głębokie wąwozy i strome jary rzeki Perznicy, Trzebiegoszczy i Łozicy;

- jako ważny obszar dla zachowania w Polsce naturalnej populacji złoci pochwowatej *Gagea spathacea* i kokoryczy drobnej *Corydalis pumila*, czy grążela drobnego *Nuphar pumila*;
- jedyne na Pomorzu stanowisko śledziennicy naprzeciwlistnej *Chrysosplenium oppositifolium* w dolinie Dębnicy;
- liczne i bardzo dobrze zachowane biotopy dla ptaków drapieżnych: orlika krzykliwego, błotniaka stawowego, kani rudej, bielika, puchacza, czy sowa błotna oraz dla ptaków związanych z obszarami wodno-błotnymi: bociana białego, bociana czarnego, zimorodka, sieweczki rzecznej, kulika wielkiego,
- czy żurawia; ponadto Parsęta jest ważny obszar dla zimowania ptaków wodno-błotnych na Pomorzu.

Prowadzi się tu Program restytucji łososia, troci, certy i jesiotra, a rzeka Parsęta została włączona do potencjalnych rzek łososiowych (Salmon River Inventory) w ramach międzynarodowego programu: Salmon action plan 1997- 2010 prowadzonego przez Międzynarodową Komisję Rybołówstwa Morza Bałtyckiego (International Baltic Sea Fisheries Commission) i HELCOM oraz międzynarodowy program "Zintegrowany system zarządzania i ochrony terenów podmokłych i zalewowych w dorzeczu Parsęty", którego celem jest wypracowanie systemu zarządzania przyrzecznymi terenami podmokłymi dla ochrony bioróżnorodności w krajobrazie wiejskim, odtworzenie terenów podmokłych dla zwiększenia bioróżnorodności, zmniejszenia ryzyka powodzi w dolnej części dorzecza oraz ochrony przed zanieczyszczaniem biogenami pochodzenia rolniczego.

Dolina Radwi i jej dopływy to również interesujący obszar pod względem krajobrazowym, geomorfologicznym i kulturowym, w szczególności na ochronę zasługują:

- wyjątkowo dobrze zachowane podmokłe łąki eutroficzne i kalcyfilne;
- wąwozy i jary oraz liczne źródłiska niewapienne;
- torfowiska źródłiskowe w dolinie Chocieli - "zawieszono" na zboczach wzniesień kemowych i zasilane wodami podziemnymi należą do największych tego typu obiektów na Pomorzu, ich pokłady martwicy wapiennej (tufu źródłiskowego) przekraczają miąższość 7 m, a utwory te można obserwować na powierzchni w postaci scementowanych "bloków skalnych";
- miejsca bytowania, rozrodu i wędrówek ryb łososiowatych oraz wielu innych grup kręgowców i bezkręgowców;
- malowniczy krajobraz jeziora Kwiecko i Pradoliny Pomorskiej z licznymi dolinkami denudacyjnymi oraz krajobraz zbiorników zaporowych - Rosnowo i Hajka;
- liczne obiekty kulturowe, jak: grodziska słowiańskie, kamienno-ceglane mosty łukowe, stare młyny, dawne systemy hydrotechniczne (tarany hydrauliczne), kapliczki i inne.

Jest to naturalny korytarz ekologicznym o znaczeniu lokalnym i regionalnym i ważne miejsce wypoczynku i rekreacji.

Pomniki przyrody

Tabela 8 Pomniki przyrody w gminie Szczecinek

L.p.	Pomniki przyrody	Określenie położenia	Nr aktu prawnego
1.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obw. 482 cm, wys. 22m	Oddział 196x Leśnictwo Spore Nadleśnictwo Szczecinek obręb Spore	Rozp. Nr 7/92 Woj. Koszalińskiego z dn. 8 września 1992r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Koszalińskiego Nr 15, poz. 109)
2.	Buk zwyczajny (<i>Fagus silvatica</i>) obw. 500 cm, wys. 27 m	Oddział 271b, Leśnictwo Czarnobór Nadleśnictwo Szczecinek obręb Dyminek	
3.	Buk zwyczajny (<i>Fagus silvatica</i>) obw. 480 cm, wys. 29 m	Oddział 62a Leśnictwo Czarnobór Nadleśnictwo Szczecinek obręb Dyminek	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

4.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) obw. 390 cm, wys. 28 m	Oddział 69d Leśnictwo Turowo Nadleśnictwo Czarnobór obręb Dyminek	
5.	Grupa drzew: 5 dębów szypułkowych (Quercus robur) obw. 345, 310, 305, 330, 340 cm, wys. 27 - 30 m	Oddział 304f Leśnictwo Turowo Nadleśnictwo Czarnobór obręb Dyminek	
6.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) obw. 355 cm, wys. 32 m	Oddział 303b Leśnictwo Turowo Nadleśnictwo Czarnobór obręb Dyminek	
7.	Buk zwyczajny (Fagus silvatica) obw. 380 cm, wys. 32 m	Oddział 294c Leśnictwo Turowo Nadleśnictwo Czarnobór obręb Dyminek	
8.	buk zwyczajny (Fagus silvatica) obw. 460 cm, wys. 25 m	m. Bugno, park przy Przedsiębiorstwie Obrótu Zwierzętami Hodowlanymi	
9.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) obw. 520 cm, wys. 35 m	m. Gałowo, park przy PGR	
10.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata) obw. 385 cm, wys. 25 m	m. Skotniki, park przy PGR	
11.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata) obw. 475 cm, wys. 18 m	m. Drężno, na terenie gospodarstwa p. Leona Rychtera	Rozp. Nr 12/95 Woj. Koszalińskiego z dn. 28 grudnia 1995r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Koszalińskiego, 1996, Nr 2, poz. 7)
12.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) obw. 680 cm, wys. 30 m	m. Drężno, teren obozu harcerskiego	
13.	Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior) obw. 370 cm, wys. 29 m Klon zwyczajny (Acer platanoides) obw. 370 cm, wys. 29 m	m. Dziki, cmentarz ewangelicki	
14.	Sosna wejmutka (Pinus strobus) obw. 255 cm, wys. 23 m	m. Drawień, cmentarz ewangelicki	
15.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) obw. 305 cm, wys. 30 m	m. Gwda Wielka, cmentarz ewangelicki, obecnie katolicki	
16.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) obw. 410 cm, wys. 25 m aleja: 12 lip drobnolistnych (Tilia cordata) obw. 120 - 240 cm, wys. 20 - 24 m	m. Sitno, cmentarz ewangelicki	
17.	Klon zwyczajny (Acer platanoides) obw. 285 cm, wys. 25 m	m. Stare Wierzchowo, cmentarz ewangelicki przykościelny	
18.	2 lipy drobnolistne (Tilia cordata) obw. 310, 315 cm, wys. 28 i 30 m	m. Wilcze Łaski, cmentarz ewangelicki, obecnie katolicki	
19.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) obw. 430 cm, wys. 36 m	Oddział 76 a, Leśnictwo Jelenino, Nadleśnictwo Szczecinek przy drodze Świątki – Trzesieka, obręb Sitno	Uchwała nr XXI/137/97 Rady Gminy Szczecinek z dn. 26.03.1997 r.
20.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) obw. 360 cm, wys. 28 m	Oddział 73 d, Leśnictwo Jelenino, Nadleśnictwo Szczecinek Przy jeziorze Trzesiecko, obręb Sitno	
21.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata) obw. 433 cm, wys. 30 m	Oddział 131 d, Leśnictwo Janowo Nadleśnictwo Szczecinek obręb Sitno	
22.	buk zwyczajny (Fagus silvatica) obw. 340 cm, wys. 28 m	Oddział 43g Leśnictwo Iwin, w pobliżu rzeki Żegnicy	Uchwała nr XXIX/189/98 Rady Gminy Szczecinek z dn. 27.02.1998 r.
23.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) obw. 300 cm, wys. 27 m	Oddział 43g Leśnictwo Iwin, w pobliżu rzeki Żegnicy	
24.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) obw. 380 cm, wys. 24 m	Oddział 43i Leśnictwo Iwin, w pobliżu rzeki Żegnicy	
25.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) obw. 398 cm, wys. 28 m	Oddział 93a, Leśnictwo Sokolnik, Nad Jeziorem Jeziorki	
26.	Dąb szypułkowy (Quercus robur) obw. 370 cm, wys. 28 m	Oddział 93a, Leśnictwo Sokolnik, Nad Jeziorem Jeziorki	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

27.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obw. 390 cm, wys. 29 m	Oddział 93a, Leśnictwo Sokolnik, Nad Jeziorem Jeziorki	
28.	Buk zwyczajny (<i>Fagus silvatica</i>) obw. 340 cm, wys. 29 m	Oddział 93a, Leśnictwo Sokolnik, Nad Jeziorem Jeziorki	
29.	Daglezja zielona(<i>Pseudotsuga spp.</i>) obw. 340cm, wys. 35 m	Oddział 93a, Leśnictwo Sokolnik, Nad Jeziorem Jeziorki	
30.	Daglezja zielona(<i>Pseudotsuga spp.</i>) obw. 310 cm, wys. 35 m	Oddział 93a, Leśnictwo Sokolnik, Nad Jeziorem Jeziorki	
31.	Daglezja zielona (<i>Pseudotsuga spp.</i>) obw. 410 cm, wys. 35 m	Oddział 93a, Leśnictwo Sokolnik, Nad Jeziorem Jeziorki	
32.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obw.540 cm, wys. 29 m	Oddział 93a, Leśnictwo Sokolnik, Nad Jeziorem Jeziorki	
33.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obw. 330 cm, wys. 28 m	Oddział 93a, Leśnictwo Sokolnik, Nad Jeziorem Jeziorki	
34.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obw. 534 cm, wys. 27 m	Oddział 19n, Leśnictwo Wierzchowo, Przy drodze Wierzchowo – Bobolice (grodzisko)	
35.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obw. 611 cm, wys. 26 m	Oddział 19n, Leśnictwo Wierzchowo, Przy drodze Wierzchowo – Bobolice (grodzisko)	
36.	buk zwyczajny (<i>Fagus silvatica</i>) obw. 360 cm, wys. 22 m	Oddział 19c, Leśnictwo Wierzchowo, Lokalizacja – pole	
37.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obw. 690 cm, wys. 19 m	Oddział 19m, Leśnictwo Kusowo, Wieś Trzebiechowo	
38.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) obw. 395 cm, wys. 24 m	Oddział 358d, Leśnictwo Buczyny Obręb Brzeźno	
39.	Olsza czarna (<i>Alnus Glutinosa</i>) - bliźniaki obw. 205 cm, wys. 28 m	Oddział 136g, Leśnictwo Janowo, Przy drodze Świątki – Jelenino	
40.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obw. 385 cm, wys. 26 m	Oddział 76a, Leśnictwo Jelenino, Lokalizacja – teren ścieżki dydaktyczno – przyrodniczej „Las Klasztorny”	
41.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obw. 360 cm, wys. 18 m	Obręb Wierzchowo	Wg załącznika nr 1 do Uchwały nr IX/34/89 Gminnej Rady Narodowej w Szczecinku z dnia 15 grudnia 1989 r. – zatwierdzającej mpzp gminy Szczecinek
42.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obw. 370 cm, wys. 26 m	Obręb Wierzchowo, w oddz. 336f	
43.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obw. 390 cm, wys. 23 m	Obręb Szczecinek, w oddz. 111p	
44.	buk zwyczajny (<i>Fagus silvatica</i>) obw. 480 cm, wys. 24 m	Obręb Szczecinek, w oddz. 116r	
45.	buk zwyczajny (<i>Fagus silvatica</i>) obw. 370 cm, wys. 26 m	Obręb Szczecinek, w oddz. 296d	
46.	buk zwyczajny (<i>Fagus silvatica</i>) obw. 340 cm, wys. 19 m	Obręb Szczecinek, w oddz. 297	
47.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obw. 370 cm, wys. 22 m	Obręb Szczecinek, w oddz. 304g	
48.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) obw. 325cm, wys. 26,0 m.	Działka nr 746, obręb Gwda Wielka	Uchwała Nr XXXVI/300/2002 Rady Gminy Szczecinek z dnia 21 lutego 2002 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2002 r., Nr 27 poz. 518)
49.	Grusza pospolita (<i>Pyrus communis L.</i>) obw. 370 cm, wys. 16,0 m.	Działka nr 45/1, obręb Grąbczyn	Uchwała Nr XIV/94/2003 Rady Gminy Szczecinek z dnia 28 listopada 2003 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz.Urz.Woj. Zach. z 2004 r., Nr 6 poz. 122)
50.	Grupa drzew - 4 buki pospolite (<i>Fagus silvatica L.</i>) i dąb szypułkowy (<i>Quercus robur L.</i>)zrosnięte ze sobą: obw. buki- 200 cm, 250cm, 190 cm, 320 cm; dąb-300 cm; wys. buki-27-28 m, dąb –25,0 m.	Działka nr 10, obręb Grąbczyn	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

51.	Dąb szypułkowy (Quercus robur L.) obw. 472 cm, wys. 18,0 m.	Oddział 18b, Leśnictwo Wierzchowo, Działka nr 2/69, obręb Grąbczyn	
52.	Grupa drzew: 4 buki pospolite (Fagus Silvatica L.) zrosnięte odziomkami obw. konarów 180 cm, 250 cm, 260 cm, 200 cm, wys. 29,0 m.	Działka nr 6/6, obręb Grąbczyn	
53.	Dąb szypułkowy (Quercus robur L.) obw. 402 cm, wys. 23,0 m.	Oddział 18c, Leśnictwo Wierzchowo, Działka nr 2/69, obręb Grąbczyn	
54.	Buk pospolity (Fagus silvatica L.) Obw. 570 cm, wys. 31,0 m.	Działka nr 6/6, obręb Grąbczyn	
55.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata L.) obw. 389 cm, wys. 21,0 m.	Oddział 18b, Leśnictwo Wierzchowo, Działka nr 2/69, obręb Grąbczyn	
56.	Dąb szypułkowy (Quercus robur L.) obw. 460 cm, wys. 23,00 m.	Działka nr 1/16, obręb Dziki	
57.	Dąb szypułkowy (Quercus robur L.) obw. 440 cm, wys. 26,0 m.	Działka nr 1/16, obręb Dziki	
58.	Tilia sp.(americana platyphyllos) obw. 335 cm, wys. 16,0 m.	Działka nr 1/9, obręb Dziki	
59.	Klon pospolity(Acer platanoides) obw. 468 cm, wys. 27,0 m.	Działka nr 65/2, obręb Dziki	
60.	Klon pospolity(Acer platanoides) obw. 333 cm, wys. 25,0 m.	Działka nr 65/2, obręb Dziki	
61.	Acer sp.(platoides pseudoplatanus) obw. 282 cm, wys. 20,0 m.	Działka nr 87, obręb Dziki	
62.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata L.) obw. 374 cm, wys. 25,0 m.	Działka nr 67, obręb Dziki	
63.	Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior L.) obw. 370 cm, wys. 21,0 m.	Działka nr 525/9, obręb Gwda Wielka	Uchwała Nr XXII/147/2004 Rady Gminy Szczecinek z dnia 29 września 2004 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz.Urz.Woj.Zach. z 2004 r., Nr 84 poz. 1544)

Użytki ekologiczne

Tabela 9 Użytki ekologiczne położone na terenie gminy Szczecinek

Lp.	Użytek ekologiczny	Określenie położenia	Nr aktu prawnego
1.	„Kusowskie Bagno” o pow. 8,99 ha	obręb leśny Wierzchowo leśnictwo Buczyny - obręb ewid. Brzeźno oddział nr 301i obręb ewid. Kusowo oddział nr 303k, 304f, 304g, 305i, 322a	Uchwała Nr XLIII/267/2006 Rady Gminy Szczecinek z dnia 31.03.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 67 poz. 1218).
2.	„Wielkie Błoto” o pow. 34,51	obręb leśny Wierzchowo leśnictwo Sokolnik oddział nr 75b, 76c, 77b, 77h	Uchwała Nr XLIII/268/2006 Rady Gminy Szczecinek z dnia 31.03.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 67 poz. 1219).
3.	“Jameńskie Bagno” o pow. 5,39 ha	obręb leśny Wierzchowo leśnictwo Jeziory oddział nr 150d	Uchwała Nr XI/82/2007 Rady Gminy Szczecinek z dnia 27.09.2007 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 113 poz. 1980).
4.	„Torfowisko Wyspowe” o pow. 9,36 ha	obręb leśny Wierzchowo leśnictwo Jeziory oddział nr 163i	Uchwała Nr XI/82/2007 Rady Gminy Szczecinek z dnia 27.09.2007 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 113 poz. 1980).
5.	“Mechowiska Płociczno” o pow. 10,98 ha	obręb leśny Wierzchowo leśnictwo Jeziory oddział nr 169d, 170d, 171d	Uchwała Nr XI/82/2007 Rady Gminy Szczecinek z dnia 27.09.2007 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 113 poz. 1980).
6.	“Torfowisko nad Czarnym” o pow. 5,05 ha	obręb leśny Wierzchowo leśnictwo Jeziory oddział nr 181b, 182b	Uchwała Nr XI/82/2007 Rady Gminy Szczecinek z dnia 27.09.2007 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 113 poz. 1980).
7.	“Szare Maleńkie” o pow. 1,64 ha	obręb leśny Wierzchowo leśnictwo Jeziory oddział nr 175k, 176k	Uchwała Nr XI/82/2007 Rady Gminy Szczecinek z dnia 27.09.2007 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 113 poz. 1980).
8.	“Bórbagno Nad Kutrami” o pow. 1,82 ha	obręb leśny Wierzchowo leśnictwo Cichy Bór	Uchwała Nr XI/82/2007 Rady Gminy Szczecinek z dnia 27.09.2007 r.

	oddział nr 208j	(Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 113 poz. 1980).
--	-----------------	---

UE Kusowskie Bagno - celem powstania jest ochrona torfowiska wysokiego z roślinnością zawierającą rzadkie i chronione gatunki flory.

UE Wielkie Błoto - celem powołania jest ochrona pozostałości torfowiska wysokiego typu bałtyckiego.

UE Jameńskie Bagno - celem powołania jest ochrona cennych gatunków roślin: rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), narecznica grzebieniasta (*Dryopteris cristata*), wełnianka pochwowa (*Eriophorum vaginatum*), grzybień pónocny (*Nymphaea candida*), przygielka biała (*Rhynchospora alba*), żurawina błotna (*Vaccinium oxycoccus*). Miejsce występowania żurawia, żaby moczarowej i ropuchy szarej.

UE Torfowisko Wyspowe - przedmiotem ochrony są cenne gatunki roślin: rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), wełnianka wąskolistna (*Eriophorum angustifolium*), wełnianka pochwowa (*E. vaginatum*), bagno zwyczajne (*Ledum palustre*), przygielka biała (*Rhynchospora alba*), żurawina błotna (*Vaccinium oxycoccus*), borówka bagienna (*Vaccinium uliginosum*). Torfowiska przejściowe i trzęsawiska, miejsce występowania żurawia, żaby moczarowej, ropuchy szarej, żaby jeziorkowej, traszki zwyczajnej, traszki grzebieniastej, jaszczurki żyworodnej i zaskrońca zwyczajnego.

UE Mechowiska Płociczno - przedmiotem ochrony jest zachowanie mechowisk soligenicznych. Torfowisko soligeniczne ze zbiorowiskami mechowiskowymi. Cenne gatunki roślin: turzyca tunikowa (*Carex appropinquata*), turzyca darniowa (*C. cespitosa*), turzyca obła (*C. dian dra*), narecznica grzebieniasta (*Dryopteris cristata*), wełnianka wąskolistna (*Eriophorum angustifolium*), sit alpejski (*Juncus alpinus*), komonica błotna (*Lotus uliginosus*), boberek trójlistkowy (*Menyanthes trifoliata*), dziewięciornik błotny (*Parnassia palustris*), olszewnik kminkolistny (*Selinum carifolia*), kozłek dwupienny (*Valeriana dioica*). Torfowiska alkaliczne miejsce występowania żaby jeziornej i ropuchy szarej.

UE Torfowisko nad Czarnym - przedmiotem i celem ochrony jest zachowanie torfowiska porośniętego borem bagiennym. Torfowisko ze śladami eksploatacji, potorfia zarośnięte mszarem. Cenne gatunki roślin: modrzewica zwyczajna (*Andromeda polifonia*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), bażyna czarna (*Empetrum nigrum L.*), wełnianka wąskolistna (*Eriophorum angustifolium*), wełnianka szerokolistna (*E. latifolium*), bagno zwyczajne (*Ledum palustre*), boberek trójlistkowy (*Menyanthes trifolia ta*), przygielka biała (*Rhynchospora albo*), żurawina błotna (*Vaccinium oxycoccus*), borówka bagienna (*Vaccinium uliginosum*).

UE Szare Maleńkie - przedmiotem ochrony jest zachowanie torfowiska mszarowego z jeziorkiem dystroficznym. Oczko wodne okolone płem mszarnym z cennymi gatunkami roślin: turzyca bagienna (*Carex limosa*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), wełnianka wąskolistna (*Eriophorum angustifolium*), boberek trójlistkowy (*Menyanthes trifoliata*), bliźniaczka psia trawka (*Nardus stricte*), grażel żółty (*Nuphar lutea*), przygielka biała (*Rhynchospora alba L.*), bagnica torfowa (*Scheuchzeria palustris*), pływacz drobny (*Utricularia minor*), żurawina błotna (*Vaccinium oxycoccus*).

UE Bórbagno Nad Kutrami - przedmiotem ochrony jest bór bagienny z cennymi gatunkami roślin: turzyca drobna (*Carex demissa*), turzyca obła (*Carex dian dra*), *Eriophorum vaginatum* wełnianka pochwowa, *ledum palustre* bagno zwyczajne, borówka bagienna (*Vaccinium uliginosum*) i miejsce występowania ropuchy szarej, żaby jeziorkowej oraz żaby wodnej.

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Wśród gatunków objętych ścisłą ochroną wg „Waloryzacji przyrodniczej gminy Szczecinek” stwierdzono następujące gatunki:

- grążel drobny (*Nuphar pumila*) śródleśne jeziora na zachód od Brzeźna, jezioro Wielatowo – znajduje się w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin jako narażony na wyginięcie,
- jarząb szwedzki (*Sorbus intermedia*) w lasach i przydrożnych alejach – znajduje się w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin jako gatunek zagrożony,
- lilia bulwkowata (*Lilium bulbiferum*) w obrębie Marcelin – znajduje się w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin jako gatunek zagrożony,
- lilia złotogłów (*Lilium martagon*) cmentarz w m. Spore,
- pływacz drobny (*Utricularia minor*) płytkie wody jeziora na torfowiskach – znajduje się w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin jako gatunek bliski zagrożenia.

Wśród gatunków objętych częściową ochroną w „Waloryzacji przyrodniczej gminy Szczecinek” stwierdzono następujące gatunki:

- bagno zwyczajne (*Ledum palustre*),
- cebulica dwulistna (*Scilla bifolia*) w m.Brzeźno,
- kocanka piaskowa (*Helichrysum arenarium*) - ugory koło Gwdy Małej, Brzeźna,
- pływacz zwyczajny ((*Utricularia vulgaris*) jezioro Brzeźno – znajduje się w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin jako gatunek bliski zagrożenia,
- śniedek baldaszkowaty (*Ornithogalum umbellatum*) suche łąki i trawiaste murawy w okolicy Starego Wierzchowa,
- śnieżyczka przebiśnieg (*Galanthus nivalis*) – cmentarz w m. Spore,
- tojad pstry (*Aconitum variegatum*) - nitrofilne zbiorowisko okrajkowe na obrzeżu lasu łąkowego w okolicy miejscowości Spore,
- turzyca piaskowa (*Carex arenaria*) - piaszczyka na wschód od Gwdy Wielkiej,
- widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*),
- wilżyna ciernista (*Ononis spinosa*) - pobocze szosy, nasyp kolejowy w Gwdzie Małej.

Zwierzęta stwierdzone na terenie gminy Szczecinek, objęte ścisłą ochroną gatunkową:

- ssaki - karlik malutki (*Pipistrellus pipistrellus*), nocek rudy (*Myotis daubentonii*),
- ptaki - bąk (*Botaurus stellaris*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*), bielik (*Haliaeetus albicilla*), bocian czarny (*Ciconia nigra*), bocian biały (*Ciconia ciconia*), brzęczka (*Locustella luscinioides*), cyranka (*Anas querquedula*), czajka (*Vanellus vanellus*), derkacz (*Crex crex*), dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*), dzięcioł zielony (*Picus viridis*), gągoł (*Bucephala clangula*), gąsiorek (*Lanius collurio*), gil (*Pyrrhula pyrrhula*), jastrząb (*Accipiter gentilis*), kania czarna (*Milvus migrant*) kania ruda (*Milvus milvus*), kokoszka (*Gallinula chloropus*), krakwa (*Anas strepera*), łabędź niemy (*Cygnus olor*), mewa śmieszka (*Chroicocephalus ridibundus*), muchołówka mała (*Ficedula parva*), nurogęs (*Mergus merganser*), orlik krzykliwy (*Clanga pomarina*), perkoz dwuczuby (*Podiceps cristatus*), perkozek (*Tachybaptus ruficollis*), pliszka górską (*Motacilla cinerea*), pustułka (*Falco tinnunculus*), remiz (*Remiz pendulinus*), rybitwa zwyczajna (*Sterna hi rundo*), rybołów (*Pandion haliaetus*), samotnik (*Tringa ochropus*), świerszczak (*Locustella naevia*), trzciniak (*Acrocephalus arundinaceus*), wodnik (*Rallus aquaticus*), zniczek (*Regulus ignicapilla*), żuraw (*Grus grus*),
- płazy - grzebiuszka ziemna (*Pelobates fuscus*), kumak nizinny (*Bombina bombina*), ropucha zielona (*Bufo viridis*), rzekotka drzewna (*Hyla arborea*), traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*), żaba moczarowa (*Rana arvalis*),
- bezkręgowce - skójka gruboskorupowa (*Unio crassus*) – znajduje się w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt jako zagrożony wyginięciem, jest wymieniony w konwencji berneńskiej i dyrektywie siedliskowej oraz w Czerwonej Księdze IUCN jako zagrożony, żółta większa (*Leucorrhinia pectoralis*).

Zwierzęta stwierdzone na terenie gminy Szczecinek, objęte częściową ochroną gatunkową:

- ssaki - bóbr europejski (*Castor fiber*), jeż wschodni (*Erinaceus roumanicus*), karczownik ziemnowodny (*Arvicola amphibius*) – chronione są osobniki znajdujące się poza terenem ogrodów, upraw ogrodniczych, szkółek leśnych, kret (*Talpa europaea*) – chronione są osobniki znajdujące się poza terenem ogrodów, upraw ogrodniczych, szkółek leśnych, trawiastych lotnisk, ziemnych konstrukcji hydrotechnicznych oraz obiektów sportowych, ryjówka aksamitna (*Sorex araneus*), ryjówka malutka (*Sorex minutus*), wydra (*Lutra lutra*),
- ptaki - gołąb miejski (*Columba livia* forma urbana), czapla siwa (*Ardea cinerea*), kormoran (*Phalacrocorax carbo*), sroka (*Pica pica*), gawron (*Corvus frugilegus*) – osobniki w obszarze administracyjnym miast, kruk (*Corvus corax*), wrona siwa (*Corvus cornix*),
- gady – padalec zwyczajny (*Anguis fragilis*), zaskroniec zwyczajny (*Natrix natrix*), jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*), jaszczurka żyworodna (*Zootoca vivipara*), żmija zygzakowata (*Vipera berus*),
- płazy – ropucha szara (*Bufo bufo*), traszka zwyczajna (*Lissotriton vulgaris* (*Triturus vulgaris*)), żaba jeziorkowa (*Pelophylax lessonae* (*Rana lessonae*)), żaba trawna (*Rana temporaria*), żaba wodna (*Pelophylax esculentus*),
- bezkręgowce - biegacz skórzasty (*Carabus coriaceus*), trzmiel ziemny (*Bombus terrestris*), trzmiel leśny (*Bombus pratorum*), trzmiel ziemny (*Bombus terrestris*), trzmiel kamiennik (*Bombus lapidarius*), trzmiel ogrodowy (*Bombus hortorum*), szczeżuja wielka (*Anodonta cygnea*) znajduje się w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt jako gatunek silnie zagrożony, ślimak winniczek (*Helix pomatia*).

3.11 Obszary i obiekty przyrodnicze proponowane do ochrony

W granicach gminy znajdują się następujące obszary i obiekty proponowane do ochrony:

- 1) zespoły przyrodniczo – krajobrazowe
- 2) użytki ekologiczne
- 3) pomniki przyrody

Obszary proponowane do ochrony jako zespoły przyrodniczo – krajobrazowe

Jeziro Wierzchowo – celem jego ochrony jest zachowanie malowniczego i cennego przyrodniczo jeziora z roślinnością rdestnicową i ramienicową i jego brzegów. Stan zachowania walorów przyrodniczych jest dobry, na północnym brzegu znajduje się grodzisko, murawki na stromych brzegach, piaszczyste i kamieniste brzegi, bardzo interesujące zróżnicowanie roślinności. Głównym zagrożeniem jest: zabudowa brzegów i otoczenia, eutrofizacja, nadmierna rekreacja.

Trzebiechowo – celem jego ochrony jest zachowanie krajobrazu jezior i otaczających je cennych lasów liściastych. Stan zachowania walorów przyrodniczych jest dobry, znajdują się tu bardzo liczne stare dęby, nad jeziorem grądy i olsy oraz cenne gatunki roślin. Głównym zagrożeniem jest: zalesianie łąk, wycinanie starodrzewi.

Jameńskie Góry – celem jego ochrony jest ochrona fragmentu krajobrazu o urozmaiconej rzeźbie terenu, z malowniczymi i cennymi przyrodniczo jeziorami. Stan zachowania walorów przyrodniczych jest dobry, jeziora mezo- i eutroficzne, cenne gatunki roślin. Głównym zagrożeniem jest: eutrofizacja, rekreacja nad jeziorami.

Brzezińskie Bagno – celem jego ochrony jest zachowanie torfowiska wysokiego typu bałtyckiego. Stan zachowania walorów przyrodniczych jest dobry, torfowisko bałtyckie, cenne gatunki roślin. Głównym zagrożeniem jest: odwodnienie siecią rowów.

Dolina Górnej Parsęty - celem ochrony jest zachowanie krajobrazu wypełnionego łąkami doliny rzecznej. Cenne gatunki roślin występujące na tym terenie to turzyca tunikowa (*Carex appropinquata*), turzyca darniowa (*C. cespitosa*), przytulia herceńska (*Galium saxatile*), gorycz pagórkowy (*Peucedanum oreoselinum*), rdest wężownik (*Polygonum bistorta*), szczaw wodny (*Rumex aquaticus*). Według dyrektywy siedliskowej cenne są tu buczyny kwaśne (*Luzulo- fagetum*), zagłębienia na podłożach torfowych (*Rhynchosporion*), torfowiska alkaliczne. Spośród cennej fauny wymienić należy: traszkę grzebieniastą, rzekotkę drzewną,

żabę jeziorkową, żabę moczarową, żabę wodną oraz jaszczurkę zwinkę a z ptaków: łabędzia niemego, czajkę oraz żurawia. Zalecenia konserwatorskie: zakaz zalesiania, czynna ochrona łąk, renaturalizacja rzeki, ewentualnie tworzenia mokradeł.

Dolina Rzeki Gwdy - celem ochrony jest zachowanie malowniczej doliny rzecznej ze zjawiskami źródliskowymi i miejscami rozrodu cennych gatunków zwierząt. Stan zachowania walorów przyrodniczych jest dobry, obejmuje rzekę Gwdę w jej początkowym i środkowym biegu wraz z malowniczą doliną rzeczną. Głównym zagrożeniem jest: ugorowanie łąk, eutrofizacja zbiornika, wylewanie gnojowicy na łąki, pożary, cięcia rębne, zmiana stosunków wodnych, modyfikacje koryta rzecznego.

Dolina Rzeki Płytnicy - celem ochrony jest ochrona jezior leżących w ciągu doliny rzeki Płytnicy wraz z okolicznymi lasami i torfowiskami, będących miejscami rozrodu cennych gatunków zwierząt. Stan zachowania walorów przyrodniczych jest dobry, obejmuje szereg jezior rynnowych i wytopiskowych, leżących w ciągu doliny rzeki Płytnicy wraz jej źródłami, otoczonych lasem mieszanym i towarzyszącymi im torfowiskami przejściowymi i niskimi, miejsca rozrodu następujących cennych gatunków zwierząt. Głównym zagrożeniem jest: ugorowanie łąk, eutrofizacja i zanieczyszczanie jezior, nadmierny rozwój turystyki, pożary

Obszary proponowane do ochrony jako użytki ekologiczne

Świerkowe Bagno - ochrona torfowiska wysokiego porośniętego borem bagiennym.

Jeziorko Małe Kiełpino - zachowanie jeziorka dystroficznego z płem mszarnym.

Welniankowy Mszar - zachowanie typowo wykształconego torfowiska mszarnego z mszarem dywanowym i cenną florą.

Jeziorko Dystroficzne Koło Łysej Góry - ochrona zbiornika dystroficznego z torfowiskiem przejściowym, będącymi miejscem przebywania i rozrodu cennych gatunków zwierząt.

Drężno - zachowanie kompleksu olsów torfowcowych i łąk z cenną florą.

Jar Kwakówki - zachowanie łąk nad strumieniem Kwakówką.

Na Wróbla - zachowanie cennej flory gatunków namuliskowych.

Spore Małe - zachowanie kompleksu jeziorka eutroficznego, olsów i mechowiskowych łąk.

Jeziorko Czarne - zachowanie naturalnego jeziorka śródleśnego.

Bagno Wągorodno - ochrona torfowiska niskiego ze zbiornikami okresowymi, będącymi miejscem przebywania i rozrodu cennych gatunków.

Torfowisko Turowo - zachowanie torfowiska mszarnego.

Potencjalne pomniki przyrody

Na terenie Gminy proponuje się powołać 18 pomników przyrody, w tym 6 pomników przyrody nieożywionej:

- jałowiec pospolity - wysokość 10 m, obwód 100 cm, stan zdrowotny dobry, nad jez. Łąkowym,
- dąb szypułkowy - wysokość 28 m, obwód 520 cm, obręb Wierzchowo oddz. 58j,
- głaz narzutowy szary gnejs, wysokość 1,10 m obwód 630 cm, na wsch. końcu jez. Trzebiechowo,
- 2 głazy narzutowe - wysokość 1,50 i 0,50 m, obwód 890 i 550 cm, obręb Wierzchowo oddz. 106b (Brzezińskie Bagno),
- dąb szypułkowy - wysokość 25 m, obwód 370 cm, stan zdrowotny dobry, biwak nad jez. Białym, k. Sokolnika,
- lipa drobnolistna - 8 szt., wysokość 24 – 26 m, obwód 290 – 380 cm, stan zdrowotny dobry, Kusowo, miejsce starego kościoła,
- klon zwyczajny - wysokość 20 m, obwód 420 cm, stan zdrowotny dobry, m. Brzeźno, przy drodze wiejskiej,

- sosna zwyczajna - wysokość 17m, obwód 315 cm, stan zdrowotny dobry, obręb Wierzchowo oddz. 225h,
- granit porfirowaty z kryształami różowych skaleni - wysokość 0,60 m, obwód 560 cm, obręb Wierzchowo oddz. 337j,
- 2 głązy narzutowe - wysokość 1,10 m, obwód 640 cm, granit szary gruboziarnisty, obręb Wierzchowo oddz. 127f, pod skarpą, przy jeziorze,
- głąz narzutowy - wysokość 1,50 m, obwód 550 cm, „w czapce” mchów, ukryty w zboczu, obręb Wierzchowo oddz. 346d, brzeg jez. Wielatowo,
- buk zwyczajny - wysokość 27 m, obwód 360 cm, przy drodze Gwda - Spore, obręb Dyminek oddz. 63d,
- jesion wyniosły - wysokość 30 m, obwód 405 cm, stan zdrowotny dobry, obręb Wierzchowo oddz. 294c
- głąz narzutowy gnejs szary - wysokość 1,00 m, obwód 540 cm, obręb Dyminek przy oddz. 208,
- lipa drobnolistna - wysokość 28 m, obwód 480 cm, stan zdrowotny średni, na skraju lasu, obręb Szczecinek oddz. 131b,
- lipa drobnolistna - wysokość 27 m, obwód 480 cm, przy kościele w Drawieniu,
- 3 lipy drobnolistne - wysokość: 23 m, 25 m, 26 m; stan zdrowotny średni, obwód: 330 cm, 300 cm, 340 cm, stary cmentarz w Dzikach,
- aleja klonów srebrzystych - wysokość 18 – 23 m, obwód 200 – 370 cm, na długość 1,3 km, na południe od wsi Dziki, przy drodze polnej.

3.12 Korytarze ekologiczne

Gmina Szczecinek stanowi część Północnego Korytarza Ekologicznego, który od północy tworzą Lasy Zaborskie, od wschodu Bory Krajeńskie-Bory Tucholskie a od południa i zachodu Pojezierze Drawskie i Połczyńskie (wg mapy przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce, opracowanej przez PAN w Białowieży).

3.13 Główne problemy i zagrożenia środowiska. Jakość poszczególnych elementów środowiska

Do niekorzystnych zmian szaty roślinnej, mogą doprowadzić w szczególności, następujące działania człowieka: nadmierne przeznaczanie terenów pod zabudowę, zaniechanie kośnego użytkowania łąk, eutrofizacja wód (jezior i cieków), wypalanie traw, degradacja gleby, zmiany warunków siedliskowych w wyniku zanieczyszczenia środowiska, niekontrolowany rozwój bazy turystyczno-rekreacyjnej, zwłaszcza nad zbiornikami wodnymi i na obszarach cennych przyrodniczo, zanieczyszczenia powietrza, gleb i wód. Zagrożeniem dla lasów w Gminie mogą być: pożary, huragany i szkodnictwo leśne. Gospodarka leśna powinna być prowadzona w oparciu o plany urządzeniowe poszczególnych nadleśnictw, z uwzględnieniem obszarów lasów ochronnych i krajobrazowych.

Bariery przyrodnicze

Jednym ze skutków działalności człowieka jest powstawanie barier grozących naturalne korytarze ekologiczne, zakłócających ciągłość przestrzenną pomiędzy obszarami węzłowymi. Utrudnia to przepływ materii, energii i informacji genetycznej i zakłóca równowagę ekologiczną, a także prowadzi do obniżenia sprawności funkcjonowania całego systemu przyrodniczego. Najczęściej występującymi barierami są liniowe elementy infrastruktury komunikacyjnej i technicznej oraz zwarta zabudowa.

Na terenie gminy Szczecinek bariery przyrodnicze stanowią one przez:

- drogi krajowe i drogi wojewódzkie,
- linie kolejowe,
- obszary eksploatacji kopalni w obrębie Parsętko.

Zanieczyszczenie powietrza

Na stan czystości powietrza atmosferycznego w gminie Szczecinek ma wpływ:

- emisja ze źródeł przemysłowych - do największych i najbardziej znaczących podmiotów gospodarczych, mających wpływ na jakość powietrza w Gminie, zaliczyć należy INRECO-Emulsja Sp. z o.o. w Marcelinie (zakład ten posiada pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza),
- emisja powierzchniowa, której głównym źródłem są lokalne kotłownie i indywidualne gospodarstwa domowe, których źródłem ciepła jest słabej jakości opał stały,
- emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych, których źródłem są drogi krajowe nr 11 i 20 oraz drogi wojewódzkie nr 172 i 201, powiatowe i gminne jak również transport kolejowy, w szczególności transport prowadzony na liniach bez trakcji elektrycznej.

Hałas

Klimat akustyczny środowiska omawianego obszaru kształtują źródła hałasu typu: komunikacyjnego, przemysłowego i pochodzący z działalności rolniczej.

Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące

Głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego są obiekty elektroenergetyczne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej. Na terenie Gminy zlokalizowane są następujące źródła promieniowania elektromagnetycznego:

- stacje transformatorowe 15/0,4 kV,
- stacje elektroenergetyczne (GPZ) – 110/15 kV,
- elektroenergetyczne linie napowietrzne nN, SN, WN,
- cywilne stacje radiowe CB w mocy około 10 W,
- urządzenia nadawcze, diagnostyczne i inne, będące w posiadaniu policji, straży pożarnej, pogotowia, wojska, placówek naukowo-badawczych i zakładów przemysłowych,
- stacje bazowe telefonii komórkowej położone w następujących miejscowościach: Białe, Gwda Mała, Krągle, Turowo, [Nowe Gonne](#), [Zółtnica](#), [Marcelin](#) i dwie w Wierzchowie.

Na terenie gminy Szczecinek nie prowadzono pomiarów promieniowania elektromagnetycznego. Pomiaru takie przeprowadzono w 2014 roku w punkcie na terenie miasta Szczecinek przy ulicy Orдона. Występujący w punkcie pomiarowym poziom pola elektromagnetycznego jest mniejszy od poziomów dopuszczalnych (dopuszczalny poziom w zależności od częstotliwości zawiera się w przedziale od 7 V/m do 20 V/m).

Jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Na obszarze Gminy w latach 2016-2020 w ramach oceny jakości jednolitych części wód powierzchniowych przeprowadzono badania JCWP Gwda do wpływu do jeziora Wielimie i JCWP Parsęta od źródeł do Gęsiej. JCWP Gwda do wpływu do jeziora Wielimie charakteryzuje się dobrym stanem elementów biologicznych, ekologicznych oraz fizykochemicznych oraz bardzo dobrym stanem elementów hydromorfologicznych.

Spośród jezior znajdujących się na terenie Gminy, monitoringiem w latach 2016-2020, objęte zostały jeziora: Spore, Studnica, Wierzchowo i Wielimie. Ogólny stan jeziora Spore i Wierzchowo oceniono jako dobry(ze względu na dobry stan ekologiczny), jeziora Studnica i Wielimie jako zły (ze względu na umiarkowany stan ekologiczny).

Obszar gminy Szczecinek zlokalizowany jest w zasięgu Jednolitych Części Wód Podziemnych JCWPd nr 9 i JCWPd nr 26. Badania przeprowadzone w 2016 i 2019 r. w JCWPd nr 9 ocenione zostały jako posiadające stan dobry pod względem ilościowym oraz jakościowym. JCWPd nr 26 w 2019 r. posiadały stan dobry pod względem jakościowym oraz słaby pod względem ilościowym.

W obrębie gminy Szczecinek znajdują się punkty krajowego monitoringu wód podziemnych PIG-PIB w miejscowości Spore. Badania przeprowadzone w roku 2019 w ramach monitoringu diagnostycznego, wykazały stan dobry dla jednolitej części wód podziemnych JCWPd.

Źródłami zagrożeń jakości wód powierzchniowych i wód podziemnych na obszarze Gminy są

przede wszystkim:

- ścieki komunalne i gospodarcze,
- odprowadzanie ścieków niedostatecznie oczyszczonych lub nieoczyszczonych,
- niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna oraz nieszczelne szamba,
- spływ powierzchniowy z terenów pól uprawnych (związki biogenne),
- niewłaściwe składowanie nawozów naturalnych,
- nieprawidłowa gospodarka gnojowicą z ferm hodowlanych,
- dzikie wylewiska,
- intensywna turystyka i rekreacja na brzegach jezior,
- zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego,
- zmiany morfologiczne i hydrologiczne wynikające z inwestycji w dziedzinie regulacji rzek (melioracje) i energetyki,
- zanieczyszczenia pochodzące spoza terenu Gminy.

Zanieczyszczenie gleb

Do najistotniejszych niebezpieczeństw dla pokrywy glebowej w granicach Gminy zaliczyć należy procesy polegające na jej degradacji, które przyczyniają się do obniżenia jej żyzności oraz spadku możliwości wykorzystania np. do produkcji. Do najważniejszych zagrożeń prowadzących do degradacji gleb zaliczyć należy:

- monokultury, które prowadzą do zubożenia gleby,
- pożary roślinności wzmagające erozję gleby, co prowadzi do pustynnienia danego obszaru,
- osuszanie podmokłych terenów i regulacja rzek obniżająca poziom wód gruntowych,
- zbyt intensywne nawożenie mineralne,
- niewłaściwa irygacja pól nawozami naturalnymi – gnojówką, gnojowicą, osadami ściekowymi itp.,
- stosowanie nadmiernych ilości pestycydów,
- ścieki i różnego rodzaju odpady niewłaściwie składowane,
- eksploatacja powierzchniowa surowców mineralnych,
- zajmowanie obszarów rolniczych pod budownictwo przemysłowe i mieszkalne,
- emisje i pyłów,
- zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego związkami ropopochodnymi, awarie przemysłowe,
- niszczenie mechaniczne roślinności oczek i mokradeł śródpolnych, zwłaszcza pozbawionych zarośli i zadrzewień przywodnych podczas prac polowych,
- intensywne zagospodarowanie użytków zielonych z oraniem, meliorowaniem nawożeniem,
- stosowanie środków ochrony roślin powodujące drastyczne ubożenie bogactwa florystycznego łąk.

Degradacja i zniekształcenia powierzchni terenu

Eksploatacja surowców mineralnych (żwiru i piasku), powoduje znaczne, lokalne zmiany w przypowierzchniowej warstwie litosfery, między innymi w postaci obszarów wyłączonych użytkowania (grunty zdewastowane i zdegradowane) oraz zniszczenia warstwy glebowej, a także ułatwionej infiltracji zanieczyszczeń do wód gruntowych.

Zagrożeniem dla środowiska są nielegalne wyrobiska, ze względu na niespełnianie wymogów związanych z ochroną środowiska oraz fakt nieprowadzenia na tych terenach zabiegów rekultywacyjnych. Brak również informacji na temat rekultywacji terenów wyrobisk zaniechanych. Wydobywanie torfu metodą odkrywkową może mieć negatywny wpływ na zasoby wód podziemnych gminy Szczecinek.

Zagrożenia związane z wytwarzaniem odpadów

Główne problemy dotyczące gospodarki odpadami na terenie Gminy związane są z:

- nieprawidłowymi praktykami dotyczącymi gospodarowania odpadami przez mieszkańców (np. spalanie odpadów komunalnych, pozbywanie się odpadów w sposób niezgodny z przepisami prawa),
- niewystarczającym poziomem selektywnej zbiórki odpadów oraz małym poziomem ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania,
- występowaniem wyrobów zawierających azbest.

Zagrożenia nadzwyczajne

Na terenie gminy Szczecinek zagrożenie wynikające z wystąpienia poważnej awarii przemysłowej występuje ze względu na obecność zakładu wykorzystującego do produkcji niebezpieczne środki chemiczne na terenie miasta Szczecinek.

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków opracowano na podstawie „Wartości kulturowe gminy wiejskiej Szczecinek”, Szczecin 2003 r. ROBIDZ w Szczecinie oraz Gminnej Ewidencji Zabytków z 2017 r.

4.1 Rozwój Gminy w ujęciu historycznym – najważniejsze wydarzenia.

W okresie wczesnego średniowiecza, w XII-XIII w. teren obecnej gminy Szczecinek znajdował się w obrębie kasztelani białogardzkiej Księstwa Pomorskiego. W 1295 r. Pomorze zostało podzielone na dwie dzielnice: szczecińską i wołogoską. Obszar kasztelani białogardzkiej, do której należała ziemia szczecinecka przypadł księstwu wołogoskiemu. Na przełomie XIII i XIV wieku w wyniku ekspansywnej polityki Brandenburczyków słabo wówczas zasiedlone tereny ziemi szczecineckiej znalazły się pomiędzy ziemiami Nowej Marchii, której własnościami w tym czasie były zagarnięte obszary północnej Wielkopolski, położone pomiędzy rzekami Drawą a Gwdą oraz ziemia słupsko-sławieńska. Przez ziemię szczecinecką wiodła droga gospodarcza i polityczna łącząca dwie części Nowej Marchii zwana „via marchionis”. W obawie przed ekspansją margrabiów brandenburskich na ziemię szczecinecką i dalsze w kasztelani białogardzkiej Wacław IV zbudował w 1309 r. (?) obronny zamek, lokując go na przybrzeżnej wyspie jeziora Trzesiecko, a następnie założył Szczecinek. W literaturze przyjęto rok 1310 jako umowną datę lokacji miasta.

W 1330 r. Szczecinek został podniesiony do rangi samodzielnego okręgu administracyjnego, podlegającemu staroście – przedstawicielowi księcia wołogoskiego. W skład tego okręgu weszły tereny obecnej gminy Szczecinek.

W XV wieku okręg szczecinecki odgrywał ważną rolę jako pomost łączący ziemie zakonu krzyżackiego (w 1402 r. Krzyżacy kupili Nową Marchię).

Na przełomie XV i XVI wieku podjęto prace nad reformą terytorialnego podziału Pomorza. Utworzono Zarządy Domen (Amt), na czele których stali Zarządcy (Amtsman), a uprawnienia zwierzchnie posiadali książęta pomorscy. W skład posiadłości książęcych wszedł także okręg szczecinecki, stanowiąc jedną z 18 domen na terenie Pomorza Zachodniego. W trakcie wojny trzydziestoletniej (1618-1648) okolice Szczecinka były widownią kilku bitew, a w Szczecinku w latach 1628-29 stacjonował liczny garnizon szwedzki.

W wyniku wojny trzydziestoletniej i sukcesji brandenburskiej po wygaśnięciu dynastii książęcej Gryfitów, w 1648 r. całość wschodnich ziem Pomorza wraz z ziemią szczecinecką znalazła się w granicach państwa brandenburskiego. Polityka wewnętrzna państwa zmierzała do likwidacji dawnych urzędów pomorskich celem ujednoczenia systemu administracyjnego kraju. Powołano departamenty „Kammerdepartaments”, na czele których stały kamery wojny i domen „Kriegs – und Domänenkammer”. W 1723 r. utworzono departament pomorski z siedzibą w Stargardzie, a od 1729 r. w Szczecinie. W 1724 r. departament podzielono na 24 powiaty. W skład utworzonego powiatu szczecineckiego weszły miejscowości dzisiejszej gminy, poza Grąbczynem, Starym Wierzchowem i Drężnem, które pozostały w Powiecie „Księstwo”.

W czasie wojen napoleońskich wojska francuskie wielokrotnie przemaszerowały przez tereny powiatu szczecineckiego a w samym Szczecinku w latach 1807-1808 stacjonowało ponad 100 000 żołnierzy francuskich, co dla całego okolicznego terenu było ekonomiczną klęską.

W 1815 r. nastąpiły zasadnicze zmiany administracyjne w państwie pruskim. Reforma ta była następstwem klęski poniesionej w wojnie z Napoleonem oraz koniecznością wprowadzenia regulacji społecznych, uwarunkowanych rozwojem nowego, kapitalistycznego ustroju. Państwo zostało wówczas podzielone na prowincje, te zaś na rejencje. Powiat szczecinecki został włączony do rejencji koszalińskiej. W jego składzie pozostały miejscowości dzisiejszej gminy Szczecinek, za wyjątkiem Grąbczyna, Starego Wierzchowa i Drężna, które należały w dalszym ciągu do powiatu „Księstwo”, a od 1872 r. do nowoutworzonego powiatu Bobolice. W 1932 r. zostały włączone do powiatu Szczecinek. Na krótki okres po 1938 r. powiat szczecinecki wszedł w obręb rejencji Pilskiej, pozostając w granicach prowincji pomorskiej.

Od roku 1930 władze niemieckie w ramach przygotowań do wojny rozpoczęły budowę umocnień “Wału Pomorskiego” i dużego garnizonu na terenach przy granicy z Polską. Na obszarze dzisiejszej gminy Szczecinek linia umocnień przebiegała przez okolice Jelenina, Świątek, miasta Szczecinka i dalej w kierunku północno wschodnim przez Gałowo, tereny na północ od jeziora Wielimie w kierunku Gwdy.

Po II wojnie światowej wprowadzono na obszarze Pomorza polski podział administracyjny. Od 1945 do 1975 r. miejscowości dzisiejszej gminy Szczecinek znajdowały się w granicach powiatu szczecineckiego, początkowo w woj. szczecińskim, a od 1950 r. w woj. koszalińskim. Od 1999 r. gmina Szczecinek, znajduje się w granicach powiatu szczecineckiego, w województwie zachodniopomorskim.

4.2 Zasoby dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej

4.2.1 Istniejące formy i zakres ochrony zabytków

Na terenie gminy Szczecinek znajduje się 20 obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa zachodniopomorskiego, na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. Ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków, jest realizowana zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz z zakresu budownictwa. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości województwa zachodniopomorskiego zamieszczono w tabeli nr 10.

Tabela 10 Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości województwa zachodniopomorskiego.

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Czas powstania	Adres	Numer	Data	Numer decyzji
1.	DRAWIEŃ	KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. MB RÓŻAŃCOWEJ WRAZ Z OTOCZENIEM I CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY	1695 r.	Drawień 13 dz. 267 obręb Drawień	A- 1116	09-05-1961	
2.	DRAWIEŃ	OTOCZENIE PAŁACU Z FUNDAMENTAMI PAŁACU ORAZ SCHODAMI ZEWNĘTRZNYMI (do skreślenia z rej.)	XVIII w.	Drawień dz. 330/1 obręb Drawień	329	09-05-1961	
3.	DRAWIEŃ	PARK WIEJSKI	XVIII/XIX w.	Położony w rozwidleniu drogi do Wojnowa dz. 330/1 obręb Drawień	1080	10-01-1979	Kl.IV.534 0/17/79

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

4.	GAŁOWO	PARK WIEJSKI	2 poł. XIX w.	Przylega od strony północno-zachodniej do drogi Szczecinek-Trzcinnio; od strony południowo-zachodniej graniczy z podwórzem gospodarczym PGR	1081	10-01-1979	Kl.IV.534 0/18/79
5.	GRĄBCZYN	PARK DWORSKI (W TYM CMENTARZ RODOWY)	XIX w.	Położony na wschodnim krańcu wsi przy drodze Porost-Wierzchowo	1082	10-01-1979	Kl.IV.534 0/19/79
6.	GWDA WIELKA	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW STANISŁAWA BPA WRAZ Z OTOCZENIEM	Lata 1864-1866	Gwda Wielka, ul. Szczecinecka 10 dz. 744 obręb Gwda Wielka	A-322	16-08-2007	DZ- 4200/26/ O/2007
7.	JADWIŻYN	RZĄDCÓWKA, OB. BUDYNEK MIESZKALNY, Z TERENEM PARKU I DAWNEGO PODWÓRZA FOLWARCZNEGO	pocz. XX w.	Jadwiżyn 1 dz. 187/1 i część dz. 186 obręb Mosina	A-1203	16-10-2013	DZ.5130. 29.2013. AR
8.	JELENINO	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. NIEPOKALANEGO POZĘCIA NMP	1887r.	Jelenino 34 dz. 115 obręb Jelenino	A-1308	29-12-1998	OW PSOZ- 5340/16/ 98
9.	PARSECKO	NEOKLASYCYSTYCZNY DWÓR WRAZ Z BUDYNKAMI GOSPODARCZYMI I PARKIEM DWORSKIM	2 poł. XIX w.	Parsecko dz. nr 642/6, 642/7, 642/8, 642/9, część dz. 642/10, 639/3, część dz. 639/2 obręb Parsecko	1221	20-01-1993	KL.IV.534 0/3/93
10.	SITNO	KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PAŃA JEZUSA	Lata 1870-1880	Sitno 31 dz. 97 obręb Sitno	A-1309	29-12-1998	OW PSOZ- 5340/17/ 98
11.	SPORE	KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. NAJŚWIĘTSZEJ RODZINY WRAZ Z OTOCZAJĄCYM GO CMENTARZEM PRZYKOŚCIELNYM I FRAGMENTEM OGRODZENIA KWATERY	Lata 1859-1865	Spore 34 dz. 1 obręb Spore	A-1098	04-09-1995	PSOZ.- 5340/7/9 5
12.	TRZEBIECHOWO	KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. MB CZĘSTOCHOWSKIEJ	3 ćw. XIX w.	dz. Nr 22/3 obręb Trzebiechowo	A-59	06-04-2001	DZ- 4200/60/ O/2000/2 001
13.	TRZEBIECHOWO	PARK PAŁACOWY ŁĄCZNIE Z DĘBOWO-KLONOWĄ ALEJĄ DOJAZDOWĄ		dz. 11, 22/6, 22/3, 22/8, 22/12, 22/11, 22/13, 22/14, 22/15, 22/16, 22/17, 22/19, 22/20, 22/21, 22/22, część dz. 22/26, 44/2 obręb Trzebiechowo	1036	23-03-1993	KL.IV.- 5340/5/9 3
14.	TRZEBIECHOWO	PAŁAC	2 poł. XIX w.	Trzebiechowo 20 dz. Nr 22/6 obręb Trzebiechowo	1087	20-02-1979	Kl.IV.- 5340/24/ 79
15.	WIERZCHOWO	PARK DWORSKI	XIX w.	Znajduje się w rozwidleniu dróg: od północy Trzebiechowo-Wierzchowo; od wschodu Bobolice-Koszalin; od zachodu park przylega do zabudowań gospodarczych PGR,	1122	11-10-1980	Kl.IV.- 5340/35/ 80

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

				od południa do ogrodów i zabudowań gospodarczych			
16.	WIERZCHOWO	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. WNIĘBOWZIĘCIA NMP WRAZ Z OTOCZENIEM (DZWONNICA)	XVIII w.	Wierzchowo 42a dz. 415/1 obręb Wierzchowo	443	19-03-1965	Kl.IV=Oa/33/65
17.	WILCZE LASKI	KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH WRAZ Z OTOCZENIEM STANOWIĄCYM NIECZYNNY CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY	1894 r.	Wilcze Laski 13 dz. Nr 79/2 obręb Wilcze Laski	A-671	25-08-2010	DZ-4140/30-1/AR/2010
18.	WILCZE LASKI	ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY	XIX w.	dz. Nr 55/6 obręb Wilcze Laski	1197	15-01-1985	Kl.IV.-5340/1/85
19.	ŻÓŁTNICA	KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. MB CZĘSTOCHOWSKIEJ WRAZ Z OTOCZENIEM, DZWONNICA Z DZWONAMI I CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY	1820 r.	ul. Kościelna 16 dz. Nr 48 obręb Żółtnica	A-1114	20-07-2012	KL.IV.Oa/68/66
20.	ŻÓŁTNICA	PARK DWORSKI	2 poł. XIX w.	Położony we wschodniej części wsi, przy drodze Lotyń-Szczecinek. Od zachodu i północnego zachodu granicę wyznaczają drogi wiejskie dz. 665/8 obręb Żółtnica	1121	11-10-1980	Kl.IV.-5340/34/80

Zabytki w Gminnej Ewidencji Zabytków

Gminna ewidencja zabytków gminy Szczecinek została sporządzona w 2017 r. i przyjęta zarządzeniem Nr 166/2017 Wójta Gminy Szczecinek z dnia 16 listopada 2017 r. (ze zmianami). W odniesieniu do obiektów wpisanych do GEZ, obowiązują przepisy odrębne z zakresu budownictwa. Wykaz obiektów i obszarów ujętych w gminnej ewidencji zabytków zamieszczono w tabeli nr 11 i 12.

Tabela 11 Wykaz obiektów i obszarów zabytkowych przeniesionych z Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków do Gminnej Ewidencji Zabytków.

MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	DATOWANIE	ADRES
BRODŹCE	BUDYNEK MIESZKALNY	pocz. XXw.	Brodźce 1 dz. 65/11 obręb Dałęcinko
BRODŹCE	SZKOŁA, ob. DOM	ok. 1910r.	Brodźce 4 dz. 68/5 obręb Dałęcinko
BRZEŻNO	CMENTARZ EWANGELICKI	pocz. XXw.	dz. 2 obręb Brzeżno
DAŁĘCINKO	CMENTARZ EWANGELICKI	koniec XIXw.	dz. 59/1 obręb Dałęcinko
DAŁĘCINO	BUDYNEK MIESZKALNY	poł. XIXw.	Dałęcino 7 dz. 142 obręb Dałęcino
DAŁĘCINO	CMENTARZ EWANGELICKI	2 poł. XIXw.	Położony na północ od zabudowań wsi, otoczony polami, po zachodniej stronie polnej drogi dz. 31 obręb Dałęcino
DAŁĘCINO	MLECZARNIA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY	ok. 1910r.	Dałęcino 44 dz. 128 obręb Dałęcino
DAŁĘCINO	DWORZEC KOLEJOWY	pocz. XXw.	Dałęcino 45 dz. 266/4 obręb Dałęcino
DAŁĘCINO	UKŁAD RURALISTYCZNY WSI – STREFA A		
DAŁĘCINO	KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. ŚW. STANISŁAWA BM	1928r.	Dałęcino 35 dz. 158 obręb Dałęcino
DAŁĘCINO	SZKOŁA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY I SALA WIEJSKA	ok. 1920r.	Dałęcino 15 dz. 147/1 obręb Dałęcino

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

DĘBOWO	ZAŁOŻENIE DWORSKIE		
DOBROGOSZCZ	UKŁAD RURALISTYCZNY WSI – STREFA A		
DRAWIEŃ	CMENTARZ EWANGELICKI	2 poł. XIXw.	Położony w lesie na północ od zabudowań wiejskich, usytuowany w rozwidleniu leśnych dróg na planie rombu dz. 246/1 obręb Drawień
DRAWIEŃ	GORZELNIA	pocz. XXw.	Drawień 38 dz. 332 obręb Drawień
DRAWIEŃ	UKŁAD RURALISTYCZNY WSI – STREFA A		
DRAWIEŃ	SZKOŁA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY I SALA WIEJSKA	lata 20. XXw.	Drawień 10 dz. 265 obręb Drawień
DREŻNO	SZKOŁA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY	lata 30. XXw.	Dreżno 2 dz. 169/1 obręb Dreżno
DREŻNO	PARK	2 poł. XIXw.	
DREŻNO	CMENTARZ EWANGELICKI	2 poł. XIXw.	Zlokalizowany we wschodniej części wsi, na zalesionym wzniesieniu, na południe od strumienia Bielec dz. 163/5 obręb Dreżno
DZIKI	SZKOŁA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY	1910-1920	Dziki 14 dz. 65/4 obręb Dziki
DZIKI	CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY	XVIIIw.	W centrum wsi po północnej stronie drogi wiejskiej dz. 67/1 obręb Dziki
DZIKI	PARK	XIXw.	Położony po południowo- wschodniej stronie dworu, rozciągnięty wzdłuż brzegów jeziora Remierzewo dz. 153 obręb Dziki
DZIKI	CMENTARZ EWANGELICKI		dz. 2/17 obręb Dziki
GAŁOWO	DWÓR, ob. BUDYNEK MIESZKALNY	XIXw.	W północnej części wsi. Dwór usytuowany centralnie między parkiem przylegającym od północnego wschodu, a dziedzińcem po stronie południowo-zachodniej dz. 135/10 obręb Gałowo
GAŁOWO	CMENTARZ		dz. 291/9 obręb Gałowo
GAŁOWO	ZESPOŁ FOLWARCZNY		
GAŁOWO	SZKOŁA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY	lata 20. XXw.	Gałowo 9 dz.12/4 i 12/2 obręb Gałowo
GRĄBCZYN	SZKOŁA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY	1931r.	Grąbczyn 28 dz. 72 obręb Grąbczyn
GRĄBCZYN	CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY		Grąbczyn dz. 74 obręb Grąbczyn
GRĄBCZYN	ZESPOŁ FOLWARCZNY Z MIEJSCEM PO DWORZE, BUDYNKAMI GOSPODARCZYMI	lata 30. XXw.	
GRĄBCZYN	CMENTARZ EWANGELICKI	XVIIw.	dz. 57 obręb Grąbczyn
GROCHOWISKA	SZKOŁA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY	lata 20. XXw.	Grochowiska 15 dz. 258/1 obręb Gwda Wielka
GWDA MAŁA	CMENTARZ EWANGELICKI	poł. XIXw.	Na północ od wsi, po zachodniej stronie polnej drogi dz. 104 obręb Gwda Mała
GWDA MAŁA	CMENTARZ EWANGELICKI	XIXw.	Na północny wschód od wsi, na terenie otwartym dz. 39 obręb Gwda Mała
GWDA MAŁA	SZKOŁA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY	1923r.	Gwda Mała 40 dz. 92/4 obręb Gwda Mała
GWDA MAŁA	BUDYNEK DWORCA KOLEJOWEGO	ok. 1910r.	Gwda Mała 57 dz. 244/10 obręb Gwda Mała
GWDA WIELKA	PASTORÓWKA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY	koniec XIXw.	Gwda Wielka, ul. Szczecinecka 5 dz. 615/1 obręb Gwda Wielka
GWDA WIELKA	CMENTARZ		
GWDA WIELKA	REMIZA OSP - WIEŻA		
GWDA WIELKA	CMENTARZ EWANGELICKI	pocz. XIXw.	Położony w południowej stronie wsi, na południe od kościoła dz. 746 obręb Gwda Wielka
GWDA WIELKA	SZKOŁA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY	pocz. XXw.	Gwda Wielka, ul. Szczecinecka 20 dz. 661/9 obręb Gwda Wielka
GWDA WIELKA	ŚWIETLICA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY	pocz. XXw.	Gwda Wielka, ul. Szczecinecka 24 dz. 684/4 obręb Gwda Wielka
JELENINO	ZABUDOWA STACJI KOLEJOWEJ	lata 30. XXw.	Jelenino 65 dz. 363/2 obręb Jelenino
JELENINO	CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY		
JELENINO	SZKOŁA, ob. BUDYNEK	koniec XIXw.	Jelenino 35

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

	MIESZKALNY		dz. 140 obręb Jelenino
JELENINO	CMENTARZ EWANGELICKI	2 poł. XIXw.	Położony na południowy wschód od zabudowań, przy drodze w kierunku wsi Dziki dz. 202/3 obręb Jelenino
KRAĞŁE	PARK DWORSKI	koniec XIXw.	dz. 264/1 i 257/1 obręb Kragle
KRAĞŁE	DWÓR	XIXw.	Kragle 6-7 dz. 264/1 i 257/1 obręb Kragle
KRAĞŁE	SZKOŁA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY I SALA WIEJSKA	1910r.	Kragle 1 dz. 112/1 obręb Kragle
KRAĞŁE	CMENTARZ		Położony na wschód od zabudowań wsi, w odległości ok. 0,5 km na południowy wschód od wsi dz. 132 obręb Kragle
KUSOWO	RESZTKI PARKU DWORSKIEGO Z ALEJĄ DOJAZDOWĄ	XIXw.	Kusowo 16-17 dz. 39/2 obręb Kusowo
KUSOWO	CMENTARZ EWANGELICKI I	XVIIIw.	W centrum wsi, na wzniesieniu wzmocnionym kamiennym murem oporowym, na planie koła dz. 70 obręb Kusowo
KUSOWO	DWÓR	przełom XVIII/XIXw.	Kusowo 16 dz. 39/2 obręb Kusowo
KUSOWO	SZKOŁA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY	przełom XIX/XXw.	Kusowo 21 W południowo – wschodniej części wsi, w sąsiedztwie cmentarza dz. 103 obręb Kusowo
KUSOWO	CMENTARZ EWANGELICKI II	koniec XIXw.	Na południowo – wschodnim krańcu wsi, na planie czworokąta dz. 104 obręb Kusowo
KUSOWO	KOŚCIÓŁ FILIALNY P.W. ZWIASTOWANIA NMP	1867-1870	Kusowo 14 dz. 42 obręb Kusowo
LIPNICA	PARK DWORSKI Z FUNDAMENTAMI ROZEBRANEGO DWORU	2 poł. XIXw.	Park od wschodu graniczy z trasą torów kolejowych dz. 9/7 obręb Sitno
ŁABĘDŹ	CMENTARZ EWANGELICKI	XIXw.	Cmentarz położony na południe od miejscowości, po południowej stronie lokalnej drogi w kierunku miejscowości Dziki, dz. 8/7 obręb Dziki
MARCELIN	DWÓR Z BUDYNKAMI GOSPODARCZYMI	2 poł. XIXw.	Po południowej stronie drogi dz. 56 obręb Marcelin
MARCELIN	PARK	przełom XIX/XXw.	dz. 57/2 obręb Marcelin
MIĘKOWO	DWÓR I PARK DWORSKI	2 poł. XIXw.	Miękowo 16 dz. 376/20 obręb Turowo
MIĘKOWO	WIEŻA TRANSFORMATOROWA	ok. 1930r.	dz. 181/2 obręb Turowo
MOSINA	CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY		
MOSINA	CMENTARZ EWANGELICKI	poł. XIXw.	dz. 112 obręb Mosina
MOSINA	SZKOŁA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY I KAPLICA	lata 20. XXw.	Mosina 15 dz. 97/1 obręb Mosina
MOSINA	ŚWIETLICA	pocz. XXw.	Mosina 29 dz. 21/1 i 21/4 obręb Mosina
NOWE GONNE	RUINY DWORU Z RESZTKAMI PARKU		W północnej części wsi dz. 97/18 obręb Nowe Gonne
OMULNA	DWÓR – DAWNY DOM ADMINISTRATORA Z PARKIEM	2 poł. XIXw.	Omulna 3 dz. 689/12 obręb Żółtnica
PARSĘCKO	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY Z CMENTARZEM PRZYKOŚCIELNYM P.W. MB RÓŻAŃCOWEJ	1926r.	Parsęcko 54 dz. 416 obręb Parsęcko
PARSĘCKO	SZKOŁA	1924r.	Parsęcko 69 dz. 199 obręb Parsęcko
PARSĘCKO	REMIZA OSP	pocz. XXw.	Po zachodniej stronie cmentarza przykościelnego
PARSĘCKO	BUDYNEK MIESZKALNY, RYGLOWY		Parsęcko 52 dz. 428/3 obręb Parsęcko
PARSĘCKO	CMENTARZ EWANGELICKI	XIXw.	W centrum wsi dz. 226, 227 i 710 obręb Parsęcko
PARSĘCKO	CMENTARZ – SAMOTNA MOGIŁA		dz. 227 obręb Parsęcko
SIERSZENISKA	DWÓR Z RESZTKAMI PARKU	XIXw.	Sierszeniska 1 dz. 676/8 obręb Żółtnica
SITNO	SALA WIEJSKA	lata 20. XXw.	Sitno 23 dz. 91 obręb Sitno
SITNO	CMENTARZ EWANGELICKI	XIXw.	W południowej części wsi, po północno – wschodniej stronie drogi w kierunku wsi

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

			Dziki, dz. 108 obręb Sitno
SKOTNIKI	DWÓR	2 poł. XIXw.	dz. 11/12 obręb Dałęcino
SKOTNIKI	PARK DWORSKI	XIXw.	
SKOTNIKI	ZESPÓŁ FOLWARCZNY	XIXw.	
SPORE	SZKOŁA Z DREWUTNIĄ	lata 30. XXw.	Spore 7 dz. 98 obręb Spore
SPORE	CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY		
SPORE	BUDYNEK	1925r.	Spore 51 dz. 139/3 obręb Spore
SPORE	CMENTARZ EWANGELICKI	pocz. XXw.	Na południe od zabudowań wsi, przy drodze w kierunku Dobrogoszczy dz. 117 obręb Spore
STARE WIERZCHOWO	CMENTARZ EWANGELICKI	2 poł. XIXw.	Oddalony na wschód od zabudowy wsi, przy rozdrożu polnych dróg dz. 129 obręb Stare Wierzchowo
STARE WIERZCHOWO	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. MB DOBREJ RADY	1757r.	Stare Wierzchowo 25a dz. 87 obręb Stare Wierzchowo
STARE WIERZCHOWO	CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY	XVIIIw.	Stare Wierzchowo
STARE WIERZCHOWO	SZKOŁA, ob. BUDYNEK MIESZKALNY I SALA WIEJSKA	lata 30. XXw.	Stare Wierzchowo 37 dz. 395 obręb Stare Wierzchowo
TARNINA	DWÓR, ALEJA DWORSKA, RESZTKI PARKU	przełom XIX/XXw.	Tarnina 3 dz. 288/8 obręb Parsęcko
TRZCINNO	ZESPÓŁ FOLWARCZNY		Trzcinnno
TRZCINNO	DOM ADMINISTRATORA	koniec XIXw.	Trzcinnno 1/1 dz. 158/17 obręb Gałowo
TRZCINNO	RESZTKI ZAŁOŻENIA PARKOWEGO	XIXw.	Trzcinnno
TRZEBIECHOWO	CMENTARZ EWANGELICKI, RZYM.-KATOLICKI	2 poł. XIXw.	Trzebiechowo
TRZEBIECHOWO	ZESPÓŁ FOLWARCZNY	przełom XIX/XXw.	Trzebiechowo
TUROWO	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. JÓZEFA	pocz. XVIIw.	Turowo 39 dz. 469 obręb Turowo
TUROWO	CMENTARZ	XIXw.	dz. 484 obręb Turowo
TUROWO	BUDYNEK DWORCA KOLEJOWEGO	lata 20. XXw.	Turowo 92 dz. 482/6 obręb Turowo
TUROWO	CMENTARZ EWANGELICKI	XIXw.	dz. 7/5 obręb Turowo
TUROWO	PAŁAC	2 poł. XIXw.	dz. 4/10 obręb Turowo
WIERZCHOWO	CMENTARZ EWANGELICKI	poł. XIXw.	dz. 430 obręb Wierzchowo
WIERZCHOWO	KUŹNIA	1 poł. XIXw.	dz. 266 obręb Wierzchowo
WIERZCHOWO	GORZELNIA	przełom XIX/XXw.	dz. 22/5 obręb Wierzchowo
WIERZCHOWO	DWÓR, ob. SALA WIEJSKA	przełom XIX/XXw.	Wierzchowo 24a dz. 231 obręb Wierzchowo
WIERZCHOWO	PARK II	koniec XIXw.	Położony nad jeziorem Wierzchówko, na zapleczu dziedzica folwarcznego
WILCZE LASKI	SZKOŁA ZE STODOŁĄ, ob. BUDYNEK MIESZKALNY	lata 30. XXw.	Wilcze Laski 19 dz. 84 obręb Wilcze Laski
WILCZE LASKI	CMENTARZ EWANGELICKI	koniec XIXw.	Zlokalizowany na północ za zabudową wsi, po zachodniej stronie drogi w kierunku wsi Dziki dz. 341 obręb Wilcze Laski
WILCZE LASKI	CMENTARZ RODOWY	koniec XIXw.	W parku dworskim dz. 342/3 obręb Wilcze Laski
WOJNOWO	UKŁAD RURALISTYCZNY WSI – STREFA A		Wojnowo
ŻÓŁTNICA	BUDYNEK MIESZKALNY, RYGLOWY		Żółtnica, ul. Szeroka 2 dz. 318 obręb Żółtnica
ŻÓŁTNICA	SZKOŁA	1935r.	Żółtnica, Szkolna 13 dz. 302/1 obręb Żółtnica
ŻÓŁTNICA	DWORZEC KOLEJOWY	lata 30. XXw.	Żółtnica, ul. Dworcowa 9 dz. 662/4 obręb Żółtnica
ŻÓŁTNICA	BUDYNEK MIESZKALNY, RYGLOWY		Żółtnica, Kościelna 12 dz. 26 obręb Żółtnica
ŻÓŁTNICA	CMENTARZ EWANGELICKI	XIXw.	Na zachodnim krańcu wsi, przy polnej drodze w kierunku wsi Sierszeniska dz. 177 obręb Żółtnica

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

Tabela 12 Wykaz pozostałych obiektów i obszarów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków.

MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	DATOWANIE	ADRES
BRZEŻNO	OBORA	ok. 1925r.	Brzeżno 4
DAŁĘCINO	WOZOWNIA	ok. 1935r.	Dałęcino 42
DRAWIEŃ	KAPLICA GROBOWA	pocz. XXw.	Drawień
DRAWIEŃ	STODOŁA FOLWARCZNA	ok. 1930r.	Drawień
DRAWIEŃ	OBORA	ok. 1930r.	Drawień 11
DRAWIEŃ	OBORA	pocz. XXw.	Drawień 15
DRAWIEŃ	DOM	k. XIXw.	Drawień 16
DRAWIEŃ	OBORA	ok. 1925r.	Drawień 28
DRAWIEŃ	DREWUTNIA	ok. 1925r.	Drawień 36
DRAWIEŃ	STODOŁA	ok. 1910r.	Drawień 40
DRAWIEŃ	OBORA	1938r.	Drawień 42
DRAWIEŃ	STODOŁA	1938r.	Drawień 42
DREŻNO	DOM	ok. 1925r.	Dreżno 23
DZIKI	WIEŻA TRAFU	ok. 1935r.	Dziki koło 11
DZIKI	DOM	pocz. XXw.	Dziki 16
GAŁOWO	WIEŻA TRAFU	ok. 1925r.	Gałowo
GAŁOWO	DOM	XIX/XXw.	Gałowo 1
GAŁOWO	OBORA	ok. 1925r.	Gałowo 18
GAŁOWO	STODOŁA	ok. 1930r.	Gałowo 18
GAŁOWO	STODOŁA	ok. 1930r.	Gałowo 19
GAŁOWO	OBORA	ok. 1925r.	Gałowo 22
GRĄBCZYN	SPICHLERZ FOLWARCZNY	ok. 1930r.	Grąbczyn
GRĄBCZYN	OBORA	ok. 1925r.	Grąbczyn 2
GRĄBCZYN	STODOŁA	ok. 1930r.	Grąbczyn 5
GRĄBCZYN	DOM	ok. 1925r.	Grąbczyn 10
GRĄBCZYN	OBORA	ok. 1925r.	Grąbczyn 16
GWDA MAŁA	OBORA	ok. 1930r.	Gwda Mała 20
GWDA MAŁA	STODOŁA	ok. 1925r.	Gwda Mała 38
GWDA MAŁA	OBORA	ok. 1930r.	Gwda Mała 45
GWDA WIELKA	DOM	ok. 1930r.	Gwda Wielka, ul. Jeziorna 15
GWDA WIELKA	STODOŁA	ok. 1930r.	Gwda Wielka, ul. Jeziorna 15
GWDA WIELKA	MAGAZYN	ok. 1930r.	Gwda Wielka, ul. Jeziorna 17
GWDA WIELKA	WOZOWNIA	ok. 1935r.	Gwda Wielka, ul. Jeziorna 17
GWDA WIELKA	DOM	3 ćw. XIXw.	Gwda Wielka, ul. Jeziorna 36
GWDA WIELKA	OBORA	ok. 1930r.	Gwda Wielka, ul. Jeziorna 36
GWDA WIELKA	OBORA	ok. 1925r.	Gwda Wielka, ul. Polna 4
GWDA WIELKA	WIEŻA PRZY REMIZIE OSP	ok. 1930r.	Gwda Wielka, ul. Strażacka
GWDA WIELKA	DOM	ok. 1910r.	Gwda Wielka, ul. Strażacka 6
GWDA WIELKA	PIEC CHLEBOWY	pocz. XXw.	Gwda Wielka, ul. Szczecinecka 9
GWDA WIELKA	STODOŁA	ok. 1925r.	Gwda Wielka, ul. Szczecinecka 22
JELENINO	OBORA	1932r.	Jelenino 4
JELENINO	OBORA	ok. 1908r.	Jelenino 11
JELENINO	DOM	ok. 1925r.	Jelenino 16
JELENINO	STODOŁA	ok. 1925r.	Jelenino 16
JELENINO	OBORA	pocz. XXw.	Jelenino 39
JELENINO	OBORA	pocz. XXw.	Jelenino 39
JELENINO	DOM	ok. 1935r.	Jelenino 51
KRAĞŁE	OBORA	pocz. XXw.	Krağłe 10
KRAĞŁE	OBORA	ok. 1910r.	Krağłe 11
KRAĞŁE	STODOŁA	ok. 1910r.	Krağłe 11
KUSOWO	KAMIEŃ DROGOWY	1784	Kusowo
KWAKOWO	DOM	1935r.	Kwakowo 1
KWAKOWO	DOM	1935r.	Kwakowo 3
KWAKOWO	DOM	ok. 1935r.	Kwakowo 6
KWAKOWO	STODOŁA Z OBORĄ	ok. 1935r.	Kwakowo 6
KWAKOWO	STODOŁA I OBORA	ok. 1935r.	Kwakowo 9
KWAKOWO	OBORA	1935r.	Kwakowo 10
KWAKOWO	DOM	1935r.	Kwakowo 11
KWAKOWO	DOM	1935r.	Kwakowo 12
KWAKOWO	STODOŁA	1935r.	Kwakowo 12
KWAKOWO	DOM	1935r.	Kwakowo 13
KWAKOWO	OBORA ZE STODOŁĄ	1935r.	Kwakowo 13
MARCELIN	WIEŻA TRAFU	ok. 1925r.	Marcelin
MIEKOWO	CHLEW	ok. 1925r.	Miękowo 10

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

MOSINA	OBORA	ok. 1926r.	Mosina 3
MOSINA	STODOŁA	ok. 1925r.	Mosina 3
MOSINA	DOM	ok. 1935r.	Mosina 6
MOSINA	CHLEW	ok. 1935r.	Mosina 6
MOSINA	OBORA STODOŁA	ok. 1910r.	Mosina 7
MOSINA	OBORA	1924r.	Mosina 25
MOSINA	OBORA	ok. 1932r.	Mosina 29
PARSECKO	STODOŁA	ok. 1925r.	Parsecko 2
PARSECKO	DOM	k. XIXw.	Parsecko 16
PARSECKO	OBORA	ok. 1925r.	Parsecko 35
PARSECKO	DOM	ok. 1910r.	Parsecko 48
PARSECKO	STODOŁA	ok. 1910r.	Parsecko 80
PARSECKO	WOZOWNIA	pocz. XXw.	Parsecko 82
SITNO	OBORA	pocz. XXw.	Sitno 15
SKOTNIKI	SPICHLERZ	2 poł. XIXw.	Skotniki
SŁAWĘCICE	WIEŻA TRAFÓ	ok. 1910r.	Sławęcice
SPORE	DOM	ok. 1925r.	Spore 9
SPORE	DOM	ok. 1910r.	Spore 14
SPORE	DOM	ok. 1925r.	Spore 21
STARE WIERZCHOWO	OBORA	2 poł. XIXw.	Stare Wierzchowo 10
STARE WIERZCHOWO	STODOŁA	ok. 1930r.	Stare Wierzchowo 19
TARNINA	MŁYN	ok. 1910r.	Tarnina
TRZEBIECHOWO	SPICHLERZ FOLWARCZNY	ok. 1874r.	Trzebiechowo
TRZEBIECHOWO	KUŹNIA FOLWARCZNA	XIX/XXw.	Trzebiechowo
TRZEBIECHOWO	MAGAZYN FOLWARCZNY	pocz. XXw.	Trzebiechowo
TRZEBIECHOWO	WIEŻA TRAFÓ	ok. 1925r.	Trzebiechowo
TUROWO	OBORA	pocz. XXw.	Turowo 10
TUROWO	STAJNIA	pocz. XXw.	Turowo 19
TUROWO	DOM	k. XIXw.	Turowo 37
TUROWO	WOZOWNIA	2 poł. XIXw.	Turowo 43
TUROWO	DOM	2 poł. XIXw.	Turowo 48
TUROWO	STODOŁA	ok. 1930r.	Turowo 66
TUROWO	OBORA	1939r.	Turowo 89
TUROWO	DOM	ok. 1930r.	Turowo 93
TUROWO	DREWUTNIA	ok. 1930r.	Turowo 93
WIERZCHOWO	MAGAZYN FOLWARCZNY	pocz. XXw.	Wierzchowo
WIERZCHOWO	OBORA FOLWARCZNA	k. XIXw.	Wierzchowo
WIERZCHOWO	CHLEW	ok. 1930r.	Wierzchowo
WIERZCHOWO	WIEŻA TRAFÓ	ok. 1935r.	Wierzchowo k. 1
WIERZCHOWO	OBORA	1938r.	Wierzchowo 4
WIERZCHOWO	STODOŁA	1938r.	Wierzchowo 4
WIERZCHOWO	OBORA	1938r.	Wierzchowo 5
WIERZCHOWO	STODOŁA	1938r.	Wierzchowo 6
WIERZCHOWO	STODOŁA	1938r.	Wierzchowo 7
WIERZCHOWO	OBORA	1938r.	Wierzchowo 8
WIERZCHOWO	STODOŁA	1938r.	Wierzchowo 8
WIERZCHOWO	OBORA	1938r.	Wierzchowo 9
WIERZCHOWO	STODOŁA	1938r.	Wierzchowo 9
WIERZCHOWO	STODOŁA	pocz. XXw.	Wierzchowo 33
WIERZCHOWO	OBORA	pocz. XXw.	Wierzchowo 33
WILCZE LASKI	OBORA	1911r.	Wilcze Laski 2
WILCZE LASKI	STODOŁA	1910r.	Wilcze Laski 2
WILCZE LASKI	OBORA	1925r.	Wilcze Laski 11
WILCZE LASKI	STODOŁA	1925r.	Wilcze Laski 11
WILCZE LASKI	OBORA	1923r.	Wilcze Laski 30
WILCZE LASKI	CHAŁUPA	k. XIXw.	Wilcze Laski 31
WILCZE LASKI	STODOŁA	pocz. XXw.	Wilcze Laski 46
WILCZE LASKI	OBORA	1926r.	Wilcze Laski 52
ŻÓŁTNICA	DOM	k. XIXw.	Żółtnica, ul. Drawieńska 1
ŻÓŁTNICA	DOM	k. XIXw.	Żółtnica, ul. Drawieńska 11
ŻÓŁTNICA	DOM	ok. 1930r.	Żółtnica, ul. Drawieńska 13
ŻÓŁTNICA	DOM	ok. 1930r.	Żółtnica, ul. Drawieńska 19
ŻÓŁTNICA	OBORA	3 ćw. XIXw.	Żółtnica, ul. Drawieńska 19
ŻÓŁTNICA	DOM	k. XIXw.	Żółtnica, ul. Kościelna 1
ŻÓŁTNICA	DOM	k. XIXw.	Żółtnica, ul. Kościelna 15
ŻÓŁTNICA	CHLEW	ok. 1930r.	Żółtnica, ul. Nowodworska 3
ŻÓŁTNICA	OBORA	ok. 1930r.	Żółtnica, ul. Nowodworska 7
ŻÓŁTNICA	OBORA	ok. 1925r.	Żółtnica, ul. Nowodworska 14
ŻÓŁTNICA	STODOŁA	ok. 1925r.	Żółtnica, ul. Parkowa 3
ŻÓŁTNICA	DOM	ok. 1930r.	Żółtnica, ul. Szczecinecka 13

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

ŻÓŁTNICA	DOM	ok. 1930r.	Żółtnica, ul. Szeroka 3
ŻÓŁTNICA	DOM	ok. 1930r.	Żółtnica, ul. Szeroka 4
ŻÓŁTNICA	SPICHLERZ	ok. 1925r.	Żółtnica, ul. Szkolna 7
ŻÓŁTNICA	OBORA	ok. 1925r.	Żółtnica, ul. Szkolna 11
ŻÓŁTNICA	OBORA	ok. 1930r.	Żółtnica, ul. Szkolna 12
ŻÓŁTNICA	STODOŁA	ok. 1930r.	Żółtnica, ul. Szkolna 12
ŻÓŁTNICA	DOM	ok. 1930r.	Żółtnica, ul. Zazdrosna 3
ŻÓŁTNICA	STODOŁA	ok. 1930r.	Żółtnica, ul. Zazdrosna 4
ŻÓŁTNICA	STODOŁA	ok. 1935r.	Żółtnica, ul. Zazdrosna 5
ŻÓŁTNICA	OBORA	ok. 1935r.	Żółtnica, ul. Zazdrosna 5
ZABYTKOWE SCHRONY			
SITNO	SCHRON BOJOWO – BIERNY (240)	1935r.	3500 m na pld. - wsch. od Mosiny; 3300 m na pln. - wsch. od wschodu skraj Jelenina
SITNO	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (241)	1935r.	3500 m na pld. - wsch. od Mosiny; 3290 m na pln. - wsch. od wschodu skraj Jelenina
SITNO	SCHRON BOJOWY (242)	1935r.	3300 m na pld. - wsch. od Mosiny; 3200 m na pln. - wsch. od wschodu skraj Jelenina
SITNO	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (243)	1935r.	3300 m na pld. - wsch. od Mosiny; 3200 m na pln. - wsch. od wschodu skraj Jelenina
SITNO	SCHRON BOJOWO – BIERNY (244)	1935r.	3250 m na pld. - wsch. od Mosiny; 3150 m na pln. - wsch. od wschodu skraj Jelenina
SITNO	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (245)	1935r.	3270 m na pld. - wsch. od Mosiny; 3050 m na pln. - wsch. od wschodu skraj Jelenina
SITNO	SCHRON BOJOWY (246)	1935r.	3000 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2850 m na pln. - wsch. od wschodu skraj Jelenina
SITNO	SCHRON BOJOWO-BIERNY (247)	1935r.	2970 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2800 m na pln. - wsch. od wschodu skraj Jelenina
SITNO	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (248)	1935r.	2970 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2800 m na pln. - wsch. od wschodu skraj Jelenina
SITNO	SCHRON BOJOWO – BIERNY (249)	1935r.	2900 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2700 m na pln. - wsch. od wschodu skraj Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWO – BIERNY (250)	1935r.	2750 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2600 m na pln. - wsch. od wschodu skraj Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWY (251)	1935r.	2700 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2550 m na pln. - wsch. od wschodu skraj Jelenina
JELENINO	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (252)	1935r.	2700 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2500 m na pln. - wsch. od wschodu skraj Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWO- BIERNY (253)	1935r.	2650 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2450 m na pln. od wsch. skraj Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWY (254)	1935r.	2600 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2450 m na pln. - wsch. od wschodu skraj Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWO – BIERNY (255)	1935r.	2700 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2100 m na pln. - wsch. od wschodu skraj Jelenina

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

JELENINO	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (256)	1935r.	2700 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2100 m na pln. - wsch. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (257)	1935r.	3000 m na pld. - wsch. od Mosiny; 1850 m na pln. - wsch. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWO – BIERNY (258)	1935r.	2750 m na pld. - wsch. od Mosiny; 1900 m na pln. - wsch. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWO – BIERNY (259)	1935r.	2650 m na pld. - wsch. od Mosiny; 1850 m na pln. - wsch. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	STANOWISKO OBSERWACYJNE TYPU WIEŻOWEGO (260)	1935r.	2650 m na pld. - wsch. od Mosiny; 1850 m na pln. - wsch. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWY ZE STANOWISKIEM DOWODZENIA (261)	1935r.	2650 m na pld. - wsch. od Mosiny; 1850 m na pln. - wsch. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWY (262)	1935r.	2650 m na pld. - wsch. od Mosiny; 1850 m na pln. - wsch. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWY (263)	1935r.	2650 m na pld. - wsch. od Mosiny; 1850 m na pln. - wsch. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWO – BIERNY (264)	1935r.	2450 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2000 m na pln. - zach. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (265)	1935r.	2450 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2000 m na pln. - zach. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWY (266)	1935r.	2450 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2000 m na pln. - zach. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWY (267)	1935r.	2500 m na pld. od Mosiny; 2000 m na pln. - zach. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWY (268)	1935r.	2500 m na pld. od Mosiny; 2010 m na pln. - zach. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWO – BIERNY (269)	1935r.	2750 m na pld. od Mosiny; 2000 m na pln. - zach. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWY (270)	1935r.	2750 m na pld. od Mosiny; 2020 m na pln. - zach. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWO – BIERNY (271)	1935r.	3000 m na pld. od Mosiny; 2050 m na pln. - zach. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWY (272)	1935r.	3000 m na pld. od Mosiny; 2060 m na pln. - zach. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWO – BIERNY (273)	1935r.	3050 m na pld. od Mosiny; 2400 m na pln. - zach. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWY (274)	1935r.	3080 m na pld. od Mosiny; 2450 m na pln. - zach. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWO – BIERNY (275)	1935r.	3300 m na pld. od Mosiny; 2500 m na pln. - zach. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	STANOWISKO OBSERWACYJNE TYPU WIEŻOWEGO (276)	1935r.	3250 m na pld. - wsch. od Mosiny; 2580 m na pln. - zach. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BIERNY (277)	1935r.	3250 m na pld. od Mosiny; 2580 m na pln. - zach. od wschodu skraju Jelenina

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

JELENINO	SCHRON BOJOWY (278)	1935r.	3600 m na pld. od Mosiny; 2600 m na ptn. - zach. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BOJOWO – BIERNY (279)	1935r.	3600 m na pld. od Mosiny; 2700 m na ptn. - zach. od wschodu skraju Jelenina
JELENINO	SCHRON BIERNY (280)	1935r.	3580 m na pld. od Mosiny; 2750 m na ptn. - zach. od wschodu skraju Jelenina
SITNO	SCHRON BOJOWO –BIERNY (233)	1935r.	na zach. brzegu jez. Wilczkowo; 3650 m na wsch. od Mosiny; 3800 na ptn. - wsch. od Jelenina
SITNO	SCHRON BOJOWY (234)	1935r.	3850 m na wsch. od Mosiny; 250 m na pld. od pld. skraju jez. Wilczkowo
SITNO	SCHRON BOJOWY (235)	1935r.	3860 m na wsch. od Mosiny; 250 m na pld. od pld. skraju jez. Wilczkowo.
SITNO	SCHRON BOJOWO – BIERNY (236)	1935r.	3800 m na wsch. od Mosiny; 270 m na pld. od pld. skraju jez. Wilczkowo
SITNO	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (237)	1935r.	3750 m na wsch. od Mosiny; 270 m na pld. - zach. od pld. skraju jez. Wilczkowo
SITNO	SCHRON BOJOWY ZE STANOWISKIEM DOWODZENIA (238)	1935r.	3650 m na wsch. od Mosiny; 400 m na pld. - zach. od pld. skraju jez. Wilczkowo
SITNO	STANOWISKO OBSERWACYJNE TYPU WIEŻOWEGO (239)	1935r.	3600 m na wsch. od Mosiny; 350 m na pld. - zach. od pld. skraju jez. Wilczkowo
GWDA WIELKA	SCHRON BOJOWO – BIERNY – OBSERWACYJNY (80/166)	1935r.	50 m na pld. - zach. od brzegu jez. Dolgie; 2750 m na pld. - wsch. od Dolgie.
GWDA WIELKA	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (81/167)	1935r.	120 m na pld. - zach. od brzegu jez. Dolgie; 2600 m na pld. - wsch. od Dolgie
GWDA WIELKA	SCHRON BOJOWY (82/168)	1935r.	250 m na pld. - zach. od brzegu jez. Dolgie; 2400 m na pld. - wsch. od Dolgie
GWDA WIELKA	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (83/169)	1935r.	300 m na pld. - zach. od brzegu jez. Dolgie; 2300 m na pld. - wsch. od Dolgie
GWDA WIELKA	SCHRON BOJOWY (84/170)	1935r.	300 m na pld. - zach. od brzegu jez. Dolgie; 2400 m na pld. - wsch. od Dolgie
GWDA WIELKA	SCHRON BIERNY (85/171)	1935r.	400 m na pld. - zach. od brzegu jez. Dolgie; 2170 m na pld. od Dolgie
GWDA WIELKA	STANOWISKO DOWODZENIA Z PUNKTEM OBSERWACYJNYM (86/172)	1935r.	250 m na pld. - zach. od brzegu jez. Dolgie; 2200 m na pld. od Dolgie
GWDA WIELKA	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (87/173)	1935r.	350 m na pld. - zach. od brzegu jez. Dolgie; 2250 m na pld. od Dolgie
GWDA WIELKA	SCHRON BOJOWO - OBSERWACYJNY (88/174)	1935r.	250 m na pld. - zach. od brzegu jez. Dolgie; 2200 m na pld. od Dolgie
GWDA WIELKA	SCHRON BOJOWO – BIERNY - OBSERWACYJNY (89/175)	1935r.	550 m na pld. - zach. od brzegu jez. Dolgie; 2350 m na pld. od Dolgie
GWDA WIELKA	SCHRON BOJOWY (90/176)	1935r.	1150 m na wsch. od jez. Wielimie; 2900 m na pld. od Dolgie
GWDA WIELKA	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (91/177)	1935r.	1300 m na wsch. od jez. Wielimie; 3000 m na pld. od Dolgie
GWDA WIELKA	SCHRON BOJOWO-OBSERWACYJNY(92/178)	1935r.	1300 m na wsch. od jez. Wielimie; 3000 m na pld. od Dolgie

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

GWDA WIELKA	SCHRON BIERNY (93/179)	1935r.	900 m na wsch. od jez. Wielimie; 3200 m na płd. od Dołgie
GWDA WIELKA	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (94/180)	1935r.	850 m na wsch. od jez. Wielimie; 3350 m na płd. od Dołgie
GWDA WIELKA	SCHRON BOJOWO-OBSERWACYJNY (95/181)	1935r.	840 m na wsch. od jez. Wielimie; 3350 m na płd. od Dołgie
GWDA WIELKA	SCHRON BOJOWO-OBSERWACYJNY (96/182)	1935r.	580 m na wsch. od jez. Wielimie; 3500 m na płd. od Dołgie
GWDA WIELKA	STANOWISKO DOWODZENIA (97/183)	1935r.	500 m na wsch. od jez. Wielimie; 3300 m na płd. od Dołgie
GWDA WIELKA	SCHRON BOJOWY (97/184)	1935r.	450 m na wsch. od jez. Wielimie; 3450 m na płd. od Dołgie
GWDA WIELKA	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (99/185)	1935r.	300 m na wsch. od jez. Wielimie; 3500 m na płd. od Dołgie
GWDA WIELKA	SCHRON BOJOWO – BIERNO - OBSERWACYJNY(100/186)	1935r.	180 m na wsch. od jez. Wielimie; 3500 m na płd. od Dołgie
SPORE	SCHRON BOJOWO-BIERNY (187)	1935r.	na końcu cypla płn. Brzegu jez. Wielimie
GAŁOWO	STANOWISKO PIERŚCIENIOWE (188)	1935r.	2500 m na płn. - wsch. od Gałowa; 250 m na zach. od brzegu jez. Wielimie
GAŁOWO	SCHRON BOJOWO-BIERNY (189)	1935r.	1400 m na płn. - wsch. od Gałowa; 350 m na zach. od brzegu jez. Wielimie
GAŁOWO	STANOWISKO OBSERWACYJNE TYPU WIEŻOWEGO (190)	1935r.	1250 m na płn. - wsch. od Gałowa; 750 m na zach. od brzegu jez. Wielimie
GAŁOWO	SCHRON BOJOWY ZE STANOWISKIEM DOWODZENIA (191)	1935r.	1250 m na płn. - wsch. od Gałowa; 750 m na zach. od brzegu jez. Wielimie
GAŁOWO	SCHRON BOJOWY (192)	1935r.	1150 m na płn. - wsch. od Gałowa; 700 m na zach. od brzegu jez. Wielimie
GAŁOWO	SCHRON BOJOWY (193)	1935r.	800 m na wsch. od Gałowa i 700 m na zach. od jez. Wielimie
GAŁOWO	SCHRON BOJOWY (194)	1935r.	200 m na płd. - wsch. od Gałowa; 1300 m na zach. od brzegu jez. Wielimie
MOSINA	SCHRON BOJOWO-BIERNY (230)	1935r.	na zach. brzegu jez. Wilczkowo; 2500 m na płd. - zach. od centrum Szczecinka; 1600 m na płn. - zach. od Świątek
MOSINA	SCHRON BOJOWO-BIERNY (231)	1935r.	na zach. brzegu jez. Wilczkowo; 3700 m na płd. - zach. od centrum Szczecinka; 3700 m na płn. - zach. od Świątek
SITNO	SCHRON BIERNY(232)	1935r.	na zach. brzegu jez. Wilczkowo; 3600 m na wsch. od Mosiny; 3850 m na płn. - wsch. od Jelenina

Zabytki archeologiczne

Na obszarze gminy ujawniono 575 stanowisk archeologicznych w postaci osad, cmentarzysk, osad produkcyjnych, obozowisk i śladów lub punktów osadniczych, w tym 16 wpisano do rejestru zabytków.

Tabela 13 Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Szczecinek

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na arkuszu	Uwagi
1.	BRZEŻNO	1	1/23-25	Nr rej. 682 z dn. 11.12.1968 r.
2.	BRZEŻNO	9	3/23-25	
3.	BRZEŻNO	10	4/23-25	
4.	BRZEŻNO	8	2/23-25	
5.	BRZEŻNO	11	5/23-25	
6.	BRZEŻNO	12	6/23-25	
7.	DAŁĘCINO	13	45/23-25	
8.	DAŁĘCINO	14	46/23-25	
9.	DAŁĘCINO	11	43/23-25	
10.	DAŁĘCINO	12	44/23-25	
11.	DAŁĘCINO	10	42/23-25	
12.	DAŁĘCINO	9	41/23-25	
13.	DAŁĘCINO	3	7/24-25	
14.	DAŁĘCINO	5	9/24-25	
15.	DAŁĘCINO	6	10/24-25	
16.	DAŁĘCINO	7	11/24-25	
17.	DAŁĘCINO	4	8/24-25	
18.	DAŁĘCINO	2	6/24-25	
19.	DAŁĘCINO	1	5/24-25	
20.	DAŁĘCINO	8	12/24-25	
21.	DAŁĘCINO	11	47/24-24	
22.	DAŁĘCINO	14	50/24-24	
23.	DRAWIEŃ	1	16/25-27	
24.	DRAWIEŃ	2	2/26-27	
25.	DRAWIEŃ	3	3/26-27	
26.	DRAWIEŃ	4	4/26-27	
27.	DRAWIEŃ	5	5/26-28	
28.	DRAWIEŃ	6	6/26-29	
29.	DRAWIEŃ	7	7/26-30	
30.	DRAWIEŃ	8	8/26-31	
31.	DRAWIEŃ	9	9/26-32	
32.	DRAWIEŃ	10	10/26-33	
33.	DRAWIEŃ	11	11/26-34	
34.	DRAWIEŃ	12	12/26-35	
35.	DRAWIEŃ	13	13/26-36	
36.	DRAWIEŃ	14	14/26-37	
37.	DRAWIEŃ	15	15/26-38	
38.	DRAWIEŃ	16	16/26-39	
39.	DRAWIEŃ	17	17/26-40	
40.	DREŻNO	30	17/21-26	
41.	DREŻNO	28	15/21-26	
42.	DREŻNO	29	16/21-26	
43.	DREŻNO	27	14/21-26	
44.	DREŻNO	24	11/21-26	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

45.	DREŻNO	25	12/21-26	
46.	DREŻNO	23	10/21-26	
47.	DREŻNO	26	13/21-26	
48.	DREŻNO	22	9/21-26	
49.	DREŻNO	21	8/21-26	
50.	DREŻNO	20	7/21-26	
51.	DREŻNO	19	6/21-26	
52.	DREŻNO	17	4/21-26	
53.	DREŻNO	16	3/21-26	
54.	DREŻNO	14	1/21-26	
55.	DREŻNO	1	20/22-26	
56.	DREŻNO	3	22/22-26	
57.	DREŻNO	2	21/22-26	
58.	DREŻNO	13	32/22-26	
59.	DREŻNO	4	23/22-26	
60.	DREŻNO	5	24/22-26	
61.	DREŻNO	12	31/22-26	
62.	DREŻNO	9	28/22-26	
63.	DREŻNO	7	26/22-26	
64.	DREŻNO	6	25/22-26	
65.	DREŻNO	8	27/22-26	
66.	DREŻNO	10	29/22-26	
67.	DREŻNO	11	30/22-26	
68.	DZIKI	8	61/26-25	
69.	DZIKI	9	62/26-25	
70.	DZIKI	10	63/26-25	
71.	DZIKI	11	64/26-25	
72.	DZIKI	16	69/26-25	
73.	DZIKI	14	67/26-25	
74.	DZIKI	20	26/27-25	
75.	DZIKI	1	30/27-25	
76.	DZIKI	18	24/27-25	
77.	DZIKI	12	65/26-25	
78.	DZIKI	2	55/26-25	
79.	DZIKI	4	57/26-25	
80.	DZIKI	7	60/26-25	
81.	GAŁOWO	1	1/24-26	Nr rej. 685 z dn. 11.12.1968 r.
82.	GAŁOWO	7	2/24-25	
83.	GAŁOWO	5	24/24-25	
84.	GAŁOWO	6	25/24-25	
85.	GAŁOWO	2	2/24-26	
86.	GAŁOWO	3	3/24-26	
87.	GAŁOWO	4	4/24-26	
88.	GODZIMIERZ	1	13/25-26	
89.	GRĄBCZYN	4	4/21-25	Nr rej. 689 z dn. 11.12.1968 r.
90.	GRĄBCZYN	1	1/21-25	Nr rej. 687 z dn. 11.12.1968 r.
91.	GRĄBCZYN	3	3/21-25	Nr rej. 688 z dn. 11.12.1968 r.
92.	GRĄBCZYN	29	59/21-25	
93.	GRĄBCZYN	28	58/21-25	
94.	GRĄBCZYN	27	56/21-25	
95.	GRĄBCZYN	23	45/21-25	
96.	GRĄBCZYN	6	13/21-25	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

97.	GRĄBCZYN	30	46/21-25	
98.	GRĄBCZYN	26	55/21-25	
99.	GRĄBCZYN	22	44/21-25	
100.	GRĄBCZYN	21	43/21-25	
101.	GRĄBCZYN	2	2/21-25	
102.	GRĄBCZYN	5	5/21-25	
103.	GRĄBCZYN	14	35/21-25	
104.	GRĄBCZYN	13	34/21-25	
105.	GRĄBCZYN	20	42/21-25	
106.	GRĄBCZYN	19	41/21-25	
107.	GRĄBCZYN	18	40/21-25	
108.	GRĄBCZYN	17	39/21-25	
109.	GRĄBCZYN	12	33/21-25	
110.	GRĄBCZYN	11	32/21-25	
111.	GRĄBCZYN	16	37/21-25	
112.	GRĄBCZYN	15	36/21-25	
113.	GRĄBCZYN	10	31/21-25	
114.	GRĄBCZYN	9	30/21-25	
115.	GRĄBCZYN	8	29/21-25	
116.	GRĄBCZYN	7	28/21-25	
117.	GRĄBCZYN	24	53/21-25	
118.	GRĄBCZYN	25	54/21-25	
119.	GROCHOWISKA	1	28/25-26	Nr rej. 686 z dn.11.12.1968 r.
120.	GROCHOWISKA	2	27/25-26	
121.	GROCHOWISKA	3	26/25-26	
122.	GROCHOWISKA	5	15/25-26	
123.	GROCHOWISKA	6	16/25-26	
124.	GROCHOWISKA	7	17/25-26	
125.	GROCHOWISKA	8	18/25-26	
126.	GROCHOWISKA	13	23/25-26	
127.	GROCHOWISKA	10	20/25-26	
128.	GROCHOWISKA	11	21/25-26	
129.	GROCHOWISKA	12	22/25-26	
130.	GROCHOWISKA	14	24/25-26	
131.	GWDA MAŁA	3	3/24-27	
132.	GWDA MAŁA	4	4/24-27	
133.	GWDA MAŁA	18	18/24-27	
134.	GWDA MAŁA	19	19/24-27	
135.	GWDA MAŁA	2	2/24-27	
136.	GWDA MAŁA	21	21/24-27	
137.	GWDA MAŁA	20	20/24-27	
138.	GWDA MAŁA	1	1/24-27	
139.	GWDA MAŁA	10	10/24-27	
140.	GWDA MAŁA	9	9/24-27	
141.	GWDA MAŁA	8	8/24-27	
142.	GWDA MAŁA	11	11/24-27	
143.	GWDA MAŁA	12	12/24-27	
144.	GWDA MAŁA	13	13/24-27	
145.	GWDA MAŁA	7	7/24-27	
146.	GWDA MAŁA	22	22/24-27	
147.	GWDA MAŁA	23	23/24-27	
148.	GWDA MAŁA	6	6/24-27	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

149.	GWDA MAŁA	5	5/24-27	
150.	GWDA MAŁA	24	24/24-27	
151.	GWDA MAŁA	25	25/24-27	
152.	GWDA MAŁA	26	26/24-27	
153.	GWDA MAŁA	27	27/24-27	
154.	GWDA MAŁA	28	28/24-27	
155.	GWDA MAŁA	29	29/24-27	
156.	GWDA MAŁA	30	30/24-27	
157.	GWDA MAŁA	17	17/24-27	
158.	GWDA MAŁA	31	31/24-27	
159.	GWDA MAŁA	32	32/24-27	
160.	GWDA MAŁA	33	33/24-27	
161.	GWDA MAŁA	34	34/24-27	
162.	GWDA MAŁA	35	35/24-27	
163.	GWDA MAŁA	37	37/24-27	
164.	GWDA MAŁA	36	36/24-27	
165.	GWDA MAŁA	41	41/24-27	
166.	GWDA MAŁA	14	14/24-27	
167.	GWDA MAŁA	15	15/24-27	
168.	GWDA MAŁA	16	16/24-27	
169.	GWDA MAŁA	40	40/24-27	
170.	GWDA MAŁA	39	39/24-27	
171.	GWDA MAŁA	38	38/24-27	
172.	GWDA MAŁA	42	42/24-27	
173.	GWDA MAŁA	43	43/24-27	
174.	GWDA MAŁA	44	20/25-27	
175.	GWDA MAŁA	45	21/25-27	
176.	GWDA WIELKA	18	15/24-26	
177.	GWDA WIELKA	19	16/24-26	
178.	GWDA WIELKA	11	8/24-26	
179.	GWDA WIELKA	20	17/24-26	
180.	GWDA WIELKA	12	9/24-26	
181.	GWDA WIELKA	21	18/24-26	
182.	GWDA WIELKA	13	10/24-26	
183.	GWDA WIELKA	22	19/24-26	
184.	GWDA WIELKA	23	20/24-26	
185.	GWDA WIELKA	24	21/24-26	
186.	GWDA WIELKA	2	8/23-26	
187.	GWDA WIELKA	9	6/24-26	
188.	GWDA WIELKA	10	7/24-26	
189.	GWDA WIELKA	17	14/24-26	
190.	GWDA WIELKA	16	13/24-26	
191.	GWDA WIELKA	15	12/24-26	
192.	GWDA WIELKA	14	11/24-26	
193.	GWDA WIELKA	25	22/24-26	
194.	GWDA WIELKA	8	5/24-26	
195.	GWDA WIELKA	26	23/24-26	
196.	GWDA WIELKA	27	24/24-26	
197.	GWDA WIELKA	27	51/24-27	
198.	GWDA WIELKA	28	50/24-27	
199.	GWDA WIELKA	30	49/24-27	
200.	GWDA WIELKA	31	48/24-27	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

201.	GWDA WIELKA	6	47/24-27	
202.	GWDA WIELKA	5	46/24-27	
203.	GWDA WIELKA	26	52/24-27	
204.	GWDA WIELKA	7	53/24-27	
205.	GWDA WIELKA	4	45/24-27	
206.	GWDA WIELKA	8	54/24-27	
207.	GWDA WIELKA	32	55/24-27	
208.	GWDA WIELKA	3	44/24-27	
209.	GWDA WIELKA	34	3/25-25	
210.	GWDA WIELKA	33	2/25-27	
211.	GWDA WIELKA	29	1/25-27	
212.	GWDA WIELKA	35	4/25-27	
213.	GWDA WIELKA	36	5/25-27	
214.	GWDA WIELKA	37	6/25-27	
215.	GWDA WIELKA	38	7/25-27	
216.	GWDA WIELKA	39	8/25-27	
217.	GWDA WIELKA	40	18/25-27	
218.	GWDA WIELKA	41	19/25-27	
219.	JELENINO	3	2/26-25	
220.	JELENINO	6	5/26-25	
221.	JELENINO	18	17/26-25	
222.	JELENINO	25	24/26-25	
223.	JELENINO	20	19/26-25	
224.	JELENINO	15	14/26-25	
225.	JELENINO	13	12/26-25	
226.	JELENINO	11	10/26-24	
227.	JELENINO	9	8/26-25	
228.	JELENINO	8	7/26-25	
229.	JELENINO	14	13/26-25	
230.	KRAĞŁE	3	20/21-24	
231.	KRAĞŁE	4	21/21-24	
232.	KRAĞŁE	7	24/21-24	
233.	KRAĞŁE	9	26/21-24	
234.	KRAĞŁE	13	30/21-24	
235.	KRAĞŁE	14	31/21-24	
236.	KRAĞŁE	16	33/21-24	
237.	KUSOWO	1	7/23-24	
238.	KWAKOWO	6	6/22-24	
239.	KWAKOWO	2	2/22-24	
240.	LIPNICA	2	47/26-25	
241.	LIPNICA	6	51/26-25	
242.	LIPNICA	7	52/26-25	
243.	LIPNICA	5	50/26-25	
244.	LIPNICA	1	46/26-25	
245.	ŁABĘDŹ	2	54/26-25	
246.	ŁABĘDŹ	1	53/26-25	
247.	MARCELIN	8	3/25-26	
248.	MARCELIN	3	6/25-26	
249.	MARCELIN	1	4/25-26	
250.	MARCELIN	2	5/25-26	
251.	MARCELIN	11	9/25-26	
252.	MARCELIN	4	11/25-26	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

253.	MARCELIN	5	12/25-26	
254.	MARCELIN	12	10/25-26	
255.	MIEKOWO	1	6/26-26	
256.	MIEKOWO	2	4/26-26	
257.	MOSINA	5	32/25-25	
258.	MOSINA	4	94/25-24	
259.	MOSINA	2	72/25-24	
260.	MOSINA	25	54/25-25	
261.	MOSINA	19	47/25-25	
262.	MOSINA	18	46/25-25	
263.	MOSINA	17	45/25-25	
264.	MOSINA	16	44/25-25	
265.	MOSINA	23	51/25-25	
266.	MOSINA	29	66/25-25	
267.	MOSINA	22	50/25-25	
268.	MOSINA	31	68/25-25	
269.	MOSINA	30	67/25-26	
270.	MOSINA	21	49/25-25	
271.	MOSINA	14	41/25-25	
272.	MOSINA	33	85/25-25	
273.	MOSINA	32	84/25-25	
274.	MOSINA	8	35/25-25	
275.	MOSINA	12	39/25-25	
276.	MOSINA	9	36/25-25	
277.	MOSINA	7	34/25-25	
278.	MOSINA	6	33/25-25	
279.	MOSINA	24	53/25-25	
280.	MOSINA	13	40/25-25	
281.	MOSINA	20	48/25-25	
282.	MOSINA	26	63/25-25	
283.	MOSINA	27	64/25-25	
284.	MOSINA	28	65/25-25	
285.	MOSINA	35	123/25-25	
286.	MOSINA	10	37/25-25	
287.	MOSINA	11	38/25-25	
288.	NOWE GONNE	11	30/22-25	
289.	NOWE GONNE	14	31/22-25	
290.	NOWE GONNE	10	32/22-25	
291.	NOWE GONNE	1	33/22-25	
292.	NOWE GONNE	2	34/22-25	
293.	NOWE GONNE	3	11/23-25	
294.	NOWE GONNE	5	13/23-25	
295.	NOWE GONNE	4	12/23-25	
296.	NOWE GONNE	8	10/23-25	
297.	NOWE GONNE	7	9/23-25	
298.	NOWE GONNE	9	7/23-25	
299.	NOWE GONNE	6	8/23-25	
300.	PARSECKO	2	97/24-24	Nr rej. 704 z dn.11.12.1968r.
301.	PARSECKO	1	57/24-24	
302.	PARSECKO	10	84/24-24	
303.	PARSECKO	3	13/24-25	
304.	PARSECKO	5	17/24-25	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

305.	PARSECKO	4	14/24-25	
306.	PARSECKO	83	112/24-24	
307.	PARSECKO	32	51/24-24	
308.	PARSECKO	33	52/24-24	
309.	PARSECKO	34	53/24-24	
310.	PARSECKO	39	59/24-24	
311.	PARSECKO	35	54/24-24	
312.	PARSECKO	37	56/24-24	
313.	PARSECKO	36	55/24-24	
314.	PARSECKO	43	63/24-24	
315.	PARSECKO	48	68/24-24	
316.	PARSECKO	47	67/24-24	
317.	PARSECKO	45	65/24-24	
318.	PARSECKO	42	62/24-24	
319.	PARSECKO	41	61/24-24	
320.	PARSECKO	50	70/24-24	
321.	PARSECKO	54	74/24-24	
322.	PARSECKO	52	72/24-24	
323.	PARSECKO	53	73/24-24	
324.	PARSECKO	58	78/24-24	
325.	PARSECKO	59	79/24-24	
326.	PARSECKO	60	80/24-24	
327.	PARSECKO	61	81/24-24	
328.	PARSECKO	57	77/24-24	
329.	PARSECKO	62	82/24-24	
330.	PARSECKO	64	84/24-24	
331.	PARSECKO	65	85/24-24	
332.	PARSECKO	67	87/24-24	
333.	PARSECKO	69	89/24-24	
334.	PARSECKO	73	93/24-24	
335.	PARSECKO	74	94/24-24	
336.	PARSECKO	75	95/24-24	
337.	PARSECKO	77	98/24-24	
338.	PARSECKO	78	99/24-24	
339.	PARSECKO	79	100/24-24	
340.	PARSECKO	19	93/24-24	
341.	PARSECKO	18	92/24-24	
342.	PARSECKO	7	81/24-24	
343.	PARSECKO	20	104/24-24	
344.	PARSECKO	6	49/24-24	
345.	PARSECKO	22	106/24-24	
346.	PARSECKO	21	105/24-24	
347.	PARSECKO	15	89/24-24	
348.	PARSECKO	8	82/24-24	
349.	PARSECKO	9	83/24-24	
350.	PARSECKO	11	85/24-24	
351.	PARSECKO	16	90/24-24	
352.	PARSECKO	14	88/24-24	
353.	PARSECKO	17	91/24-24	
354.	PARSECKO	27	17/25-25	
355.	PARSECKO	26	16/25-25	
356.	PARSECKO	23	13/25-25	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

357.	PARSECKO	35	73/25-25	
358.	PARSECKO	36	74/25-25	
359.	PARSECKO	25	15/25-25	
360.	PARSECKO	24	14/25-25	
361.	PARSECKO	32	55/25-25	
362.	PARSECKO	31	21/25-25	
363.	PARSECKO	30	20/25-25	
364.	PARSECKO	29	19/25-25	
365.	PARSECKO	28	18/25-25	
366.	PARSECKO	33	56/25-25	
367.	PARSECKO	34	57/25-25	
368.	PIETRZYKOWO	2	52/21-25	
369.	PIETRZYKOWO	1	51/21-25	
370.	PIETRZYKOWO	3	57/21-25	
371.	SITNO	9	96/25-25	
372.	SITNO	17	108/25-25	
373.	SITNO	18	10/25-25	
374.	SITNO	2	41/26-25	Nr rej. 710 z dn.11.12.1968r.
375.	SITNO	1	40/26-25	Nr rej. 709 z dn.11.12.1968r.
376.	SITNO	10	101/25-25	
377.	SITNO	11	102/25-25	
378.	SITNO	12	103/25-25	
379.	SITNO	13	104/25-25	
380.	SITNO	16	107/25-25	
381.	SITNO	15	106/25-25	
382.	SITNO	14	105/25-25	
383.	SITNO	20	36/26-25	
384.	SITNO	3	38/26-25	
385.	SITNO	2	37/26-25	
386.	SITNO	12	28/26-25	
387.	SITNO	5	44/26-25	
388.	SITNO	4	43/26-25	
389.	SITNO	3	42/26-25	
390.	SITNO	11	45/26-25	
391.	SKALNO	3	46/24-24	
392.	SKOTNIKI	1	23/24-25	
393.	SŁAWĘCICE	5	21/21-25	
394.	SŁAWĘCICE	6	20/21-25	
395.	SŁAWĘCICE	4	50/21-25	
396.	SŁAWĘCICE	1	47/21-25	
397.	SŁAWĘCICE	2	48/21-25	
398.	SŁAWĘCICE	3	49/21-25	
399.	SPORE	33	38/23-25	
400.	SPORE	35	40/23-25	
401.	SPORE	34	39/23-25	
402.	SPORE	32	37/23-25	
403.	SPORE	31	36/23-25	
404.	SPORE	30	35/23-25	
405.	SPORE	25	30/23-25	
406.	SPORE	26	31/23-25	
407.	SPORE	28	33/23-25	
408.	SPORE	29	34/23-25	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

409.	SPORE	27	32/23-25	
410.	SPORE	13	22/23-25	
411.	SPORE	14	21/23-25	
412.	SPORE	16	23/23-25	
413.	SPORE	15	20/23-25	
414.	SPORE	11	24/23-25	
415.	SPORE	10	19/23-25	
416.	SPORE	7	18/23-25	
417.	SPORE	8	16/23-25	
418.	SPORE	9	17/23-25	
419.	SPORE	4	14/23-25	
420.	SPORE	5	15/23-25	
421.	SPORE	12	25/23-25	
422.	SPORE	17	26/23-25	
423.	SPORE	5	4/23-26	
424.	SPORE	3	3/23-26	
425.	SPORE	2	2/23-26	
426.	SPORE	1	1/23-26	
427.	SPORE	18	5/23-26	
428.	SPORE	21	6/23-26	
429.	SPORE	20	27/23-25	
430.	SPORE	22	28/23-25	
431.	SPORE	23	29/23-25	
432.	SPORE	24	7/23-26	
433.	STARE WIERZCHOWO	1	60/21-25	Nr rej. 713 z dn.11.12.1968r.
434.	STARE WIERZCHOWO	1a	61/21-25	Nr rej. 714 z dn.11.12.1968r.
435.	STARE WIERZCHOWO	4	9/22-25	
436.	STARE WIERZCHOWO	5	10/22-25	
437.	STARE WIERZCHOWO	6	20/22-25	
438.	STARE WIERZCHOWO	13	15/22-25	
439.	STARE WIERZCHOWO	14	16/22-25	
440.	STARE WIERZCHOWO	16	18/22-25	
441.	STARE WIERZCHOWO	15	17/22-25	
442.	STARE WIERZCHOWO	17	19/22-25	
443.	STARE WIERZCHOWO	23	40/22-26	
444.	STARE WIERZCHOWO	12	14/22-25	
445.	STARE WIERZCHOWO	11	13/22-25	
446.	STARE WIERZCHOWO	10	12/22-25	
447.	STARE WIERZCHOWO	9	11/22-25	
448.	STARE WIERZCHOWO	18	35/22-26	
449.	STARE WIERZCHOWO	19	36/22-26	
450.	STARE WIERZCHOWO	3	34/22-26	
451.	STARE WIERZCHOWO	2	33/22-26	
452.	STARE WIERZCHOWO	20	37/22-26	
453.	STARE WIERZCHOWO	21	38/22-26	
454.	STARE WIERZCHOWO	22	39/22-26	
455.	TRZEBIECHOWO	3	28/22-25	Nr rej. 684 z dn.11.12.1968r.
456.	TRZEBIECHOWO	2	26/22-25	Nr rej. 683 z dn.11.12.1968r.
457.	TRZEBIECHOWO	8	22/22-25	
458.	TRZEBIECHOWO	7	21/22-25	
459.	TRZEBIECHOWO	1	23/22-25	
460.	TRZEBIECHOWO	6	24/22-25	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

461.	TRZEBIECHOWO	5	25/22-25	
462.	TRZEBIECHOWO	9	27/22-25	
463.	TRZEBIECHOWO	4	29/22-25	
464.	TRZEBIECHOWO	5	12/22-25	
465.	TRZEBIECHOWO	2	9/22-24	
466.	TUROWO	24	48/26-26	
467.	TUROWO	27	51/26-26	
468.	TUROWO	30	54/26-26	
469.	TUROWO	26	50/26-26	
470.	TUROWO	31	55/26-26	
471.	TUROWO	28	52/26-26	
472.	TUROWO	29	53/26-26	
473.	TUROWO	35	55/26-26	
474.	TUROWO	37	61/26-26	
475.	TUROWO	38	62/26-26	
476.	TUROWO	2	63/26-26	
477.	TUROWO	3	64/26-26	
478.	TUROWO	9	33/26-26	
479.	TUROWO	12	36/26-26	
480.	TUROWO	14	38/26-26	
481.	WĄGRODNO	1	32/26-26	
482.	WIELISŁAWICE	1	29/26-26	
483.	WIELISŁAWICE	2	30/25-26	
484.	WIERZCHOWO	1	6/21-25	Nr rej. 719 z dn.16.12.1968r.
485.	WIERZCHOWO	6	8/21-25	Nr rej. 720 z dn.16.12.1968r.
486.	WIERZCHOWO	11	22/21-25	
487.	WIERZCHOWO	20	16/21-25	
488.	WIERZCHOWO	1a	7/21-25	
489.	WIERZCHOWO	7	9/21-25	
490.	WIERZCHOWO	18	14/21-25	
491.	WIERZCHOWO	8	10/21-25	
492.	WIERZCHOWO	21	17/21-25	
493.	WIERZCHOWO	10	12/21-25	
494.	WIERZCHOWO	9	11/21-25	
495.	WIERZCHOWO	17	1/22-25	
496.	WIERZCHOWO	16	2/22-25	
497.	WIERZCHOWO	9	4/22-25	
498.	WIERZCHOWO	5	3/22-25	
499.	WIERZCHOWO	12	5/22-25	
500.	WIERZCHOWO	13	6/22-25	
501.	WIERZCHOWO	14	7/22-25	
502.	WIERZCHOWO	15	8/22-25	
503.	WIERZCHOWO	19	15/21-25	
504.	WIERZCHOWO	22	18/21-25	
505.	WILCZE LASKI	1	39/27-25	Nr rej. 721 z dn.16.12.1968r.
506.	WILCZE LASKI	18	56/27-26	
507.	WILCZE LASKI	27	67/27-26	
508.	WILCZE LASKI	32	72/27-26	
509.	WILCZE LASKI	68	112/27-26	
510.	WILCZE LASKI	64	108/27-26	
511.	WILCZE LASKI	63	107/27-26	
512.	WILCZE LASKI	61	105/27-26	

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

513.	WILCZE LASKI	59	102/27-26	
514.	WILCZE LASKI	4	103/27-26	
515.	WILCZE LASKI	54	96/27-26	
516.	WILCZE LASKI	52	94/27-26	
517.	WILCZE LASKI	53	95/27-26	
518.	WILCZE LASKI	51	93/27-26	
519.	WILCZE LASKI	3	101/27/26	
520.	WILCZE LASKI	48	90/27-26	
521.	WILCZE LASKI	49	91/27-26	
522.	WILCZE LASKI	5	87/27-26	
523.	WILCZE LASKI	46	86/27-26	
524.	WILCZE LASKI	44	84/27-26	
525.	WILCZE LASKI	43	83/27-26	
526.	WILCZE LASKI	42	82/27-26	
527.	WILCZE LASKI	41	81/27-26	
528.	WILCZE LASKI	40	80/27-26	
529.	WILCZE LASKI	38	78/27-26	
530.	WILCZE LASKI	37	77/27-26	
531.	WILCZE LASKI	35	75/27-26	
532.	WILCZE LASKI	33	73/27-26	
533.	WILCZE LASKI	31	71/27-26	
534.	WILCZE LASKI	30	70/27-26	
535.	WILCZE LASKI	28	68/27-26	
536.	WILCZE LASKI	6	64/27-26	
537.	WILCZE LASKI	24	63/27-26	
538.	WILCZE LASKI	22	60/27-26	
539.	WILCZE LASKI	7	61/27-26	
540.	WILCZE LASKI	21	59/27-26	
541.	WILCZE LASKI	20	58/27-26	
542.	WILCZE LASKI	17	55/27-26	
543.	WOJNOWO	1	19/26-27	
544.	WOJNOWO	5	23/26-27	
545.	WOJNOWO	4	22/26-27	
546.	WOJNOWO	6	24/26-27	
547.	WOJNOWO	3	21/26-27	
548.	WOJNOWO	2	20/26-27	
549.	ŻÓŁTNICA	36	38/25-26	
550.	ŻÓŁTNICA	38	40/25-26	
551.	ŻÓŁTNICA	39	41/25-26	
552.	ŻÓŁTNICA	41	43/25-26	
553.	ŻÓŁTNICA	44	46/25-26	
554.	ŻÓŁTNICA	50	52/25-26	
555.	ŻÓŁTNICA	52	54/25-26	
556.	ŻÓŁTNICA	53	55/25-26	
557.	ŻÓŁTNICA	12	7/26-26	
558.	ŻÓŁTNICA	16	11/26-26	
559.	ŻÓŁTNICA	20	15/26-26	
560.	ŻÓŁTNICA	25	20/26-26	
561.	ŻÓŁTNICA	24	19/26-26	
562.	ŻÓŁTNICA	23	18/26-26	
563.	ŻÓŁTNICA	21	16/26-26	
564.	ŻÓŁTNICA	17	12/26-26	

565.	ŻÓŁTNICA	19	14/26-26	
566.	ŻÓŁTNICA	11	10/26-27	
567.	ŻÓŁTNICA	10	1/26-27	
568.	ŻÓŁTNICA	5	12/25-27	
569.	ŻÓŁTNICA	6	13/25-27	
570.	ŻÓŁTNICA	7	14/25-27	
571.	ŻÓŁTNICA	8	15/25-27	
572.	ŻÓŁTNICA	9	17/25-27	
573.	ŻÓŁTNICA	4	11/25-27	
574.	ŻÓŁTNICA	2	9/25-27	
575.	ŻÓŁTNICA	3	10/25-27	

4.2.2 Proponowane obszary kulturowo-krajobrazowe

Projektowany obszar Kulturowo - Krajobrazowy „Wał Pomorski” zlokalizowany jest na terenach o znacznym zalesieniu w sąsiedztwie rzek i zbiorników wodnych. Przebiega przez Pojezierze Wałeckie oraz odcinek południowy znajduje się na terenie Drawieńskiego Parku Narodowego. W wielu schronach znajdują się stanowiska nietoperzy.

Rejon umocnień Wału Pomorskiego obejmuje zespół budowli obronnych powstał w latach 1932 – 1939. Struktura Wału składa się z umocnień czołowych - pasa sztucznych przeszkód przeciwpiechotnych i sporadycznie przeciwpancernych. Przed strefą czołową rozkłada się pole ostrzału i pozostałości fortyfikacji wykonanych przez wojska atakujące linie obrony w 1945 r. W części centralnej rozlokowane są schrony bojowe i stanowiska ogniowe, oparte o przeszkody naturalne.

Relikty dzieł budowlanych i ziemnych stanowią zabytki militarne związane z technikami wojskowymi a także miejscem pamięci dla wysiłku wojennego armii sprzymierzonych w przełamywaniu oporu hitlerowskiego w działaniach II Wojny Światowej.

Na obszarze gminy znajduje się 66 obiektów „Wału Pomorskiego”. Najciekawsze to:

- *Forst Neustettin* - od linii kolejowej w rejonie Grabna do południowego krańca jez. Wilczkowo – 33 schrony oraz 3 wieże obserwacyjne – dwie o wysokości 35 metrów (po prawej stronie drogi Jelenino – Mosina i przy południowym krańcu jez. Wilczkowo) i jedna 15 metrowa w pobliżu jez. Ciemino,
- *Kloster* - wzdłuż jez. Wilczkowo przesmykiem do jez. Trzesiecko i wzdłuż jego zachodniego brzegu - 12 schronów,
- *Neustettin* – od jez. Trzesiecko do jez. Wielimie w rejonie Gałowa - wybudowano 25 schronów oraz jedną wieżę obserwacyjną 8 metrową w rejonie Gałowa (5 znajduje się na terenie gminy Szczecinek),
- *Neustettin ost* – półwysep nad jez. Wielimie od strony Sporego – 1 schron.
- *Küddow* – przesmyk między jez. Wielimie a jez. Dołgim, około 2 kilometry na północ od miejscowości Gwda Wielka – 15 schronów.

Projektowany obszar Kulturowo - Krajobrazowy „Dolina Parsęty” obejmuje obszar doliny i części dorzecza Parsęty, wytyczony od źródeł w okolicach m. Parsęcko do ujścia w Kołobrzegu, na całym biegu wzdłuż rzeki objęty jest ochroną krajobrazu Natura 2000. Proponuje się ochronę jego walorów, poprzez utrzymanie i eksponowanie otwarc krajobrazowych, punktów widokowych, miejsc ekspozycji wartościowych krajobrazów kulturowych i przyrodniczych oraz wykluczenie z lokalizacji inwestycji wielkokubaturowych, wielkoprzestrzennych, dominant wysokościowych, obszarów zapewniających ekspozycję sylwetek historycznych jednostek osadniczych oraz dominant krajobrazu.

4.2.3 Dobra kultury współczesnej

Dobra kultury współczesnej to, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, nie będące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna.

Dla gminy Szczecinek nie został sporządzony spis dóbr kultury współczesnej. Dla potrzeb Studium dokonano próby określenia gminnego zasobu dóbr kultury współczesnej. Przeprowadzona analiza nie wykazała na obszarze Gminy obiektów kwalifikujących się do wpisania do gminnego spisu dóbr kultury współczesnej.

4.3 Krajobraz kulturowy Gminy.

Krajobraz kulturowy jest to przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności czynników naturalnych i człowieka, zawiera wytwory cywilizacji ludzkiej i elementy przyrodnicze oraz lokalną tradycję.

Zabytkowe układy ruralistyczne

Rozkład sieci osadniczej na terenie gminy oprócz uwarunkowań wynikających z historycznych stosunków własnościowych jest zdeterminowany warunkami topograficznymi. Obszar gminy jest zróżnicowany topograficznie: części północna i zachodnia charakteryzują się pofałdowaną rzeźbą terenu, natomiast w części południowo-wschodniej przeważa płaskie ukształtowanie terenu. Urozmaiconej rzeźbie terenu towarzyszy rozbudowana sieć wodna.

Najstarszą wsią jest Parsęcko (wielodrożnica z trzema założeniami dworskimi)) istniejąca już w 1268 r. W latach 70. i 80 XIV stulecia powstały wsie: Żółtnica (wielodrożnica) i Dalęcino (ulicówka) i Gwda Wielka (wielodrożnica) datowana na rok 1410. Kompozycje układów przestrzennych najstarszych wsi są przekształcone. Do najcenniejszych, należą wsie o układach przestrzennych z zachowanymi elementami wykształconymi w okresie kolonizacji średniowiecznej. Czytelne układy pierwotnych owalnic zachowały się w 5 wsiach: Drawień, Jelenino, Wilcze Łaski, Żółtnica oraz śladowo w Parsęcku. Wsie: Gwda Mała i Stare Wierzchowo zachowały układ widlicy. Ulicowy układ przestrzenny zachowały wsie: Dalęcino, Dziki, Gałowo, Grąbczyn, Krągłe, Kusowo, Marcelin i Mosina. Układy przestrzenne o charakterze wielodrożnicy występują we wsiach: Drawień, Drężno, Gwda Wielka, Jelenino, Parsęcko, Sitno, Spore, Trzebiechowo, Turowo, Wierzchowo, Wilcze Łaski i Żółtnica.

Odrębną grupę tworzą miejscowości o zabudowie wiejskiej zdominowanej założeniami podworskimi: Dębowo, Gałowo, Godzimierz, Miękowo, Omulna, Sierszeniska, Skotniki i Trzcino. Ślady pierwotnych założeń dworskich zachowały się w miejscowościach Brzeźno, Lipnica i Nowe Gonne.

Grupę osad powstałych w obrębie wielkoobszarowych folwarków, tworzą miejscowości: Brzeźno, Dalęcinko, Grochowiska, Jadwiżyn, Janowo, Kwakowo, Łączka, Opoczyska, Skalno, Tarnina, Wągorodno i Wielisławice.

Odrębna grupa miejscowości ukształtowana w 1 połowie XX w., ma zróżnicowane formy kompozycji przestrzennej o układach rzędówki lub łańcuchówki oraz rozproszone. Są to: Brodźce, Dobrogoszcz, Nowe Gonne, Pietrzykowo, Węglewo i Wojnowo.

Zabudowa i zagospodarowanie historyczne wsi

W sieci osadniczej występują trzy rodzaje osad:

- wsie chłopskie, tworzą kościoły z cmentarzami przykościelnymi i zespoły zagród wiejskich,
- wsie dworsko-folwarczne, obejmują kościoły z cmentarzami przykościelnymi, zabudowę zagrodową oraz zespoły założeń podworskich,
- osady folwarczne z wielkogabarytową zabudową folwarczną.

Na terenie gminy zachowało się 16 zabytkowych kościołów. Świątynie we wsiach: Dziki, Grąbczyn i Mosina zostały rozebrane po 1945 r. Kościoły w Wierzchowie, Gwdzie Wielkiej i Sporym usytuowane na wzniesieniach tworzą dominanty krajobrazowe. Pozostałe świątynie położone w centrum zabudowy wiejskiej nie tworzą dominant krajobrazowych, ich działanie ogranicza się do krajobrazu wnętrza wsi. Przeważająca część kościołów ma metryki średniowieczne, przy czym formy budowli poza Drawieniem i wieżą kościoła w Starym Wierzchowie pochodzą z XIX i XX wieku. Przy kościele w Wierzchowie zachowała się XVIII-wieczna ryglowa dzwonnica. Sieć kościelną uzupełnia kościół w Skotnikach zbudowany w latach 1991-1992.

Tabela 14 Zestawienie kościołów w gminie Szczecinek

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Konstrukcja	Datowanie
1.	Dalęcino	Kościół filialny p.w. Św. Stanisława BM	murowany, tynkowany	1928 r.
2.	Drawień	Kościół filialny p.w. MB Różańcowej	ryglowy	1695 r., 1928 r.
4.	Gwda Wielka	Kościół parafialny p.w. Św. Stanisława BM neogotycki	murowany, kamień, cegła	1866 r.
5.	Jelenino	Kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP neogotycki	murowany, licowany cegłą	1887 r.
7.	Kusowo	Kościół filialny p.w. Zwiastowania NMP neogotycki	murowany, kamień, cegła	1867 - 1870 r.
8.	Parsęcko	Kościół parafialny p.w. MB Różańcowej neoklasycyzm -?	murowany, tynkowany	1926 r.
9.	Sitno	Kościół filialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa neogotycki	murowany, licowany cegłą, kamienne rzygacze	1870-1880 r.
10.	Skotniki	Kościół filialny p.w. Brata Alberta	murowany, tynkowany	1991 - 1992 r.
11.	Spore	Kościół filialny p.w. Najświętszej Rodziny neogotycki	murowany, kamień, cegła	1859-1865
12.	Stare Wierzchowo	Kościół parafialny p.w. MB Dobrej Rady klasycystyczny	ryglowy, murowany	1757r. wieża 1928r. korpus
13.	Trzebiechowo	Kościół filialny p.w. MB Częstochowskiej neogotycki	murowany, licowany cegłą	3 ćw.XIX w.
14.	Turowo	Kościół parafialny p.w. Św. Józefa neogotycki	murowany, kamień, cegła	1847 r.
15.	Wierzchowo	Kościół parafialny p.w. MB Wniebowziętej klasycystyczny	murowany, tynkowany	1810 r.
16.	Wilcze Laski	Kościół filialny p.w. Wszystkich Świętych neogotyk	murowany ceglany	1894 r.
17.	Żółtnica	Kościół filialny p.w. MB Częstochowskiej	ryglowy	1820 r.

Około połowy XX stulecia we wsiach pojawił się nowy typ obiektów sakralnych: krzyże i kapliczki przydrożne, sytuowane w centrum zabudowy lub na skraju wsi.

Najstarsze obiekty zabudowań wiejskich powstały w końcu XIX stulecia, najliczniej zachowały się obiekty z 1 połowy XX w. Budynki są wykonane w tradycyjnych technikach budowlanych, w większości murowane z cegły, o kamiennych fundamentach oraz w konstrukcji mieszanej murowano-drewnianej. Liczną grupę tworzą budynki wzniesione w konstrukcji ryglowej, jednakże ulegają one postępującej degradacji. Niezależnie od techniki budowy, siedziby mieszkalne mają skromną formę architektoniczną: niewielkie, parterowe o dwuspadowych dachach, często z wystawkami, o elewacjach często licowanych cegłą. Tylko nieliczne obiekty posiadają bogatsze wystroje elewacji w formie opasek drzwiowych i okiennych oraz gzymsów kordonowych i wieńczących. Zabudowie z lat 20. i 30. XX w. we wsiach powstałych na terenach dawnych folwarków (Dobrogoszcz, Wojnowo)

nadano specyficzny wyraz architektoniczny o formach godnych upowszechnienia jako regionalne. W ostatniej dekadzie wiele budynków mieszkalnych jak i gospodarczych zostało zmodernizowanych i przebudowanych.

Wśród budynków o funkcji publicznej najliczniej reprezentowane są szkoły. Zachowało się 20 budynków wzniesionych na początku XX w. i w latach 20. i 30. XX w. Na początku XX stulecia wiejskim szkołom nadawano skromną formę architektoniczną: parterowe z użytkowym poddaszem, o elewacjach licowanych cegłą, dekorowanych skromnym detalem architektonicznym. Szkoły zbudowane w okresie międzywojennym: Parsęcko, Spore, Wilcze Łaski i Żółtnica - wyróżniają się skalą, a formy architektoniczne nawiązują do stylistyki modernizmu.

Obiektami służącymi całej społeczności wiejskiej były świetlice, wznoszone jako oddzielne budowle. W gminie zachowało się 6 takich obiektów, z tym, że świetlicę we wsi Gwda Mała poddano dewaloryzującej przebudowie.

Samodzielnymi obiektami we wsiach, były młyny wodne, sytuowane poza zabudową wsi, znane dzięki oznaczeniom na historycznych mapach. W lesie, na północ od wsi Drawień zachowały się relikty zagrody młyńskiej osady Gołębiewo.

Odrębny typ zabudowy reprezentują zespoły zabudowy dworców, zachowane w miejscowościach: Dałęcino, Gwda Mała, Jelenino, Turowo i Żółtnicy. W Turowie, oprócz zabudowy dworca, zachowały się dwa budynki mieszkalne pracowników kolei.

W krajobrazie wsi zachowała się grupa 23 wież transformatorowych zbudowanych w latach 30. XX w. Są to obiekty o jednolitym wyrazie architektonicznym, jedynie wieżom w Gałowie i Miękowiu nadano indywidualną, bardziej dekoracyjną formę.

Na terenie gminy przetrwało ponad 30 zespołów podworskich o zróżnicowanej skali: od monumentalnych założeń pałacowo-parkowych o wybitnych walorach historyczno-krajobrazowych (Trzebiechowo), po skromne założenia (Jadwiżyn, Skalno). Budownictwo rezydencjonalne reprezentowane jest przez okazałe pałace (Trzebiechowo), dwory (Dałęcino, Gałowo, Kragłe, Kusowo, Marcelin, Miękowo, Omulna, Parsęcko I, Sierszeniska, Skotniki, Tarnina, Turowo, Wierzchowo, Wilcze Łaski) i skromne siedziby administratorów bądź dzierżawców majątków (Jadwiżyn, Skalno, Trzcinnno, Wągorodno). Przetrwały jedynie dwa dwory o konstrukcji ryglowej (Dałęcino, Kusowo) w złym stanie technicznym. Stan zachowania pozostałych obiektów jest zróżnicowany, a obiektom zagraża ostateczna zagłada (Dałęcino, Omulna, Parsęcko I). Oprócz zabudowy rezydencjonalnej, zespół dworski obejmował zabudowania folwarczne, ogrody ozdobne (parki) i użytkowe. Lata II wojny światowej oraz późniejsze zmiany stosunków własnościowych, spowodowały drastyczne przekształcenia założeń rezydencjonalnych i degradację walorów artystycznych i historycznych. Najstarszym zachowanym obiektem rezydencjonalnym jest XVIII-wieczny ryglowy dwór w Kusowie.

Tabela 15 Zestawienie dworów w gminie Szczecinek

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Konstrukcja	Datowanie
1.	Dałęcino nr 39	Dwór	murowany, ryglowy, tynkowany	XIX w.
2.	Dałęcino nr 42	Rządcówka	murowana, tynkowana	XIX/XX w.
3.	Gałowo	Dwór	murowany, tynkowany	XIX w., XIX w.
4.	Jadwiżyn	Rządcówka	murowany, licowany cegłą, detal tynk	k. XIX w.
5.	Kragłe nr 6	Dwór	murowany, tynkowany	pocz. XX w.
6.	Kusowo	Dwór	ryglowy, wypełniony cegłą, kamienny fund.	XVIII w., XIX w.
7.	Marcelin	Dwór	murowany, tynkowany,	1870 r., pocz. XX w.
8.	Miękowo	Dwór	murowany, tynkowany	pocz. XX w.
9.	Omulna	Dwór	murowany, licowany cegłą	2 poł. XIX w.
10.	Parsęcko I	Dwór	murowany,	kon. XIX w.

			tynkowany	
11.	Sierszeniska	Dwór	murowany, tynkowany	XIX w., pocz. XX w.
12.	Skalno	Dwór	murowany, tynkowany	kon. XIX w.
13.	Skotniki	Dwór	murowany, tynkowany	poł. XIX w.
14.	Tarnina	Dwór	murowany, licowany cegłą, detal tynk	XIX/XX w.
15.	Trzcinnno	Rządcówka	murowany, licowany cegłą, malowany	2 poł. XIX w.
16.	Trzebiechowo	Pałac	murowany, tynkowany,	koniec XIX w.
17.	Turowo	Pałac	murowany, tynkowany	2 poł. XIX w.
18.	Wągradno	Dwór (rządcówka)	murowany, tynkowany	XIX/XX w.
19.	Wierzchowo	Dwór	murowany, tynkowany	XIX w., pocz. XX w.
20.	Wilcze Laski	Pałac	murowany, tynkowany	2 poł. XIX w.

W okresie powojennym 8 dworów uległo zniszczeniu (Dębowo, Drawień, Grąbczyn, Janowo, Lipnica, Opoczyska, Parsecko III, Sitno), a kolejnych 5 poddano dewaloryzującej przebudowie (Dziki, Godzimierz, Jelenino, Parsecko II, Żółtnica).

W obrębie zabudowy folwarcznej wyróżniamy obiekty inwentarsko-magazynowe (obory, stodoły, spichlerze) i przemysłowe (gorzelnie, kuźnie) i domy robotników folwarcznych. Są to obiekty o zróżnicowanej skali, duże - murowane z kamieni i cegły, dekorowane detalem architektonicznym (Trzebiechowo, Drawień, Skotniki, Wierzchowo) oraz skromniejsze o konstrukcji mieszanej murowano-ceglane i ryglowe (Godzimierz, Kusowo, Miękowo). W większości pozostają w złym stanie technicznym lub w ruinie. Domy dawnych robotników folwarcznych oraz użytkowane zabudowania gospodarcze są w zadowalającym stanie technicznym. W 2 połowie XX stulecia w obrębie zabytkowych zespołów folwarcznych wznoszono budynki na potrzeby państwowych gospodarstw rolnych. Po likwidacji PGR-ów w latach 90. XX w., opuszczone zabudowania gospodarcze uległy szybkiej degradacji (Godzimierz, Nowe Gonne, Trzcinnno) i obecnie pozostają w ruinie.

Zaniedbane są również parki dworskie, pozbawione systematycznej pielęgnacji. Wyjątek stanowi pałacowy park w Trzebiechowie, którego teren jest objęty opieką prywatnego właściciela i stopniowo rewaloryzowany. Wszystkie pozostałe są zaniedbane, z zatartymi układami kompozycyjnymi i zniszczonym drzewostanem. W niektórych parkach przetrwały pojedyncze drzewa (Jadwiżyn, Krągłe, Kusowo, Łabędź, Opoczyska, Sierszeniska). Natomiast w niektórych wypadkach grupa okazałych drzew pozostaje jedynym śladem dawnego założenia dworskiego (Janowo, Łączka). Parki zakładane były równocześnie z budową siedzib i zespołów folwarcznych, park w Wilczych Laskach kształtowany już w XVIII stuleciu, pozostałe w XIX i na początku XX wieku.

Tabela 16 Zestawienie parków w gminie Szczecinek

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Uwagi
1.	Dębowo	Park dworski, naturalistyczny	2 poł. XIX w.	
2.	Drawień	Park dworski, krajobrazowy	XIX w.	ruina mauzoleum
3.	Dziki	Park dworski, krajobrazowy	XIX w.	
4.	Gałowo	Park dworski, naturalistyczny	XIX w.	pow. 1,50 ha
5.	Godzimierz	Park dworski	XIX w.	
6.	Grąbczyn	Park dworski, naturalistyczny	2 poł. XIX w.	pow. 30, 0 ha
7.	Grochowiska	Park - ogród	k. XIX w.	
8.	Jadwiżyn	Park - ogród	k. XIX w.	
9.	Janowo	Park	k. XIX w.	
10.	Krągłe	Park dworski, naturalistyczny	2 poł. XIX w.	
11.	Kusowo	Park dworski	2 poł. XIX w.	
12.	Lipnica	Park dworski, naturalistyczny	2 poł. XIX w.	pow. 1,0 ha

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

13.	Łączka	Park	XIX/XX w.	
14.	Marcelin	Park dworski, naturalistyczny	XIX/XX w.	
15.	Miękowo	Park dworski, naturalistyczny	pocz. XX w.	
16.	Nowe Gonno	Park dworski, naturalistyczny	XIX w.	
17.	Omulna	Park dworski, naturalistyczny	2 poł. XIX w.	
18.	Opoczyska	Park dworski	2 poł. XIX w.	
19.	Parsęcko I	Park dworski, krajobrazowy naturalistyczny	4 ćw. XIX w.	pow. 2,20 ha
20.	Parsęcko II	Park dworski, krajobrazowy	k. XIX w.	pow. 1,80 ha,
21.	Skotniki	Park dworski, naturalistyczny	k. XIX w.	
22.	Sierszeniska	Park dworski	k. XIX w.	
23.	Tarnina	Park dworski	XIX/XX w.	
24.	Trzcinnno	Park naturalistyczny	XIX w.	pow. 1,0 ha
25.	Trzebiechowo	Park pałacowy, krajobrazowy, naturalistyczny	2 poł. XIX w.	pow. 70,60 ha
26.	Turowo	Park pałacowy	2 poł. XIX w.	
27.	Wągradno	Park	XIX/XX w.	
28.	Wielisławice	Park	XIX w.	
29.	Wierzchowo A	Park dworski, krajobrazowy	XIX w.	pow. ok. 1,0 ha
30.	Wierzchowo B	Park dworski	XIX w.	pow. ok. 1,0 ha
31.	Wilcze Laski	Park pałacowy krajobrazowy	k. XVIII w., połowa XIX w.	pow. 5,40 ha
32.	Żółtnica	Park dworski, naturalistyczny	2 poł. XIX w.	pow. ok. 1,0 ha

Na obszarze gminy wiejskiej Szczecinek znajduje się 45 cmentarzy, w tym 13 przykościelnych w obrębie zabudowy miejscowości, 7 czynnych – grzebalnych. Na terenie dworskich parków w Grąbczynie i w Wilczych Laskach zachowały się pozostałości cmentarzy rodowych. Cmentarze stanowią charakterystyczny składnik kulturowego pejzażu wsi, począwszy od XIX stulecia zakładano je z dala od zabudowań. Obecnie w większości są zaniedbane, nieliczne zachowały fragmenty ogrodzeń oraz pozostałości dawnych nagrobków. Podejmowane prace porządkowe na historycznych cmentarzach skutkują splantowaniem terenu i usunięciem śladów pierwotnego rozplanowania (Spore, Stare Wierzchowo, Wilcze Laski). Historyczne cmentarze pozostają czytelnym elementem w krajobrazie dzięki zwartym masywom drzewostanów. Najstarszym cmentarzem grzebalnym (nie przykościelnym) jest XVIII-wieczny cmentarz w Kusowie, zachowany w swych pierwotnych granicach wyznaczonych kamiennym murem oporowym i szpalerem wiekowych lip.

Tabela 17 Zestawienie cmentarzy w gminie Szczecinek

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Uwagi
1.	Brzeźno	Cmentarz ewangelicki nieczynny	pocz. XX w.	w lesie
2.	Dalęcinko	Cmentarz ewangelicki nieczynny	k. XIX w.	pow. 0,15 ha
3.	Dalęcino	Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	pow. 0,83 ha
4.	Drawień	Cmentarz przykościelny	k. XVII w.	pow. 0,10 ha
5.	Drawień	Cmentarz ewangelicki nieczynny	2 poł. XIX w.	pow. 0,28 ha
6.	Dreżno	Cmentarz ewangelicki nieczynny	k. XIX w.	pow. 0,58 ha
7.	Dziki	Obszar d. cmentarza przykościelnego	XIX w.	pow. 0,22 ha
8.	Gałowo, d. Gałówko	Cmentarz ewangelicki nieczynny	XIX/XX w.	pow. 0,14 ha

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

9.	Grąbczyn	Obszar d. cmentarza przykościelnego	XIX w.	pow. 0,24 ha
10.	Grąbczyn	Cmentarz ewangelicki nieczynny	2 poł. XIX w.	pow. 0,17 ha
11.	Grąbczyn	Cmentarz rodowy na terenie parku	pocz. XX w.	pow. 0,03 ha
12.	Gwda Mała	Obszar d. cmentarza	pocz. XX w.	pow. ok. 0,23 ha w zabudowie wsi
13.	Gwda Mała	Cmentarz ewangelicki nieczynny	poł. XIX w.	pow. 0,43 ha na płn. od wsi,
14.	Gwda Mała	Cmentarz ewangelicki nieczynny	pocz. XX w.	na płn.-wsch. od wsi
15.	Gwda Wielka	Cmentarz przykościelny	XIX w.	
16.	Gwda Wielka, ul. Polna	Cmentarz komunalny	XIX w.	pow. 1,62 ha
17.	Jelenino	Cmentarz przykościelny	XIX w.	
18.	Jelenino	Cmentarz ewangelicki nieczynny	2 poł. XIX w.	pow. 0,66 ha
19.	Kragłe	Cmentarz ewangelicki nieczynny	2 poł. XIX w.	pow. 0,57 ha
20.	Kusowo	Cmentarz ewangelicki nieczynny	XVIII w.	pow. 0,07 ha
21.	Kusowo	Cmentarz ewangelicki nieczynny	k. XIX w.	pow. 0,16 ha
22.	Łabędź	Cmentarz ewangelicki nieczynny	XIX w.	pow. 0,14 ha
23.	Mosina	Cmentarz ewangelicki nieczynny	poł. XIX w.	pow. 0,65 ha
24.	Parsęcko	Cmentarz przykościelny	XIX w.	
25.	Parsęcko	Cmentarz ewangelicki nieczynny	XIX w.	pow. 0,40 ha
26.	Parsęcko	Cmentarz ewangelicki nieczynny	XIX/XX w.	pow. 0,60 ha
27.	Parsęcko	Cmentarz komunalny	po 1945 r.	pow. 0,40 ha
28.	Sitno	Cmentarz przykościelny	XIX w.	
29.	Sitno	Cmentarz ewangelicki nieczynny	XIX w.	pow. 0,62 ha
30.	Spore	Cmentarz przykościelny	XVIII w.	pow. 0,50 ha
31.	Spore	Cmentarz komunalny	pocz. XX w.	pow. 0,80 ha
32.	Stare Wierzchowo	Cmentarz przykościelny	XVIII w.	pow. 0,12 ha
33.	Stare Wierzchowo	Cmentarz komunalny	XIX w.	pow. 0,40 ha
34.	Trzebiechowo	Cmentarz ewangelicki nieczynny	k. XIX w.	pow. 0,52 ha
35.	Turowo	Cmentarz przykościelny	XVII w.	
36.	Turowo	Cmentarz ewangelicki nieczynny	XIX w.	pow. 1,17 ha
37.	Turowo	Cmentarz ewangelicki nieczynny	k. XIX w.	ok. 0,60ha
38.	Wierzchowo	Cmentarz przykościelny	XVIII w.	
39.	Wierzchowo	Cmentarz komunalny	poł. XIX w.	pow. 2,80 ha
40.	Wilcze Łaski	Cmentarz przykościelny	XVI w.	
41.	Wilcze Łaski	Cmentarz rodowy	k. XIX w.	pow. 0,10 ha
42.	Wilcze Łaski	Cmentarz komunalny	k. XIX w.	pow. 0,36 ha
43.	Żółtnica	Cmentarz przykościelny	XVI w.	
44.	Żółtnica	Cmentarz komunalny	XIX w.	pow. 2,0 ha

Charakterystyczny element krajobrazowo-kulturowy w pejzażu gminy tworzą alejowe obsadzenia dróg łączących poszczególne miejscowości, układy alejowe w obrębie wsi oraz

wzdłuż dróg dojazdowych do poszczególnych majątków. Większość alejowych obsadzeń tworzą drzewa gatunków rodzimych lub dawno introdukowanych: dęby, kasztanowce, klony, klon-jawory, brzozy. Nasadzenia drzew o wybitnych walorach krajobrazowych występują wzdłuż dróg: Wierzchowo -Trzebiechowo - Kusowo, Drawień - Żółtnica, Grąbczyn - Drężno, w obrębie zabudowy wsi Stare Wierzchowo, wzdłuż drogi dojazdowej do stacji kolejowej Żółtnica, a także wzdłuż dróg dojazdowych do zespołów dworskich: Parsęcko II i Tarnina, [Jadwiżyn](#).

4.4 Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym, w tym granice krajobrazów priorytetowych

Audyt krajobrazowy sporządzany jest dla obszaru województwa i zawiera m.in. rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów oraz wyznaczone zostają w nim granice krajobrazów priorytetowych.

Dotychczas nie sporządzono audytu krajobrazowego dla obszaru województwa zachodniopomorskiego. Po uchwaleniu audytu krajobrazowego konieczne będzie uwzględnienie w polityce przestrzennej i dokumentach na szczeblu gminnym jego zapisów dotyczących obszaru Gminy.

4.5 Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Podstawowe zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia, mogące wystąpić na obszarze Gminy, obejmują zagrożenia naturalne, związane głównie z występowaniem podtopień i powodzi oraz inne, związane z funkcjonowaniem systemów transportowych (tzw. zagrożenia komunikacyjne obejmujące wypadki drogowe, kolizje, wypadki kolejowe itp.). Na Rysunku Studium wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Z funkcjonowaniem systemów transportowych związane jest również zagrożenie polegające na prawdopodobieństwie wystąpienia awarii związanych z transportem ładunków niebezpiecznych przewożonych drogą kolejową oraz drogami kołowymi o znaczeniu ponadlokalnym.

Na terenie gminy Szczecinek instytucjami związanymi z ochroną ludności i jej mienia są jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w Drężnie, Gwdzie Wielkiej, Parsęcku, Wierzchowie, Wilczych Laskach i Żółtnicy.

Wskazuje się konieczność zapewnienia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa poprzez:

- realizację zagospodarowania i uzbrojenia terenu z uwzględnieniem wymagań w zakresie ochrony przeciwpożarowej zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- zapewnienie zaopatrzenia w wodę w warunkach kryzysowych oraz budowę sieci wodociągowych o parametrach umożliwiających wykorzystanie sieci dla potrzeb gaśniczych,
- zapewnienie ochrony sanitarnej wody pitnej w ujęciach wód z zabezpieczeniem ich hermetyczności i osłony przed skażeniami chemicznymi, a także niezawodności technicznej i monitoringu.

W zakresie poprawy bezpieczeństwa ludności i jej mienia:

- w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, obowiązują zakazy oraz ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenu zgodnie z przepisami odrębnymi,
- wskazuje się możliwość lokalizacji zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej wyłącznie na terenach obiektów produkcyjnych, oraz kształtowanie zagospodarowania zarówno na terenie zakładu jak i jego otoczenia w sposób pozwalający ograniczyć ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej i jej ewentualne skutki,
- utrzymanie instytucji wyspecjalizowanych w zapewnianiu bezpieczeństwa;

- wskazuje się realizację i przebudowę układu komunikacyjnego z zastosowaniem rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo użytkowników.

5. Sytuacja społeczno-ekonomiczna Gminy - warunki i jakość życia mieszkańców.

5.1 Tendencje rozwoju demograficznego i gospodarczego

5.1.1 Sytuacja i prognozy demograficzne

Na koniec 2021 r. gminę Szczecinek zamieszkiwało 8894 osoby. Gęstość zaludnienia wynosiła 18 osób na 1 km². W strukturze liczby ludności, ludność w wieku produkcyjnym stanowiła prawie 64% liczby mieszkańców, w wieku przedprodukcyjnym 16%.

Wskaźnik obciążenia demograficznego dla gminy Szczecinek wynosił:

- 16 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym,
- 64 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym,
- 20 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Liczbę ludności w poszczególnych miejscowościach przedstawiono w tabeli nr 18.

Z dniem 1 stycznia 2010 r. miejscowości: Trzesieka, Brzostowo i Świątki zostały włączone w granice administracyjne miasta Szczecinek. Przyczyniło się to do spadku ogółu ludności w Gminie, zmniejszenia zasobu mieszkaniowego oraz ilości firm prowadzących działalność gospodarczą. Dokonując analiz w dalszej części opracowania, wzięto to pod uwagę.

Tabela 18 Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach gminy Szczecinek w wybranych latach.

Miejscowość	Lata						
	1978	1989	1998	2014	2017	2021	2022
BRZEŻNO	38	30	30	33	35	36	36
Krasnobrzeg	5	4	2	9	9	12	12
DAŁĘCINO	270	266	241	192	186	181	189
Brodźce	29	30	16	30	22	25	25
Dałęcinko	5	3	-	7	7	8	7
Dębrzyna	4	3	4	3	3	2	2
Nizinne	6	7	12	6	5	5	5
DRAWIEŃ	173	169	130	104	113	118	117
DREŻNO	91	93	84	86	76	72	71
Orawka	9	13	12	8	6	6	6
DZIKI	168	159	238	250	234	226	222
GĄŁOWO	209	192	165	189	182	167	164
Trzcinnno	197	227	236	247	212	185	184
GODZIMIERZ	113	231	259	228	221	209	203
GRĄBCZYN	182	132	137	147	134	131	128
Grąbczyński Młyn	11	3	3	-	-	-	-
GWDA MAŁA	299	260	231	217	231	243	237
GWDA WIELKA	650	630	578	579	566	559	552
Grochowiska	139	135	99	117	112	106	106
Łączka	4	3	6	5	1	-	2
Wielistawcie	75	67	80	62	61	55	52
JELENINO	298	322	323	336	333	315	315
Zamęcie	12	9	5	6	6	6	6
KRĄGŁE	87	89	64	52	46	46	41
Dąbrowa	8	4	2	-	-	-	-
Łozinka	9	9	8	3	3	3	3
Smolniki	2	2	2	-	-	-	-

ZMIANA STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

Zielonowo	7	3	1	-	-	-	-
KUSOWO	167	152	126	143	148	142	139
Myślicin	8	12	9	2	2	1	1
KWAKOWO	73	137	117	90	84	76	76
MARCELIN	156	141	154	238	236	271	290
MOSINA	283	295	272	259	253	241	246
Dębowo	68	63	62	57	57	52	53
Jadwiżyn	10	12	15	11	10	12	12
Janowo	65	57	74	17	16	14	14
OMULNA	199	203	263	270	264	257	250
Siedlice	5	8	2	5	1	1	1
PARSECKO	823	976	953	961	927	902	882
Skalno	10	12	8	5	5	5	5
Tarnina	39	38	30	23	26	29	26
SITNO	402	332	269	256	261	259	270
Lipnica	10	11	6	6	8	9	9
SKOTNIKI	219	262	294	379	359	313	313
Opoczyska	8	3	11	16	10	8	8
SPORE	192	196	163	170	165	178	182
Dobrogoszcz	63	41	45	52	52	52	50
Malechowo	2	2	1	2	4	2	2
Nowe Gonne	68	60	59	83	82	78	82
STARE WIERZCHOWO	174	158	153	160	158	156	159
TRZEBIECHOWO	161	249	223	232	204	205	199
TUROWO	778	940	1048	1060	1015	979	975
Miękowo	96	90	76	82	75	71	68
Spotkanie	16	16	4	14	11	18	19
WILCZE ŁASKI	488	460	431	456	447	444	441
WIERZCHOWO	709	782	693	620	614	596	596
Białe	12	20	11	17	20	18	16
Pietrzykowo	37	40	41	33	30	24	24
Sławęcice	52	47	60	46	43	35	32
Węglewo	82	79	61	45	42	41	44
WOJNOWO	144	148	137	147	145	134	132
ŻÓŁTNICA	672	614	587	554	517	516	523
Buczek	14	13	17	33	30	30	30
Gołębiewo	3	1	-	-	-	-	-
Sierszeniska	41	34	32	49	43	46	46
Wągradno	61	46	45	45	24	17	17

Największy rozwój nastąpił w miejscowościach Skotniki, Marcelin, Godzimirz, Buczek, co jest związane z rozwojem strefy mieszkaniowej jednorodzinnej wokół miasta Szczecinek. W miejscowościach Omulna, Dziki, Trzcinnno, Trzebiechowo także obserwujemy wzrost liczby mieszkańców. W ostatnich latach następuje stały przyrost liczby mieszkańców

Tabela 19 Struktura ludności wg grup wiekowych w wybranych latach w gminie Szczecinek

Lata	Ogółem ludność	Wiek					
		Przedprodukcyjny		Produkcyjny		Poprodukcyjny	
			%		%		%
1978	10 345	3 737	36,1	5 686	55,0	922	8,9

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

1990	10 106	3 569	35,3	5 383	53,3	1 154	11,4
1997	10 350	3 404	32,9	5 755	55,6	1 191	11,5
2016	9 377	1 874	20,0	6 077	64,8	1 426	15,2
2021	8 894	1 450	16,0	5 712	64	1 732	20

Na podstawie struktury wieku mieszkańców obserwujemy stały utrzymujący się spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym, co potwierdza ogólne tendencje występujące w kraju.

Przyrost naturalny w latach 1995-2019 utrzymywał się na poziomie dodatnim (oprócz 2010 r.) i oscylował wokół wartości od 0 do 76 osób. Od roku 2020 nastąpił ujemny przyrost naturalny, który pogłębił się w 2021 r. i wynosił - 27 osób.

Tabela 20 Przyrost naturalny w gminie Szczecinek w wybranych latach

Lata	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Przyrost naturalny	76	26	55	-4	8	31	0	45	12	-9	-27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W badanych okresach saldo migracji zawsze osiągało wartości ujemne (z wyjątkiem 2020 r.), mieszczące się w przedziale od -17 osób w 2005 r. do -67 osób w 2017 r. Na saldo migracji miały wpływ głównie migracje wewnętrzne.

Tabela 21 Saldo migracji w gminie Szczecinek w wybranych latach

Lata	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Saldo migracji	-33	-29	-17	-40	-38	-32	-67	-61	-65	17	-33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analiza powyższych wskaźników wykazała, że w Gminie następuje stały spadek ogólnej liczby ludności. Z tego spadkowego trendu wyłamują się jednak miejscowości położone w bliskiej odległości od miasta Szczecinek oraz największe miejscowości Gminy.

Prognoza demograficzna

Długoterminowa prognoza demograficzna dla jednostki szczebla gminnego wymaga przyjęcia ogólnych założeń i uproszczeń z uwagi na dużą losowość wydarzeń i trendów determinujących strukturę społeczeństwa. Ludność gminy Szczecinek jest niewielką zbiorowością, której zmienne mogą kształtować się w sposób przypadkowy.

Opracowaniem bazowym do sporządzenia prognozy demograficznej dla gminy Szczecinek jest *Prognoza ludności na lata 2014-2050* Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 22 Prognoza liczby ludności oraz ubytek ludności w stosunku do okresu poprzedniego na lata 2021-2048 dla obszarów wiejskich powiatu szczecineckiego.

Lata	2021	2025	2030	2035	2040	2048
prognozowana liczba ludności	25 951	25 542	24 584	23 475	22 237	20 922
ubytek ludności w stosunku do roku 2021 (%)		-6,1	-9,6	-13,7	-18,2	-23,1

źródło: opracowanie własne na podstawie *Prognozy ludności na lata 2014-2050* GUS

Przyjmując założenie, że tendencje demograficzne gminy Szczecinek nie będą w znaczący sposób odbiegały od prognoz dla obszaru wiejskiego powiatu szczecineckiego, liczba ludności gminy zmniejszy się o taki sam procent.

Tabela 23 Szacunkowa liczba ludności gminy Szczecinek na podstawie danych dla obszaru wiejskiego powiatu szczecineckiego na lata 2021-2048.

Lata	2021	2025	2030	2035	2040	2048
prognozowana liczba ludności w gminie Szczecinek	8 894	8 863	8 508	8 083	7 678	7 217

źródło: opracowanie własne na podstawie *Prognozy ludności na lata 2014-2050* GUS

Przedstawiona prognoza jest bardzo pesymistyczna i przewiduje znaczny spadek liczby ludności na obszarze gminy Szczecinek. Ubytek liczby ludności w 2048 r. w stosunku do 2021 r. wyniesie ok. 22%.

Z analizy dotyczącej liczby ludności w poszczególnych grupach wieku potwierdzają się powszechne tendencje starzenia się społeczeństwa. Sukcesywnie do roku 2048 będzie zmniejszała się populacja ludzi do 18 r. życia a będzie rosła liczba ludności w wieku poprodukcyjnym.

Prognozuje się dodatnie, choć z tendencją spadkową, saldo migracji na obszarach gminy. Na przebieg zmian w liczebności populacji na terenie gminy w znacznym stopniu wpływają obserwowane od kilku lat zmiany w charakterze migracji z miast (głównie z miasta Szczecinek). Zmiany te są powodowane niższymi cenami gruntów na terenie gminy, co prowadzi do zmniejszenia kosztów budowy domu. Jak również są wyrazem rosnącego statusu ekonomicznego, umożliwiającemu zamieszkanie w korzystniejszym ekologicznie rejonie.

Migracje zewnętrzne (zagraniczne) są trudną do przewidzenia składową zmian ludności. Stanowią one zjawisko wrażliwe na zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej kraju, sytuacji ekonomicznej państw oraz ich polityk migracyjnych. Dla obszarów gminy prognozuje się niewielki wpływ migracji zagranicznych na liczbę ludności.

Prognoza zmian w strukturze ludności

Biorąc pod uwagę przytoczone powyżej wskaźniki demograficzne dotyczące gminy Szczecinek, w zakresie prawdopodobnych zmian struktury ludności można się spodziewać:

- spadku liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym;
- wzrostu liczby ludności w wieku poprodukcyjnym;
- wzrostu ogólnego poziomu wykształcenia ludności.

5.1.2 Rynek pracy

W gminie Szczecinek w roku 2021 na 1000 mieszkańców pracowało 45 osób. 47,1% wszystkich pracujących ogółem stanowiły kobiety a 52,9% mężczyźni.

Liczba pracujących w badanym okresie cały czas spada. Od 2005 r. liczba pracujących spadła prawie dwukrotnie. Przedstawione dane nie obejmują jednak osób pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie zatrudnionych do 9 osób.

Tabela 24 Liczba pracujących w gminie Szczecinek w wybranych latach

Lata	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba pracujących	804	618	630	471	392	411	500	471	435	406	403

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie wynosiło 5 255,69 PLN, co odpowiada 87.60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy 779 osób wyjeżdżało do pracy do innych gmin, a 142 pracujących przyjeżdżało do pracy spoza gminy. Wśród zatrudnionych 16,1% pracowało w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 33,0% w przemyśle i budownictwie, 19,7% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów,

transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) a 2,1% w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Bezrobocie

Gmina Szczecinek charakteryzuje się wysokim poziomem bezrobocia. Bezrobocie w gminie Szczecinek na koniec 2021 roku wynosiło 9,2%. W ostatnich latach obserwuje się widoczny spadek poziomu bezrobocia od 27,5% w 2005 roku do 8,4 % w roku 2018 r.

Tabela 25 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Szczecinek w latach 2005-2021

Lata	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stopa bezrobocia (w %)	27,5	17,5	18,2	18,6	17,9	15,5	13,7	12,5	10,0	8,4	9,0	11,2	9,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W badanym okresie obserwujemy stały spadek liczby bezrobotnych. W stosunku do roku 2005 liczba bezrobotnych spadła ponad trzykrotnie. W 2021 r. w strukturze bezrobotnych zarejestrowanych w wieku produkcyjnym przewagę stanowiły kobiety 43,4%, mężczyźni 56,6%. Długotrwale bezrobotni stanowili ponad 60% wszystkich bezrobotnych.

Tabela 26 Bezrobotni w gminie Szczecinek w latach 2005-2021

Lata	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem	1700	1073	1128	1152	1109	958	838	761	601	501	524	616	498

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

5.1.3 Struktura działalności gospodarczej

Podmioty gospodarcze

Analizując dane zawarte w tabeli nr 29 wynika, że liczba podmiotów gospodarczych w gminie Szczecinek rośnie i w roku 2021 osiągnęła najwyższy poziom w ciągu ostatnich 16 lat. Wśród podmiotów gospodarczych dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w 2021 r. stanowiły ponad 78%. Mniejsze znaczenie odgrywa sektor publiczny, który w 2021 r. obejmował jedynie 8 przedsiębiorstw, w tym przede wszystkim państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, przeważa działalność w budownictwo 161 podmiotów, handel hurtowy i detaliczny (naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle) -118 podmiotów i 55 przetwórstwo przemysłowe.

W 2021 r. wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych 695 to podmioty zatrudniające do 9 osób , 11 to firmy zatrudniające do 49 osób i jedna zatrudniająca do 249 osób.

W 2021 r. wśród 707 podmiotów gospodarczych, 245 działa w przemyśle i budownictwie, 45 w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie a pozostałe 417 to podmioty w rejestrze zakwalifikowane jako pozostała działalność.

Tabela 27 Podmioty gospodarcze w systemie REGON wg form własności w gminie Szczecinek w latach 2005-2021

Lata	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2020	2021
Sektor publiczny	23	23	21	21	22	12	12	9	9	10	10	14	8	8
Sektor prywatny (ogółem)	550	556	585	608	623	544	520	528	536	531	572	576	657	678
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	466	467	493	515	533	458	433	436	439	420	455	458	537	555

Ogółem	573	579	606	629	654	556	532	537	545	541	582	593	681	707
--------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gospodarka rolna

Użytki rolne w gminie Szczecinek obejmują 15 566 ha, łąki trwałe i pastwiska zajmują 3 272 ha. Na terenie Gminy występują 4 typy kompleksów: żytni bardzo dobry, żytni słaby i bardzo słaby oraz pszenno-dobry. Przeważają gleby słabe V i VI klasy bonitacyjnej.

W tabeli nr 28 przedstawiono wykaz gospodarstw rolnych w Gminie wg powierzchni. W 2020 r. na terenie gminy było 518 gospodarstw rolnych. Najwięcej było gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha - 206, natomiast najmniej o powierzchni do 1 ha - 4. Największą powierzchnię zasiewów zajmują zboża i mieszanki zbóż, rzepak i rzepik oraz warzywa gruntowe, ziemniaki stanowią 0,3% zasiewów.

Tabela 28 Gospodarstwa rolne w gminie Szczecinek wg powierzchni – według danych z Narodowego Spisu Rolnego z 2020 r.

Ogółem	do 1 ha	1-5 ha	5-10 ha	10-15 ha	powyżej 15 ha
518	4	160	71	77	206

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2020 r. na terenie gminy dominującym kierunkiem produkcji zwierzęcej na terenie Gminy była hodowla: bydła - 71 gospodarstw, trzody chlewnej 17 gospodarstw i 118 gospodarstw zajmujących się hodowlą drobiu.

Według danych z Narodowego Spisu Rolnego z 2020 r. na terenie gminy

5.2 Zasoby i warunki mieszkaniowe, w tym zasoby mieszkaniowe Gminy

W gminie Szczecinek spotykane są właściwie wszystkie formy budownictwa mieszkaniowego. Najczęściej spotykaną formą jest zabudowa mieszkaniowa w gospodarstwach rolnych oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Na terenie Gminy występuje także zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, jako element dawnej zabudowy PGR.

Tabela 29 Liczba mieszkań indywidualnych oddanych do użytkowania w gminie Szczecinek w latach 2005-2021

Lata	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkań	8	6	21	21	20	15	19	15	14	15	26	26	33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2005-21 w Gminie oddano do użytkowania 303 mieszkania indywidualne. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytku w 2021 r. wynosiła 153,8 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa zachodniopomorskiego (79,8 m²) oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce (92,9 m²).

Ogółem w Gminie na koniec 2021 r. było 2 758 budynków mieszkalnych. Wzrost liczby budynków mieszkalnych wynika głównie z rozwoju indywidualnego budownictwa mieszkaniowego.

Wśród wszystkich mieszkań ponad 94,6% jest wyposażonych w wodociąg, 57,6% w kanalizację i tylko 7,5% w gaz z sieci.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w Gminie w 2021 r. wynosiła 82,5 m², przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę wynosiła 24,7 m². Przeciętna liczba osób na jedno mieszkanie w Gminie wyniosła 3,34 osoby i była znacznie większa od przeciętnej liczby osób na jedno mieszkanie w województwie zachodniopomorskim, która wynosiła 2,49 osoby.

W zasobie Gminy Szczecinek na dzień 01.01.2023 r. znajdowały się następujące budynki i lokale:

- 46 lokali mieszkalnych o pow. użytkowej 2787,24 m²,
- 47 pomieszczeń gospodarczych o powierzchni użytkowej 2150,13 m²,
- 7 budynków szkół, w których mieści się 4 szkoły podstawowych oraz 3 sale gimnastyczne o łącznej powierzchni użytkowej 12 911,44 m². Przy Szkole Podstawowej w Żółtnicy funkcjonuje boisko zadaszone o powierzchni użytkowej 2396,22 m²
- 21 budynków (w tym również lokali) sal wiejskich o powierzchni użytkowej 2546,08 m²,
- 28 budynków hydroforni o powierzchni użytkowej 2002 m² z czego 12 hydroforni jest czynnych zarządzanych przez jednostkę budżetową wraz z siecią wodociągową o długości 1206,5 km,
- 6 budynków remiz strażackich w których prowadzona jest działalność OSP na podstawie umów użyczenia,
- 24 budynki inne (typu: kotłownia, garaże, magazyny, warsztat, budynek po byłej szkole, budynek Urzędu) z czego trzy są oddane w trwałe zarząd.

5.3 Edukacja

Zadania własne gminy z zakresu edukacji publicznej realizowane są w gminie Szczecinek poprzez 4 placówki szkolnictwa podstawowego i edukacji przedszkolnej.

W roku szkolnym 2021/22 funkcjonowały następujące szkoły podstawowe w Gminie:

- Szkoła Podstawowa w Parsęcku - mieści się w budynku dawnej szkoły zbudowanym w 1932 r. Obwód szkoły: Brodźce, Dałęcino, Dałęcinko, Dębrzyna, Nizinne, Opoczyńska, Parsęcko, Skalno, Skotniki, Tarnina.
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Turowie - budynek szkoły stanowią dwa połączone budynki (stary budynek Szkoły Podstawowej i nowy budynek dawnego Gimnazjum). Obwód szkoły: Dębowo, Dziki, Janowo, Jadwiżyn, Jelenino, Lipnica, Łabędź, Miękowo, Mosina, Mosinka, Sitno, Spotkanie, Turowo, Wilcze Łaski, Zamęcie, Gwda Wielka, Gwda Mała, Godzimierz, Grochowiska, Łączka, Marcelin, Wielisławice.
- Szkoła Podstawowa w Wierzchowie - funkcjonuje w budynku Szkoły Podstawowej w Wierzchowie oraz budynku dawnego Gimnazjum. Obwód szkoły: Białe, Dąbrowa, Drężno, Grąbczyn, Grąbczyński Młyn, Krągłe, Kwakowo, Kusowo, Łozinka, Łysa Góra, Myślęcin, Niedźwiady, Orłowce, Orawka, Parnica, Pietrzykowo, Płużyny, Sławęcice, Smolniki, Stare Wierzchowo, Strzeżysław, Trzebiechowo, Trzebujewo, Węglewo, Wierzchowo, Zielonowo, Brzeźno, Spore, Dobrogoszcz, Gałowo, Krasnobrzeg, Malechowo, Nowe Gonno, Trzcinnio.
- Szkoła Podstawowa w Żółtnicy mieści się w budynku zbudowanym w 1931 roku. Obwód szkoły: Buczek, Drawień, Gołębiewo, Omulna, Siedlice, Sierszeniska, Wągradno, Wojnowo, Żółtnica.

Dnia 28 kwietnia 2021 r. Rada Gminy Szczecinek podjęła uchwałę Nr XXXII/438/2021 w sprawie likwidacji Szkoły Podstawowej w Gwdzie Wielkiej. Od 2021 r. gmina Szczecinek jest organem rejestrowym dla publicznej szkoły niesamorządowej w Gwdzie Wielkiej, która jest prowadzona przez Stowarzyszenie "Szkoła z pasją".

W tabeli nr 30 przedstawiono liczbę uczniów w szkołach w latach 2010-21. Z analizy danych wynika, że liczba uczniów w ciągu tego okresu spadła o połowę.

Tabela 30 Liczba uczniów w placówkach edukacyjnych na terenie gminy w latach 2010-2021

Lata	Liczba uczniów									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2019	2020	2021
Szkoły podstawowe	560	545	503	493	484	474	417	487	451	432

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

Gimnazja	311	283	272	248	222	213	203	-	-	-
Razem	871	828	775	741	706	687	620	487	451	432

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Raport o stanie gminy w roku 2021*

W gminie brak jest szkół takich jak licea, technika czy szkoły zawodowe. Uczniowie korzystają z placówek zlokalizowanych w pobliskich miastach, czyli przede wszystkim w mieście Szczecinek.

Analiza danych potwierdza, że na gminne placówki oświatowe przeznaczane są coraz większe fundusze. Podejmowanych jest szereg działań, mających na celu zwiększenie poziomu edukacji w poszczególnych szkołach na terenie gminy. Dotyczy to zarówno modernizacji szkół i oddziałów, dofinansowania programów dla rozwoju nauczycieli, jak i pomocy dla uczniów na wszystkich szczeblach edukacji.

5.4 Ochrona zdrowia

Świadczone na terenie Gminy usługi z zakresu opieki zdrowotnej zaspokajają potrzeby mieszkańców wyłącznie w zakresie opieki podstawowej. Na terenie Gminy działa Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Ośrodków Zdrowia Gminy Szczecinek Ośrodek Wierzchowo. W ośrodkach oferowana jest opieka z zakresu medycyny rodzinnej, poradnia ogólna z gabinetem zabiegowym i punktem EKG oraz gabinet zabiegowy i poradnia stomatologiczna

W Wierzchowie zlokalizowany jest punkt apteczny.

Najbliższy szpital oraz stacja pogotowia ratunkowego znajdują się w Szczecinku. Tam też mieszkańcy Gminy mogą uzyskać dostęp do szerszego zakresu usług medycznych.

5.5 Opieka społeczna

W zakresie stacjonarnej pomocy społecznej na terenie Gminy działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który realizuje zadania zlecone, zadania własne gminy i zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie pomocy społecznej, dodatków mieszkaniowych i energetycznych, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, karty dużej rodziny, pomocy materialnej o charakterze socjalnym, świadczeń wychowawczych oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Tabela 31 zawiera informację o liczba osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tabela 31 Liczba osób korzystająca z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w wybranych latach.

Lata	2014	2015	2016	2019	2020	2021
Liczba dzieci i młodzieży zamieszkujących na terenie gminy Szczecinek w wieku 0-17	1996	1934	1882	1750	1790	1751
Liczba dzieci objętych pomocą społeczną	-	-	-	292	218	131
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego 500 +	-	-	775	973	1000	951
Liczba dzieci/młodzieży z terenu gminy Szczecinek umieszczonych w pieczy zastępczej	1	7	3	16	16	9
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	667	642	605	489	371	336
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	683	639	707	614	506	176
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	88	80	77	47	49	42
Liczba rodzin korzystająca z dodatku mieszkaniowego	48	53	38	16	12	13

Źródło: Raport o stanie gminy za 2021 r.

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ostatnich latach spadła (z 707 do 336 osób). W roku 2021 spadła także liczba dzieci objętych pomocą społeczną, o ponad połowę w stosunku do roku 2019.

Tabela 32 Główne przesłanki korzystania z pomocy społecznej w gminie Szczecinek w wybranych latach.

Lata	2015	2019	2020	2021
Niepełnosprawność	114	100	73	67
Bezrobocie	451	204	174	145
Długotrwała choroba	192	194	136	116
Alkoholizm	16	12	12	8
Niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego	17	12	8	5
Potrzeba ochrony macierzyństwa	-	77	54	39
Trudna sytuacja materialna	448	300	258	221
Zdarzenia losowe (pożar, uszkodzenie budynku)	-	2	2	1

Źródło: Raport o stanie gminy za 2021 r.

Jedną z głównych przesłanek przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w Gminie jest trudna sytuacja materialna, bezrobocie oraz długotrwała choroba i niepełnosprawność. Jednak w ciągu ostatnich lat następuje istotny spadek osób korzystających z pomocy społecznej. O 67% spadła ilość osób korzystających z pomocy z powodu bezrobocia a o 51% z tytułu trudnej sytuacji materialnej. Spadła także liczba osób korzystających z pomocy w wyniku niepełnosprawności i choroby alkoholowej.

W Gminie funkcjonuje także Środowiskowy Dom Samopomocy w Turowie oraz filię w Gwdzie Wielkiej. Jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, który świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych. Posiada dwa oddziały: w Turowie (budynek Szkoły Podstawowej) i w Gwdzie Wielkiej, ul Polna 21 (budynek Szkoły Podstawowej), na 40 miejsc.

W Gminie funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Ponadto realizowane są następujące programy:

- *Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2023,*
- *Gminny program wspierania rodziny na lata 2021-2023.*

Wszystkie działania prowadzone w tym zakresie na terenie Gminy, opierają się o *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018 – 2027.*

5.6 Działalność kulturalna

Działalność kulturalna na terenie Gminy opiera się głównie o Gminną Bibliotekę Publiczną w Gwdzie Wielkiej z filiami w Parsęcku, Turowie, Wierzchowie i Żółtnicy oraz świetlice wiejskie w 13 miejscowościach.

Na terenie gminy w 2021 r. funkcjonowały trzy Kluby Senior+ (we Gwdzie Wielkiej, w Wierzchowie i Turowie), których uczestnikami byli mieszkańcy z terenu gminy Szczecinek, którzy ukończyli 60 rok życia i byli nieaktywni zawodowo.

W Gminie w 2022 r. odbyły się następujące przedsięwzięcia o charakterze kulturalno-integracyjnym, takie jak:

- VI Turniej futbolu stołowego, organizowany przez Stowarzyszenie Klub Sportowy Wilcze Laski,
- Turniej dzikich drużyn i turniej futbolu organizowany przez Sołectwo Wilcze Laski,
- Turniej tenisa stołowego o IX memoriał im. Bronisława Pilcha i V memoriał Dariusza Żelaznego, organizowany przez Szkołę Podstawową w Żółtnicy,

- IV Wierzchowski memoriał im. Karola Zacharczyka, organizowany przez Stowarzyszenie Miłośników Jeziora Wierzchowo,
- XII Złot Samolotów Ultralekkich organizowany przez Zachodniopomorskie Stowarzyszenie Lotnicze,
- Ludowy Przegląd Kolęd, organizowany przez zespół „Swojacy” z Sitna,
- Szczecineckie Spotkania z Folklorem, organizowany przez zespół „Swojacy” z Sitna,
- II Konwój Świętego Mikołaja,
- Piknik strażacki,
- Festyn rybny,
- Dożynki gminne,
- Kiermasz bożonarodzeniowy.

Na terenie Gminy w roku 2021 istniały następujące organizacje pozarządowe:

- Stowarzyszenie Aktywnych Wierzchowo,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Kusowa,
- Fundacja Nasz Drawień,
- Fundacja Pałac von Bonin w Wilczych Laskach,
- Stowarzyszenie Kobiet Wilcze Laski,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło Terenowe Turowo,
- Stowarzyszenie Turowianki,
- Stowarzyszenie Nasza Gmina z Dalęcina
- Stowarzyszenie Partnerstwo Gwdy z Gwdy Małej,
- Stowarzyszenie Lipowy Dwór z Lipnicy,
- Stowarzyszenie „Szwadron Kawalerii Ziemi Szczecineckiej”,
- Stowarzyszenie „Przyjaźń bez granic” z Jelenina,
- Stowarzyszenie „Cezar” z Gwdy Wielkiej,
- Stowarzyszenie „Droga Turowo”,
- Stowarzyszenie „Razem dla Szkoły” z Parsęcka,
- Stowarzyszenie „Szkoła z Pasją” z Gwdy Wielkiej,
- Stowarzyszenie Stanica Harcerska Drężno,
- Stowarzyszenie „Just Team” z Turowa,
- OSP Gwda Wielka,
- OSP Drężno,
- OSP Parsęcko,
- OSP Wierzchowo,
- OSP Żółtnica.

5.7 Turystyka, sport i rekreacja

Przez Gminę przebiegają następujące szlaki turystyczne:

- szlaki wodne:
 - „Pętlę Szczecinecka” – 61 km, wyjątkowo malowniczy i urozmaicony szlak, wiodący 3 rzekami przez 9 jezior: jez. Trzesiecko - rzeka Niezdobna - jez. Wielimie - rz. Gwda - rz. Dołga - jez. Dołgie - jez. Młyńskie - jez. Dębno - jez. Łąkie - jez. Studnica - jez. Wierzchowo - rz. Gwda - jez. Smoleńsko - jez. Wielimie - rz. Niezdobna - jez. Trzesiecko.
 - Rzeka Gwda – łączna długość szlaku wynosi 140 km (w granicach powiatu szczecineckiego 50 km). Trasa rozpoczyna się u ujścia rzeki Gwdy z jeziora Wierzchowa a kończy u ujścia rzeki Gwdy do Noteci.
 - Rzeka Nizica – 10 km przebieg szlaku: jez. Trzesiecko - rzeka Nizica - jezioro Radacz - rzeka Nizica - jezioro Trzesiecko
 - Rzeka Płynica – 11 km, pełen niespodzianek szlak wodny, który zaczyna się przepięknym ciągiem 3 długich rynnowych jezior: Rymierowo, Przeleg, i Kniewo w miejscowości Dziki.

- szlaki rowerowe: na terenie Gminy istnieje 13 szlaków rowerowych. Najciekawsze z nich to m.in.:
 - Szczecineckie Jeziora – 65,1 km, szlak przebiega przez wyjątkowo zróżnicowany teren, pośród pól i lasów nad brzegami 14 jezior dwukrotnie przecinając nurt rzeki Gwdy,
 - Dolina Parsęty – 51,1 km, szlak podąża skrajem polodowcowej doliny rzeki Parsęty, w jej głównym odcinku. Klonowe i lipowe aleje prowadzą obok zespołów pałacowo-parkowych w Chwalimkach i Juchowie. Pomiędzy Kądzinią a Kucharowem szlak biegnie przez dominujące nad okolicą pasmo moreny czołowej,
 - Zaczarowane Pejzaże – 51,7 km, szlak prowadzi przez malowniczy obszar rozległej, lekko pofalowanej moreny dennej w postaci równin sandrowych. Na trasie szlaku liczne zabytkowe kościoły, pałace i parki krajobrazowe oraz zabudowania wiejskie o konstrukcji szkieletowej,
 - Nizica – 42,2 km, szlak przebiega nad brzegami 5 jezior: Trzesiecko, Sarcze - Świdno, Jeleń, Ciemino, Łaczo. Prowadzi przez kompleksy leśne, skrajem dwóch rezerwatów przyrody: "Dęby Wilczkowskie" i "Bagno Ciemino". Dwukrotnie przecina nurt rzeczki Nizicy, odprowadzającej wody z jeziora Ciemino poprzez jezioro Radacz do jeziora Trzesiecko.
- szlaki piesze:
 - Szlak Wzniesień Moreny Czołowej – najdłuższa trasa piesza w gminie o długości 161 km, szlak biegnie przez najciekawsze tereny Pojezierza Drawskiego: Złocieniec - Cieszyno - Siemczyno - Czaplinek - Sikory - Pile - Ciemino - Dziki - Szczecinek - Gwda Wielka - Dołgie - Jeziornik - Biały Bór - Sępólno Wielkie – Żydowo.
- szlak konny „Pojezierza Drawskiego” – długość na terenie gminy 24,90 km (Dziki – Raciborki – Czarnobór – Gwda Wielka); Jest to 200-kilometrowy szlak konny przebiegający przez północną część Drawskiego Parku Krajobrazowego.

Zgodnie z „Koncepcją sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego” opracowaną przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego, przez gminę Szczecinek przebiegają dwie trasy:

- trasa „Pojezierna”,
- trasa „Wału Pomorskiego”.

W m. Wilcze Laski znajduje się lądowisko całoroczne, o nawierzchni sztucznej asfaltowej, przeznaczone dla statków powietrznych o całkowitej masie startowej do 5700 kg. Lądowisko położone jest na terenie równinnym otoczonym polami uprawnymi, w części południowej również lasami. Długość drogi startowej wynosi 1300 m, szerokość 30 m.

Bazę noclegową na terenie Gminy w 2021 r. tworzyły następujące gospodarstwa agroturystyczne:

- Folwark Sitno (14 miejsc noclegowych),
- Agroturystyka ALEX – Spore (20 miejsc noclegowych),
- Ośrodek Agroturystyczny „Panderossa” – Gwda Wielka (40 miejsc noclegowych),
- Hotel-ik „Izabella” Agroturystyka – Marcelin (16 miejsc noclegowych),
- Agroturystyka – Gwda Wielka (11 miejsc noclegowych),
- Gospodarstwo Agroturystyczne „Dolinka” Krągłe (11 miejsc noclegowych),
- Gospodarstwo Agroturystyczne „Pustkowie z zasięgiem” – Drężno (10 miejsc noclegowych),
- Agroturystyka „Wilcze Laski” (20 miejsc noclegowych),
- Agroturystyka „Leoś” nad jez. Spore (pokoje 2,3,4 i 5 osobowe),
- Agroturystyka „Lipowy Dwór” w Lipnicy (6 miejsc noclegowych).

Poza obiektami agroturystycznymi, w gminie zlokalizowane były także ośrodki wypoczynkowe oraz miejsca biwakowe:

- Ośrodek wypoczynkowy „Orawka” w m. Orawka (80 miejsc noclegowych),
 - Stanica Harcerska w Drężnie (60 miejsc noclegowych),
 - Zajazd u Sokolnika (6 miejsc noclegowych),
 - Rykowisko Spore (6 domków o powierzchni 30 m²),
 - pole biwakowe nad jeziorem Wierzchowo w miejscowości Orawka,
 - pole biwakowe nad jeziorem Białe „Sokolnik”,
 - pole biwakowe nad jeziorem Wielimie w miejscowości Gwda Wielka.
- Ośrodki wypoczynkowe zlokalizowane na terenie gminy dysponowały w 2021 r. 182 miejscami noclegowymi.

Obiekty sportowo-rekreacyjne na terenie Gminy obejmują kompleksy sportowe „Orlik” w Turowie i Wierzchowie.

Na terenie Gminy działają następujące kluby sportowe:

- Gminny Klub Sportowy GROM Turowo,
- Ludowy Zespół Sportowy "MECHANIK" Turowo,
- Klub Sportowy Gwda Wielka,
- Uczniowski Klub Sportowy Gwda Wielka,
- Ludowy Klub Sportowy „Pogoń” w Wierzchowie,
- Ludowy Zespół Sportowy "Wiarus" Żółtnica,
- Ludowy Zespół Sportowy "Sokół" Spore,
- Ludowy Zespół Sportowy „Smak Pomorski” w Wilczych Laskach,
- Zespół Sportowy Acro Dance w Omulnej.

W regionie organizowanych jest także wiele imprez sportowych dla mieszkańców i turystów.

W celu promocji walorów krajoznawczo-przyrodniczych Gminy oraz edukacji społeczeństwa postuluje się:

- stworzenie spójnej oferty turystycznej Gminy wpisującej się w istniejące i projektowane szlaki turystyczne oraz kulturowe,
- utrzymanie i wytyczenie nowych ścieżek krajoznawczo-dydaktycznych służących edukacji kulturalnej oraz przyrodniczej turystów oraz mieszkańców Gminy,
- zapewnienie dostępu do rzek i jezior w celach rekreacyjnych,
- urządzenie miejsc wypoczynkowych wraz z parkingami na obrzeżach kompleksów leśnych,
- oznakowanie i właściwe opisanie przebiegających przez teren Gminy szlaków, tras, ścieżek edukacyjnych oraz związanych z nimi obiektów:

W sąsiedztwie szlaków wskazany jest rozwój obiektów i urządzeń służących obsłudze ruchu turystycznego w postaci: miejsc odpoczynku, toalet, gastronomii i zakwaterowania turystycznego. Na przebiegu szlaków pieszych, rowerowych należy wprowadzić rozwiązania zapewniające bezpieczne poruszanie się pieszym i rowerzystom: budowa chodników, dróg rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych lub poboczy w drogach, na odcinkach przebiegających przez tereny zurbanizowane oraz obszarach przewidzianych do urbanizacji.

5.8 Potrzeby i możliwości rozwojowe Gminy. Główne problemy i zagrożenia w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej

Główne możliwości rozwojowe gminy Szczecinek opierają się przede wszystkim na walorach przyrodniczo-krajobrazowych oraz turystycznych. Aktualnie przyrodniczo-kulturowe walory Gminy wykorzystywane są w nieznacznym stopniu, zauważalny jest deficyt urządzeń i obiektów służących rozwojowi funkcji turystycznej, za nie wystarczającą należy uznać bazę sportowo-rekreacyjną. Ustanowione formy ochrony przyrody na terenie Gminy wprowadzają jednak szereg ograniczeń w zakresie zagospodarowania terenów cennych przyrodniczo,

zwłaszcza w sąsiedztwie linii brzegów jezior. Należy dążyć do promocji walorów przyrodniczych regionu oraz rozwoju bazy turystyczno-rekreacyjnej.

Następnym zadaniem gminy jest dążenie do zwiększenia zamożności mieszkańców, poprzez tworzenie sprzyjającego klimatu inwestycyjnego, zgodnie z misją Gminy Szczecinek, zawartą w *Strategii Rozwoju Gminy Szczecinek na lata 2015-2025*. W Gminie funkcjonuje duża liczba przedsiębiorstw, jednak ich największą część stanowią mikro podmioty gospodarcze. W znacznej mierze powoduje to ograniczenia dla lokalnego rynku pracy i nie daje możliwości rozwoju. W związku z tym, działaniem priorytetowym powinno być tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju sektora dużych i średnich firm.

Inkubator Przemysłowy, który powstanie w miejscowości Turowo, będzie sprzyjał poprawie jakości rynku pracy. Zwiększy dostępność i różnorodność ofert pracy, co spowoduje wzrost stopy życiowej mieszkańców Gminy.

Obecnie otwiera się nowa szansa dla Gminy Szczecinek w zakresie rozwoju, opartego o produkcję energii ze źródeł odnawialnych, produkcję wodoru i innych gazów.

Główne problemy społeczno-gospodarcze Gminy to:

- niedostateczna jakość infrastruktury drogowej,
- brak publicznego transportu zbiorowego,
- niski poziom opieki zdrowotnej.

Aby poprawić jakość infrastruktury drogowej, Gmina w miarę możliwości modernizuje i rozbudowuje sieci dróg gminnych, buduje chodniki, pobocza oraz pozostałą infrastrukturę towarzyszącą. Prowadzi działania na rzecz zwiększenia jakości dróg powiatowych i wojewódzkich na terenie gminy oraz zwiększenia długości ścieżek rowerowych.

Rozwój publicznego transportu zbiorowego Gmina realizuje poprzez dążenie do:

- wyznaczenia sieci połączeń o charakterze użyteczności publicznej,
- dostosowania liczby i jakości usług transportu zbiorowego do oczekiwań pasażerów,
- rozwoju proekologicznego transportu zbiorowego.

W celu podwyższenia poziomu opieki zdrowotnej, Gmina dąży do zwiększenia dostępności usług medycznych, wspiera inicjatywy organizacji pozarządowych w zakresie ochrony zdrowia oraz prowadzi działania związane z profilaktyką i promocją zdrowia.

6. Możliwość finansowania przez gminę wykonywania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służącej realizacji zadań własnych gminy

Budżet gminy, czyli roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i wydatków stanowi podstawę gospodarki finansowej gminy.

Suma dochodów budżetu gminy Szczecinek w 2021 roku wyniosła 54 005 795,94 złotych, co daje 5900 złotych na jednego mieszkańca. Dochody Gminy wzrosły w stosunku do poprzedniego roku o 4,8%. Dochody własne w 2021 r. wyniosły 23 042 240,84 i stanowiły ok. 43% ogółu budżetu gminy. Dominujący udział w 2021 r. w dochodach własnych Gminy stanowił podatek od nieruchomości, podatek rolny i leśny oraz dochody z podatku od środków transportowych i inne - 26,5%, dochody z majątku Gminy - 25,9%, następnie udział w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych - 24,5%.

Suma wydatków budżetu gminy Szczecinek w 2021 roku wyniosła 56 429 581,90 złotych, co daje 6200 złotych na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 26,7% w porównaniu do roku 2020. Największą część budżetu gminy Szczecinek stanowiły wydatki na oświatę i wychowanie - 21,8%, na działalność usługową - 8,9%, na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska - 8,9%. Wydatki inwestycyjne stanowiły 9,6% wydatków ogółem.

Tabela 33 Struktura wydatków ogółem budżetu Gminy Szczecinek w roku 2021 wg działów.

DZIAŁ	WYDATKI	2021 r.
		zł.
010	ROLNICTWO I ŁOWIECTWO	1 490 487,85
400	WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNA, GAZ I WODĘ	293 416,93
600	TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	2 272 564,92
630	TURYSTYKA	307 973,69
700	GOSPODARKA MIESZKANIOWA	3 294 669,37
710	DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	5 012 695,79
750	ADMINISTRACJA PUBLICZNA	4 940 703,46
751	URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA	1 870,00
754	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	455 645,65
757	OBSŁUGA DŁUGU PUBLICZNEGO	88 997,74
758	RÓŻNE ROZLICZENIA	2 588,06
801	OŚWIATA I WYCHOWANIE	12 328 841,23
851	OCHRONA ZDROWIA	135 733,06
852	POMOC SPOŁECZNA	4 315 510,55
853	POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	159 926,60
854	EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	330 032,68
855	RODZINA	14 274 158,27
900	GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	5 005 776,47
921	KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	1 481 811,00
926	KULTURA FIZYCZNA	236 178,58
WYDATKI OGÓŁEM		56 429 581,90

źródło: opracowanie własne na podstawie informacji o wykonaniu budżetu gminy Szczecinek za 2021 r.

Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem stanowił 23,28 %. W budżecie Gminy wydatki na transport i łączność w 2021 r. osiągnęły ponad 13,8 % wydatków majątkowych gminy. Środki te gmina przeznaczała na przebudowy i remonty dróg gminnych i chodników. Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w 2021 r. osiągnęły ponad 10,4 % wydatków majątkowych gminy. Środki te przeznaczone są na budowę oświetlenia, budowę centrum wiejskiego w miejscowości Spore oraz dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji z zakresu ochrony środowiska.

W 2021 r. Gmina utworzyła spółkę INVEST-PARK Szczecinek spółka z o.o., do której wniosła wkład w wysokości 4,699 mln zł. Jej celem jest realizacja obiektów o powierzchni ok. 3000 m², zlokalizowanych na działkach, na południe i wschód od miejscowości Turowa, po obu stronach drogi ekspresowej S11, które będą przeznaczone pod wynajem lub na sprzedaż.

Gmina Szczecinek uchwałą Nr L/506/2017 z dnia 28 grudnia 2017 r. przyjęła *Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Szczecinek na lata 2018-2029* (która podlegała zmianom). Główne przedsięwzięcia, które zostały zrealizowane w roku 2021 przedstawia tabela nr 34.

Tabela 34 Realizacja wydatków budżetowych na wieloletnie programy inwestycyjne w Gminie Szczecinek w roku 2021.

NAZWA PROGRAMU INWESTYCYJNEGO	OKRES REALIZACJI	NAKŁADY FINANSOWE PONIESIONE W 2021 r.	Stopień realizacji na dzień 12.31.2021 r.
Budowa „Centrum Wiejskiego – Mój Rynek” w miejscowości Spore	2019-2021	1 203 335,21	100%
Stworzenie infrastruktury dla aktywizacji i integracji społecznej w Starym Wierzchowie	2019-2021	518 632,99	100%
Rozwój infrastruktury kajakowej na terenie Dorzecza Parsęty	2018-2021	307 973,69	100%
Budowa kanalizacji sanitarnej przesyłowej i sieci wodociągowej przesyłowej na trasie Wierzchowo - Stare Wierzchowo, kanalizacji grawitacyjnej w m. Spore oraz kanalizacji sanitarnej w m. miejscowościach Drężno i Stare Wierzchowo z przesyłem do miejscowości Spore	2011-2024	0,00	0,89%
Przebudowa drogi gminnej w m. Wilcze Łaski	2018-2023	0,00	100,00%
Przebudowa drogi gminnej wewnętrznej – działka nr 198 w obrębie i miejscowości Wojnowo	2018-2021	357 643,80	100,00%
Budowa obiektu użyteczności publicznej w miejscowości Parsęcko	2014-2022	2 000,00	2,35%
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Parsęcko	2020-2021	999 046,47	100,00%
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Marcelin	2021-2022	29 579,99	0,98%
Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Omulna	2020-2022	256 127,03	29,03%
Rozbudowa z przebudową budynku biurowego polegająca na budowie windy zewnętrznej	2020-2021	241 927,68	100,00%
Modernizacja sieci wodociągowej w m. Wierzchowo	2014-2021	20 000,00	100,00%
Budowa zaplecza boiska sportowego w m. Trzcinnio	2021-2022	11 833,00	4,52%
Adaptacja budynku hydroforni na świetlicę wiejską w m. Marcelin	2018-2022	13 500,00	23,27%
RAZEM		3 961 599,86	

źródło: opracowanie własne na podstawie informacji o wykonaniu budżetu gminy Szczecinek za 2021 r.

W wieloletniej prognozie finansowej na lata 2018-2029 zostały zaplanowane do zaciągnięcia kredyty i pożyczki na pokrycie deficytu budżetowego. Prognozowana kwota długu przyjęta przez Radę Gminy Szczecinek na lata 2018-2029, zakłada w tym okresie całkowitą spłatę zadłużenia z tytułu zaciągniętych zobowiązań. W całym okresie objętym prognozą, łączna kwota przypadających do spłaty w danym roku budżetowym zobowiązań, z tytułu zaciągniętego długu wraz z należnymi odsetkami, nie przekroczy maksymalnego indywidualnego limitu spłaty zobowiązań. Biorąc powyższe pod uwagę, prognozowane przez Gminę obciążenie budżetu spłatą długu publicznego w latach 2018-2029 należy uznać za dopuszczalne, przy założeniu realizacji dochodów oraz utrzymaniu poziomu wydatków przyjętych w wieloletniej prognozie finansowej.

Podsumowując należy stwierdzić, że gmina Szczecinek, w miarę możliwości realizuje przedsięwzięcia w zakresie podnoszenia jakości i dostępności urządzeń infrastruktury technicznej i społecznej na terenach obecnie zainwestowanych oraz przeznaczonych pod zabudowę w obowiązującym planie miejscowym.

7. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

W związku z tym, iż gmina Szczecinek posiada obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące cały obszar gminy, przyjęto, że zapotrzebowanie na nową zabudowę wynika bezpośrednio z jego ustaleń oraz

z uwzględnienia wniosków mieszkańców a także realizacji strategii rozwoju gminy Szczecinek w zakresie wyznaczenia nowych terenów produkcyjno-usługowych.

Miejscowy plan zagospodarowania gminy Szczecinek uchwalony został w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1994 r. Nr 89 poz. 415 ze zm.), ustalenia planu nie musiały być spójne z kierunkami wyznaczonymi w studium. Studium ma na celu doprowadzenie do zgodności z ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Dla potrzeb sporządzenia bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, dokonano obliczeń w następujących grupach zabudowy: mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowej wielorodzinnej, zagrodowej, rekreacji indywidualnej, usługowej (w tym: tereny zabudowy usług nieuciążliwych, użyteczności publicznej, usług oświaty, usług sportu i rekreacji, usług turystyki) i produkcyjnej. Chłonność terenów została przedstawiona jako maksymalna powierzchnia użytkowa zabudowy danej funkcji na terenie gminy. Dodatkowo dla zabudowy mieszkaniowej obliczono również chłonność w postaci maksymalnej liczby mieszkańców.

Tabela 35 Powierzchnia terenów przeznaczonych pod zabudowę w poszczególnych funkcjach.

	MN – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	RM –zabudowa zagrodowa	MW – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	ML- zabudowa rekreacji indywidualnej	U – zabudowa usługowa	P- zabudowa produkcyjna
Powierzchnia terenów przeznaczona pod zabudowę w poszczególnych funkcjach wynikająca z ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek (ha).	721,16	230,07	17,23	185,84	796,46	296,46
Powierzchnia „nowych” terenów przeznaczona pod zabudowę w poszczególnych funkcjach w zwartych strukturach przestrzennych (ha).	142,5	103,28	0	35,55	19,62	574,99
suma	863,66	333,35	17,23	221,39	816,08	871,45

źródło: opracowanie własne

Powyższe powierzchnie przeznaczone pod zabudowę w poszczególnych funkcjach pomniejsza się o 20%, zapewniając rezerwę terenu pod rozwój infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, a także stref ochronnych wynikających z ustaleń planu bądź przepisów odrębnych.

Bilans terenów mieszkaniowych

W celu obliczenia chłonności terenów mieszkaniowych następnie kolejno ustala się:

- docelową przeciętną powierzchnię działki w danym standardzie zabudowy – na podstawie zapisów obowiązującego planu miejscowego i obserwacji istniejącego zagospodarowania skorygowanej tak, by odpowiadały obecnym trendom na rynku inwestycyjnym. Po przeanalizowaniu powyższych przyjęto standard 1800 m² dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i 10 000 m² dla zabudowy zagrodowej;
- docelową przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania – z danych Banku Danych Lokalnych GUS wynika, że średnia powierzchnia użytkowa wszystkich mieszkań w gminie wynosi 82,5 m², natomiast dla mieszkań oddanych do użytku w 2021 r. wartość ta wynosiła 153,8 m². Można więc wyciągnąć wniosek, iż poziom życia mieszkańców, na który bezpośrednio wpływają warunki mieszkaniowe, zwiększa się.

W związku z tym do obliczeń przyjęto powierzchnię 155 m² i 2,5 osoby w mieszkaniu.

Dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, przyjęto powierzchnię jednego mieszkania na poziomie 80 m² i 2,5 osoby w mieszkaniu.

Wynik analizy terenów przeznaczonych pod zabudowę stanowi maksymalna liczba działek o odpowiednich parametrach, jaka może zostać w sposób samodzielny zagospodarowana, a co za tym idzie maksymalna chłonność terenu w powierzchni użytkowej zabudowy oraz w liczbie mieszkańców.

Tabela 36 Bilans terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej.

Przeznaczenie terenu	Powierzchnia terenu (ha)	Powierzchnia terenu pomniejszona o 20% (ha)	Docelowa przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania (m ²)	Docelowa przeciętna powierzchnia działki w standardzie zabudowy (m ²)	Maksymalna liczba działek	Maksymalna chłonność – powierzchnia użytkowa (m ²)	Maksymalna chłonność – liczba mieszkańców
MN	863,66	690,93	155	1800	3839	575 850	9 288
RM	333,35	266,68	155	10000	267	41 385	668

źródło: opracowanie własne

Tabela 37 Bilans terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Przeznaczenie terenu	Powierzchnia terenu (ha)	Powierzchnia terenu pomniejszona o 25% (ha)	Maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy	Dopuszczalna liczba kondygnacji	Powierzchnia zabudowy (m ²)	Maksymalna chłonność – powierzchnia użytkowa (m ²)	Maksymalna chłonność – liczba mieszkańców
MW	17,23	12,93	15%	2	19 395	38 790	1 218

źródło: opracowanie własne

Obliczenia chłonności położonych na terenie gminy Szczecinek obszarów, wykazały, że gmina dysponuje ponad 863 ha powierzchni terenu z możliwością lokalizowania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, ok. 333 ha z możliwością zabudowy zagrodowej, oraz 17,23 ha dla zabudowy wielorodzinnej.

Maksymalna chłonność zabudowy mieszkaniowej wszystkich typów wynosi 656 025 m² powierzchni użytkowej na 11174 mieszkańców (liczba mieszkańców gminy na koniec 2021 r. wynosiła 8894 osób).

Nadwyżka powierzchni terenów wyznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz nowych terenów o funkcji mieszkaniowej w studium, jest dopuszczalna przy zastosowaniu przepisu art. 10 ust. 7 pkt 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U z 2022 r. poz 503 ze zm.), który stanowi, że możliwe jest zwiększenie zapotrzebowania w stosunku do wyników analizy chłonności o nie więcej niż 30%.

Bilans terenów produkcyjnych i usługowych

Na potrzeby sporządzenia poniższego bilansu założono, iż powierzchnia użytkowa stanowi 75% powierzchni całkowitej budynku, gdyż nie wlicza się do niej m.in. garażów, strychów, balkonów, tarasów, pomieszczeń gospodarczych oraz niższych partii poddasza

Tabela 38 Bilans terenów zabudowy usługowej i produkcyjnej

Przeznaczenie terenu	Powierzchnia terenu (ha)	Powierzchnia terenu pomniejszona o 20% (ha)	Przeciętny wskaźnik powierzchni zabudowy	Powierzchnia całkowita zabudowy (m ²)	Maksymalna chłonność – powierzchnia użytkowa (m ²)
U	816,08	652,86	0,4	2 611 440	1 958 580
P	871,45	697,16	0,5	3 485 800	2 614 350

źródło: opracowanie własne

Wartość przeciętnego wskaźnika powierzchni zabudowy dla terenów zabudowy usługowej na poziomie 0,4 założono na podstawie analizy istniejącego zagospodarowania działek o takim przeznaczeniu oraz tendencji rynkowych, które charakteryzują się przewagą inwestycji wolnostojących z dużym udziałem powierzchni parkingowej.

Wskaźnik powierzchni zabudowy dla terenów produkcyjnych wynosi 0,6, jednak z uwagi na wskazania do stosowania zieleni izolacyjnej, mającej chronić tereny przyległe przed możliwym negatywnym wpływem działalności produkcyjnej, docelowy wskaźnik został obniżony i określony na poziomie 0,5.

8. Stan prawny gruntów

Właścicielem większości gruntów w Gminie jest Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, w których posiadaniu są lasy, grunty rolne i grunty pod wodami. Osoby fizyczne są właścicielami ponad 16 tys. ha. Pozostałe grunty stanowią własność: Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, Skarbu Państwa pokryte wodami powierzchniowymi, spółek prawa handlowego, gmin i związków międzygminnych, a także innych podmiotów. Struktura własności gruntów w gminie Szczecinek na dzień 31.12.2022 r. została przedstawiona w tabeli nr 39.

Tabela 39 Struktura własności gruntów w gminie Szczecinek na dzień 31.12.2022 r.

Właściciel gruntów	Powierzchnia w ha
Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa	28 452
Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe	18 112
Skarbu Państwa pokryte wodami powierzchniowymi	4 047
Gmin i związków międzygminnych	1 261
Osób fizycznych	16 584
Spółdzielni	0
Kościółów i związków wyznaniowych	137
Powiatów	208
Województw	22
Spółek prawa handlowego	2 107
Partii politycznych i stowarzyszeń	7
Pozostałe grunty	1 111

Rada Gminy Szczecinek Uchwałą Nr IV/28/2018 z dnia 20 grudnia 2018 r. przyjęła wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Szczecinek w latach 2019 – 2023. Gminny zasób nieruchomości tworzą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Zasób nieruchomości umożliwia skuteczną realizację polityki przestrzennej i inwestycyjnej Gminy.

Na koniec 2021 r. Gmina posiadała 1275,9118 ha gruntów, które przeznaczone były na:

- grunty rolne - 482 ha,
- tereny zabudowane i zurbanizowane - 59 ha,
- drogi - 454 ha,
- place i tereny zielone (parki) oraz boiska - 67 ha,
- lasy - 33,2 ha,
- cmentarze komunalne - 18,2 ha.

9. Obiekty i tereny podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych

Tereny zamknięte

W granicach Gminy znajdują się tereny zamknięte ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa w związku z przebiegiem linii kolejowych i obejmują następujące działki:

- obręb Dałęcino działka nr ewid.266/5,
- obręb Jelenino działka nr ewid.363/3,
- obręb Sitno działki nr ewid.2, 11,16,87,
- obręb Turowo działki nr ewid.1, 17/8, 482/8,
- obręb Marcelin działka nr ewid.232/2,
- obręb Gwda Wielka działka nr ewid.142/1,
- obręb Gwda Mała działki nr ewid.1, 244/13,
- obręb Żółtnica działki nr ewid.1, 659, 662/5, 705, 708,
- obręb Wilcze Łaski działka nr ewid.317.

Pozostałe obiekty i tereny podlegające ochronie

Ochroną na terenie Gminy objęte są:

- obiekty wpisane do rejestru zabytków (tab.10) - na mocy przepisów odrębnych, z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- rezerваты, obszar chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne, pomniki przyrody (opisane w rozdz. 3.12) – na mocy przepisów odrębnych, z zakresu ochrony przyrody,
- grunty rolne i leśne – na mocy przepisów odrębnych, z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych,
- tereny i obszary górnicze – na mocy przepisów odrębnych, z zakresu prawa geologicznego i górniczego,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią – na mocy przepisów odrębnych, z zakresu prawa wodnego.

10. Stan systemu komunikacyjnego

10.1. Elementy systemu komunikacyjnego

Sieć komunikacyjna zapewniająca ponadlokalne połączenia w gminie Szczecinek jest bardzo dobrze rozwinięta. Przebiegają tędy:

- linie kolejowe:
 - nr 404 relacji Poznań - Kołobrzeg,
 - nr 210 Chojnice - Runowo Pomorskie,
 - nr 405 Piła - Ustka,
- drogi krajowe:

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

- nr 11, relacji Kołobrzeg - Bytom, przebiegająca przez środek Gminy, zaliczana do klasy technicznej GP,
- nr 11, relacji Kołobrzeg - Bytom, zaliczana do klasy technicznej S,
- nr 20, relacji Stargard - Gdynia, zaliczana do klasy technicznej G,
- drogi wojewódzkie:
 - DW172, relacji Połczyn-Zdrój - Szczecinek, zaliczana do klasy technicznej G, o długości 4,02 km,
 - DW201, relacji Czarne - Szczecinek zaliczana do klasy technicznej G, o długości 5,7 km,
- drogi powiatowe (tabela nr 40),
- drogi gminne (tabela nr 41).

Tabela 40 Wykaz dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy Szczecinek

Nr drogi	Przebieg drogi	Długość w km
0352Z	(Czechy) gr.gm. – Krągłe – do dr. 1266Z (Wierzchowo)	6,55
1263Z	Godzisław – Sławno – dr. 17624	8,504
1266Z	Wierzchowo – Kusowo - Silnowo	4,59
1267Z	Brzeźno – Spore	6,77
1268Z	Kusowo – Dałęcino	8,148
1269Z	(Przeradz) granica gm. – dr. 1268Z – dr. kraj. 11 – dr.1274Z – Spore	9,867
1270Z	Parsęcko – Dałęcino – dr. woj. 172	6,58
1260Z	(Radomyśl) – granica gm. Szczecinek – Parsęcko – dr. woj. 172	6,071
1271Z	Dr. kraj. 11 – Grąbczyn – dr. 0431Z	5,46
0431Z	(Porost)granica powiatu – Drężno – granica gm. Szczecinek	9,015
1272Z	Dr. kraj. 11 – St. Wierzchowo – Drężno – granica gminy Szczecinek	7,75
1273Z	St. Wierzchowo – Spore – Gwda Wielka dr. kraj. 20	15,879
1274Z	Spore – Trzcinnno – Gałowo – Szczecinek granica adm. miasta Szczecinek	8,079
1284Z	(Kucharowo) – Mosina – Szczecinek granica adm. miasta Szczecinek	7
1286Z	Mosina – Jelenino	4,902
1291Z	Sitno – Dziki	3,733
1292Z	Turowo – Dziki	3,836
1293Z	Turowo – Wilcze Laski – granica powiatu	7,78
1294Z	Buczek – Żółtnica – Drawień – Wojnowo – granica powiatu	10,173
1295Z	od dr. kraj. 11 – Miękowo	0,95
1296Z	Gwda Wielka – Żółtnica – Omulna – dr. kraj. 11	12,704
1297Z	od dr. kraj. Nr 20 –Szczecinek granica adm. miasta Szczecinek	1,2
Razem		155,541

Komunikacja wewnętrzna Gminy funkcjonuje w oparciu o istniejącą sieć dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i dróg gminnych. Przebieg dróg, zaliczonych do kategorii dróg gminnych, określony został w uchwałach Rady Gminy Szczecinek. Drogi zaliczane do kategorii dróg publicznych, powinny spełniać wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie, zwłaszcza w zakresie skrzyżowań z drogami krajowymi.

Łączna długość dróg gminnych wynosi ponad 80 km. Drogi gminne na terenie Gminy zaliczane są do klasy technicznej L i D. Układ dróg Gminy, uzupełniają drogi wewnętrzne pełniące funkcję dojazdową do istniejącej i rozwijającej się zabudowy oraz drogi stanowiące dojazd do pól uprawnych.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

Tabela 41 Drogi będące własnością gminy Szczecinek na dzień 31.12.2022 r.

Lp.	Nr drogi	Nazwa i przebieg drogi	Nr działek	Obręb ewidencyjny
1	350007Z	Krağle - Sławno	251, 250, 252, 306/2	Krağle
2	357001Z	Krağle - Sławęcice	127, 128/1, 103	Krağle
			35/2, 9/5, 110/1, 625/2, 56/2	Wierzchowo
3	357002Z	Pietrzykowo - Krağle (do skrzyżowania Krağle - Sławno)	11/3, 584/1, 111/2, 12/3, 642	Wierzchowo
4	357003Z	Grąbczyn - Grąbczyński Młyn	85	Grąbczyn
5	357004Z	Orawka - Stare Wierzchowo	283/1, 172/9	Stare Wierzchowo
			132/3, 217	Dreźno
6	357005Z	Stare Wierzchowo - Stępień	298/1, 174	Stare Wierzchowo
7	357006Z	Sławno - Kusowo (od granicy gminy)	145/1	Kusowo
8	357007Z	Trzebiechowo - Myślęcino - Świętno	29	Trzebiechowo
			142, 141	Brzeźno
9	357008Z	Trzebiechowo - Brzeźno	18	Kusowo
			40/1, 22/85, 22/16	Trzebiechowo
10	357009Z	Kusowo - Przeradz (granica gminy)	168	Kusowo
11	357010Z	Od drogi powiatowej nr 1268Z - Brodźce - Dałęcino	83, 81/1	Dałęcino
12	357011Z	Dębno - Dałęcino	55	Dałęcino
13	357012Z	Przeradz - Dałęcino	129/2, 127, 86	Dałęcino
14	357013Z	Od drogi powiatowej nr 1260Z - Przeradz (granica gminy)	559, 56/3	Parsęcisko
15	357014Z	Od drogi powiatowej nr 1260Z - Dałęcino	552, 578, 575, 576,	Parsęcisko
			274	Dałęcino
16	357015Z	Granica gminy - Stacja Kolejowa Dałęcino	721/1, 721/2, 751, 750	Parsęcisko
17	357016Z	Parsęcisko - Granica gminy	525	Parsęcisko
18	357017Z	Jelenino - Kucharowo (do Zamęcica)	322/3	Jelenino
19	357018Z	Sitno - kolonia Sitno	66, 171, 11/15, 169	Sitno
20	357019Z	Od drogi powiatowej nr 1268Z - Jelenino - Dziki	341/2	Jelenino

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZECINEK

			20	Sitno
			79/2	Dziki
21	357020Z	Jelonek - Dziki	79/2, 78	Dziki
22	357021Z	Turowo - Droga krajowa nr 11	347/1, 348/1	Turowo
23	357022Z	Żółtnica - Sierszeniska - Miękowo	422/2	Turowo
			679, 568	Żółtnica
24	357023Z	Gwda Wielka - Godzimierz	748/1, 312	Gwda Wielka
			227	Marcelin
25	357024Z	Żółtnica - granica gminy	559, 582/8, 582/1, 586	Żółtnica
26	357025Z	Żółtnica - Siedlice	580/2	Żółtnica
			294	Drawień
			199	Wojnowo
27	357026Z	Drawień - granica gminy	310, 3	Drawień
28		Gwda Wielka - ul. Pojezierze, krzyżuje się z drogą powiatową nr 1273Z, kończy ślepo	752/5, 814	Gwda Wielka
29		Początek drogi krzyżuje się z drogą krajową nr 20, koniec na granicy gminy Szczecinek	104/2, 226/1, 222/10, 226/2, 104/3, 232/1, 72/3, 74	Marcelin
30		przejazd kolejowy	29	obr. Szczecinek 16
31		przejazd kolejowy	432, 15/29	obręb Turowo,
32		przejazd kolejowy	304, 97/1, 309, 318	obręb Wilcze Laski,
33		przejazd kolejowy	192/2, 13/9, 197/1, 196, 195/1, 340/11, 19/9, 19/10, 19/11, 66, 171, 11/15, 169, 9	obr. Sitno,
34		przejazd kolejowy	16/5, 327, 329, 303, 323, 322/3	obr. Jelenino,
35		przejazd kolejowy	76, 87/1, 89, 90/2, 22/2	obr. Dałęcino,
36		przejazd kolejowy	718	obr. Parsęcko,
37		Skrzyżowanie z drogą powiatową 1294Z	198	obr. Wojnowo
38		DW 172 - droga gminna dz. 525 obr Parsęcko (KSM)	286/4, 285/108, 284/27	obr. Parsęcko

10.2. Komunikacja zbiorowa

Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy Szczecinek przebiegają następujące linie kolejowe:

- linia nr 404 Poznań -Szczecinek- Kołobrzeg (linia krajowa, zelektryfikowana),
- linia nr 210 Chojnice-Runowo Pomorskie (linia krajowa, nieelektryfikowana),
- linia nr 405 Piła –Ustka (linia lokalna, częściowo zelektryfikowana).

Linie obsługują zarówno transport towarowy jak i przewozy pasażerskie.

Na terenie Gminy znajdują się następujące przystanki kolejowe:

- na linii nr 404 w m. Turowo i Dałęcino,
- na linii nr 405 w m. Gwda Mała,
- na linii nr 210 w m. Jelenino, Żółtnica.

Przewoźnik, który obsługuje te linie to Przewozy Regionalne.

Komunikacja autobusowa

Na terenie Gminy Szczecinek w roku 2021 nie funkcjonowała komunikacja autobusowa.

10.3. Problemy związane z funkcjonowaniem układu komunikacyjnego

Głównym problemem związanym z funkcjonowaniem układu komunikacyjnego w gminie Szczecinek jest brak dróg rowerowych oraz niedostateczna ilość chodników lub poboczy, w ciągu dróg krajowych i wojewódzkich.

11. Stan infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

11.1. Gospodarka wodno-ściekowa

11.1.1. Zaopatrzenie w wodę

Zadania w zakresie zaopatrzenia w wodę na terenie gminy realizuje Zakład Budżetowy Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinku ul. Bugno 2.

Na terenie Gminy znajduje się czternaście stacji uzdatniania wody (w miejscowościach: Wojnowo, Omulna, Turowo, Sitno, Parsęcko, Dałęcino, Skotniki, Stare Wierzchowo, Wierzchowo, Kragłe, Kwakowo, Trzebiechowo). Łączna długość sieci wodociągowej na koniec 2021 r. wynosiła 168 067 mb. W 2021 r. z sieci korzystało 9097 mieszkańców.

Tabela 42 Gminne ujęcia wód.

Lokalizacja	Obsługiwane miejscowości	Głębokość [m]	Wydajność [m ³ /d]
Turowo	Turowo, Dziki, Miękowo	93	332
Turowo	Spotkanie, Wilcze Łaski	92	
Wierzchowo	Wierzchowo	40	350
Wierzchowo		41	
Dałęcino	Dałęcino	68	200
Gałowo	Gałowo	124,5	100
Gałowo	Trzcinnio	121,5	
Kragłe	Kragłe	77	20
Kwakowo	Kwakowo	83	220
Omulna	Omulna	130	150
Omulna	Omulna	125	
Parsęcko	Parsęcko	83	200
Sitno	Sitno	114	72
Spore	Spore	34	94
Skotniki	Skotniki	75	170
Skotniki	Skotniki	66,5	
Trzebiechowo	Trzebiechowo	57	33
Wojnowo	Wojnowo, Drawień	42	154
Stare Wierzchowo	Stare Wierzchowo, Drężno, Kazimierz (gm. Biały Bór)	33	120

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla gminy Szczecinek na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023

Część miejscowości z gminy Szczecinek zaopatrywane jest w wodę pochodzącą za Stacji Uzdatniania Wody „Bugno”, która zlokalizowana została w północnej części miasta. Obecnie eksploatowanych jest osiem studni głębinowych. Długość sieci będącej w zarządzaniu przez PWiK sp. z o.o. w Szczecinku wynosi 20 776 mb.

Średnie zużycie wody w gminie Szczecinek na jednego mieszkańca wynosi ok. 2,14 m³/miesiąc.

11.1.2. Odprowadzanie ścieków komunalnych i ich oczyszczanie

Na podstawie uchwały Nr XI/220/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego, wyznaczono aglomerację Szczecinek, z oczyszczalnią ścieków w Szczecinku, której obszar obejmuje miejscowości: Szczecinek, Dałęcino, Skotniki, Trzcino, Gałowo, Parsęcko, Dębowo, Marcellin, Godzimierz, Gwda Wielka, Gwda Mała, Mosina, Jelenino, Sitno, [Drężno](#), [Dziki](#), [Kwakowo](#), Malechowo, Miękowo, Omulna, Spore, Spotkanie, Stare Wierzchowo, Trzebiechowo, Turowo, Wierzchowo, Wilcze Laski, Żółtnica, Opoczyska i Węglewo w gminie Szczecinek i Radacz oraz Kucharowo z terenu gminy Borne Sulinowo.

Zadania w zakresie zaopatrzenia w wodę gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy realizuje Zakład Budżetowy Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinku ul. Bugno 2. Oczyszczalnia ścieków znajduje się przy ul. Rybackiej 5, Odbiornikiem ścieków oczyszczonych z oczyszczalni w Szczecinku jest – rów melioracyjny, następnie poprzez rzekę Nizicę trafia do Jeziora Wielimie. Oczyszczalnia została zaprojektowana na 12 000 m³/d, (max 20 000 m³/d). Oczyszczalnia ścieków posiada pozwolenie wodno prawne obowiązujące do dnia 27 stycznia 2021r.

Tabela 43 Długość (w mb) sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i deszczowej na dzień 31.12. 2022 r. będącej w zarządzaniu przez PWiK sp. z o.o. w Szczecinku

	Sieć wodociągowa	Sieć grawitacyjna	Sieć tłoczna	Przyłącza kanalizacyjne
Gmina Szczecinek	23 245	41 104	34 872	1 593

Na terenie Gminy znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków w [Turowie](#) i [Wierzchowie](#) o łącznej przepustowości 315 m³/doba oraz 29 przepompowni.

11.1.3. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych

Sieć kanalizacji deszczowej na terenie Gminy jest słabo rozbudowana i wynosi ok. 1,5 km. Wody opadowe z terenów dróg spływają powierzchniowo do rowów przydrożnych, a następnie trafiają do gruntu, rzek i wód podziemnych. Wody na terenach zabudowy w obszarze wiejskim zagospodarowywane są w granicach działek.

11.2. Systemy energetyczne

11.2.1. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy Szczecinek zasilanie w ciepło opiera się głównie na ogrzewaniu indywidualnym, głównie są to kotły na paliwo stałe (węgiel, miął, drewno). W Gminie tylko kilka procent mieszkańców korzysta z gazu z sieci. Budynki użyteczności publicznej oraz budynki komunalne będące własnością Gminy są ogrzewane z indywidualnych kotłowni. Głównym paliwem opałowym jest w nich węgiel w 88,4%, gaz ziemny w 7,8% i 3,8% stanowi biomasa.

Na podstawie informacji zawartych w *Projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Szczecinek* wynika, że większość mieszkańców stosuje do ogrzewania węgiel kamienny lub ekogroszek (51,6%), biomasę lub drewno (44,3%), olej opałowy 2%, gaz ziemny 1,6% , 0,5% gaz płynny propan-butan oraz kolektory słoneczne 0,4% (które służą głównie na potrzeby przygotowania ciepłej wody użytkowej).

11.2.2. Zaopatrzenie w gaz

Przez teren Gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia DN 150 relacji Szczecinek - Połczyn-Zdrój oraz DN 250 relacji Ujście –Wierzchowo.

Na terenie gminy Szczecinek istnieje sieć gazownicza w następujących miejscowościach: Marcelin, Wierzchowo, Dałęcino, Sitno i Skotniki. W planach inwestycyjnych Polskiej Spółki Gazownictwa jest także gazyfikacja miejscowości Turowo i [Parsęcko](#).

Na podstawie informacji zawartych w *Projekcie założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Szczecinek*, najwyższy procent nieruchomości korzystających z sieci gazowniczej jest w miejscowości Marcelin (ok. 50 - 60 %), natomiast w pozostałych miejscowościach są to pojedyncze nieruchomości (w m. Wierzchowo największym odbiorcą jest Ośrodek Zdrowia, Szkoła Podstawowa oraz budynek świetlicy).

Gospodarstwa bez dostępu do sieci wykorzystują gaz z butli gazowych dostępnych w punktach wymiany lub dowożonych do odbiorców. Na terenie Gminy 0,5% mieszkańców korzysta z tego źródła energii.

11.2.3. Zaopatrzenie w sieć elektryczną

Sieć dystrybucyjna

Dostawa energii elektrycznej na terenie gminy Szczecinek odbywa się za pośrednictwem napowietrznych i [kablowych](#) sieci energetycznych średniego i niskiego napięcia zasilanych z Głównych Punktów Zasilania o parametrach technicznych 110/15 kV znajdującej się poza obszarem gminy tj. w mieście Szczecinek.

Dostawcą energii na terenie gminy Szczecinek jest Energa-Operator SA. Operator, odpowiada za sprawność dostaw energii oraz rozwój i modernizację sieci energetycznej. Największa ilość zużytej energii elektrycznej przypadła na sektor społeczeństwa (82,1%), 13,4% jest wykorzystywane przez Samorząd oraz 4,5% na obsługę gospodarki wodno – ściekowej (obsługę budynków, stacji uzdatniania wody, hydroforni, pompowni i oczyszczalni ścieków w 2014 r. było to 396,0 MWh). Dodatkowo na zużycie energii elektrycznej w grupie Samorządu składa się ilość energii elektrycznej zużywanej na potrzeby oświetlenia dróg.

[Na terenie gminy Szczecinek zainstalowane są 768 punkty świetlne o łącznej mocy 40 kW. Całkowite zużycie energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia w 2021 roku wyniosło 68 MWh. Przeprowadzona została modernizacja oświetlenia, polegająca na zmianie źródła światła z tradycyjnego na oprawy energooszczędne typu LED.](#)

Elektroenergetyczne sieci przesyłowe

Przez Gminę przebiega napowietrzna elektroenergetyczna linia przesyłowa o napięciu 220kV relacji Piła Krzewina - Żydowo oraz [projektowana napowietrzna elektroenergetyczna linia przesyłowa o napięciu 2 x 400kV relacji Żydowo Kierzkowo – Piła Krzewina.](#)

11.2.4. Odnawialne źródła energii

Gmina posiada korzystne warunki dla rozwoju energetyki opartej o odnawialne źródła energii, dotyczy to w szczególności: wiatru, wody oraz promieniowania słonecznego. Na obszarze gminy Szczecinek znajduje się jedna mała elektrownia wodna o mocy 92 kW: na rzece Gwda w miejscowości Klepacz-Gołębiewo. Potencjał Gminy obecnie wykorzystywany jest w bardzo niewielkim zakresie.

[Gmina Szczecinek uchwałą nr LI/640/2022 z dnia 29 lipca 2022 r. utworzyła Szczecinecki Klaster Energetyczny. Głównym jego celem jest utworzenie regionu zeroemisyjnego o pełnej niezależności energetycznej w zakresie energii elektrycznej i ciepła, opartego na odnawialnych źródłach energii, w tym źródłach wodorowych. Budowa lokalnego rynku energii, będzie możliwa, dzięki budowie lokalnej sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej przyłączonej do sieci najwyższych napięć Operatora Systemu Przesyłowego. Na terenie Gminy Szczecinek planowane jest powstanie stacji GPZ 400/110 kV, a następnie budowa linii rozdzielczych 110 kV i 15 kV.](#)

Tworząc klaster energii Gmina Szczecinek wpisuje się w rozwój lokalnych społeczności energetycznych, które zostały zdefiniowane w unijnej dyrektywie RED II.

Wyznaczenie nowych terenów na których dopuszczono realizację elektrowni fotowoltaicznych, jest pierwszym krokiem do zbudowania sieci producentów energii odnawialnej w skali regionu. Przyczyni się to do poprawy stanu środowiska i umożliwi lokalnym przedsiębiorcom i mieszkańcom dostęp do zielonej energii.

11.3. Gospodarka odpadami

Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016 – 2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-28, system gospodarowania odpadami jest oparty o regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych. Gmina Szczecinek należy do wschodniego regionu gospodarowania odpadami komunalnymi. Na terenie gminy nie ma instalacji przetwarzania odpadów ani składowisk odpadów. W miejscowości Turowo znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów.

Dokumentem prawnym regulującym gospodarkę odpadami w Gminie, jest uchwała Nr XLI/545/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Szczecinek (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 5611)

11.4. Telekomunikacja.

Mieszkańcy Gminy posiadają dostęp do sieci telefonicznej stacjonarnej oraz komórkowej. Gmina w całości jest objęta zasięgiem sieci telefonii komórkowej, jednak w zróżnicowanym stopniu, który wynika z odległości od stacji bazowych.

Na terenie Gminy stacje bazowe telefonii komórkowych znajdują się w Gwdzie Małej, Krągłym, Marcelinie, Miękowie, Nowym Gonnym, Turowie, dwie w Żółtnicy oraz trzy w Wierzchowie.

11.5. Główne problemy i możliwości rozwoju infrastruktury technicznej

Dobrze rozwiniętym i stale rozbudowywanym elementem infrastruktury jest sieć wodociągowa, która swym zasięgiem obejmuje prawie cały obszar Gminy. Sieć wodociągowa funkcjonuje w oparciu o ujęcia wód zlokalizowane na terenie Gminy oraz ujęcie w mieście Szczecinek. Należy dążyć do zapewnienia zaopatrzenia w całości z ujęć zlokalizowanych na terenie Gminy.

Sieć kanalizacji sanitarnej Gminy jest słabiej rozwinięta w stosunku do sieci wodociągowej. Należy dążyć do rozbudowy istniejącej sieci kanalizacyjnej celem objęcia jak największej liczby gospodarstw, szczególnie tam gdzie występuje gęsta zabudowa (lub planowany jest jej rozwój) i budowa nowych instalacji byłaby także uzasadniona ekonomicznie. W gospodarstwach niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej ścieki odprowadzane są do przydomowych oczyszczalni ścieków lub (w większości) do zbiorników na nieczystości ciekłe, które dość często są nieszczelne, przez co mogą stanowić źródło zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Możliwości budowy sieci kanalizacji sanitarnej na obszarach z rozproszoną zabudową są ograniczone. W ostatnich latach Gmina ponosi wysokie nakłady na dofinansowanie budowy przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków dla osób fizycznych w miejscach gdzie budowa kanalizacji sanitarnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona.

Do zadań racjonalizujących zużycie energii elektrycznej dla gminy Szczecinek należy zaproponować wymianę oświetlenia ulicznego, a także przebudowę istniejących hydroforni, przepompowni i stacji uzdatniania wody oraz dbanie o odpowiedni dobór urządzeń, tak, aby nie były one przewymiarowane i pracowały z optymalną sprawnością.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło konieczne jest podjęcie działań zmierzających do popularyzacji wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. Szansą Gminy jest rozwój gospodarczy w oparciu o systemy do produkcji energii ze źródeł odnawialnych, gazów (w szczególności wodoru i metanu) oraz paliw syntetycznych.

W ostatnich latach przeprowadzono wiele inwestycji z zakresu termomodernizacji budynków i modernizacji systemów grzewczych oraz zamontowano mikroinstalacje fotowoltaiczne w budynkach użyteczności publicznej.

W zasięgu sieci gazowej znajduje się część najintensywniej zagospodarowanego obszaru Gminy. Należy dążyć do rozbudowy systemu gazowniczego oraz promowanie stosowania wysokosprawnych kotłów gazowych w indywidualnych systemach grzewczych wśród mieszkańców.

Gospodarka odpadami na terenie Gminy jest prowadzona zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego a system gospodarowania odpadami jest oparty o regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych. Gmina Szczecinek należy do regionu wschodniego. Na terenie gminy znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w miejscowości Turowo 104E.

12. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Do głównych zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych na terenie gminy Szczecinek, wynikających z ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, przyjętego Nr XVII/214/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2020 r. poz. 3564), zalicza się:

- budowę drogi ekspresowej S 11, S 11 Szczecinek – Piła oraz S11 Koszalin – Szczecinek - odcinek Bobolice – Szczecinek,
- budowę obejścia miasta Szczecinek w ciągu drogi wojewódzkiej nr 172,
- budowę obwodnicy Szczecinka w ciągu DK 11 (w klasie S),
- rewitalizację linii kolejowej nr 405 - odcinek Szczecinek – granica województwa,
- rewitalizację linii kolejowej nr 210 na odcinku Szczecinek-Runowo Pomorskie (zadanie rządowe realizowane na podstawie Kontraktu Terytorialnego),
- rewitalizację linii kolejowej nr 403 - odcinek Szczecinek – granica województwa,
- budowę napowietrznej elektroenergetycznej linii przesyłowej o napięciu 2 x 400kV Żydowo Kierzkowo – Piła Krzewina,
- budowę dwutorowej napowietrznej elektroenergetycznej linii przesyłowej o napięciu 110kV Grzmiąca - Szczecinek -Marcelin/Szczecinek Leśna,
- budowę sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego: Trasa Pojezierna.

13. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej

Na terenie gminy Szczecinek znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Gwdy, Parsęty, Nizicy i Perznicy (wyznaczone na podstawie *Map zagrożenia powodziowego, oraz map ryzyka powodziowego*), dla których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat oraz obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat. Na Rysunku Studium wskazano granice obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Dla tych obszarów obowiązują szczególne warunki zagospodarowania regulowane przepisami ustawy *Prawo wodne*.

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

1. Założenia i cele rozwoju

Misja, wizja oraz strategiczne i operacyjne cele rozwoju gminy Szczecinek zostały zdefiniowane w *Strategii Rozwoju Gminy Szczecinek na lata 2015-2025*.

Tworząc wizję gminy starano się określić jakie cechy powinny ją w przyszłości charakteryzować. Wizja rozwoju gminy brzmi: „Gmina Szczecinek miejscem rozwoju przedsiębiorczości, turystyki i rolnictwa, sprzyjająca rozwojowi społecznemu”.

Misją gminy Szczecinek jest zbudowanie przyjaznego klimatu inwestycyjnego, który będzie zachęcał przedsiębiorców do inwestowania na jej terenie. Szczególny nacisk powinien zostać położony także na rozwijanie bazy turystycznej oraz promocję, zarówno walorów krajobrazowo-przyrodniczych jak i rozwoju rolnictwa ekologicznego i przetwórstwa rolno spożywczego. Przyszłe działania będą miały na celu również podwyższenie jakości życia mieszkańców poprzez rozwiązywanie problemów społecznych.

W *Strategii Rozwoju Gminy Szczecinek na lata 2015-2025* wyznaczono trzy cele strategiczne, które zostały oparte na opracowanej wcześniej misji regionu, a ich zrealizowanie pozwoli na spełnienie założonej wizji rozwoju gminy Szczecinek:

- budowanie klimatu inwestycyjnego regionu poprzez dążenie do budowania klimatu inwestycyjnego, przygotowywanie miejsc pod nowe inwestycje, przyciąganie zewnętrznych inwestorów, wspieranie lokalnych przedsiębiorców, pomoc doradczą dla osób zakładających własną działalność oraz promocje oferty inwestycyjnej,
- wspieranie rozwoju funkcji turystycznej poprzez rozwój sieci szlaków turystycznych, promocję regionu, rozbudowę warunków do wypoczynku oraz ochronę środowiska naturalnego,
- zwiększanie jakości życia mieszkańców poprzez dbania o pozytywny wizerunek gminy, rozwoju transportu publicznego, poprawy infrastruktury drogowej, rozwoju oferty edukacyjnej, podwyższenia poziomu opieki zdrowotnej, wspierania lokalnych inicjatyw, wspierania osób wykluczonych oraz realizacji inwestycji przyjaznym mieszkańcom.

Powyższe cele rozwoju, skutkować będą trwałym i zrównoważonym rozwojem społeczno-gospodarczym Gminy Szczecinek tylko w powiązaniu z polityką przestrzenną realizowaną przez Gminę, która nie tylko umożliwi ich osiągnięcie, ale będzie je stymulować.

Zakłada się, że gmina Szczecinek rozwijać się będzie w oparciu o wykorzystywanie możliwości związanych przede wszystkim z:

- [rozwojem gospodarczym na obszarach przyległych do dróg klasy ekspresowej i głównej w Sitnie, Turowie, Skotnikach i Wierzchowie,](#)
- [rozwojem gospodarczym w oparciu o systemy do produkcji energii ze źródeł odnawialnych, gazów \(w szczególności wodoru i metanu\) oraz paliw syntetycznych,](#)
- korzystnymi powiązaniem komunikacyjnymi,
- istniejącymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi tj. w obszarze dającym możliwość rozwoju turystyki i wypoczynku, podnoszącym atrakcyjność Gminy jako miejsca zamieszkania,
- dobrymi warunkami do rozwoju rolnictwa,
- rozwojem agroturystyki,
- rozwijającymi się małymi przedsiębiorstwami w regionie.

Realizację tych celów w ujęciu szczegółowym, przedstawia się następująco:

- budowanie klimatu inwestycyjnego regionu, poprzez:
 - tworzenie nowych miejsc inwestycyjnych (wyznaczenie nowych miejsc pod inwestycje, współpraca z organizacjami regionalnymi w zakresie tworzenia oferty inwestycyjnej, uzbrajanie terenów przeznaczonych pod inwestycję),
 - przygotowanie oferty inwestycyjnej dla inwestorów zewnętrznych (przygotowanie katalogu miejsc inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów, rozszerzenie zachęt inwestycyjnych dla nowych podmiotów, współpraca z wojewódzkimi i krajowymi instytucjami współpracy jak np. (centra obsługi inwestorów), usprawnienie czasu wydawania pozwoleń dla przedsiębiorców, aktualizowanie oferty inwestycyjnej regionu),

- wspieranie lokalnych przedsiębiorców (promowanie wsparcia w pozyskaniu finansowania przez przedsiębiorców, aktywny udział gminy w szkoleniach przedsiębiorców, wspieranie współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a podmiotami regionalnymi i placówkami edukacyjnymi, wspieranie przedsiębiorców poprzez finansowanie praktyk i staży, promocja możliwości zorganizowania klastrów w gminie, rozszerzenie ulg dla przedsiębiorców lokalnych),
- pomoc doradcza dla osób zakładających własną działalność gospodarczą (promowanie oraz organizowanie szkoleń dla osób zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej, informowanie przedsiębiorców o możliwościach skorzystania z zewnętrznych źródeł finansowania, rozszerzenie ulg i zwolnień dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, aktywnie wspieranie przedsiębiorców w pozyskiwaniu środków na rozwój działalności gospodarczej),
- utworzenie zaplecza wspierającego przedsiębiorczość (przeszkolenie osób wyznaczonych do obsługi inwestorów, promocja klimatu przedsiębiorczości, prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych dot. rozpowszechniania informacji o możliwościach inwestycyjnych gminy, prowadzenie szkoleń w zakresie promocji, obsługi inwestorów i budowania klimatu przedsiębiorczości, monitorowanie i promocja klimatu przedsiębiorczości, zidentyfikowanie sektorów gospodarczych, które warto rozwijać w regionie),
- poprawa jakości infrastruktury drogowej (modernizacja i rozbudowa sieci dróg gminnych, zwiększenie długości ścieżek rowerowych, działania na rzecz zwiększenia jakości dróg powiatowych i wojewódzkich na terenie gminy, budowa chodników, poboczy oraz pozostałej infrastruktury towarzyszącej, modernizacja oświetlenia ulicznego),
- wspieranie rozwoju funkcji turystycznej Gminy, poprzez:
 - opracowanie programu promocji gminy (przygotowanie materiałów promocyjnych, promocja cyklicznych spotkań organizowanych na terenie gminy, współpraca gminy z lokalnymi środkami masowego przekazu, promocja gminy w internecie, np. poprzez portale społecznościowe, współpraca z gminami ościennymi oraz miastami partnerskimi, rozszerzenie oferty imprez masowych oraz lokalnych spotkań cyklicznych (festyny, targi, wystawy, imprezy sportowe, kulturalne), rozwój oferty aktywnych form wypoczynku, potrzeba rozwijania współpracy z sektorem pozarządowym, samorządowym oraz innymi partnerami w zakresie poszerzania i promowania atrakcji turystycznych w regionie),
 - tworzenie warunków do rozwoju wypoczynku i rekreacji (rozwój oferty agroturystycznej w gminie, rozwój usług gastronomicznych, rozwój sieci szlaków turystycznych, nadanie dodatkowych funkcji obiektom i obszarom zabytkowym, modernizacja placów zabaw oraz boisk sportowych, poprawa stanu obiektów i obszarów zabytkowych, budowanie wiosek tematycznych),
 - poprawę jakości środowiska naturalnego (promowanie działań na rzecz ochrony środowiska, zachęcanie mieszkańców do współuczestniczenia w projekcie gospodarki niskoemisyjnej, kreowanie pozytywnego ekologicznego wizerunku regionu, dostarczanie wiedzy mieszkańcom z zakresu odnawialnych źródeł energii, podejmowanie przedsięwzięć nastawionych na wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, inwestycje w odnawialne źródła energii),
 - dbałość o czystość oraz estetykę otoczenia (rewitalizacja przestrzeni publicznej, rozszerzenie działań na rzecz ochrony zabytków w gminie, promowanie zachowań mieszkańców prowadzących do utrzymania w czystości swoich posesji, dbałość o istniejące tereny zielone, dbałość o czystość jezior, rozwój szlaków turystycznych),
 - budowanie dobrego wizerunku gminy (prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, organizowanie konkursów dla mieszkańców, budowanie wizerunku otwartej gminy dla turystów, rozwój systemu informacji turystycznej, promocja możliwości turystycznych gminy),
- zwiększanie jakości życia mieszkańców Gminy, poprzez:

- poprawę jakości infrastruktury drogowej (modernizacja i rozbudowa sieci dróg gminnych, zwiększenie długości ścieżek rowerowych, działania na rzecz zwiększenia jakości dróg powiatowych i wojewódzkich na terenie gminy, budowa chodników, poboczy oraz pozostałej infrastruktury towarzyszącej, modernizacja oświetlenia ulicznego),
- rozwój publicznego transportu zbiorowego (wyznaczenie sieci połączeń o charakterze użyteczności publicznej, dostosowanie liczby jakości usług transportu zbiorowego do oczekiwań pasażerów, rozwój proekologicznego transportu zbiorowego),
- podwyższenie poziomu opieki zdrowotnej (zwiększenie dostępności usług medycznych, wspieranie inicjatyw organizacji pozarządowych w zakresie ochrony zdrowia, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i promocją zdrowia),
- rozszerzenie działań wspierających osoby wykluczone społecznie (współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie wspieranie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, rozszerzenie oferty w zakresie poradnictwa psychologicznego dla osób potrzebujących, wspieranie osób zagrożonych i wykluczonych, inicjowanie programów mających na celu aktywizację społeczną osób starszych i niepełnosprawnych (np. konkursy, szkolenia, subsydiowanie zatrudnienia), likwidowanie barier architektonicznych),
- wspieranie lokalnych inicjatyw (wspieranie lokalnych inicjatyw mających na celu aktywizację osób bezrobotnych, wsparcie lokalnych inicjatyw mających na celu aktywizację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, promowanie gminnych podmiotów ekonomii społecznej oraz ekonomii współdzielonej (tj. spółdzielnie socjalne, centra integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej), aktywne promowanie równości szans i aktywnego uczestnictwa wszystkich mieszkańców, wspieranie organizacyjne i rzeczowe nowych stowarzyszeń na terenie gminy),
- rozwój oferty edukacyjnej (modernizacja bazy dydaktycznej, rozbudowa bazy sportowo – rekreacyjnej szkół, realizacja programów na rzecz doskonalenia zawodowego nauczycieli, monitoring z zakresu poziomu nauczania w szkołach, rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez organizowanie zajęć dodatkowych, realizowanie projektów z zakresu promowania postaw przedsiębiorczości, zachęcanie przedsiębiorców do współpracy z placówkami edukacyjnymi),
- zwiększanie estetyki i użyteczności przestrzeni publicznej (rewitalizacji przestrzeni publicznej gminy, poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej, termomodernizacja budynków gminnych).

2. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

2.1 Obszary objęte rozwojem procesów urbanizacyjnych

Urbanizacja obszaru gminy Szczecinek jest zdeterminowana ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek - uchwała Nr VIII/53/2007 Rady Gminy Szczecinek z dnia 27 kwietnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2007 r. Nr 78, poz. 1240 ze zm.), uchwalonego w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *o zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 1994 r. Nr 89 poz. 415 ze zm.). Studium, ma na celu doprowadzenie do zgodności z ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Ponadto na terenie gminy, obowiązują następujące plany miejscowe, uchwalone w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek - uchwała Nr XII/103/2011 z dnia 28 listopada 2011 r., (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2011 r., Nr 155, poz. 3244),

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek dla obszaru dz. Nr 57 i 87 w obrębie ewidencyjnym Dziki - uchwała Nr XXV/244/2013 z dnia 20 maja 2013 r., (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2013 r. poz. 2573),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek dla obszaru dz. nr 61/4 w obrębie ewidencyjnym Drężno oraz dz. nr 64/2 w obrębie ewidencyjnym Stare Wierzchowo – uchwała Nr XXV/245/2013 z dnia 20 maja 2013 r., (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2013 r. poz. 2574),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek – uchwała Nr XXV/247/2013 z dnia 20 maja 2013 r., (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2013 r. poz. 2575),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek – uchwała Nr XXXVIII/408/2014 z dnia 28 października 2014 r., (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 4765),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek dla części obrębu Stare Wierzchowo- uchwała Nr XXXIV/362/2016 z dnia 28 grudnia 2016 r., (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2016 r. poz. 448),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek dla części obrębu Dałęcino- uchwała Nr XXXIX/386/2017 z dnia 15 marca 2017 r., (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2017 r. poz. 1709),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek dla części obrębu Spore- uchwała Nr XLI/414/2017 z dnia 11 maja 2017 r., (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2017 r. poz. 2577),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek dla części obrębu Gwda Wielka- uchwała Nr XLI/413/2017 z dnia 11 maja 2017 r., (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2017 r. poz. 2576),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek dla części obrębu Gwda Mała- uchwała Nr XLI/412/2017 z dnia 11 maja 2017 r., (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2017 r. poz. 2576),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek dla części obrębu Turowo- uchwała Nr XLIV/440/2017 z dnia 3 sierpnia 2017 r., (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2017 r. poz. 3610),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek dla części obrębu Parsęcko- uchwała Nr XLVI/473/2017 z dnia 6 września 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2017 r. poz. 4175),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek dla części obrębu Marcelin- uchwała Nr LVIII/587/2018 z dnia 22 czerwca 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2018 r. poz. 3716),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek dla działki nr 436/9 obręb Parsęcko - uchwała Nr IX/124/2019 Rady Gminy Szczecinek z dnia 17 czerwca 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2018 r. poz. 3968),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek dla części obrębu Gwda Mała - uchwała Nr XXX/423/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 25 lutego 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2018 r. poz. 1162).
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek dla części obrębu Dałęcino i Dałęcinko - uchwała Nr XXXII/446/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 28 kwietnia 2021 r.(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 2595),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek dla części obrębu Marcelin - uchwała Nr XXXII/447/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 28 kwietnia 2021 r.(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 2596),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek dla części obrębu Parsęcko - uchwała Nr XXXII/448/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 28 kwietnia 2021 r.(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 2597),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek dla części obrębu Wierzchowo - uchwała Nr XXXII/450/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 28 kwietnia 2021 r.(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 2598),

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek dla części obrębu Żółtnica - uchwała Nr XXXII/451/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 28 kwietnia 2021 r.(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 2599),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek dla części obrębu Krągłe - uchwała Nr XXXIV/464/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 31 maja 2021 r.(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 3054),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek dla terenu w obrębie Wierzchowo - uchwała Nr XXXVII/501/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 27 lipca 2021 r.(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 3656),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek dla części obrębu Gwda Wielka - uchwała Nr XXXIX/516/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 03 września 2021 r.(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 4139),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek dla części obrębu Jelenino - uchwała Nr XXXIX/517/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 03 września 2021 r.(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 4141),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek dla części obrębu Turowo - uchwała Nr XXXIX/518/2021 Rady Gminy Szczecinek z dnia 03 września 2021 r.(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 3944),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek dla części obrębu Parsęcko - uchwała Nr LIII/649/2022 Rady Gminy Szczecinek z dnia 23 października 2022 r.(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2022 r. poz. 4416).

W związku z realizacją strategicznych celów Gminy, wyznaczono nowe kierunki w zakresie terenów mieszkaniowych i rekreacyjnych oraz produkcyjno-usługowych.

Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów, muszą wynikać również z audytu krajobrazowego, w tym uwzględniać zawarte w nim rekomendacje i wnioski. Dotychczas nie sporządzono audytu krajobrazowego dla obszaru województwa zachodniopomorskiego. Po jego uchwaleniu konieczna będzie weryfikacja i uzupełnienie ustaleń Studium o zapisy zawarte w audycie krajobrazowym.

2.2 Obszary wyłączone spod zabudowy

Nie określa się na terenie gminy Szczecinek obszarów wyłączonych spod zabudowy, z wyjątkiem obszarów na których obowiązują zakazy zabudowy wynikające z przepisów odrębnych (w szczególności obszary szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Gwdy i Perznicy oraz tzw. strefy sanitarne wokół cmentarzy i strefy wokół zlikwidowanych odwiertów gazu ziemnego).

2.3 Obszary wskazane do ograniczenia zabudowy

W miejscowości Skotniki w północno-wschodniej części działki nr ewid. 19/45, znajduje się lotnicze urządzenie naziemne (radar dozorowania). Wokół tego obszaru w strefie do 600 m, należy wszelkie zagospodarowanie i zabudowę terenów, uzgadniać z Prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego. W strefie powyżej 600 m od lotniczego urządzenia naziemnego, należy uzgadniać tylko obiekty, których wysokość zabudowy może wynosić, w zależności od odległości od 212,10 do 270,55 m n.p.m.

Na terenach rolniczych, postuluje się wprowadzenia zakazu budowy obiektów budowlanych związanych z chowem i hodowlą nerek, tchórzy, lisów, jenotów, nutrii i szynszyli, zaliczonych do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych.

Na obszarze Natura 2000 Jeziora Szczecineckie, zgodnie z wytycznymi zawartymi w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie ustanowienia planu

zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Szczecineckie (Dz. U. Woj. Zach. z 2014 r. poz.1652 ze zm.), postuluje się o ograniczenie lokalizowanie budynków w miejscach podmokłych i potencjalnie podtapianych, oraz na glebach torfowych. Postulat ten należy realizować, na etapie sporządzania zmiany miejscowego planu, poprzez odpowiednie kształtowanie linii zabudowy lub wprowadzaniu ograniczeń w zabudowie.

Na terenie gminy Szczecinek, znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Gwdy, Parsęty, Nizicy i Perznicy. Dla tych obszarów obowiązują szczególne warunki zagospodarowania, regulowane przepisami ustawy *Prawo wodne*.

Przy przebudowie, rozbudowie i remontach istniejącej zabudowy, należy uwzględnić ochronę przed powodzią, stosując przepisy i zalecenia właściwe dla zabezpieczania obiektów. Wykluczyć podpiwniczenia/kondygnacje podziemne w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią. Ustalić minimalny poziom posadowienia parterów budynków oraz dróg, 30 cm powyżej maksymalnej rzędnej wody powodziowej o prawdopodobieństwie 1%. Na obszarach szczególnego zagrożenia o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi 10%, zakazuje się realizacji zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi.

2.4 Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Uwzględniając bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, wyodrębniono tereny o różnych kierunkach w zakresie przeznaczenia i różnych zasadach zagospodarowania. Dla każdego z rodzajów terenu określono kierunek dominujący oraz dopuszczalny, warunki zagospodarowania oraz wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu. Wskazane kierunkowe przeznaczenie terenów, nie wyklucza możliwości zachowania istniejącego sposobu zagospodarowania terenów oraz rozbudowy istniejących obiektów o funkcji innej niż określona funkcja dominująca lub dopuszczalna. Poszczególne funkcje mogą być realizowane samodzielnie lub jako współistniejące, szczególnie w sytuacji kiedy wynika to z utrwalania istniejącego sposobu zagospodarowania.

2.4.1 Kierunki zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Na rysunku Studium, tereny gruntów rolnych, łąk, lasów i wód oznaczono odpowiednimi kolorami określającymi ich użytkowanie. Dla terenów tych ustala się kierunki zagospodarowania zgodne z dotychczasowym użytkowaniem (stanem faktycznym), w tym w szczególności realizację budynków i budowli służących produkcji rolniczej i leśnej. Ze względu na ogólność mapy topograficznej, wszystkie nieściśłości w graficznym przedstawieniu użytkowania terenów, należy rozstrzygnąć w ustaleniach zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Tereny zabudowy zagrodowej rozproszonej oznaczono, zgodnie z treścią mapy topograficznej, jako użytkowanie terenów. Na rysunku Studium, nie ujęto obiektów obecnie realizowanych oraz zabudowy przewidzianych do realizacji na podstawie prawomocnych decyzji o pozwoleniu na budowę. W powyższych przypadkach, na etapie sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek, uznaje się je, jako nienaruszające (zgodne) ustalenia Studium.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczone symbolem MN

Funkcje towarzyszące i uzupełniające: tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny zabudowy usługowej, tereny zieleni urządzonej i tereny infrastruktury technicznej.

Tereny wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej o różnej intensywności oznaczone symbolem MR obejmują: tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i leśnych, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy wielorodzinnej, tereny zabudowy rekreacji indywidualnej, tereny zabudowy

usługowej, w tym zabudowy usług publicznych (w szczególności zdrowia, oświaty, opieki społecznej), usług sportu i rekreacji, placów zabaw, parków, skwerów, zieleńców, obiektów produkcyjnych nieuciążliwych dla zabudowy mieszkaniowej, tereny zabudowy produkcyjnej związanej z przetwórstwem rolnym i leśnym, w tym drzewnym i obiekty infrastruktury technicznej w szczególności: oczyszczalnie ścieków, ujęcia wody itp., oraz (na obszarach wskazanych na rysunku studium odpowiednim symbolem) urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW z wyjątkiem elektrowni wiatrowych.

Tereny zabudowy rekreacji indywidualnej oznaczone symbolem ML i ML*

Funkcje towarzyszące i uzupełniające: tereny zieleni urządzonej i tereny infrastruktury technicznej.

Tereny zabudowy usługowej oznaczone symbolem U i U*

Funkcje towarzyszące i uzupełniające: tereny zabudowy usługowo – mieszkaniowej, tereny zieleni urządzonej i tereny infrastruktury technicznej.

Tereny zabudowy usług turystyki oznaczone symbolem Ut i Ut*

Funkcje towarzyszące i uzupełniające: tereny usług związane z obsługą funkcji podstawowej, tereny usług sportu i rekreacji, tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny rekreacji indywidualnej, tereny zieleni urządzonej oraz tereny infrastruktury technicznej.

Tereny zabudowy usług kultu religijnego oznaczone symbolem Ukr

Tereny sportu i rekreacji oznaczone symbolem US

Funkcje dopuszczalne: obiekty i urządzenia towarzyszące usługom sportu i rekreacji: usługi gastronomii, handlu, kultury, obiekty administracyjno-socjalne lub techniczne, obiekty i urządzenia sportowe towarzyszące zabudowie usług oświaty, tereny zieleni urządzonej, parkingi i tereny infrastruktury technicznej.

Tereny cmentarza oznaczone symbolem ZC

Funkcje towarzyszące i uzupełniające: usługi związane z obsługą funkcji podstawowej, kaplice, tereny zieleni urządzonej, parkingi i tereny infrastruktury technicznej.

Tereny cmentarzy należy zagospodarować, zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi zasad zagospodarowania cmentarzy.

Tereny do zalesienia oznaczone symbolem ZL

Tereny ogrodów działkowych oznaczone symbolem ZD

Tereny zieleni urządzonej oznaczone symbolem ZP

Tereny zieleni urządzonej obejmują istniejące i projektowane skwery oraz parki.

Dopuszcza się lokalizowanie obiektów sportu, rekreacji i kultury, parkingów, obsługi oraz usługi handlu i gastronomii.

Tereny rolnicze z dopuszczeniem realizacji elektrowni fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 500 kW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, w tym magazynami energii, stacjami transformatorowymi SN/nn oraz Głównym Punktem Odbioru „GPO” wraz ze stacją transformatorową WN/SN, oznaczone symbolem Re i Re*

Na terenach oznaczonych na rysunku studium Re*, położonych na obszarach chronionego krajobrazu „Jeziora Szczecineckie” i „Pojezierze Drawskie”, elektrownie fotowoltaiczne należy lokalizować:

- w odległości min. 100 m od jezior, rzek i innych naturalnych zbiorników wodnych,
- poza terenami na których występują zadrzewienia śródpolne (z wyjątkiem drzew i krzewów do lat 20 niestanowiących siedlisk przyrodniczych), przydrożne i nadwodne,
- poza terenami podmokłych łąk, nieużytków i obszarów wodno - błotnych.

Realizacja elektrowni fotowoltaicznych na tych obszarach, będzie możliwa, jedynie w przypadku, gdy przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykaże brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu.

Na terenach oznaczonych na rysunku studium Re*, położonych w granicach obszarów Natura 2000 „Jeziora Szczecineckie” PLH320009 i „Dorzecze Parsęty” PLH320007, elektrownie fotowoltaiczne, należy lokalizować poza terenami zadrzewionymi i leśnymi, w tym chronionymi siedliskami przyrodniczymi.

Na terenach oznaczonych na rysunku studium Re*, położonych poza formami ochrony przyrody, elektrownie fotowoltaiczne należy lokalizować poza terenami podmokłych łąk, nieużytków i obszarów wodno -błotnych oraz poza terenami leśnymi i zadrzewionymi.

Tereny produkcji oznaczone symbolem P i P*:

- tereny produkcji przemysłowej,
- tereny produkcji i magazynowania energii,
- tereny składów i magazynów.

Funkcje towarzyszące i uzupełniające:

- tereny zabudowy produkcyjnej związanej z przetwórstwem rolnym i leśnym, w tym drzewnym oraz obsługi rolnictwa,
- na obszarach wskazanych na rysunku studium odpowiednim symbolem dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW, z wyjątkiem elektrowni wiatrowych,
- tereny infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury technicznej dla instalacji fotowoltaicznych tj. stacje transformatorowe (w tym stacje transformatorowe w ramach Operatora Systemu Dystrybucyjnego Elektroenergetycznego -OSDn, w sposób umożliwiający włączenie do systemu PSE, instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych), sieci elektroenergetyczne, magazyny energii itp.
- tereny głównych lub rozdzielczych punktów zasilania energetycznego (poza wskazanymi na rysunku studium),
- tereny instalacji do produkcji wodoru i innych gazów,
- dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej (służbowej) dla właścicieli obiektów produkcyjnych.

Tereny eksploatacji powierzchniowej oznaczone symbolem PE i PE*

Funkcje dopuszczalne: obiekty infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury technicznej dla instalacji fotowoltaicznych tj. stacje transformatorowe, magazyny energii i sieci elektroenergetyczne, urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW, z wyjątkiem elektrowni wiatrowych.

Tereny infrastruktury technicznej oznaczone symbolem IT i IT*

Obszar lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej w zakresie: wodociągów, kanalizacji, ciepłownictwa, gazownictwa, elektroenergetyki, telekomunikacji, w szczególności ujęcia wody, oczyszczalnie ścieków, przepompownie, stacje transformatorowe (w tym stacje transformatorowe w ramach Operatora Systemu Dystrybucyjnego Elektroenergetycznego -

OSDn, w sposób umożliwiający włączenie do systemu PSE, instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych), stacje redukcyjne gazu, magazyny gazu, główne punkty zasilania, rozdzielcze punkty zasilania energetycznego (poza wskazanymi na rysunku studium) itp.

Teren łądowiska turystycznego – oznaczony symbolem P,U i piktogramem na rysunku Studium

Obejmuje obszar łądowiska położonego w miejscowości Wilcze Łaski.

2.4.2 Wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Wymagania dotyczące wskaźników urbanistycznych, należy traktować jako proponowane standardy urbanistyczne. Dopuszcza się, przyjęcie innych wskaźników, jeśli uzasadnia to istniejący stan zagospodarowania i potrzeba przekształceń istniejącej zabudowy oraz, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, względy funkcjonalne planowanych inwestycji. Każdorazowo na etapie zmiany miejscowego planu, konieczne jest przeanalizowanie uwarunkowań przestrzennych w celu odpowiedniego ich uszczegółowienia i dostosowania podanych wielkości do konkretnych zamierzeń planistycznych.

W celu ochrony rezerwatu Bagno Kusowo oraz walorów przyrodniczych obszaru NATURA 2000 Jeziora Szczecineckie, dla terenów położonych w obrębie Brzeźno (oznaczonych na rysunku Studium), ustala się następujące wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

dla terenu 1ML:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 500 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 40% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 50% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 2 kondygnacje (w tym poddasze użytkowe).

dla terenu 2ML:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 3000 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 10% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 80% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 2 kondygnacje (w tym poddasze użytkowe).

dla terenu 3MN:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 2500 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 15% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 60% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 2 kondygnacje (w tym poddasze użytkowe).

dla terenu 4ML:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 3000 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 10% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 80% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 2 kondygnacje (w tym poddasze użytkowe).

dla terenu 5ML:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 400 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 40% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 50% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 2 kondygnacje (w tym poddasze użytkowe).

dla terenu 6ML i 8ML:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 3000 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 10% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 80% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 2 kondygnacje (w tym poddasze użytkowe).

dla terenu 7MN:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 500 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 30% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 40% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 2 kondygnacje (w tym poddasze użytkowe).

dla terenów 9ML i 10ML:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 3000 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 10% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 80% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 2 kondygnacje (w tym poddasze użytkowe).

dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na pozostałych terenach w obrębie Brzeźno:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 500 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 30% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 30% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 2 kondygnacje (w tym poddasze użytkowe).

dla terenów zabudowy rekreacji indywidualnej na pozostałych terenach w obrębie Brzeźno:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 500 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 20% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 50% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 2 kondygnacje (w tym poddasze użytkowe).

Dla pozostałych terenów Gminy, określa się następujące wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 500 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 30% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 30% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 3 kondygnacje (w tym poddasze użytkowe).

dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 600 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 50% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 20% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 5 kondygnacji (w tym poddasze użytkowe).

dla terenów zabudowy rekreacji indywidualnej:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 300 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 35% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 40% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 2 kondygnacje (w tym poddasze użytkowe).

dla terenów zabudowy usługowej:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 800 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 55% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 15% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 3 kondygnacje.

dla terenów zabudowy sportu i rekreacji:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 500 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 70% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 15% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 2 kondygnacje.

dla terenów zabudowy usług turystyki:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 600 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 50% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 40% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 3 kondygnacje (w tym poddasze użytkowe).

dla terenów produkcji i składowania:

- minimalna powierzchnia działki budowlanej – 800 m²,
- powierzchnia zabudowy – max. 70% powierzchni działki budowlanej,
- powierzchnia biologicznie czynna – min. 5% powierzchni działki budowlanej,
- wysokość zabudowy – nie więcej niż 3 kondygnacje (dotyczy budynków).

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Kierunki ochrony środowiska i jego zasobów określone w Studium są podporządkowane realizacji celów polityki ekologicznej państwa i regionu, w zakresie ochrony środowiska oraz zasadzie zrównoważonego rozwoju i są kontynuacją celów określonych w *Programie Ochrony Środowiska dla gminy Szczecinek na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023*.

Celem nadrzędnym, określonym ww. dokumencie jest zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Szczecinek przy uwzględnianiu i ochronie wartości przyrodniczych oraz racjonalnej gospodarce zasobami Gminy.

W Programie Ochrony Środowiska dla gminy określono następujące priorytety:

- podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców,
- ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków,
- ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
- ochrona lasów i utrzymanie odpowiedniego poziomu lesistości,
- ochrona gleb przed degradacją oraz rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych,
- dążenie do osiągnięcia i utrzymania właściwych standardów wód powierzchniowych i podziemnych pod względem jakości poprzez ich ochronę,
- kontynuowanie działań związanych z poprawą jakości powietrza atmosferycznego oraz wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców,
- kontrola i ograniczenie emisji niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego do środowiska,
- racjonalna gospodarka odpadami.

3.1 Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów

Ochrona obiektów i obszarów objętych ochroną prawną, odbywa się poprzez stosowanie przepisów ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony przyrody, aktów prawnych ustanawiających formy ochrony przyrody oraz planów ich ochrony.

Na terenie Gminy znajdują się następujące obszary i obiekty prawnie chronione:

Rezerваты przyrody

Na terenie Gminy położone są trzy rezerваты przyrody, dla których obowiązują zasady ochrony zawarte w następujących zarządzeniach:

- Nr 67/2007 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 22 października 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dęby Wilczkowskie” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2007 r. Nr 108, poz. 1868) - w szczególności dotyczące zakazu lokalizacji parkingu przy odcinkach dróg graniczących bezpośrednio z rezerwatem, który powinien być umiejscowiony w odległości nie mniejszej niż 200 m od rezerwatu,
- Nr 31/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 22 maja 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Kiełpino” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2009 r. Nr 48, poz. 1190) - w szczególności dotyczące utrzymania statusu lasów wodochronnych wokół rezerwatu oraz wyłączenia z sieci melioracji jeziora Kiełpino Małe,
- Nr 27/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 22 maja 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bagno Kusowo” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2009 r. Nr 48, poz. 1186 ze zm.), w szczególności nakaz pełnego skanalizowania działek za pomocą rozdzielczego systemu kanalizacji sanitarnej (do czasu jej wykonania zastosowanie szczelnych i atestowanych zbiorników bezodpływowych), w przypadku lokalizacji nowej zabudowy na działkach nr 3/4, 3/5, 3/7, 3/8, 19/41 obręb Brzeźno w odległości 100 m od granic rezerwatu, oraz utrzymania drogi gminnej Brzeźno - Kusowo jako drogi lokalnej (działki ewidencyjne nr 18 i 57 obręb Brzeźno), a w przypadku ewentualnej modernizacji i/lub poszerzania drogi - planowane do włączenia w pas drogowy grunty nie powinny obejmować obszaru rezerwatu.

Obszary chronionego krajobrazu

Na obszarze chronionego krajobrazu „Jeziora Szczecineckie” i „Pojezierze Drawskie”, obowiązują zakazy zawarte w uchwale Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 1637 ze zm.), w szczególności:

- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, w odniesieniu do tych zakazów, obowiązują odstępstwa wskazane w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz odstępstwa zawarte w § 4 uchwały powołanej powyżej,
- na terenach przeznaczonych pod zabudowę w obrębie których występują zadrzewienia, zabrania się wycinki zadrzewień śródpolnych (z wyjątkiem drzew i krzewów do lat 20 niestanowiących siedlisk przyrodniczych w rozumieniu przepisów odrębnych oraz drzew i krzewów stanowiących źródło gradacji szkodliwych owadów), przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych, a także z wyjątkiem drzew lub krzewów należących do gatunków obcych określonych w przepisach odrębnych,
- zabrania się likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; nie wprowadza się zakazu likwidowania zadrzewień śródpolnych na części obszarów chronionego krajobrazu, będących gruntami

rolnymi, obejmujących drzewa i krzewy do lat 20 niestanowiące siedlisk przyrodniczych w rozumieniu przepisów odrębnych oraz drzewa i krzewy stanowiące źródło gradacji szkodliwych owadów.

Na obszarze chronionego krajobrazu „Dolina Rzeki Płytnicy”, obowiązują zakazy zawarte w uchwale Nr XXI/136/2004 Rady Gminy Szczecinek z dnia 24 czerwca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 54, poz. 993), w szczególności:

- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.

Obszary Natura 2000

Na obszarze Gminy znajdują się następujące obszary Natura 2000:

- obszar specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Drawska” kod obszaru PLB320019 obejmujący niewielki fragment terenów znajdujących się w północno-zachodniej części gminy Szczecinek, obowiązują zakazy zawarte w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB320019 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2674 ze zm.),
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty:
 - „Jeziora Szczecineckie” kod obszaru PLH320009, w całości położony jest w gminie Szczecinek, obowiązują zasady ochrony zawarte w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Jeziora Szczecineckie” PLH320009 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 1652 ze zm.), w tym, na terenach zlokalizowanych w sąsiedztwie jezior i zbiorników wodnych uznanych za siedliska przyrodnicze o kodach 3140 i 3150, nakaz utrzymania dostępu do jezior w miejscach obecnie zorganizowanych, przy pełnej ochronie roślinności strefy brzegowej jezior na pozostałych odcinkach,
 - „Bobolickie Jeziora Lobeliowe” kod obszaru PLH320001, obejmuje tereny znajdujące się w północno-wschodniej części gminy Szczecinek, obowiązują zasady ochrony zawarte w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Bobolickie Jeziora Lobeliowe” PLH320001(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 1651 ze zm.),
 - „Dorzecze Parsęty” kod obszaru PLH320007, obejmuje tereny położone w zachodniej części gminy Szczecinek, do czasu ustanowienia planu zadań ochronnych, obowiązują zasady ochrony zawarte w przepisach odrębnych.

Pomniki przyrody

W stosunku do pomników przyrody obowiązują zasady ochrony wynikające z uchwał Rady Gminy Szczecinek w sprawie ich powołania, których głównym celem, jest zachowanie ich trwałości.

Użytki ekologiczne

Na terenie Gminy znajduje się 10 użytków ekologicznych, obowiązują zasady ochrony zawarte w następujących uchwałach: Nr XLIII/267/2006 Rady Gminy Szczecinek z dnia 31.03.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 67 poz. 1218), Nr XLIII/268/2006 Rady Gminy Szczecinek z dnia 31.03.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 67 poz. 1219) i Nr XI/82/2007 Rady Gminy Szczecinek z dnia 27.09.2007 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 113 poz. 1980).

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Zasady ochrony roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową, występujących na obszarze gminy Szczecinek, zostały określone w przepisach odrębnych.

Obszary uzdrowisk

Gmina Szczecinek nie posiada statusu uzdrowiska ani statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej zgodnie z przepisami ustawy *o lecznictwa uzdrowiskowego, uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych*.

3.2 Zasady ochrony obszarów cennych przyrodniczo wskazanych do objęcia ochroną

Na terenie Gminy proponuje się powołać 8 zespołów przyrodniczo – krajobrazowych, 18 użytków ekologicznych oraz 18 pomników przyrody, w tym 6 pomników przyrody nieożywionej, które zostały opisane w części II Uwarunkowania.

W przypadku powołania nowych form ochrony przyrody, na ich obszarze obowiązywać będą ograniczenia wynikające z aktów prawnych powołujących te formy ochrony przyrody.

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1 Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków

Na terenie gminy Szczecinek znajduje się 50 obiektów/obszarów (w tym 16 stanowisk archeologicznych) wpisanych do rejestru zabytków województwa zachodniopomorskiego.

Szczegółowe warunki ochrony obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków, zostały określone w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz z zakresu budownictwa.

Wykaz obiektów ujętych w rejestrze zabytków zamieszczono w tabeli nr 10 a wykaz stanowisk archeologicznych zawarto w tabeli nr 13.

4.2 Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Gminna ewidencja zabytków (GEZ), zgodnie z wymogami przepisów odrębnych *dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami jest prowadzona w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu Gminy*. Jest ona podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez samorząd gminny. Gminna ewidencja zabytków gminy Szczecinek została sporządzona w roku 2017 r. i przyjęta zarządzeniem Nr 166/2017 Wójta Gminy Szczecinek z dnia 16 listopada 2017 r.

Obiekty ujęte w GEZ, chronione są ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek i jego zmianami. Przy sporządzaniu nowych zmian miejscowego planu, należy uwzględnić przede wszystkim ochronę brył i elewacji, zewnętrznych detali architektonicznych oraz kształtów otworów okiennych i drzwiowych, jak również możliwość rewaloryzacji zdegradowanych obiektów budowlanych cennych kulturowo, w szczególności zdegradowanych terenów pofolwarcznych i założeń pałacowo-folwarcznych w oparciu o historyczny układ przestrzenny, ustalony na podstawie map sprzed 1945 r.

Wykaz obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków zamieszczono w tabeli nr 11 i nr 12.

4.3 Strefy ochrony konserwatorskiej i archeologiczno-konserwatorskiej

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek wyznaczono strefy A ochrony konserwatorskiej, w następujących miejscowościach: Dalęcino,

Dobrogoszcz, Drawień i Wojnowo. Przedmiotem ochrony jest przede wszystkim istniejący układ komunikacyjny i kompozycja architektoniczno-urbanistyczna miejscowości, położenie linii zabudowy, zespoły dawnych założeń dworskich do rewaloryzacji lub odtworzenia przestrzeni urbanistycznej w oparciu o przekazy archiwalne, założenia parkowe i zieleń komponowana w postaci alejowych lub szpalerowych obsadzeń ulic.

Dla terenów położonych w miejscowościach: Brodźce, Drężno, Gałowo, Grąbczyn, Gwda Mała, Gwda Wielka, Jelenino, Kusowo, Mosina, Nowe Gonne, Parsęcko, Spore, Stare Wierzchowo, Turowo, Wierzchowo, Wilcze Laski, Żółtnica, wyznaczono strefy B ochrony konserwatorskiej. Przedmiotem ochrony jest istniejący układ komunikacyjny i kompozycja architektoniczno-urbanistyczna miejscowości, położenie linii zabudowy, zespoły dawnych założeń dworskich do rewaloryzacji lub odtworzenia przestrzeni urbanistycznej w oparciu o przekazy archiwalne, założenia parkowe i zieleń komponowana w postaci alejowych lub szpalerowych obsadzeń ulic.

W miejscowym planie, wyznaczono także strefy K ochrony krajobrazu kulturowego, obejmujące tereny wsi i ich otoczenia, z oryginalnymi obiektami historycznego zagospodarowania terenu. Strefy K zostały wyznaczone dla terenów położonych w miejscowościach: Brzeźno, Buczek, Dałęcinco, Dałęcino, Dębowo, Dębrzyna, Drawień, Drężno, Dziki, Gałowo, Godzimirz, Gołębiewo, Grąbczyn, Grochowiska, Gwda Mała, Gwda Wielka, Jadwiżyn, Janowo, Jelenino, Krągłe, Kusowo, Kwakowo, Lipnica, Łabędź, Łączka, Marcekin, Miękowo, Nowe Gonne, Omulna, Opoczyska, Parsęcko, Sierszeniska, Sitno, Skalno, Skotniki, Spore, Stare Wierzchowo, Tarnina, Trzcinnno, Trzebiechowo, Turowo, Wągradno, Wielisławice, Wierzchowo, Wilcze Laski, Wojnowo, Żółtnica. W wyznaczonych strefach K miejscowości, należy dążyć do zachowania dawnych założeń dworskich, folwarcznych, terenów cmentarzy historycznych, zespołów zieleni komponowanej, istniejących układów komunikacyjnych wraz z kompozycją architektoniczno-urbanistyczną miejscowości.

Zasady i zakres ochrony w poszczególnych strefach ochrony konserwatorskiej, został szczegółowo określony w zapisach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek przyjętego uchwałą Nr VIII/53/2007 Rady Gminy Szczecinek z dnia 27 kwietnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2007 r. Nr 78, poz. 1240 ze zm.) i może podlegać zmianom po uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Na rysunku Studium, oznaczono granice stref ochrony stanowisk archeologicznych WI, WII i WIII, wyznaczone zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek, dla których ustalenia planu przewidują:

- w strefie WI pełnej ochrony stanowisk archeologicznych, zakaz wszelkiej działalności inżynierskiej, budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi (np. kopanie studni, melioracji, karczunku i nasadzania drzew itd.) poza badaniami archeologicznymi oraz pracami zabezpieczającymi zabytek przed zniszczeniem, prowadzonymi na zasadach określonych przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, nakaz zachowania istniejącego układu topograficznego terenu;
- w strefie W II - częściowej ochrony stanowisk archeologicznych:
 - współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków,
 - przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie w granicach strefy, wyprzedzających rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją zamierzenia na zasadach określonych przepisami odrębnymi dot. ochrony zabytków;
- w strefie W III - ograniczonej ochrony stanowisk archeologicznych:
 - współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków,
 - przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych na zasadach określonych przepisami odrębnymi dot. ochrony zabytków.

Tereny położone w granicach stref ochrony stanowisk archeologicznych, mogą być zalesiane po wykonaniu badań archeologicznych za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Ze względu na skalę opracowania dokumentu, jakim jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dopuszcza się korektę przebiegu granic stref ochrony stanowisk archeologicznych, w zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

4.4 Projektowany Obszar Kulturowo-Krajobrazowy „Wał Pomorski”

Na projektowanym Obszarze Kulturowym „Wał Pomorski”, należy dążyć do utrzymania i zachowania, zewidencjonowanych i zakwalifikowanych do objęcia ochroną konserwatorską urządzeń fortyfikacyjnych. Należy również prowadzić działania, mające na celu właściwe udostępnianie reliktywów fortyfikacji, do celów turystycznych i edukacyjnych.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

5.1 Transport drogowy

W zakresie kształtowania powiązań zewnętrznych zakłada się:

- utrzymanie, modernizację i przebudowę drogi krajowej nr 11 z dostosowaniem do parametrów drogi ekspresowej (nie przewiduje się realizacji węzła drogowego węzła Brzeżno przy drodze krajowej nr 11, lecz wykonanie przejazdu drogowego nad drogą ekspresową S11 z brakiem możliwości połączenia z drogą ekspresową S11), linie rozgraniczające drogi S11 zostaną jednoznacznie określone na etapie opracowania projektu budowlanego i zostaną wtedy również wskazane węzły drogowe oraz miejsca obsługi podróżnych, zlokalizowane w granicach pasa drogowego. Za budowę drogi S11 na odcinku pomiędzy m. Turowo (koniec obwodnicy m. Szczecinek) a granicą województwa zachodniopomorskiego i wielkopolskiego, odpowiada Oddział Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Poznaniu,
- utrzymanie, modernizację i przebudowę oraz budowę obwodnicy drogi publicznej nr 20 w klasie technicznej GP pomiędzy Sitnem a Turowem,
- utrzymanie, modernizację i przebudowę istniejącej sieci dróg wojewódzkich i powiatowych.

Dla terenów, dla których w Studium wyznacza się nowe kierunki w zagospodarowaniu, w zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek, należy uwzględnić następujące ograniczenia:

- brak możliwości bezpośredniej obsługi terenów przyległych z drogi klasy S,
- dopuszczenie w wyjątkowych sytuacjach stosowanie zjazdów z drogi klasy GP, gdy brak jest innej możliwości dojazdu lub nie jest uzasadnione, bądź możliwe wykonanie albo wykorzystanie drogi klasy lokalnej lub dojazdowej,
- ograniczenie liczby i częstości zjazdów z drogi klasy G, przez zapewnienie dojazdu z innych dróg niższych klas, szczególnie do terenów przeznaczonych pod nową zabudowę.

W zakresie kształtowania powiązań wewnętrznych układu drogowego zakłada się:

- utrzymanie, modernizację i przebudowę istniejącej sieci dróg gminnych,
- dostosowanie parametrów istniejącej sieci dróg gminnych do obowiązujących przepisów odrębnych z zakresu warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne,
- dążenie do budowy i modernizacji dróg gminnych otwierających tereny inwestycyjne,

- na obszarach przewidzianych do urbanizacji, należy dążyć do wprowadzenia rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów, poprzez budowę chodników, poboczy, dróg rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych w pasach drogowych, natomiast poza terenami zurbanizowanymi również poza pasami drogowymi, w zależności od możliwości terenowych,
- dążenie do urządzenia dróg, posiadających nieutwardzone nawierzchnie.

W zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek, dopuszcza się korekty przebiegu tras komunikacyjnych oraz wyznaczanie nowych odcinków nieprzewidzianych w Studium.

5.2 Transport kolejowy

Zakłada się utrzymanie i modernizację istniejących linii kolejowych. Dla terenów położonych w sąsiedztwie linii kolejowej, należy uwzględnić ograniczenia dotyczące sytuowania budowli, budynków (w tym mieszkalnych), drzew i krzewów oraz wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowych, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych, dotyczących transportu kolejowego oraz budownictwa.

5.3 Zaopatrzenie w wodę

W zakresie zaopatrzenia w wodę wskazuje się kontynuację modernizacji i rozbudowy sieci wodociągowej w dostosowaniu do potrzeb rozwojowych. Na obszarach nie pokrytych siecią wodociągową, dopuszcza się realizację indywidualnych ujęć wody.

Dla poprawy funkcjonowania systemu i bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę wskazuje się:

- utrzymanie w należyтым stanie technicznym istniejące sieci,
- modernizację i rozbudowę istniejących sieci,
- w miarę możliwości wymianę elementów sieci, które mogą stanowić zagrożenie dla stanu czystości wody,
- dostosowanie sieci do funkcjonowania w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń.

Na terenie Gminy nie wyznaczono stref ochronnych ujęć wód. W momencie ich określenia, sposób użytkowania i zagospodarowania terenów położonych w granicach tych stref, musi być zgodny z przepisami odrębnymi.

5.4 Odprowadzanie ścieków i wód opadowych

W zakresie gospodarki ściekowej wskazuje się:

- budowę, rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej,
- dążenie do pełnej kanalizacji miejscowości Grąbczyn, Wierzchowo,
- na obszarach, na których budowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie nieuzasadniona, dopuszcza się odprowadzenie ścieków do przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych,
- gromadzenie nieczystości pochodzenia zwierzęcego z budynków inwentarskich w dostosowanych do tego zbiornikach oraz zagospodarowanie w rolnictwie, zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej.

Wskazuje się dążenie do rozbudowy sieci kanalizacji deszczowej, w dostosowaniu do potrzeb rozwojowych.

W zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych wskazuje się:

- zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w granicach działek w możliwie jak największym zakresie, w sposób niepowodujący zmiany stosunków wodnych na działkach

sąsiednich poprzez odprowadzenie do ziemi, tj. na nieutwardzony teren działki lub do zbiorników infiltracyjnych lub infiltracyjno-odparowujących,

- odprowadzanie wód z terenów ekstensywnie zainwestowanych – do ziemi,
- dążenie do odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z obszarów głównych dróg na terenach miejscowości, do systemu kanalizacji deszczowej.

5.5 Zaopatrzenie w ciepło

Wskazuje się utrzymanie dotychczasowego sposobu zaopatrzenia w ciepło, tj. z kotłowni indywidualnych. Nowo wznoszone obiekty powinny być wyposażone w wysokosprawne systemy grzewcze stosujące technologie i paliwa ekologiczne z wykorzystaniem energii elektrycznej i odnawialnej, gazu, oleju opałowego lekkiego oraz niskoemisyjnych źródeł ciepła posiadających certyfikat „znak bezpieczeństwa ekologicznego”.

Należy dążyć do stopniowego zastępowania przestarzałych systemów grzewczych, nowymi bezpiecznymi ekologicznie, a także dokonywać termomodernizacji budynków w celu podniesienia efektywności wykorzystania systemów grzewczych.

Wskazuje się, by zarówno w zbiorczych jak i w indywidualnych systemach grzewczych wykorzystywane były odnawialne źródła energii w możliwie jak największym zakresie – energia słoneczna, pompy ciepła i inne.

Na terenie Gminy mogą obowiązywać ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, określone uchwałą Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

5.6 System gazowniczy

System gazowniczy na terenie Gminy jest bardzo słabo rozwinięty. Zgodnie z polityką proekologiczną, należy podjąć działania mające na celu włączenie całej gminy Szczecinek w system gazowniczy. Zalecane jest opracowanie koncepcji programowej gazyfikacji Gminy, uwzględniającej w szczególności wielkości zapotrzebowania na gaz poszczególnych miejscowości oraz określającej opłacalność całej inwestycji dla poszczególnych terenów Gminy.

Przez teren Gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia DN 150 relacji Szczecinek - Połczyn-Zdrój oraz DN 250 relacji Ujście – Wierzchowo. Istnieje konieczność zachowania stref kontrolowanych wzdłuż istniejących i planowanych gazociągów o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi. W strefach kontrolowanych, nie należy wznosić obiektów budowlanych, urządzać stałych składów i magazynów oraz podejmować działań mogących spowodować uszkodzenie gazociągu podczas jego użytkowania.

Z uwagi na przebieg gazociągu wysokiego ciśnienia przez obszary na których potencjalnie mogą zostać zrealizowane farmy fotowoltaiczne, należy zachować odległości (dla danego typu gazociągu) od osi gazociągu do skrajnych elementów paneli fotowoltaicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Wszelkie prace projektowe i wykonawcze powinny odbywać się w uzgodnieniu z właściwym zarządcą sieci gazowej.

Zgodnie z przyjętą strategią na lata 2016-2022, Polska Spółka Gazownictwa planuje stworzenie nowych koncepcji rozbudowy dystrybucyjnej sieci gazowej średniego ciśnienia do kolejnych miejscowości. Jednak dalsza gazyfikacja będzie uzależniona od wielkości zapotrzebowania na paliwo gazowe oraz pozytywnego wyniku analiz techniczno – ekonomicznych przeprowadzonych przez PSG.

Na obszarach Gminy położonych poza zasięgiem sieci, wskazuje się wykorzystanie butli gazowych oraz zbiorników podziemnych i naziemnych na gaz do celów grzewczych oraz socjalno-bytowych.

5.7 Elektroenergetyka

Wskazuje się utrzymanie, budowę, odbudowę, rozbudowę i przebudowę istniejących i nowych sieci elektroenergetycznych.

W zakresie elektroenergetycznej sieci dystrybucyjnej wskazuje się:

- istniejącą [sieci energetyczne napowietrzne średniego i niskiego napięcia](#), szczególnie te kolidujące z istniejącą i planowaną zabudową, należy systematycznie wymieniać na kablowe; rozbudowę sieci prowadzić w sposób umożliwiający zasilanie nowych odbiorców, szczególnie na terenach wskazanych do urbanizacji,
- [przebudowę i rozbudowę istniejących napowietrznych i kablowych sieci energetycznych średniego i niskiego napięcia](#),
- [budowę napowietrznych elektroenergetycznych linii o napięcia 110kV relacji Grzmiąca – Szczecinek Marcelin i Grzmiąca – Szczecinek Leśna](#),
- [budowę napowietrznych lub kablowych podziemnych linii wysokiego napięcia 110kV oraz średniego napięcia 15kV, jak również rozbudowę linii i sieci istniejących oraz budowa stacji transformatorowych w ramach Operatora Systemu Dystrybucyjnego Elektroenergetycznego -OSDn, w sposób umożliwiający włączenie do systemu instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, przy czym na rysunku studium nie wskazuje się trasy planowanych przebiegów z uwagi na wstępną fazę projektowania](#),
- utrzymanie i modernizację istniejącego oświetlenia ulicznego oraz jego sukcesywną rozbudowę, na obszarach wskazanych do zainwestowania.

W zakresie elektroenergetycznej sieci przesyłowej wskazuje się:

- do czasu realizacji elektroenergetycznej linii wielotorowej, dopuszcza się odbudowę, rozbudowę i przebudowę istniejącej napowietrznej elektroenergetycznej linii przesyłowej o napięciu 220kV relacji [Piła Krzewina – Żydowo](#), dla której wymagany jest pas technologiczny o szerokości 50 m (25 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym),
- budowę napowietrznej elektroenergetycznej linii przesyłowej o napięciu 2x 400kV relacji [Żydowo Kierzkowo – Piła Krzewina](#), dla której wymagany jest pas technologiczny o szerokości 70 m (35 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym),
- budowę napowietrznych linii energetycznych 110kV GPZ Grzmiąca – GPZ Szczecinek Marcelin – GPZ Szczecinek Leśna,

Trasę przebiegu projektowanych linii energetycznych o napięciu 2 x 400kV wskazano na rysunku Studium. Jednak z uwagi na skalę opracowania i wstępną fazę projektowania sieci, ich przebieg należy traktować jako orientacyjny i możliwy do skorygowania.

Trasy planowanych do budowy napowietrznych linii wysokiego napięcia 110kV: Grzmiąca – Szczecinek Marcelin i Grzmiąca – Szczecinek Leśna, z uwagi na wstępną fazę projektowania sieci, nie wskazuje się na rysunku Studium.

W sąsiedztwie napowietrznych linii elektroenergetycznych, obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, wynikające z przepisów odrębnych i norm branżowych - przyjęcie szerokości strefy bezpieczeństwa, powinno być dokonane indywidualnie dla każdej linii, w porozumieniu z zarządzającym siecią.

Wytyczne dotyczące ograniczeń w użytkowaniu terenów w pobliżu i w pasie technologicznym elektroenergetycznych linii przesyłowych 220kV i 400kV:

- w pasie technologicznym linii, obowiązuje zakaz realizacji budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych, nieprzeznaczonych na stały pobyt ludzi, muszą uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych,

- lokalizację obiektów budowlanych zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw, stref zagrożonych wybuchem w pobliżu linii elektroenergetycznej, powinna uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych oraz normach dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych,
- zakazuje się tworzenia hałd, nasypów oraz sadzenia roślinności wysokiej pod linią i w odległości 6 m dla linii 220kV i 7 m dla linii 400kV, od rzutu poziomego skrajnego przewodu fazowego (w świetle koron).

W przypadku lokalizacji farm fotowoltaicznych w sąsiedztwie linii przesyłowych, należy zachować następujące odległości:

- wokół konstrukcji słupów pozostawić niezabudowany obszar (w kształcie koła) o promieniu co najmniej równym wysokości słupa (obszar ograniczony do szerokości pasa technologicznego),
- pomiędzy słupami, wzdłuż osi linii pozostawić niezabudowany pas, którego szerokość powinna być równa odległości pomiędzy krańcami poprzeczników słupów (o największej rozpiętości) powiększonej o 5 m w każdą stronę,
- przy słupach mocnych znajdujących się na załomach trasy linii, na przedłużeniu osi trasy linii, pozostawić niezabudowany pas, którego długość liczona od fundamentów słupa po przedłużeniu osi trasy linii, powinna być równa potrójnej wysokości słupa, a szerokość powinna być równa odległości pomiędzy krańcami poprzeczników słupa (o największej rozpiętości) powiększonej o 5 m w każdą stronę (obszar ograniczony do szerokości pasa technologicznego),
- należy zapewnić dojazd do każdego słupa, na potrzeby wykonywania prac eksploatacyjnych lub usuwania awarii, o szerokości min. 5 metrów, uwzględniając łagodne zakręty o minimalnym promieniu wewnętrznego łuku wynoszącym 12 m.

5.8 Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy Szczecinek przewiduje się możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW (wykorzystujących m.in. energię promieniowania słonecznego) z wyjątkiem elektrowni wiatrowych.

Obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW, zostały wskazane na rysunku Studium. Realizacja ww. urządzeń, nie może powodować ograniczeń w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, poza obszarem na którym będą rozmieszczone. Granica stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów związanych z ich lokalizacją, odpowiada granicy terenów, na których będą rozmieszczone.

Lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, będzie się odbywać, przy spełnieniu wymogów przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska, przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz budownictwa. Szczegółowe warunki lokalizacji, będą ustalone w zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Szczecinek.

Poza terenami rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, wskazanymi na rysunku Studium, dopuszcza się realizację wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych, o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1000 kW, zlokalizowanych na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas V, VI, VIz i nieużytki – w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2020 r. poz. 2052 oraz z 2021 r. poz. 922 i 1641).

Zgodnie z polityką ekologiczną Gminy, zaleca się, by w systemach grzewczych, wykorzystywane były odnawialne źródła energii w możliwie jak największym zakresie.

5.9 Telekomunikacja i informatyzacja.

Zakłada się modernizację i rozbudowę istniejącego systemu łączności, poprzez zwiększanie zasięgu telefonii komórkowej, dostępu do szerokopasmowego i bezprzewodowego Internetu. W związku z powyższym, dopuszcza się lokalizowanie na terenie gminy inwestycji telekomunikacyjnych, w tym związanych z siecią telekomunikacyjną służącą do zapewnienia szerokopasmowego dostępu do Internetu oraz innej infrastruktury telekomunikacyjnej, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu telekomunikacji.

5.10 Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami na terenie Gminy, odbywa się zgodnie z „Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2018 – 2023 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-28”, system gospodarowania odpadami odbywa się w regionalnych instalacjach przetwarzania odpadów komunalnych lub w instalacjach do zastępczej obsługi regionu. Gmina Szczecinek należy do regionu wschodniego. Na terenie gminy znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w miejscowości Turowo 104E.

Dokumentem prawnym regulującym gospodarkę odpadami w Gminie, jest uchwała Nr XXVI/386/2020 Rady Gminy Szczecinek z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Szczecinek (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2020 r. poz.5702).

W związku z wytycznymi Wojewody Zachodniopomorskiego, konieczne jest wyznaczenie obszaru dla lokalizacji grzebowiska zwierząt zarażonych ASF na terenie Gminy lub w drodze porozumienia na terenie gminy sąsiedniej. Może ono być zlokalizowane na gruntach rolnych z zachowaniem wymogów przepisów odrębnych. Z uwagi na korzystne uwarunkowania geologiczne, potencjalne miejsce lokalizacji, to południowo wschodni obszar Gminy (obręb Żółtnica, miejscowość Omulna i Siedlice). Precyzyjne wskazanie terenu przeznaczonego na grzebowisko, nastąpi po przeprowadzeniu badań geotechnicznych.

6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Dla realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym wskazuje się tereny: dróg publicznych, tereny infrastruktury technicznej, tereny czynnych cmentarzy, tereny sportu i rekreacji. Inwestycje celu publicznego mogą być również lokalizowane na wszystkich innych terenach, zgodnie z wyznaczonymi kierunkami.

Szczegółowe ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego, może nastąpić w zmianie planu lub na podstawie decyzji administracyjnej.

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Do głównych zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych na terenie gminy Szczecinek, wynikających z ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, przyjętego uchwałą Nr XVII/214/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2020 r. (Dz.Urz. Woj. Zach. z 2020 r. poz. 3564), zalicza się między innymi:

- budowę drogi ekspresowej S 11, S 11 Szczecinek – Piła oraz S11 Koszalin – Szczecinek
 - odcinek Bobolice – Szczecinek ,
- budowę obejścia miasta Szczecinek w ciągu drogi wojewódzkiej nr 172,
- budowę obwodnicy Szczecinka w ciągu DK 11 (w klasie S),

- rewitalizację linii kolejowej nr 405 - odcinek Szczecinek – granica województwa,
- rewitalizację linii kolejowej nr 210 na odcinku Szczecinek-Runowo Pomorskie (zadanie rządowe realizowane na podstawie Kontraktu Terytorialnego),
- rewitalizację linii kolejowej nr 403 - odcinek Szczecinek – granica województwa,
- budowę napowietrznej elektroenergetycznej linii przesyłowej o napięciu 2 x 400kV Żydowo Kierzkowo – Piła Krzewina,
- budowę dwutorowej napowietrznej elektroenergetycznej linii przesyłowej o napięciu 110kV Grzmiąca - Szczecinek -Marcelin/Szczecinek Leśna,
- budowę sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego: Trasa Pojezierna.

Szczegółowe ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, może nastąpić w zmianie planu lub na podstawie decyzji administracyjnej.

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej

Na obszarze Gminy Szczecinek wskazuje się tereny lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² zgodnie z rysunkiem Studium, które wymagają zmiany miejscowego planu.

Nie wyznacza się granic obszarów wymagających przeprowadzenia scalenia i podziału nieruchomości.

Na terenie Gminy nie wyznaczono obszarów przestrzeni publicznych.

9. Obszary, dla których Gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Na obszarze Gminy, obowiązuje miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczecinek, przyjętego uchwałą Nr VIII/53/2007 Rady Gminy Szczecinek z dnia 27 kwietnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2007 r. Nr 78, poz. 1240 ze zm.) oraz plany miejscowe wymienione w pkt 2.1 Obszary objęte rozwojem procesów urbanizacyjnych.

Tereny gruntów rolnych klasy III, w przypadku zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze, będą wymagały uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia, zgodnie z przepisami odrębnymi, na etapie sporządzania zmiany miejscowego planu.

Tereny lasów, w przypadku zmiany przeznaczenia na cele nieleśne, będą wymagały uzyskanie zgody na zmianę przeznaczenia, zgodnie z przepisami odrębnymi, na etapie sporządzania zmiany miejscowego planu.

10. Kierunki i zasady kształtowanie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Wszystkie lasy i grunty leśne występujące na terenie Gminy chronione zgodnie z wytycznymi zawartymi w przepisach odrębnych oraz zasadami określonymi w planach urządzenia lasów. Szczególnej ochronie podlegają lasy ochronne, których zasięg został wskazany na rysunku Studium.

Dla gruntów leśnych dopuszcza się utrzymanie istniejącego zainwestowania, z możliwością jego przebudowy lub rozbudowy oraz realizację nowego zainwestowania w sposób, który nie będzie powodował pogorszenia warunków funkcjonowania istniejących terenów leśnych oraz korytarzy ekologicznych. Szczegółowe warunki zagospodarowania należy określić na etapie zmiany miejscowego planu.

W celu ochrony obszarów leśnych przed nadmierną antropopresją, postuluje się wyznaczanie dróg leśnych i nowych szlaków turystycznych.

Podstawowym celem w zakresie ochrony lasów jest utrzymanie wysokiego poziomu lesistości na terenie gminy Szczecinek poprzez:

- przeciwdziałanie nieuzasadnionym ekonomicznie lub społecznie wycinkom drzewostanu (minimalizacja wylesień),
- zwiększenie ilości i powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz rozszerzenie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych,
- zalesianie terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb i gruntów porolnych,
- realizacja zadań wynikających z planów urzędzenia lasów,
- realizacja krajowego planu zwiększenia lesistości na terenie gminy Szczecinek.

W przypadku zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, zgodnie z przepisami odrębnymi, na etapie sporządzania zmiany miejscowego planu, wymagane będzie uzyskanie zgody odpowiedniego organu na zmianę przeznaczenia.

Obsługa rolnictwa winna być realizowana w ramach istniejącej zabudowy z możliwością jej rozbudowy oraz realizację nowej zabudowy służącej produkcji rolniczej.

Jako podstawowe kierunki kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej wskazuje się:

- utrzymanie rolniczych funkcji Gminy, wykorzystanie gleb o wysokiej przydatności rolniczej, rozwój specjalizacji w kierunku sadowniczym i warzywnym przy stosowaniu metod upraw właściwych dla rolnictwa ekologicznego,
- prowadzenie produkcji rolnej zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej,
- rozwój produkcji zwierzęcej z rozwojem hodowli rodzimych gatunków zwierząt;
- lokalizację uciążliwych obiektów hodowlanych w sposób, który nie będzie źródłem konfliktów przestrzennych (uciążliwości powodowanych emisją odorów, hałasu) z zabudową mieszkaniową,
- postuluje się wprowadzenia zakazu budowy obiektów budowlanych związanych z chowem i hodowlą norek, tchórzy, lisów, jenotów, nutrii i szynszyli, zaliczonych do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w przepisach odrębnych,
- zachowanie istniejącej sieci systemu melioracyjnego oraz jego rozbudowa,
- przekształcenie istniejącej zabudowy zagrodowej w tereny wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodziną i usługami z założeniem sukcesywnej likwidacji części niewielkich gospodarstw rolnych i przechodzenie ludności dotychczas rolniczej do działalności pozarolniczej (w sektorze usług lub przemysłu),
- rozwój usług komplementarnych dla rolnictwa,
- rozwój agroturystyki – funkcji związanych z wypoczynkiem i rekreacją,
- dopuszcza się zalesienia gruntów zdegradowanych i nie użytkowanych rolniczo oraz gleb niskich klas bonitacyjnych z wykorzystaniem drzewostanów wielogatunkowych,
- możliwość rozwoju produkcji roślinnej w kierunku upraw wykorzystywanych do produkcji biopaliw na terenach rolniczych, w tym również terenach łąk i pastwisk,
- na terenach rolniczych przewiduje się rozmieszczenie obiektów i urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW (z wyłączeniem elektrowni wiatrowych), na terenach oznaczonych na rysunku Studium.

W przypadku zmiany przeznaczenia gruntów rolnych klasy III na cele nierolnicze, zgodnie z przepisami odrębnymi, na etapie sporządzania zmiany miejscowego planu, wymagane będzie uzyskanie zgody odpowiedniego organu na zmianę przeznaczenia.

11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

Na terenie gminy Szczecinek znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Gwdy, Parsęty, Nizicy i Perznicy (wyznaczone na podstawie *Map zagrożenia powodziowego, oraz map ryzyka powodziowego*), dla których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat oraz obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat. Na Rysunku Studium wskazano granice obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Dla tych obszarów obowiązują szczególne warunki zagospodarowania regulowane przepisami ustawy *Prawo wodne*.

W granicach gminy Szczecinek nie występują obszary osuwania się mas ziemnych.

12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Prowadzenie eksploatacji złóż odbywa się zgodnie z wymogami przepisów odrębnych. Dla złóż nie wyznacza się filarów ochronnych.

Podstawowym celem w zakresie ochrony zasobów złóż kopalin jest:

- ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego,
- racjonalne wydobywanie surowców, wyłącznie na podstawie koncesji,
- rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

Gmina zobowiązana jest do kontrolowania podmiotów wykorzystujących złoża, tak aby działalność wydobywcza odbywała się zgodnie z obowiązującymi przepisami. Podmioty posiadające koncesję na eksploatację złoża kopaliny, są zobowiązane do ochrony złoża, wód powierzchniowych oraz podziemnych, a także powierzchni ziemi. Po zakończonej eksploatacji, obowiązkiem podmiotu wydobywczego, jest przeprowadzenie prac rekultywacyjnych - przywrócenie terenu do pełnienia funkcji rolniczych, wodnych, leśnych lub innych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

13. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej

W granicach Gminy nie występują pomniki zagłady, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu ochrony terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Do obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji zaliczyć należy (zgodnie z *Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Szczecinek na lata 2017-2023*) tereny zdegradowane, które obejmują następujące miejscowości: Drawień, Drężno, Dziki, Godzimirz, Grąbczyn, Kragłe, Kusowo, Kwakowo, Sitno, Spore, Stare Wierzchowo, Wilcze Laski i Wierzchowo.

Zgodnie z LPR do 2023 r. obszar objęty rewitalizacją, będzie przyjaznym i bezpiecznym miejscem zamieszkania, pracy i wypoczynku.

Główne cele służące osiągnięciu zamierzonej wizji:

- rozwój przedsiębiorczości oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru rewitalizacji,
- aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- atrakcyjna i zadbane przestrzeń publiczną,
- czyste i zdrowe środowisko lokalne.

Na terenie Gminy znajdują się obszary wymagające rekultywacji, są to tereny poeksploatacyjne, które należy uporządkować i przywrócić do pełnienia funkcji użytkowych – rolniczych, wodnych, leśnych, lub innych, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska oraz geologii i górnictwa.

Na terenie Gminy nie stwierdzono występowania obszarów wymagających remediacji. Rozpoznanie i wyznaczenie obszarów wymagających remediacji może być przeprowadzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. *o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* oraz ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*.

15. Obszary zdegradowane

Rada Gminy Szczecinek uchwałą Nr XLVII/474/2017 z dnia 28 września 2017 r. uchwaliła *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Szczecinek na lata 2017-2023* (LPR). W Gminie zidentyfikowano występowanie obszarów zdegradowanych, które obejmują następujące miejscowości: Drawień, Drężno, Dziki, Godzimierz, Grąbczyn, Kragłe, Kusowo, Kwakowo, Sitno, Spore, Stare Wierzchowo, Wilcze Laski i Wierzchowo.

Jako obszar rewitalizacji wyznaczono następujące jednostki: Drawień, Drężno, Dziki, Godzimierz, Grąbczyn, Kragłe, Kusowo, Kwakowo, Sitno, Stare Wierzchowo i Wilcze Laski. W obszarze tym stwierdzono występowanie największego nasilenia problemów w porównaniu do reszty obszaru Gminy. Jednocześnie stwierdza się stałą potrzebę monitorowania w Gminie zjawisk w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej i w sytuacji wystąpienia koncentracji negatywnych zjawisk podjęcia działań naprawczych.

Liczba ludności na obszarze rewitalizacji stanowi 22,61% ludności Gminy, natomiast powierzchnia obszaru rewitalizacji stanowi 7,48% powierzchni gminy Szczecinek. Obszary zdegradowane i obszar rewitalizacji został oznaczony na Rysunku Studium.

16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

W granicach Gminy znajdują się tereny zamknięte, ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa w związku z przebiegiem linii kolejowych i obejmują następujące działki:

- obręb Dałęcino działka nr ewid.266/5,
- obręb Jelenino działka nr ewid.363/3,
- obręb Sitno działki nr ewid.2, 11,16,87,
- obręb Turowo działki nr ewid.1, 17/8, 482/8,
- obręb Marcelin działka nr ewid.232/2,
- obręb Gwda Wielka działka nr ewid.142/1,
- obręb Gwda Mała działki nr ewid.1, 244/13,
- obręb Żółtnica działki nr ewid.1, 659, 662/5, 705, 708,
- obręb Wilcze Laski działka nr ewid.317.

17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie

Biorąc pod uwagę uwarunkowania i potrzeby zagospodarowania, na terenie Gminy Szczecinek, nie stwierdzono występowania obszarów funkcjonalnych, rozumianych jako obszary, szczególnych zjawisk z zakresu gospodarki przestrzennej lub konfliktów społecznych, stanowiące zwarty układ przestrzenny, składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju.

18. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW

Na obszarze Gminy Szczecinek przewiduje się rozmieszczenie urządzeń i obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW, na terenach wyznaczonych na rysunku Studium. Granice stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, pokrywają się z granicami wyznaczonych obszarów.

Nie przewiduje się możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 100 kW.

19. Tereny obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

Na obszarze Gminy Szczecinek wskazuje się tereny lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², zgodnie z rysunkiem Studium.